

การส่งเสริมการผลิตเกลือทะเลตามมาตรฐานการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดี
สำหรับการทำนาเกลือทะเลของเกษตรกร ในอำเภอเมืองสมุทรสาคร
จังหวัดสมุทรสาคร

นายสันติภาพ กนิษฐสวัสดิ์

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาเกษตรศาสตรมหาบัณฑิต วิชาเอก

ส่งเสริมและพัฒนาการเกษตร

สาขาวิชาเกษตรศาสตร์และสหกรณ์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช

พ.ศ. 2566

An Extension of Sea Salt Production According to Good Agricultural
Practices for Sea Salt Farm of Farmers in Mueang Samut Sakhon
District, Samut Sakhon Province

Mr. SANTIPAP KANITTASAWAT

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements for
the Degree of Master Agriculture in Agricultural Extension and Development

School of Agriculture and Cooperatives

Sukhothai Thammathirat Open University

2023

หัวข้อวิทยานิพนธ์	การส่งเสริมการผลิตเกลือทะเลตามมาตรฐานการปฏิบัติทาง การเกษตรที่ดีสำหรับการทำนาเกลือทะเลของเกษตรกร ในอำเภอ เมืองสมุทรสาคร จังหวัดสมุทรสาคร
ชื่อและนามสกุล	นายสันติภาพ กนิษฐสวัสดิ์
แขนงวิชา / วิชาเอก	ส่งเสริมและพัฒนาการเกษตร
สาขาวิชา	เกษตรศาสตร์และสหกรณ์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
อาจารย์ที่ปรึกษา	1. รองศาสตราจารย์ ดร.สินีนุช ครุฑเมือง แสนเสริม
อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม	2. รองศาสตราจารย์ ดร.พลสรานู สราญรัมย์

วิทยานิพนธ์นี้ได้รับความเห็นชอบให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรระดับปริญญาโท เมื่อวันที่ 30 ตุลาคม พ.ศ. 2567

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.พัฒนา สุขประเสริฐ)

..... กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.สินีนุช ครุฑเมือง แสนเสริม)

..... กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.พลสรานู สราญรัมย์)

..... ประธานกรรมการบัณฑิตศึกษา
(รองศาสตราจารย์ ดร.นราธิป ศรีราม)

ชื่อวิทยานิพนธ์ การส่งเสริมการผลิตเกลือทะเลตามมาตรฐานการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีสำหรับการทำนาเกลือทะเลของเกษตรกร ในอำเภอเมืองสมุทรสาคร จังหวัดสมุทรสาคร
ผู้วิจัย นายสันติภาพ กนิษฐสวัสดิ์ รหัสนักศึกษ 2659001271
ปริญญา: เกษตรศาสตรมหาบัณฑิต (ส่งเสริมและพัฒนาการเกษตร)
อาจารย์ที่ปรึกษา (1) รองศาสตราจารย์ ดร.สินีนุช คุรุทเมือง แสนเสริม (2) รองศาสตราจารย์ ดร. พลสรายุ สราญรมย์ ปีการศึกษา 2566

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1) สภาพพื้นฐานส่วนบุคคล สังคม และเศรษฐกิจของเกษตรกร 2) สภาพการผลิตเกลือทะเลของเกษตรกร 3) ความรู้เกี่ยวกับการผลิตเกลือทะเลตามมาตรฐาน GAP ของเกษตรกร 4) การได้รับการส่งเสริมและความต้องการการส่งเสริมการผลิตเกลือทะเลตามมาตรฐาน GAP ของเกษตรกร และ 5) ปัญหาและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการส่งเสริมการผลิตเกลือทะเลตามมาตรฐาน GAP ของเกษตรกร

การวิจัยในครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ ประชากรที่ใช้ในการศึกษา คือ เกษตรกรผู้ทำนาเกลือทะเล ในอำเภอเมืองสมุทรสาคร จังหวัดสมุทรสาคร จำนวน 229 ราย กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้สูตรคำนวณ ของ ทาร์ ยามาเน ที่ค่าความคลาดเคลื่อน 0.05 ได้จำนวน 146 ราย สุ่มตัวอย่างแบบง่ายโดยการจับสลาก เก็บรวบรวมข้อมูลโดยการสัมภาษณ์ และวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติเชิงพรรณนา

ผลการวิจัยพบว่า 1) เกษตรกรร้อยละ 73.3 เป็นเพศชาย อายุเฉลี่ย 61.99 ปี ร้อยละ 63.7 จบประถมศึกษา สมาชิกในครัวเรือนเฉลี่ย 4.10 ราย ประสบการณ์การทำนาเกลือเฉลี่ย 33.45 ปี ร้อยละ 52.7 เป็นสมาชิกสหกรณ์ ร้อยละ 90.4 ทำนาเกลือเป็นอาชีพหลัก จำนวนแรงงานในภาคการเกษตรเฉลี่ย 1.70 ราย ร้อยละ 87.0 มีแหล่งเงินทุนเป็นของตนเอง รายได้ของครัวเรือนจากการทำนาเกลือเฉลี่ย 293,184.93 บาท/ปี และมีต้นทุนเฉลี่ย 210,150.68 บาท/ปี 2) สภาพการทำนาเกลือทะเลของเกษตรกร ร้อยละ 95.2 มีการแบ่งสัดส่วนพื้นที่ออกเป็น 6 ส่วน พื้นที่ในการทำนาเกลือเฉลี่ย 61.84 ไร่ ระยะเวลาที่ใช้ในการทำนาเกลือเฉลี่ย 7.81 เดือน เก็บผลผลิตเฉลี่ย 4.61 รอบต่อปี ปริมาณผลผลิตเฉลี่ย 6.60 ตันต่อไร่ต่อปีการผลิต ร้อยละ 95.2 เก็บผลผลิตโดยใส่รถเข็น จ้างแรงงานเฉลี่ย 17.55 ราย และ ร้อยละ 97.3 ไม่ได้รับการรับรองมาตรฐาน GAP 3) เกษตรกรมีความรู้เกี่ยวกับมาตรฐาน GAP ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด โดยมีความรู้ น้อยที่สุดในเรื่อง การเก็บรักษาบันทึกข้อมูลการปฏิบัติงานและเอกสารสำคัญไว้อย่างน้อย 3 ปี 4) เกษตรกรได้รับการส่งเสริมการผลิตเกลือทะเลตามมาตรฐาน GAP ในภาพรวมอยู่ในระดับน้อย โดยได้รับการส่งเสริมน้อยที่สุดในด้านการสนับสนุนวัสดุอุปกรณ์ และมีความต้องการในการส่งเสริม ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง โดยต้องการสูงที่สุดในเรื่อง การสนับสนุนอุปกรณ์/เครื่องมือที่ใช้ในการทำนาเกลือทะเล 5) เกษตรกรมีปัญหาเกี่ยวกับการผลิตเกลือทะเลตามมาตรฐาน GAP ในภาพรวมอยู่ในระดับน้อย โดยมีปัญหาสูงที่สุดในเรื่อง ไม่มีเครื่องทุ่นแรง/เครื่องจักรที่ใช้ในการทำนาเกลือทะเล และเกษตรกรเห็นด้วยกับข้อเสนอแนะ ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง โดยเห็นด้วยสูงที่สุดในเรื่อง งบประมาณในการสนับสนุนสิ่งอำนวยความสะดวกพื้นฐานที่เพียงพอและเหมาะสมต่อความต้องการ

คำสำคัญ การส่งเสริม การผลิตเกลือทะเล มาตรฐานการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีสำหรับการทำนาเกลือ

Thesis title: An Extension of Sea Salt Production According to Good Agricultural Practices for Sea Salt Farm of Farmers in Mueang Samut Sakhon District, Samut Sakhon Province

Researcher: Mr. SANTIPAP KANITTASAWAT; ID: 2659001271;

Degree: Master of Agriculture (Agricultural and Development);

Thesis advisors: (1) Associate Professor Dr. Sineenuch Khрутmuang Sanserm;(2)

Associate Professor Dr. Ponsaran Saranrom ; Academic year: 2023

Abstract

The objectives of this research were to study 1) basic personal, social, and economic conditions of farmers 2) sea salt production conditions of farmers 3) knowledge about sea salt production extension according to GAP standard of farmers 4) the receiving of the extension and needs for extension of sea salt production according to GAP standard of farmers and 5) problems and suggestions regarding the extension on sea salt production according to GAP standard of farmers.

This research was survey research. The population of this study was 229 sea salt production farmers in Mueang Samut Sakhon district, Samut Sakhon province. The sample size of 146 people was determined by using Taro Yamane formula with the error value of 0.05 through simple random sampling method by lotto picking. Data were collected by conducting interview and were analyzed by using descriptive statistics.

The results of the research found that 1) 73.3% of farmers were male with the average age of 61.99 years old, 63.7% completed primary school education, had the average member in the household of 4.10 people, and had the average experience in sea salt farm of 33.45 years. 52.7% of them were cooperative members, 90.4% had sea salt farming as their main profession. The average number of labor in the agricultural sector of 1.70 people. 87.0% had their own funding source, earned the average household income from sea salt farming of 293,184.93 Baht/year, and had the average cost of 210,150.68 Baht/year. 2) Regarding the sea salt farming of the farmers, 95.2% divided the area into 6 parts, the average sea salt farming area was 61.84 Rai, the average duration used for sea salt farming was 7.81 months, the average product collection was 4.61 round per year, and the average productivity was 6.60 ton/Rai/year of production. 95.2% harvested the product by using the wheel bearers, had the average hired labor of 17.55 people, and 97.3% did not receive GAP certification. 3) Farmers had knowledge about GAP standard, overall, at the highest level with the least knowledge on data storage and recording of the operations and key documents for at least 3 years. 4) Farmers received the extension on sea salt production according to GAP standard, overall, at the low level. They received the extension at the lowest level regarding the support for packaging materials and needed the extension regarding the extension, overall, at the moderate level. The most needed aspect was on the support for equipment/tool used in sea salt farming. And 5) Farmers faced with the problems regarding sea salt production according to GAP standard, overall, at the low level. The most problematic issue was on the lack of labor saving device/machine that was used in sea salt farming. They agreed with the suggestions, overall, at the moderate level. The most agreeable aspect was on the budget in the support of sufficient and appropriate basic facilities for the needs.

Keywords : Extension, sea salt production, good agricultural standard for sea salt farm

กิตติกรรมประกาศ

การทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงได้ด้วยความกรุณาเป็นอย่างยิ่งจาก รองศาสตราจารย์ ดร.สินีนุช คุรุขเมือง แสนเสริม อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก และรองศาสตราจารย์ ดร.พลสรานู สราญรมย์ อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม ที่ได้ให้ความกรุณาให้คำแนะนำและติดตามการทำ วิทยานิพนธ์ในครั้งนี้อย่างใกล้ชิดตลอดมา นับตั้งแต่เริ่มต้นจนกระทั่งสำเร็จเรียบร้อย ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้ง ในความกรุณาของท่านอาจารย์ และขอกราบขอบพระคุณท่านเป็นอย่างยิ่ง

ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร.พัฒนา สุขประเสริฐ ที่ได้ให้ ความกรุณาในการเป็นประธานกรรมการในการสอบวิทยานิพนธ์ ตรวจสอบ ให้คำแนะนำ และแก้ไขวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ให้มีความถูกต้องสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น และขอกราบขอบพระคุณคณาจารย์ แขนงวิชา ส่ง เสริม และ พัฒนาการเกษตร สาขาวิชา เกษตรศาสตร์ และสหกรณ์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราชทุกท่าน ที่ได้อบรมสั่งสอน ให้ความรู้ รวมถึงประสบการณ์ที่ดีมา โดยตลอด

ผู้วิจัยขอขอบคุณผู้บังคับบัญชา คุณสมชาย สีโต คุณมยุรี ประกอบแสง คุณศรีฐา สุนทรรัตน์ คุณธนากร ยิ้มดี คุณภัสสร วิชัยดิษฐ์ เพื่อนร่วมงานทุกท่าน ที่ได้ช่วยให้การสนับสนุน ให้ คำปรึกษา ข้อคิด ตลอดจนข้อเสนอแนะในการทำวิทยานิพนธ์ของผู้วิจัยมาโดยตลอดเป็นอย่างดี และ ขอขอบคุณพี่น้องเกษตรกรนาเกลือทะเล ในอำเภอเมืองสมุทรสาคร จังหวัดสมุทรสาครทุกท่าน ที่ได้ ให้ความร่วมมือในการสัมภาษณ์เก็บข้อมูลงานวิจัยเป็นอย่างดี ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งในความกรุณาของทุก ท่านเป็นอย่างยิ่ง

งานวิจัยชิ้นนี้จะไม่สำเร็จลุล่วงได้ หากไม่ได้รับขวัญและกำลังใจจากคุณแม่อัญชลี กนิษฐสวัสดิ์ คุณประจักษ์ กนิษฐสวัสดิ์ และคุณชนิดาภา ตี๋ศรีบุตร ครอบครัวของข้าพเจ้า ที่คอยช่วยเหลือ และเป็นกำลังใจให้กับผู้วิจัยมาโดยตลอดตั้งแต่เริ่มต้นจนกระทั่งสำเร็จเรียบร้อย และ ผู้วิจัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่า วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ จะเป็นประโยชน์ต่อผู้ที่มีความสนใจ และหน่วยงานที่ เกี่ยวข้อง สามารถนำไปใช้ประโยชน์ในการพัฒนางานส่งเสริมการเกษตรต่อไป

นายสันติภาพ กนิษฐสวัสดิ์

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ	ฉ
สารบัญตาราง	ฌ
สารบัญภาพ	ฎ
บทที่ 1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์การวิจัย	2
กรอบแนวคิดการวิจัย	3
ขอบเขตการวิจัย	5
นิยามศัพท์เฉพาะ	6
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	7
บทที่ 2 วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง	9
แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการส่งเสริมการเกษตร	9
แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับความต้องการ	15
แนวคิดเกี่ยวกับความรู้และความคิดเห็น	18
สภาพการผลิตเกลือทะเล จังหวัดสมุทรสาคร	21
มาตรฐานการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีสำหรับการทำนาเกลือทะเล มกษ. 9055 – 2562 (Good Agriculture Practices : GAP)	28
สภาพทั่วไปของอำเภอเมืองสมุทรสาคร จังหวัดสมุทรสาคร	32
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	36
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย	41
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	41
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	43
การเก็บรวบรวมข้อมูล	47
การวิเคราะห์ข้อมูล	49

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	52
สภาพพื้นฐานส่วนบุคคล สังคม และเศรษฐกิจของเกษตรกร	52
สภาพการทำนาเกลือทะเลของเกษตรกร	64
ความรู้เกี่ยวกับการผลิตเกลือทะเลตามมาตรฐานการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดี สำหรับการทำนาเกลือทะเลของเกษตรกร	70
การได้รับการส่งเสริมและความต้องการการส่งเสริมการผลิตเกลือทะเลตามมาตรฐาน การปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีสำหรับการทำนาเกลือทะเลของเกษตรกร	79
ปัญหาและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการส่งเสริมการผลิตเกลือทะเลตามมาตรฐาน การปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีสำหรับการทำนาเกลือทะเลของเกษตรกร	94
บทที่ 5 สรุปการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	116
สรุปการวิจัย	116
อภิปรายผล	119
ข้อเสนอแนะ	126
บรรณานุกรม	129
ภาคผนวก	135
ก แบบสัมภาษณ์เพื่อการวิจัย	136
ข รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย	158
ค แบบประเมินความสอดคล้องระหว่างแบบสัมภาษณ์กับวัตถุประสงค์ และผลการประเมินความสอดคล้องระหว่างแบบสัมภาษณ์กับวัตถุประสงค์	160
ง ค่าสัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่นแบบสัมภาษณ์	193
ประวัติผู้วิจัย	207

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ 4.1 สภาพพื้นฐานส่วนบุคคล	53
ตารางที่ 4.2 สภาพพื้นฐานทางสังคม	55
ตารางที่ 4.3 สภาพพื้นฐานทางเศรษฐกิจ	56
ตารางที่ 4.4 สภาพการทำนาเกลือทะเลของเกษตรกร	65
ตารางที่ 4.5 ความรู้เกี่ยวกับการผลิตเกลือทะเลตามมาตรฐานการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดี สำหรับการทำนาเกลือทะเลของเกษตรกร	70
ตารางที่ 4.6 ประเมินผลความรู้เกี่ยวกับการผลิตเกลือทะเลตามมาตรฐานการปฏิบัติ ทางการเกษตรที่ดีสำหรับการทำนาเกลือทะเลของเกษตรกร	79
ตารางที่ 4.7 การได้รับการส่งเสริมด้านวิธีการส่งเสริม	80
ตารางที่ 4.8 การได้รับการส่งเสริมด้านความต้องความรู้เกี่ยวกับการปฏิบัติตามมาตรฐาน การปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีสำหรับการทำนาเกลือทะเลของเกษตรกร	82
ตารางที่ 4.9 การได้รับการส่งเสริมด้านการสนับสนุน	84
ตารางที่ 4.10 สรุปภาพรวมการได้รับการส่งเสริมการผลิตเกลือทะเลตามมาตรฐานการปฏิบัติ ทางเกษตรที่ดีสำหรับการทำนาเกลือทะเลของเกษตรกร	86
ตารางที่ 4.11 ความต้องการด้านวิธีการส่งเสริม	87
ตารางที่ 4.12 ความต้องการด้านความรู้เกี่ยวกับการปฏิบัติตามมาตรฐานการปฏิบัติ ทางการเกษตรที่ดีสำหรับการทำนาเกลือทะเลของเกษตรกร	90
ตารางที่ 4.13 ความต้องการด้านการสนับสนุน	91
ตารางที่ 4.14 สรุปภาพรวมความต้องการการส่งเสริมการผลิตเกลือทะเลตามมาตรฐาน การปฏิบัติทางเกษตรที่ดีสำหรับการทำนาเกลือทะเลของเกษตรกร	93
ตารางที่ 4.15 ปัญหาด้านวิธีการส่งเสริม	95
ตารางที่ 4.16 ปัญหาด้านความรู้เกี่ยวกับการปฏิบัติตามมาตรฐานการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดี สำหรับการทำนาเกลือทะเลของเกษตรกร	100
ตารางที่ 4.17 ปัญหาด้านการสนับสนุน	102
ตารางที่ 4.18 สรุปภาพรวมปัญหาเกี่ยวกับการส่งเสริมการผลิตเกลือทะเลตามมาตรฐาน การปฏิบัติทางเกษตรที่ดีสำหรับการทำนาเกลือทะเลของเกษตรกร	105
ตารางที่ 4.19 ข้อเสนอแนะด้านวิธีการส่งเสริม	106

สารบัญตาราง (ต่อ)

	หน้า
ตารางที่ 4.20 ข้อเสนอแนะด้านความรู้เกี่ยวกับการปฏิบัติตามมาตรฐานการปฏิบัติ ทางการเกษตรที่ดีสำหรับการทำนาเกลือทะเลของเกษตรกร	111
ตารางที่ 4.21 ข้อเสนอแนะด้านการสนับสนุน	113
ตารางที่ 4.22 สรุปภาพรวมข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการส่งเสริมการผลิตเกลือทะเลตามมาตรฐาน การปฏิบัติทางเกษตรที่ดีสำหรับการทำนาเกลือทะเลของเกษตรกร	115

สารบัญภาพ

ภาพที่ 1.1 กรอบแนวคิดการวิจัย 4

บทที่ 1

บทนำ

1. ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การผลิตเกลือในประเทศไทย แบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ เกลือทะเล หรือ เกลือสมุทร และเกลือสินเธาว์ หรือ เกลือหิน โดยเกลือทะเลเป็นเกลือที่ผลิตจากน้ำทะเล ด้วยการสูบน้ำทะเลเข้ามาขังไว้ในนาพัก และอาศัยลมและความร้อนจากแสงอาทิตย์ เพื่อให้ น้ำเกลือตกผลึก ซึ่งปัจจุบันประเทศไทยมีพื้นที่ทำนาเกลืออยู่ 7 จังหวัด ได้แก่ จังหวัดเพชรบุรี สมุทรสาคร สมุทรสงคราม ชลบุรี จันทบุรี ปัตตานี และจังหวัดฉะเชิงเทรา โดยจังหวัดเพชรบุรี มีพื้นที่ผลิตเกลือมากที่สุดร้อยละ 47 รองลงมาได้แก่จังหวัดสมุทรสาคร ร้อยละ 43.1 จังหวัดสมุทรสงคราม ร้อยละ 7.7 จังหวัดชลบุรี ร้อยละ 1 จังหวัดจันทบุรีร้อยละ 0.6 จังหวัดปัตตานีร้อยละ 0.4 และจังหวัดฉะเชิงเทรา ร้อยละ 0.2 ตามลำดับ (สำนักงานเลขาธิการคณะกรรมการพัฒนาเกลือทะเลไทย, 2564)

ในปี พ.ศ. 2562 พบว่าเกษตรกรผู้ทำนาเกลือทะเลประสบปัญหาในด้านการตลาด จาก การที่โรงงานอุตสาหกรรมมีความต้องการใช้เกลือที่มีความปลอดภัยต่อผู้บริโภคและอุปโภค และมี มาตรฐานรองรับ จึงได้นำเข้าเกลือจากต่างประเทศมาใช้แทนเกลือภายในประเทศ ซึ่งเกลือทะเล ประเทศไทยในขณะนั้นยังไม่มีมาตรฐานรองรับ ประกอบกับการที่เกษตรกรประสบปัญหาการแย่ง ตลาดกับเกลือสินเธาว์ที่สามารถใช้ทดแทนกันได้ ส่งผลให้ส่วนแบ่งทางการตลาดที่เคยได้รับลดน้อยลง ไป กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ จึงได้มีการจัดตั้งคณะกรรมการพัฒนาเกลือทะเลไทย และกำหนด ยุทธศาสตร์เกลือทะเลไทย ให้มีการพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานเกลือทะเล เพื่อเพิ่มมูลค่าและเพื่อให้ เกลือทะเลมีคุณภาพตามมาตรฐานสากล ตรงตามความต้องการของตลาด เพื่อสร้างความสามารถใน การแข่งขันเกลือทะเลไทย มีช่องทางการตลาดที่หลากหลายมากขึ้น (ฐานเศรษฐกิจ, 2562) จาก ยุทธศาสตร์ดังกล่าว ในปี พ.ศ. 2562 สำนักงานมาตรฐานสินค้าเกษตรและอาหารแห่งชาติ (มกอช.) ได้ประกาศใช้มาตรฐานสินค้าเกษตร เรื่องการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีสำหรับการทำนาเกลือทะเล (มกษ.9055-2562) สำหรับใช้ในการส่งเสริมสินค้าเกลือทะเลให้ได้มาตรฐาน มีคุณภาพและปลอดภัย ยุกระดับคุณภาพมาตรฐานเกลือไทยสู่ระบบสากลให้เป็นที่ยอมรับของอุตสาหกรรมอาหาร และ ผู้บริโภคทั้งในและต่างประเทศ ซึ่งปัจจุบันเกษตรกรไทยมีคู่แข่งคือประเทศอินเดีย ดังนั้น มกอช.จึง ต้องเร่งผลักดันให้เกษตรกรเข้าสู่มาตรฐาน GAP เพื่อการันตีให้ผู้บริโภคและอุตสาหกรรมอาหารใน

ประเทศมันใจในคุณภาพและมาตรฐาน และเป็นการเพิ่มมูลค่าให้เกษตรกรไทยและลดการนำเข้า
เกลือจากต่างประเทศไปในตัว (กรุงเทพฯธุรกิจ, 2562)

ศูนย์ข่าวกรมส่งเสริมการเกษตร (2564) กรมส่งเสริมการเกษตร ในฐานะฝ่ายเลขานุการ
คณะกรรมการพัฒนาเกลือทะเลไทย มีบทบาทสำคัญในการช่วยส่งเสริมให้เกษตรกรผู้ทำนาเกลือ
สามารถพัฒนาการประกอบอาชีพการทำนาเกลือให้ได้รับการรับรองมาตรฐานสากล โดยการส่งเสริม
ความรู้ ทักษะ และเตรียมความพร้อมทั้งในด้านกระบวนการผลิต และขั้นตอนการขอรับรองมาตรฐาน
GAP และในปี พ.ศ. 2565 ได้มีการจัดสรรงบประมาณในการดำเนินงานกิจกรรมอบรมถ่ายทอดองค์
ความรู้ด้านการผลิตเกลือทะเล ตามมาตรฐานการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีสำหรับการทำนาเกลือ
ทะเล ให้กับสำนักงานเกษตรจังหวัดสมุทรสาคร เป้าหมาย จำนวน 30 ราย โดยจังหวัดสมุทรสาคร มี
เกษตรกรผู้ทำนาเกลือทะเลที่ขึ้นทะเบียนทำนาเกลือทะเล ปีการผลิต 2565/66 ของกรมส่งเสริม
การเกษตร จำนวน 229 ราย พื้นที่รวม 9,369.83 ไร่ (กรมส่งเสริมการเกษตร, 2566) โดยเกษตรกร
ส่วนใหญ่ยังไม่ได้ การรับรองตามระบบมาตรฐานการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดี (GAP) และมีเพียง
ร้อยละ 5.24 เท่านั้นที่ได้การรับรองมาตรฐาน GAP (กรมส่งเสริมการเกษตร, 2567) จากข้อมูล
ดังกล่าว จึงมีความสำคัญในการศึกษาถึงการส่งเสริมการผลิตเกลือทะเลตามมาตรฐาน การปฏิบัติทาง
การเกษตรที่ดี สำหรับการทำนาเกลือทะเลของเกษตรกรผู้ทำนาเกลือทะเลในอำเภอเมืองสมุทรสาคร
จังหวัดสมุทรสาคร โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา (1) สภาพพื้นฐานส่วนบุคคล สังคม และเศรษฐกิจ
ของเกษตรกร (2) สภาพการผลิตเกลือทะเลของเกษตรกร (3) ความรู้เกี่ยวกับการผลิตเกลือทะเลตาม
มาตรฐานการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีสำหรับการทำนาเกลือทะเลของเกษตรกร (4) การได้รับการ
ส่งเสริมและความต้องการการส่งเสริมการผลิตเกลือทะเลตามมาตรฐานการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดี
สำหรับการทำนาเกลือทะเลของเกษตรกร และ (5) ปัญหาและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการส่งเสริมการ
ผลิตเกลือทะเลมาตรฐานการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีสำหรับการทำนาเกลือทะเลของเกษตรกร
เพื่อที่จะนำข้อค้นพบที่ได้จากการวิจัยมาใช้เป็นแนวทางในการส่งเสริมให้เกษตรกรได้รับการรับรอง
ตามระบบมาตรฐานการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดี ต่อไป

2. วัตถุประสงค์การวิจัย

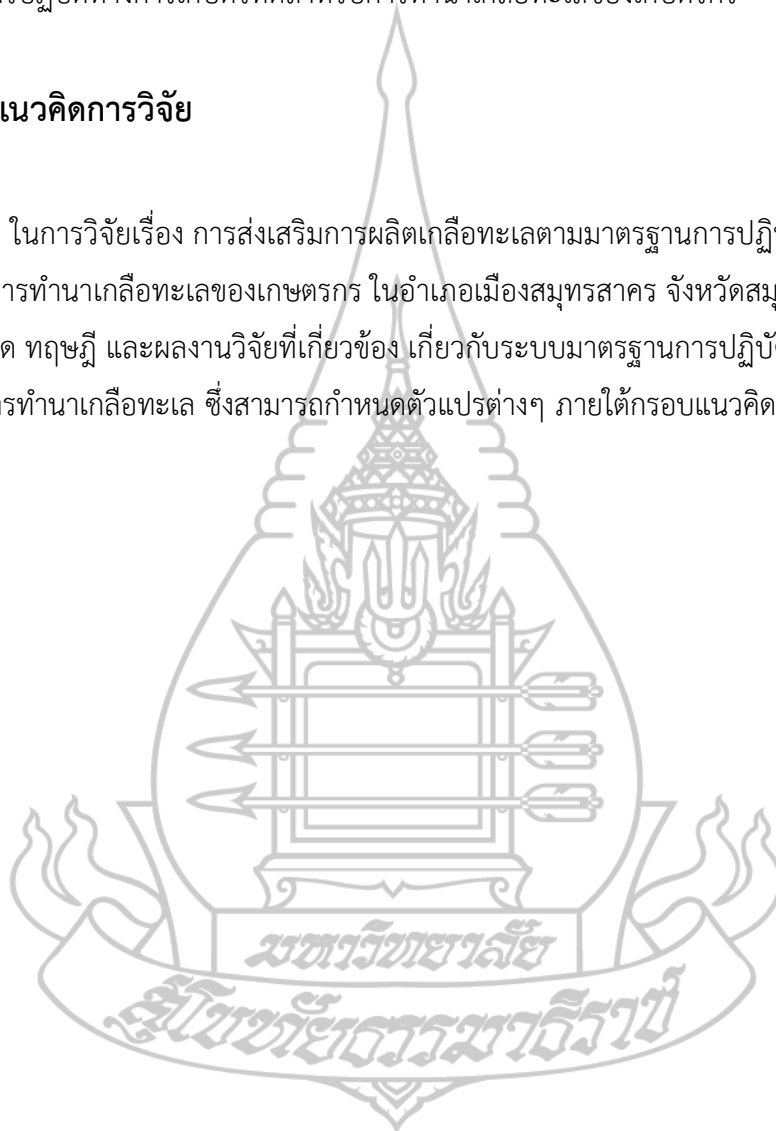
- 2.1 เพื่อศึกษาสภาพพื้นฐานส่วนบุคคล สังคม และเศรษฐกิจของเกษตรกร
- 2.2 เพื่อศึกษาสภาพการผลิตเกลือทะเลของเกษตรกร
- 2.3 เพื่อศึกษาความรู้เกี่ยวกับการผลิตเกลือทะเลตามมาตรฐานการปฏิบัติทาง
การเกษตรที่ดีสำหรับการทำนาเกลือทะเลของเกษตรกร

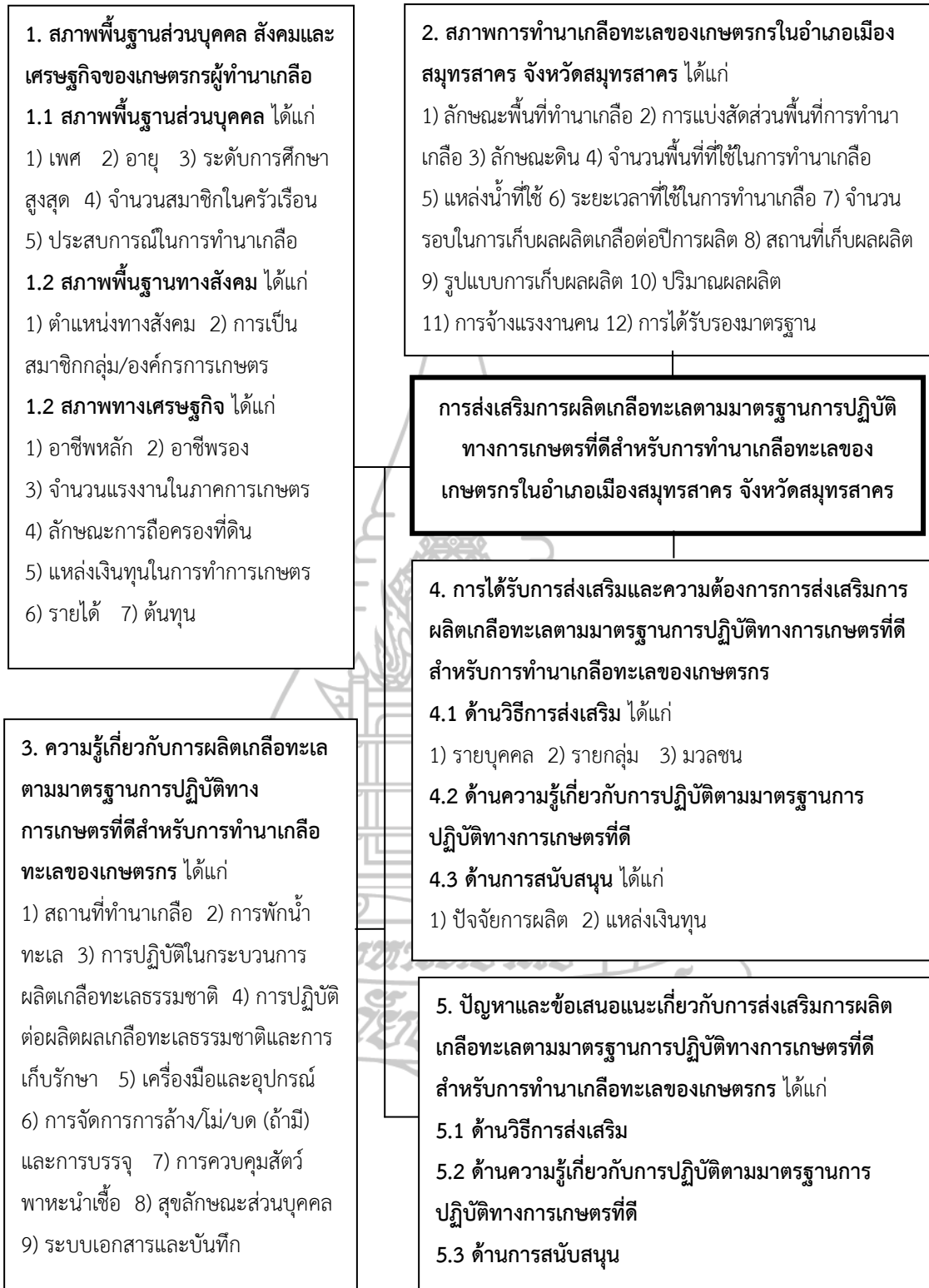
2.4 เพื่อศึกษาการได้รับการส่งเสริมและความต้องการการส่งเสริมการผลิตเกลือทะเลตามมาตรฐานการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีสำหรับการทำนาเกลือทะเลของเกษตรกร

2.5 เพื่อศึกษาปัญหา และข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการส่งเสริมการผลิตเกลือทะเลตามมาตรฐานการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีสำหรับการทำนาเกลือทะเลของเกษตรกร

3. กรอบแนวคิดการวิจัย

ในการวิจัยเรื่อง การส่งเสริมการผลิตเกลือทะเลตามมาตรฐานการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีสำหรับการทำนาเกลือทะเลของเกษตรกร ในอำเภอเมืองสมุทรสาคร จังหวัดสมุทรสาคร ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เกี่ยวกับระบบมาตรฐานการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีสำหรับการทำนาเกลือทะเล ซึ่งสามารถกำหนดตัวแปรต่างๆ ภายใต้กรอบแนวคิดการวิจัยได้ ดังนี้

ภาพที่ 1.1 กรอบแนวคิดการวิจัย

4. ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การส่งเสริมการผลิตเกลือทะเลตามมาตรฐานการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดี สำหรับการทำนาเกลือทะเลของเกษตรกร ในอำเภอเมืองสมุทรสาคร จังหวัดสมุทรสาคร ผู้วิจัยได้ กำหนดขอบเขตการวิจัย จำนวน 3 ด้าน ดังนี้

4.1 ขอบเขตเชิงพื้นที่

การวิจัยครั้งนี้ ศึกษาจากเกษตรกรผู้ทำนาเกลือทะเล ในอำเภอเมืองสมุทรสาคร จังหวัดสมุทรสาคร ที่ขึ้นทะเบียนเกษตรกรกับกรมส่งเสริมการเกษตร ในปีการผลิต 2565/66

4.2 ขอบเขตเชิงเนื้อหา

การวิจัยครั้งนี้ ศึกษาสภาพพื้นฐานส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา สูงสุด จำนวนสมาชิกในครัวเรือน ประสบการณ์ในการทำนาเกลือทะเล ศึกษาสภาพพื้นฐานทางสังคม ได้แก่ ตำแหน่งทางสังคม และการเป็นสมาชิกกลุ่ม/ องค์กรการเกษตร ศึกษาสภาพทางเศรษฐกิจ ได้แก่ อาชีพหลัก อาชีพรอง จำนวนแรงงานในภาคการเกษตร จำนวนและลักษณะการถือครองที่ดิน แหล่งเงินทุนทำการเกษตร รายได้ และต้นทุน ศึกษาสภาพการผลิตเกลือทะเลของเกษตรกรอำเภอเมืองสมุทรสาคร จังหวัดสมุทรสาคร ได้แก่ ลักษณะพื้นที่ทำนาเกลือ การแบ่งสัดส่วนพื้นที่การทำนาเกลือ ลักษณะดิน จำนวนพื้นที่ที่ใช้ในการทำนาเกลือ แหล่งน้ำที่ใช้ ระยะเวลาที่ใช้ในการทำนาเกลือ จำนวนรอบในการเก็บผลผลิตเกลือต่อปีการผลิต สถานที่เก็บผลผลิต รูปแบบการเก็บผลผลิต ปริมาณผลผลิต การจ้างแรงงานคน และการได้รับรองมาตรฐาน ศึกษาความรู้เกี่ยวกับการผลิตเกลือทะเลตามมาตรฐานการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีของเกษตรกร ได้แก่ สถานที่ทำนาเกลือทะเล การพักน้ำทะเล การปฏิบัติในกระบวนการผลิตเกลือทะเลธรรมชาติ การปฏิบัติต่อผลิตผลเกลือทะเลธรรมชาติและการเก็บรักษา เครื่องมือและอุปกรณ์ การจัดการการล้าง/ไม่/บด (ถ้ามี) และการบรรจุการควบคุมสัตว์พาหะนำเชื้อ สุขลักษณะส่วนบุคคล และระบบเอกสารและบันทึกข้อมูล ศึกษาการได้รับการส่งเสริมและความต้องการการส่งเสริมการผลิตเกลือทะเลตามมาตรฐานการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีของเกษตรกร ได้แก่ ด้านวิธีการส่งเสริม ด้านความรู้เกี่ยวกับการปฏิบัติตามมาตรฐานการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดี และด้านการสนับสนุน และศึกษาปัญหาและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการส่งเสริมการผลิตเกลือทะเลตามมาตรฐานการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีของเกษตรกร ได้แก่ ด้านวิธีการส่งเสริม ด้านความรู้เกี่ยวกับการปฏิบัติตามมาตรฐานการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดี และด้านการสนับสนุน

4.3 ขอบเขตเชิงเวลา

การวิจัยครั้งนี้ใช้เวลาในการศึกษาวิจัยเป็นเวลา 12 เดือน ตั้งแต่เดือนตุลาคม 2566 ถึง เดือนตุลาคม 2567 โดยเก็บรวบรวมข้อมูล ตั้งแต่เดือนพฤษภาคม ถึง เดือนมิถุนายน 2567

5. นิยามศัพท์เฉพาะ

5.1 เกษตรกร หมายถึง เกษตรกรที่ขึ้นทะเบียนทำนาเกลือทะเล ปีการผลิต 2565/66 ของกรมส่งเสริมการเกษตร ในอำเภอเมืองสมุทรสาคร จังหวัดสมุทรสาคร

5.2 นาเกลือทะเล หมายถึง พื้นที่ในอำเภอเมืองสมุทรสาคร จังหวัดสมุทรสาคร ที่ใช้สำหรับผลิตเกลือทะเลธรรมชาติโดยใช้น้ำทะเล และอาจมีบริเวณสำหรับเก็บรักษาเกลือ มีการแบ่งพื้นที่เป็นบ่อเก็บกักน้ำและกระตงนา ซึ่งเป็นพื้นที่ราบที่มีการแบ่งส่วนโดยมีคั่นกัน

5.3 นาวัง หรือนาขัง หรือวังขังน้ำ หมายถึง บ่อเก็บกักน้ำทะเลก่อนเริ่มต้นการผลิตเกลือทะเล เพื่อให้สิ่งเจือปนในน้ำทะเล เช่น โคลนตม ตกตะกอน ก่อนการผลิตตามขั้นตอนต่อไป ในขั้นตอนนี้มีความเค็มตามธรรมชาติของน้ำทะเล วัดค่าได้ประมาณ 3 ดีกรี โบรเม่

5.4 นาตาก หรือนาแม่ หมายถึง กระตงนาที่ใช้ผลิตเกลือทะเลในขั้นต้น โดยรับน้ำทะเลจากนาวังหรือนาขัง ขังน้ำให้มีระดับความลึกประมาณ 5 cm ตากให้น้ำระเหยบางส่วน โดยอาศัยแสงแดดและกระแสม ในขั้นตอนนี้มีความเค็มตามธรรมชาติของน้ำทะเล วัดค่าได้ประมาณ 3 ถึง 10 ดีกรี โบรเม่

5.5 นารองเชื้อ หมายถึง กระตงนาที่รับน้ำทะเลมาจากนาตากหรือนาแม่ ตากน้ำให้ระเหยต่อไปจนได้ความเค็มประมาณ 10 ถึง 20 ดีกรี โบรเม่

5.6 นาเชื้อ หรือนาดอก หมายถึง กระตงนาที่ใช้สำหรับรอให้เกลือตกผลึก โดยการรับน้ำมาจากนารองเชื้อและตากให้น้ำระเหยจนได้ความเค็มประมาณ 20 ถึง 23 ดีกรี โบรเม่

5.7 นาปลง หรือนาหว่าน หมายถึง กระตงนาที่ใช้สำหรับการตกผลึกเกลือในขั้นสุดท้าย และเก็บเกี่ยวผลผลิต (เรือเกลือ) โดยการรับน้ำมาจากนาเชื้อ และตากให้น้ำระเหยจนได้ความเค็มประมาณ 23 ถึง 25 ดีกรี โบรเม่

5.8 ระบบมาตรฐานการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดี หมายถึง ข้อกำหนดการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีสำหรับการทำนาเกลือทะเลทุกขั้นตอน เพื่อให้ได้เกลือทะเลธรรมชาติที่มีคุณภาพ และปลอดภัยต่อการบริโภค โดยมีข้อกำหนดทั้งหมด 9 ข้อ ได้แก่ สถานที่ทำนาเกลือทะเล การพักน้ำทะเล การปฏิบัติในกระบวนการผลิตเกลือทะเลธรรมชาติ การปฏิบัติต่อผลิตผลเกลือทะเลธรรมชาติ และการเก็บรักษา เครื่องมือและอุปกรณ์ การจัดการการล้าง/ไม่/บด (ถ้ามี) และการบรรจุการควบคุมสัตว์พาหะนำเชื้อ สุขลักษณะส่วนบุคคล และระบบเอกสารและบันทึกข้อมูล

5.9 สภาพการทำนาเกลือ หมายถึง สภาพการทำนาเกลือของเกษตรกรที่มีอาชีพทำนาเกลือทะเล ได้แก่ ลักษณะพื้นที่ทำนาเกลือ การแบ่งสัดส่วนพื้นที่ทำนาเกลือ ลักษณะดิน จำนวนพื้นที่ที่ใช้ในการทำนาเกลือ แหล่งน้ำที่ใช้ ระยะเวลาที่ใช้ในการทำนาเกลือ จำนวนรอบในการเก็บผลผลิต

เกลือต่อปีการผลิต สถานที่เก็บผลผลิต ปริมาณผลผลิต การจ้างแรงงานคน และการได้รับรองมาตรฐาน

5.10 ความรู้ หมายถึง ความรู้เกี่ยวกับการทำนาเกลือทะเลตามมาตรฐานการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีของเกษตรกร ได้แก่ สถานที่ทำนาเกลือทะเล การพักน้ำทะเล การปฏิบัติในกระบวนการผลิตเกลือทะเลธรรมชาติ การปฏิบัติต่อผลิตผลเกลือทะเลธรรมชาติและ การเก็บรักษา เครื่องมือและอุปกรณ์ การจัดการการล้าง/ไม่/บด (ถ้ามี) และการบรรจุ การควบคุมสัตว์พาหะนำเชื้อสู่ลักษณะส่วนบุคคล และระบบเอกสารและบันทึกข้อมูล

5.11 การได้รับการส่งเสริม หมายถึง การได้รับการส่งเสริม ของเกษตรกรที่มีอาชีพทำนาเกลือทะเล ในด้านความต้องการวิธีการส่งเสริม ได้แก่ รายบุคคล รายกลุ่ม และมวลชน ด้านความรู้เกี่ยวกับการทำนาเกลือตามมาตรฐานการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดี และด้านความต้องการสนับสนุน ได้แก่ ปัจจัยการผลิต แหล่งเงินทุน

5.12 ความต้องการการส่งเสริมเกษตรกร หมายถึง ความต้องการของเกษตรกรที่มีอาชีพทำนาเกลือทะเล ในด้านความต้องการวิธีการส่งเสริม ได้แก่ รายบุคคล รายกลุ่ม และมวลชน ด้านความรู้เกี่ยวกับการทำนาเกลือตามมาตรฐานการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดี และด้านความต้องการสนับสนุน ได้แก่ ปัจจัยการผลิต แหล่งเงินทุน

5.13 ปัญหาและข้อเสนอแนะ หมายถึง ปัญหาและข้อเสนอแนะ เกี่ยวกับการปฏิบัติตามมาตรฐานการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีของเกษตรกร ได้แก่ ปัญหาและข้อเสนอแนะด้านวิธีการส่งเสริม ปัญหาและข้อเสนอแนะด้านความรู้เกี่ยวกับการทำนาเกลือตามมาตรฐานการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดี และปัญหาและข้อเสนอแนะด้านการสนับสนุน

6. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

6.1 เกษตรกรผู้ทำนาเกลือทะเลเกิดความสนใจและได้รับการส่งเสริมที่สอดคล้องกับความต้องการของเกษตรกร เพื่อให้เข้าสู่ระบบมาตรฐานการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีสำหรับการทำนาเกลือทะเลเพิ่มมากขึ้น

6.2 นักส่งเสริมเกษตรกร สามารถนำผลการวิจัยมาใช้เป็นแนวทางในการส่งเสริมให้สอดคล้องกับบริบทและความต้องการของเกษตรกรผู้ทำนาเกลือทะเลเพื่อเข้าสู่ระบบมาตรฐานการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดี สำหรับการทำนาเกลือทะเล

6.3 หน่วยงานที่เกี่ยวข้องสามารถนำผลการวิจัยมาใช้เป็นแนวทางในการสนับสนุนเชิงนโยบายเพื่อการส่งเสริมการผลิตเกลือทะเลตามระบบมาตรฐานการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีในพื้นที่อื่นๆ ต่อไป

6.4 เป็นแนวทางสำหรับผู้ที่สนใจจะศึกษาหรือทำงานวิจัย สามารถนำผลการวิจัยไปใช้เป็นฐานข้อมูลการวิจัยครั้งต่อไปได้

บทที่ 2

วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยเรื่อง การส่งเสริมการผลิตเกลือทะเลตามมาตรฐานการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีสำหรับการทำนาเกลือทะเลของเกษตรกร ในอำเภอเมืองสมุทรสาคร จังหวัดสมุทรสาคร ผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้าทบทวนวรรณกรรม และผลงานวิจัยต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง โดยมีประเด็นต่าง ๆ ดังนี้

1. แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการส่งเสริมการเกษตร
2. แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับความต้องการ
3. แนวคิดเกี่ยวกับความรู้และความคิดเห็น
4. สภาพการผลิตเกลือทะเล จังหวัดสมุทรสาคร
5. มาตรฐานการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีสำหรับการทำนาเกลือทะเล มกษ.

9055 – 2562 (Good Agriculture Practices : GAP)

6. สภาพทั่วไปของอำเภอเมืองสมุทรสาคร จังหวัดสมุทรสาคร
7. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการส่งเสริมการเกษตร

แนวคิดที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมการเกษตร ประกอบด้วย ความหมายของการส่งเสริมการเกษตร ความสำคัญของการส่งเสริมการเกษตร รูปแบบการส่งเสริมการเกษตร วิธีการส่งเสริมการเกษตร และสื่อที่ใช้ในงานส่งเสริมการเกษตร

1.1 ความหมายของการส่งเสริมการเกษตร

กรมส่งเสริมการเกษตร (2561) กล่าวว่า การส่งเสริม (Extension) หมายถึง การขยายและถ่ายทอดความรู้ตามระบบวิทยาการแผนใหม่ (Innovation system) ซึ่งก่อประโยชน์ทางการศึกษา (Education advantages) และมีคุณค่าทางการปฏิบัติ (Practical values) แก่บุคคลผู้พึงได้รับความช่วยเหลือในการเรียนรู้หรือผู้รับการส่งเสริม (People intended, Clientele, Audience) ให้สามารถพัฒนาตนเอง โดยการเรียนรู้ที่สามารถนำความรู้ไปปรับใช้ในการประกอบอาชีพเพื่อความ เป็นอยู่ที่ดีขึ้น (Better living) เป็นสำคัญ

พงษ์ศักดิ์ อังกสิทธิ์ (2561, น. 4-16, 4-18) ได้ให้ความหมายของการส่งเสริมและพัฒนาการเกษตรว่า หมายถึง การสนับสนุน เกื้อหนุนทำให้ดีขึ้น เป็นการถ่ายทอดหรือเผยแพร่ บริการความรู้และ ประสบการณ์ใหม่ๆ เกี่ยวกับการเกษตรไปสู่เกษตรกร ตลอดจนให้คำปรึกษาและ แลกเปลี่ยนความคิดเห็น เกษตรกรสามารถนำไปพิจารณาและปฏิบัติยังผลให้เกิดการเพิ่ม ประสิทธิภาพการผลิตและ เพิ่มรายได้

จากความหมายดังกล่าวข้างต้น สรุปได้ว่า การส่งเสริมการเกษตร หมายถึง กระบวนการจัดการเรียนรู้ วิธีการ และการใช้เทคโนโลยี ในการถ่ายทอดความรู้ แก่เกษตรกร ให้ เกษตรกรมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ฝึกปฏิบัติ จนสามารถนำไปปฏิบัติจริงได้ เพื่อส่งเสริมให้ เกษตรกร เพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าทางการเกษตร

1.2 ความสำคัญของการส่งเสริมการเกษตร

พงษ์ศักดิ์ อังกสิทธิ์ (2561, น. 4-14, 4-15) กล่าวว่า การส่งเสริมการเกษตรมี บทบาทสำคัญต่อการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของเกษตรกรมาก โดยการถ่ายทอดความรู้เทคโนโลยี ที่ เหมาะสมไปสู่เกษตรกรก่อให้เกิดการพัฒนาความรู้ที่สามารถนำไปสู่การพัฒนาผลผลิตทาง การเกษตร ได้ โดยสามารถสร้างรายได้พัฒนาสถานะเศรษฐกิจ สังคมชนบท และครอบครัว เกษตรกรให้มีสถานะ ที่ดีได้

จากข้อความดังกล่าวข้างต้นสรุปได้ว่า การส่งเสริมการเกษตรมีความสำคัญอย่างยิ่ง ในการผลิตของเกษตรกรให้มีประสิทธิภาพสูงสุด โดยการนำวิทยาการ และเทคโนโลยีที่เหมาะสม ถ่ายทอด แนะนำส่งเสริมให้เกษตรกรได้นำไปปฏิบัติ รวมถึงการใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่า ย่อมจะทำให้ เกิดการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงทางการเกษตรให้ดียิ่งขึ้น

1.3 รูปแบบการส่งเสริมการเกษตร

กรมส่งเสริมการเกษตร (2561) อธิบายว่า การส่งเสริมการเกษตรมีวิธีการที่ หลากหลาย สรุปสาระสำคัญได้ ดังนี้

1.3.1 การถ่ายทอดเทคโนโลยี มาจากแนวคิดด้านการถ่ายทอดเทคโนโลยี และการ ให้บริการการเกษตรมีเป้าหมายเพื่อความมั่นคงทางอาหาร และการพัฒนาคุณภาพชีวิต โดยมี วัตถุประสงค์ในการถ่ายทอดเทคโนโลยีเพื่อความมั่นคงทางอาหาร และการเพิ่มรายได้ต่อครัวเรือน รูปแบบดังกล่าวนี้ เช่น การส่งเสริมการเกษตรโดยภาครัฐ การฝึกอบรมและเยี่ยมเยียน

1.3.2 การส่งเสริมแบบมีส่วนร่วม มาจากแนวคิดด้านการศึกษาจากระบบ และ การเอื้ออำนวยให้เกิดการเรียนรู้ มีเป้าหมายเพื่อการปรับปรุงคุณภาพชีวิตชาวชนบท โดยมี วัตถุประสงค์ในการเพิ่มรายได้ต่อครัวเรือน จัดระบบและเอื้ออำนวยให้เกษตรกรสร้างทุนทางสังคม

1.3.3 การส่งเสริมแบบตลาดนำการผลิต มาจากแนวคิดด้านการถ่ายทอด เทคโนโลยี และการให้บริการการเกษตร มีเป้าหมายเพื่อความมั่นคงทางอาหาร และการปรับปรุง

คุณภาพชีวิตของชาวชนบท โดยมีวัตถุประสงค์ในการถ่ายทอดเทคโนโลยีเพื่อความมั่นคงทางอาหาร และการเพิ่มรายได้ต่อครัวเรือน

1.3.4 การส่งเสริมการศึกษานอกระบบ มาจากแนวคิดด้านการศึกษานอกระบบ และการเอื้ออำนวยให้เกิดการเรียนรู้ มีเป้าหมายเพื่อการปรับปรุงคุณภาพชีวิตคนต่างจังหวัด และ พัฒนาการบริหารจัดการทรัพยากร โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อจัดระบบและเอื้ออำนวยให้เกษตรกร สามารถจัดการใช้ทรัพยากรธรรมชาติได้อย่างยั่งยืน

1.4 วิธีการส่งเสริมการเกษตร

1.4.1 วิธีการส่งเสริมการเกษตร โดยอิงบุคคลเป้าหมายเป็นเกณฑ์ พงษ์ศักดิ์ อังกสิทธิ์ (2556, น. 4-39, 4-42) อธิบายว่า วิธีการส่งเสริมการเกษตรโดยอิงบุคคลเป้าหมายเป็น เกณฑ์ (Number of Target Population Oriented) มีดังนี้

1) **วิธีการส่งเสริมแบบบุคคลต่อบุคคล (Individual Method)** เป็นการ ส่งเสริมโดยการให้เกษตรกรหรือบุคคลผู้รับการถ่ายทอดความรู้ ได้เรียนรู้ด้วยตนเองอย่างเป็นอิสระ การถ่ายทอดความรู้ไปสู่เกษตรกรโดยตรงเป็นรายบุคคล จะทำให้ผู้รับความรู้มีโอกาสโดยตรงที่จะ ปฏิสัมพันธ์กับเจ้าหน้าที่ส่งเสริมหรือนักวิชาการผู้ถ่ายทอด ทำให้เกิดความสนใจ เชื่อมมั่น และเรียนรู้ได้ อย่าง รวดเร็ว ทั้งนี้เป็นโอกาสที่เจ้าหน้าที่ส่งเสริมสามารถจะรับรู้ข้อมูลปัญหา ตลอดจนรับภูมิปัญญา ของ เกษตรกรกลับมาพิจารณาในกระบวนการส่งเสริมได้ ในวิธีการแบบนี้พบว่า มีหลายวิธีและเทคนิค ที่นิยมใช้กันมาก ได้แก่ การเยี่ยมไร่และบ้านของเกษตรกร เกษตรกรผู้รับการส่งเสริมมาติดต่อที่ สำนักงาน การติดต่อทางโทรศัพท์ การติดต่อกันทางจดหมายส่วนตัวและการติดต่ออย่างไม่เป็น ทางการ

2) **วิธีการส่งเสริมโดยกลุ่มบุคคล (Group Method)** การส่งเสริมแก่กลุ่ม บุคคลจะให้ผลดีในการเปลี่ยนแปลงการเรียนรู้ของผู้รับการส่งเสริม จากขั้นสนใจไปสู่การทดลองทำดู และหากเป็นที่พอใจของกลุ่มแล้ว สมาชิกส่วนใหญ่ในกลุ่มก็อาจก้าวไกลไปถึงขั้นยอมรับเลยก็ได้ การ ส่งเสริมแบบกลุ่มสามารถจะพิจารณาวิธีการที่มีประสิทธิภาพ และนิยมใช้มาก ได้แก่ การประชุม กลุ่ม การฝึกอบรมการสาธิตและ การศึกษาดูงานนอกสถานที่

3) **วิธีการส่งเสริมแบบมวลชน (Mass Method)** การส่งเสริมแบบมวลชนโดย สื่อสารมวลชน จะช่วยในการส่งเสริมเผยแพร่นวัตกรรม ให้ประชาชนได้ทราบว่า ได้มีสิ่งนั้นๆ เกิดขึ้น แล้วและก็มีอยู่ บางคนอาจสนใจที่จะศึกษาหารายละเอียดเพิ่มเติมอีก ซึ่งในขั้นนี้สื่อมวลชน ก็ยัง สามารถนำมาใช้ประโยชน์ได้ดี และใช้กับคนมากๆ ได้อย่างกว้างขวางได้แก่ เอกสารหรือ สิ่งพิมพ์ เผยแพร่ ภาพโฆษณาหรือโปสเตอร์ หนังสือพิมพ์ วิทยุ โทรทัศน์ ภาพยนตร์ การจัดนิทรรศการ

1.4.2 วิธีการส่งเสริมการเกษตร โดยอิงบุคคล หรือผู้รับสารเป็นเกณฑ์ วัลลภ พรหมทอง (2541, น. 28-31) ได้กล่าวว่า วิธีการส่งเสริมการเกษตร โดยอิงบุคคล หรือผู้รับสารเป็นเกณฑ์นั้น สามารถแบ่งออกได้เป็น 3 แบบ คือ

1) **วิธีการส่งเสริมแบบบุคคลต่อบุคคล (Individual method)** เป็นการส่งเสริมโดยทำให้เกษตรกรหรือบุคคลผู้รับการถ่ายทอดความรู้ได้เรียนรู้ด้วยตนเองอย่างเป็นอิสระ ได้แก่ การเยี่ยมไร่และบ้านของเกษตรกร (Farmer and home visit) เกษตรกรผู้รับการส่งเสริมมาติดต่อที่ สำนักงาน (Office calls) การติดต่อทางโทรศัพท์ (Telephone calls) การติดต่อกันทางจดหมาย ส่วนตัว (Personal letter) และการติดต่ออย่างไม่เป็นทางการ (Informal contact)

2) **วิธีการส่งเสริมโดยกลุ่มบุคคล (Group method)** การส่งเสริมแก่กลุ่มบุคคลจะให้ผลดีในการเปลี่ยนแปลงการเรียนรู้ของผู้รับการส่งเสริมจากขั้นสนใจ (Interest) ไปสู่การทดลอง ทำดู (Trial) และหากเป็นที่พอใจของกลุ่มแล้วสมาชิกส่วนใหญ่ในกลุ่มก็อาจก้าวไกลไปถึงขั้นยอมรับ (Adoption) เลยกี่ได้ การส่งเสริมแบบกลุ่มที่นิยมใช้มาก ได้แก่ การประชุมกลุ่ม (Group meeting) การฝึกอบรม (Training) การสาธิต (Demonstration) และการศึกษาดูงานนอกสถานที่ (Field trip of study tour)

3) **การส่งเสริมแบบมวลชน (Mass method)** การส่งเสริมแบบมวลชนโดยสื่อสารมวลชน (Mass media) จะช่วยในการส่งเสริมเผยแพร่นวัตกรรม (Innovations) ให้ประชาชนได้ทราบว่าได้มีสิ่งนั้นๆ สื่อสารมวลชนที่นำมาใช้ได้ดีในการส่งเสริม ได้แก่ เอกสารเผยแพร่ โปสเตอร์ หนังสือพิมพ์วิทยุ โทรทัศน์ ภาพยนตร์ สไลด์และฟิล์มสตริป และการจัดนิทรรศการ

เฉลิมศักดิ์ ตุ่มศิริ (2553, น. 6-44) ได้จำแนกวิธีการส่งเสริมการเกษตรไว้ดังนี้

1) **วิธีการส่งเสริมรายบุคคล** วิธีนี้ทำให้นักส่งเสริมการเกษตรสามารถเข้าถึงเกษตรกรทราบถึงปัญหา ที่แท้จริง แต่การส่งเสริมลักษณะนี้ทำให้ส่งเสริมได้น้อยราย ประกอบด้วย การเยี่ยมที่บ้านและไร่ นา บุคคลมาพบ ณ สำนักงาน การติดต่อทางจดหมาย และการติดต่อทางโทรศัพท์

2) **วิธีการส่งเสริมแบบกลุ่ม** เป็นการถ่ายทอดความรู้ตั้งแต่ 2 คนขึ้นไป แต่ไม่ควรมากเกินไป ประกอบด้วย การประชุมเกี่ยวกับการส่งเสริม การสาธิต ทักษะศึกษา การจัดฝึกอบรมพิเศษ การทดสอบในท้องถิ่น และการจัดงานวันเกษตร

3) **วิธีการส่งเสริมมวลชน** ประกอบด้วย หนังสือพิมพ์ นิทรรศการ เอกสารเผยแพร่ วิทยุ ภาพยนตร์ โทรทัศน์ การประกวด การณรงค์

สรุปได้ว่า วิธีการส่งเสริมการเกษตร เป็นกระบวนการนำความรู้ทางวิชาการและเทคโนโลยีไปสู่เกษตรกร วิธีการส่งเสริมสามารถส่งเสริมได้หลายรูปแบบขึ้นอยู่กับบริบทของแต่ละพื้นที่และความต้องการของผู้รับการส่งเสริม จึงจะทำให้การส่งเสริมเกิดประสิทธิภาพสูงสุด

1.5 สื่อที่ใช้ในงานส่งเสริมการเกษตร

เฉลิมศักดิ์ ตุ่มหิรัญ (2553, น. 45-46) ได้จำแนกสื่อที่ใช้ในงานส่งเสริมการเกษตรไว้ดังนี้

1) *การใช้สื่อคำพูด* คือการใช้คำพูดในการส่งเสริมความรู้ ซึ่งโดยทั่วไปคนจะชอบ ฟังมากกว่าการอ่าน เป็นวิธีที่ประหยัดเวลาและช่วยสร้างความสัมพันธ์แต่ก็มีข้อจำกัด คือถ้าผู้พูดและผู้ฟังอยู่ในระยะที่ไกลกัน การใช้สื่อคำพูดมีหลายวิธี เช่น การประชุม การสาธิตวิธี การพบปะ เยี่ยมเยือน บรรยาย และการสอน

2) *การใช้สื่อสิ่งพิมพ์* เป็นสื่อทางเดียว ข้อดีคือมีความคงทนถาวร ทำได้หลายรูปแบบ แต่ก็มีข้อจำกัด คือไม่เหมาะสำหรับผู้ที่อ่านหนังสือไม่ออก หรือไม่ชอบอ่าน ผู้อ่านไม่สามารถซักถามได้ การใช้สื่อสิ่งพิมพ์ เช่น เอกสารเผยแพร่ แผ่นปลิว แผ่นพับ หนังสือ หนังสือพิมพ์ แผ่นโฆษณา เป็นต้น

3) *การใช้สื่อภาพ สื่อเสียง สื่อภาพและเสียง* เป็นการเผยแพร่ความรู้ที่ทำให้เกษตรกรได้ยินเสียงและมองเห็นภาพ เป็นการกระตุ้นให้เกิดการเรียนรู้ในการรับรู้ข่าวสาร เช่น วีดิทัศน์ โทรทัศน์ ภาพยนตร์ เครื่องฉายข้าม ศีรษะ เป็นต้น

สรุป สื่อที่ใช้ในงานส่งเสริมการเกษตร หมายถึง การใช้สื่อคำพูด การใช้สื่อสิ่งพิมพ์ และการใช้สื่อภาพ สื่อเสียง สื่อภาพและเสียง ซึ่งการใช้สื่อต่าง ๆ ต้องให้เหมาะสมกับผู้รับ

1.6 ทฤษฎีเกี่ยวกับการส่งเสริมการเกษตร

1.6.1 ทฤษฎีเกี่ยวกับการสื่อสาร

เฉลิมศักดิ์ ตุ่มหิรัญ (2563, น. 2-30) ให้ความหมายของการสื่อสารว่า เป็นกระบวนการแลกเปลี่ยนถ่ายทอด ข้อมูล ข่าวสาร ความรู้ ความคิดระหว่างบุคคลโดยผ่านสื่อ เพื่อให้เกิดการรับรู้ความเข้าใจ และเกิดการตอบสนองระหว่างผู้ส่งสารและผู้รับสาร ตรงตามวัตถุประสงค์ของการสื่อสาร ซึ่งทฤษฎีการสื่อสารที่เกี่ยวข้องกับงานส่งเสริมการเกษตร มี 2 ทฤษฎี ดังนี้

1) *ทฤษฎีของเอเวอร์เร็ด เอ็ม. โรเจอร์ส* เป็นผู้มีชื่อเสียงจากทฤษฎี “การเผยแพร่นวัตกรรม” หรือ diffusion of innovation โดยได้ดัดแปลงและกำหนดองค์ประกอบสำคัญของการแพร่กระจายนวัตกรรมออกเป็น 4 ประเด็น คือ

- (1) แนวความคิด การปฏิบัติหรือวัตถุใหม่
- (2) ซึ่งส่งผ่านสื่อการติดต่อ
- (3) ในช่วงเวลาหนึ่ง
- (4) การแพร่ไปยังสมาชิกในสังคม

โดยเมื่อพิจารณาจากองค์ประกอบของกระบวนการแพร่กระจายแล้ว จะเห็นว่าการสื่อสารเป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้แนวคิดใหม่กระจายแพร่หลายไปในสังคมต่าง ๆ

2) ทฤษฎีและแบบจำลองการสื่อสารของเบอร์โล ซึ่งเบอร์โลเป็นผู้คิด กระบวนการของการสื่อสารไว้ในลักษณะแบบจำลองการสื่อสาร ที่เรียกว่า S M C R Model ประกอบด้วย

(1) ผู้ส่ง (Source) ต้องเป็นผู้ที่มีทักษะความชำนาญในการสื่อสาร มีทัศนคติที่ดีต่อผู้รับสาร มีระดับความรู้อย่างดีเกี่ยวกับข้อมูลข่าวสารที่จะส่ง และควรมีความสามารถในการปรับระดับของข้อมูลให้เหมาะสมและง่ายต่อระดับความรู้ของผู้รับสาร

(2) ข่าวสาร (Message) เป็นส่วนที่เกี่ยวข้องของทางด้านเนื้อหา สัญลักษณ์ หรือวิธีการส่งข้อมูลข่าวสารนั้น

(3) ช่องทางในการส่ง (Channel) หมายถึง วิธีการที่จะส่งข่าวสารโดยการให้ผู้รับข่าวสารข้อมูลผ่านประสาทสัมผัสทั้ง 5 หรือเพียงส่วนใดส่วนหนึ่ง เช่น การฟัง การดู การสัมผัส การลิ้มรส หรือการได้กลิ่น

(4) ผู้รับ (Receiver) ต้องเป็นผู้ที่มีทักษะความชำนาญในการสื่อสาร โดยมีความสามารถในการถอดรหัสข้อมูลข่าวสาร จึงจะทำให้การสื่อสารนั้นบรรลุ

ทฤษฎี SMCR มีปัจจัยสำคัญต่อขีดความสามารถของผู้ส่งและผู้รับ ที่จะทำให้การสื่อสารความหมายนั้น สำเร็จได้หรือไม่ มีดังนี้

1) ทักษะในการสื่อสาร หากสื่อมวลชนในฐานะผู้ส่งสารมีทักษะในการใช้ภาษา เขียน ภาษาพูด และภาษาท่าทางได้เป็นอย่างดี ก็จะทำให้การสื่อสารของสื่อมวลชนมีประสิทธิภาพ

2) ทัศนคติหากสื่อมวลชนในฐานะผู้ส่งสารมีทัศนคติที่ดีต่อตนเองมีความมั่นใจในตัวเองว่าสามารถสื่อสารออกไปได้ดี มีทัศนคติที่ดีต่อเนื้อหาสารที่จะสื่อ มีทัศนคติที่ดีต่อประชาชน ผู้รับสาร จะส่งผลให้การสื่อสารมีความถูกต้องเป็นกลาง และมีประสิทธิภาพ

3) ความรู้หากสื่อมวลชนในฐานะผู้ส่งสารมีความรู้ในหลักการสื่อสารมีความรู้ในเนื้อหาสารที่ต้องการสื่อออกไป การสื่อสารก็จะมีประสิทธิภาพ

4) ระบบสังคม สื่อมวลชนในฐานะผู้ส่งสารต้องเข้าใจระบบสังคมที่ตนอาศัยอยู่ เช่น สื่อมวลชนไทยต้องเข้าใจระบบของสังคมไทย อย่างระบบอาวุโส เป็นต้น จะทำให้สื่อสารได้ดียิ่งขึ้น

5) วัฒนธรรม นอกจากระบบสังคมแล้ว สื่อมวลชนในฐานะผู้ส่งสารต้องเข้าใจวัฒนธรรม ในสังคม การสื่อสารของสื่อมวลชนก็จะมีประสิทธิภาพมากขึ้น เช่น วัฒนธรรมการอ่อนน้อมถ่อมตนของสังคมไทย

แนวคิดเกี่ยวกับการส่งเสริมการเกษตรข้างต้น สามารถสรุปได้ว่าการส่งเสริมการเกษตร เป็นกระบวนการจัดการเรียนรู้ วิธีการ และการใช้เทคโนโลยี ในการถ่ายทอดความรู้ให้กับเกษตรกร โดย

ใช้วิธีการส่งเสริมใน 3 รูปแบบ ได้แก่ วิธีการส่งเสริมแบบรายบุคคล วิธีการส่งเสริมแบบกลุ่ม และวิธีการส่งเสริมแบบมวลชน โดยในการวิจัยครั้งนี้สามารถนำแนวคิดดังกล่าวมากำหนดประเด็นในการศึกษาเกี่ยวกับการส่งเสริมตามมาตรฐานการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดี และปัญหาและข้อเสนอแนะที่เกี่ยวกับการส่งเสริมตามมาตรฐานการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีของเกษตรกรในอำเภอเมืองสมุทรสาคร จังหวัดสมุทรสาคร

2. แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับความต้องการ

แนวคิดที่เกี่ยวข้องกับความต้องการ ประกอบด้วย ความหมายเกี่ยวกับความต้องการ และทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับความต้องการ ดังนี้

2.1 ความหมายเกี่ยวกับความต้องการ

พจนานุกรมในไทยฉบับราชบัณฑิตยสถาน (2554: 468) กล่าวถึง "ความต้องการ"ว่า หมายถึง ความอยากได้ ใครได้หรือประสงค์จะได้ และเมื่อเกิดความรู้สึกดังกล่าวจะทำให้ร่างกาย เกิดการขาดสมดุล เนื่องจากมีสิ่งรบกวนมากระตุ้น มีแรงขับภายในเกิดขึ้น ทำให้ร่างกายไม่อาจ อยู่นิ่ง ต้องพยายามดิ้นรน และแสวงหาเพื่อตอบสนองความต้องการนั้นๆ เมื่อร่างกายได้รับตอบสนองแล้ว ร่างกายมนุษย์ก็กลับสู่ภาวะสมดุลอีกครั้งหนึ่ง และก็จะเกิดความต้องการใหม่ๆ เกิดขึ้นมา ทดแทนวนเวียนอยู่ไม่มีที่สิ้นสุด

เดิมศักดิ์ คทวณิช (2546, น. 150) กล่าวว่า ความต้องการ (Needs) เป็นปัจจัยสำคัญในการสร้างแรงขับและแรงจูงใจในตัวบุคคล คือเมื่อใดที่บุคคลมีความต้องการเกิดขึ้นนั้น เนื่องจากร่างกายอยู่ในสภาวะของการแสวงหาบางสิ่งบางอย่างที่ขาดหายไปหรือสูญเสียไปจนทำให้เกิดแรงกระตุ้นต่อร่างกายให้เกิดพฤติกรรมบางอย่างใดอย่างหนึ่งขึ้น เพื่อตอบสนองสภาวะของร่างกายที่ขาดความสมดุลให้กลับสู่สภาวะปกติ โดยแบ่งเป็นสองประเภทใหญ่ คือ

2.1.1 ความต้องการทางร่างกาย (Physiological Needs) ได้แก่ความต้องการ น้ำ อาหาร อากาศ การพักผ่อน ความต้องการทางเพศ ความต้องการเหล่านี้จะต้องอยู่ในสภาวะสมดุล มิฉะนั้น จะเกิดการแสวงหาเมื่อขาดหรือขาดส่วนเกินความต้องการออกไปจากร่างกาย

2.1.2 ความต้องการทางจิตใจ (Psychological Needs) เป็นความต้องการที่บุคคลจะได้มาโดยต้องอาศัยการตอบสนองจากคนอื่น ๆ ในสังคมที่ตนเป็นสมาชิกอยู่ เช่น ความต้องการ ความรัก ความอบอุ่น ความมั่นคง ความปลอดภัย ความต้องการการยอมรับจากสมาชิกอื่นในสังคม ต้องการความเคารพนับถือและความภาคภูมิใจ เป็นต้น

ทองคำ พิลากรณ์ (2554, น.8) กล่าวว่า ความต้องการหมายถึง การที่มนุษย์เกิดภาวะขาดความสมดุล เมื่อมีสิ่งเร้ามากระตุ้น ก็เกิดแรงขับภายในร่างกาย จึงทำให้มีความอยากได้ ประสงค์จะได้ในสิ่งที่ได้รับการกระตุ้นนั้น และเมื่อได้รับการตอบสนองจนกระทั่งเกิดความพึงพอใจ หรืออยู่ในภาวะสมดุล แต่ถ้ามีสิ่งเร้าใหม่ มากระตุ้น ก็จะเกิดความอยากได้ในสิ่งใหม่ขึ้นมา อีกโดยไม่มีที่สิ้นสุด

สรุป ความต้องการ หมายถึง ความอยากได้ความประสงค์ในสิ่งที่ต้องการ ทำให้ร่างกายเกิดการขาดสมดุล เมื่อเกิดสิ่งเร้ามากระตุ้นความต้องการ ก็จะเกิดแรงขับภายในร่างกาย ทำให้เกิดความอยากได้สิ่งนั้นๆ เมื่อได้รับการตอบสนองร่างกายก็จะเกิดความสมดุล และก็จะเกิดความต้องการใหม่ๆ เกิดขึ้นมา ทดแทนวนเวียนอยู่ไม่มีที่สิ้นสุด

2.2 ทฤษฎีเกี่ยวกับความต้องการ

มาสโลว์ (1943) อ้างถึงใน Safesiri (2562) กล่าวว่า มนุษย์มีแนวโน้มที่จะมีความต้องการอันใหม่ที่สูงขึ้น เมื่อความต้องการพื้นฐานได้รับการตอบสนอง เช่น ความมั่นคงความปลอดภัย กินอิ่มนอนหลับ ความต้องการอื่นจะเข้ามาทดแทน เป็นพลังซึ่งจูงใจให้ทำพฤติกรรม เช่น อาจเป็นความสำเร็จ ในชีวิต เป็นต้น แรงจูงใจของคนเรามาจากความต้องการพฤติกรรมของคนเรามุ่งไปสู่การตอบสนอง ความพอใจ แบ่งความต้องการพื้นฐานของมนุษย์เป็น 5 ระดับด้วยกัน ได้แก่ ความต้องการทางสรีระ ความต้องการความมั่นคงปลอดภัย ความต้องการความรักและเป็นส่วนหนึ่งของหมู่คณะ ความต้องการที่จะรู้สึกว่าตนเองมีค่า และความต้องการที่จะรู้จักตนเองตามสภาพที่แท้จริงและพัฒนาศักยภาพของตน โดยมีรายละเอียดดังนี้

2.2.1 ความต้องการทางสรีระ (Physiological Needs) หมายถึง ความต้องการพื้นฐานของร่างกายซึ่งจำเป็นในการดำรงชีวิต ได้แก่ ความต้องการอาหาร น้ำ อากาศ เสื้อผ้า ฯลฯ ความต้องการ นี้เริ่มตั้งแต่วัยทารกกระทั่งถึงวัยชรา มนุษย์ทุกคนมีความต้องการทางสรีระอยู่เสมอจะขาดไม่ได้ ถ้าอยู่ในสภาพที่ขาดร่างกายจะกระตุ้นให้บุคคลทำกิจกรรมขวนขวาย เพื่อตอบสนองความต้องการ เหล่านี้ ถ้าต้องการในขั้นแรกนี้ไม่ได้รับการบำบัด ความต้องการขั้นต่อไปก็จะไม่เกิดขึ้น

2.2.2 ความต้องการความมั่นคงปลอดภัย (Safety Needs) หมายถึง ความต้องการที่จะเกิดขึ้นหลังจากความต้องการทางสรีระได้รับการตอบสนองแล้ว ในขั้นนี้บุคคลจะต้องการความปลอดภัย และความมั่นคง ซึ่งเป็นแรงกระตุ้นให้เกิดพฤติกรรมความต้องการความปลอดภัยทางกาย เช่น ความมีระเบียบ ความมั่นคง ความคุ้มครอง ความต้องการมีสุขภาพดี ความต้องการเหล่านี้ทำให้เกิดสภาพแรงงาน ความต้องการในบริการต่างๆ มากมาย เช่น การประกันชีวิต การดูแลสุขภาพ ความปลอดภัย การออมทรัพย์ การศึกษา และการฝึกอบรมวิชาชีพ เป็นต้น

2.2.3 ความต้องการความรักและเป็นส่วนหนึ่งของหมู่คณะ (Love and belonging Needs) หมายถึง ความต้องการที่จะเป็นที่รักของผู้อื่น และต้องการมีสัมพันธ์ภาพที่ดีกับ

บุคคลอื่น และเป็น ส่วนหนึ่งของหมู่คณะ เพราะมนุษย์ทุกคนย่อมต้องการเพื่อนไม่ต้องการรู้สึกเหงา และอยู่คนเดียว ดังนั้นจึงต้องการมีสัมพันธ์ภาพกับบุคคลอื่น เป็นสมาชิกกลุ่มใดกลุ่มหนึ่ง เช่น กลุ่มครอบครัว กลุ่ม ที่ทำงาน กลุ่มเพื่อนบ้าน กลุ่มสนทนาการ เป็นต้น ความรู้สึกผูกพันจะเกิดขึ้นเมื่ออยู่ในกลุ่ม และสมาชิกของกลุ่มย่อมเกิดความรัก ความเอาใจใส่ และยอมรับซึ่งกันและกัน

2.2.4 ความต้องการที่จะรู้สึกว่าคุณค่า (Esteem Needs) หมายถึง ความปรารถนาที่จะมองตนเองว่ามีคุณค่าสูง เป็นที่น่าเคารพยกย่องจากทั้งตนเองและผู้อื่น ต้องการที่จะให้ผู้อื่นเห็นว่าตนมีความสามารถ มีคุณค่า มีเกียรติ มีตำแหน่งฐานะ บุคคลที่มีความต้องการประเภทนี้จะเป็นผู้ที่มีความมั่นใจในตนเอง และรู้สึกว่าคุณค่ามีประโยชน์ หากความรู้สึกหรือความต้องการ ดังกล่าวถูกทำลายและไม่ได้รับการตอบสนองก็จะรู้สึกมีปมด้อย สิ้นหวัง มองโลกในแง่ร้าย ต้องการสิ่งชดเชย ถ้าเกิดความรู้สึกรุนแรงจะทำให้บุคคลนั้นเกิดความท้อถอยในชีวิต เป็นโรคประสาท โรคจิต และอาจฆ่าตัวตายได้

2.2.5 ความต้องการที่จะรู้จักตนเองตามสภาพที่แท้จริงและพัฒนาศักยภาพของตน (Self-Actualization Needs) หมายถึง ความต้องการที่จะรู้จักและเข้าใจตนเองตามสภาพที่แท้จริง เพื่อพัฒนาชีวิตของตนเองให้สมบูรณ์ (Self-fulfillment) รู้จักค่านิยม ความสามารถและมีความจริงใจต่อตนเอง ปรารถนาที่จะเป็นคนที่ดีที่สุดของตนเอง มีสติในการปรับตัว เปิดโอกาสให้ตนเอง เผชิญกับความจริงของชีวิต และเผชิญกับสิ่งแวดล้อมใหม่ๆ โดยคิดว่าเป็นสิ่งที่ท้าทายและนำ ตื่นเต้น กระบวนการที่จะพัฒนาตนเองเต็มที่ตามศักยภาพของตนเองเป็นกระบวนการที่ไม่มีจุดจบ ตลอดเวลาที่มีชีวิตอยู่มนุษย์ทุกคนต้องการที่จะพัฒนาตนเองเต็มที่ตามศักยภาพ

มาสโลว์ กล่าวถึง ลำดับของความต้องการต่างๆ ของมนุษย์ว่า ต้องเป็นไปตามลำดับขั้นตามความสำคัญและสามารถยืดหยุ่นได้ เมื่อความต้องการเบื้องต้นได้รับบำบัดแล้วมนุษย์จะให้ความสนใจกับความต้องการขั้นสูงขึ้นเป็นลำดับ ความต้องการเหล่านี้เกิดเหตุผลที่ว่า มนุษย์เป็น สัตว์โลกที่ต้องการเติบโตและดำรงชีวิตอยู่ในสังคมอย่างมีความสุข

มาสโลว์ ตั้งสมมติฐานเกี่ยวกับความต้องการของมนุษย์ ไว้ดังนี้

- 1) มนุษย์มีความต้องการอยู่เสมอ และไม่มีที่สิ้นสุด ขณะที่ความต้องการได้รับการตอบสนองแล้ว ความต้องการอย่างอื่นจะเกิดขึ้น ซึ่งเป็นกระบวนการที่เริ่มต้นตั้งแต่เกิดจนกระทั่งตาย
- 2) ความต้องการที่ได้รับการตอบสนองแล้ว จะไม่เป็นสิ่งจูงใจของพฤติกรรมนั้นๆ อีกต่อไป ความต้องการที่ยังไม่ได้รับการตอบสนอง จึงจะเป็นสิ่งจูงใจพฤติกรรมของบุคคล
- 3) ความต้องการของมนุษย์จะเรียงกันเป็นลำดับขั้น ตามความสำคัญ เมื่อความต้องการในระดับต่ำได้รับการตอบสนองแล้ว มนุษย์จะให้ความสนใจกับความต้องการระดับสูงขึ้นไปเรื่อยๆ

แนวคิดเกี่ยวกับความต้องการข้างต้น สามารถสรุปได้ว่า ความต้องการประกอบด้วย ความต้องการทางสรีระ ความต้องการความมั่นคงปลอดภัย ความต้องการความรักและเป็นส่วนหนึ่งของหมู่คณะ ความต้องการที่จะรู้สึกว่ามีค่า และความต้องการที่จะรู้จักตนเองตามสภาพที่แท้จริงและพัฒนาศักยภาพของตน เมื่อความต้องการได้รับการตอบสนองจนเกิดความพึงพอใจแล้วนั้น ก็จะทำให้มีความต้องการในส่วนที่มากขึ้นหรือนอกเหนือจากที่ได้รับ โดยในการวิจัยครั้งนี้สามารถนำแนวคิดดังกล่าวมา กำหนดประเด็นในการศึกษาเกี่ยวกับความต้องการของเกษตรกรในด้านวิธีการส่งเสริม ด้านความต้องการความรู้ และด้านการสนับสนุน ตามมาตรฐานการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดี และปัญหาและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับด้านวิธีการส่งเสริม ด้านความต้องการความรู้ และด้านการสนับสนุน ตามมาตรฐานการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีของเกษตรกรในอำเภอเมืองสมุทรสาคร จังหวัดสมุทรสาคร

3. แนวคิดเกี่ยวกับความรู้และความคิดเห็น

แนวคิดเกี่ยวกับความรู้ ประกอบด้วยเนื้อหา 2 ประเด็น ได้แก่ ความหมายของความรู้ ประเภทของความรู้ และแนวคิดเกี่ยวกับความคิดเห็น ประกอบด้วยเนื้อหา 3 ประเด็น ได้แก่ ความหมายของความคิดเห็น ความสำคัญของความคิดเห็น และวิธีวัดความคิดเห็นโดยมีรายละเอียดดังนี้

3.1 แนวคิดเกี่ยวกับการเรียนรู้

3.1.1 ความหมายของความรู้ (Knowledge)

ภรณ์ ต่างวิวัฒน์ (2554) อ้างถึงใน เบญจมาศ อยู่ประเสริฐ (2561) อธิบายความหมายของความรู้ว่า ความรู้ เป็นสารสนเทศที่ผ่านกระบวนการคิด ชัดเจนเปรียบเทียบ เลือกลงใช้ เชื่อมโยง และบูรณาการกับความรู้ประสบการณ์เดิม ผสมกับความรู้อื่น เกิดการผสมประสานระหว่างสถานการณ์ ค่านิยม ความรู้ในบริบท และความรู้แจ้งจนเกิดเป็นความเข้าใจ เชื่อถือได้ และพัฒนาไปสู่ระดับที่สูงขึ้นหรือนำไปใช้ประโยชน์ในการสรุปและตัดสินใจในสถานการณ์ต่างๆ ได้โดยไม่จำกัดช่วงเวลา ซึ่งความรู้เหล่านี้เมื่อนำไปใช้จะไม่หมดหรือสึกหรอ แต่จะงอกเงยหรืองอกงามยิ่งขึ้น

3.1.2 ประเภทของความรู้

ภรณ์ ต่างวิวัฒน์ (2554) อ้างถึงใน เบญจมาศ อยู่ประเสริฐ (2561) ได้จำแนกประเภทของความรู้ออกเป็น 2 ประเภท ดังนี้ (1) ความรู้ชัดแจ้งหรือความรู้ที่ปรากฏ เป็นความรู้ที่มีลักษณะเด่นชัด เป็นทฤษฎี เป็นความรู้ที่บุคคลสร้างขึ้นและสามารถแสดงออกมาผ่านภาษาที่เหมาะสมได้โดยการพูด แสดงอาการ หรือโดยวิธีอื่นๆให้ปรากฏแก่ผู้อื่น และอาจถูกบันทึกลงในแบบบันทึกต่างๆ บางครั้งจึงเรียกเป็นความรู้เป็นรูปธรรม (2) ความรู้ฝังลึกหรือความรู้แฝงเร้น เป็นทักษะ

ความรู้เฉพาะตัวของแต่ละบุคคลที่ฝังอยู่ในคนที่ได้มาจากการกระทำและประสบการณ์ที่สั่งสมมายาวนาน ความคิดสร้างสรรค์ในการปฏิบัติงาน สามัญสำนึก พรสวรรค์ ของแต่ละบุคคลในการทำ ความเข้าใจในสิ่งต่างๆ ไม่ได้ถ่ายทอดออกมาเป็นลายลักษณ์อักษรและบางครั้งก็ไม่สามารถถ่ายทอดออกมาเป็นคำพูด

กล่าวโดยสรุปความรู้ คือ ความรู้เกิดจากการผสมผสานระหว่างสถานการณ์ ค่านิยม ความรู้ในบริบท และความรู้แจ้งจนเกิดเป็นความเข้าใจ เชื่อถือได้ และพัฒนาไปสู่ระดับที่สูงขึ้นหรือ นำไปใช้ประโยชน์ในการสรุปและตัดสินใจในสถานการณ์ต่างๆ แบ่งออกเป็น 2 ประเภทคือ 1) ความรู้ชัดแจ้ง 2) ความรู้ฝังลึก โดยในการวิจัยครั้งนี้ได้นำแนวคิดดังกล่าวมาเป็นกรอบในการศึกษาความรู้ใน ลักษณะเลือกตอบถูก - ผิดเกี่ยวกับการผลิตเกลือทะเลตามมาตรฐานการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดี สำหรับการทำนาเกลือทะเลของเกษตรกร

3.2 ความหมายของความคิดเห็น

3.2.1 ความหมายของความคิดเห็น

พจนานุกรมจิตวิทยาและจิตสังเคราะห์ ได้อธิบายความหมายของความคิดเห็นไว้ 3 ประการ ดังนี้

1) *ความคิดเห็นเป็นความเชื่อที่คนยึดถือ* โดยปราศจากการพิจารณาด้วย อารมณ์หรือความต้องการ และสามารถกลับมาทบทวนใหม่ ถ้าหากว่ามีหลักฐานยืนยันน่าเชื่อถือ ความคิดเห็นเป็นการแสดงออกด้วยท่าทางตามสภาพแวดล้อมในขณะนั้นมีความเป็นตัวของตัวเอง น้อยที่สุด เข้าใจว่าความคิดเห็นได้แยกตัวออกจากทัศนคติ ความคิดเห็นส่วนมากเป็นการแสดงออก ของความต้องการใช้ส่วนบุคคลมากกว่าที่จะเป็นความเชื่อของบุคคลทั่วไป แต่ไม่ว่าจะเป็นอิทธิพล ของสิ่งเร้าหรือด้วยตนเอง ความคิดเห็นก็เป็นการกล่าวถึงเรื่องราวที่นำไปสู่ความรู้และสามารถวัด เกี่ยวกับความจริงที่ปรากฏ ยืนยันหนึ่งความคิดเห็นเป็นสิ่งที่เกิดขึ้นชั่วขณะหนึ่ง

2) *ความคิดเห็นมีความหมายในตัวเองเป็นคำพูดทั่วไป* อาจจะคำนึงถึงหรือไม่ คำนึงถึงความถูกต้องก็ได้

3) *ความคิดเห็นมีความหมายเหมือนกับทัศนคติ* ความคิดเห็นมักจะแสดงออก ให้เห็นทัศนคติความคิดเห็นและทัศนคติมักจะใช้แทนกัน โดยทั่วไปความคิดเห็นใช้กับงานที่ใช้สมอง ทัศนคติใช้เกี่ยวกับการประเมินค่า

ดิน ปรัชญพฤทธิ (2542) ได้แบ่งทฤษฎีการมีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็นออกเป็น 2 กลุ่ม คือ

1) *ทฤษฎีความเป็นผู้แทน* ทฤษฎีนี้เน้นการเป็นผู้แทนของผู้นำและถือว่าเป็น การมีส่วนร่วมในการเลือกตั้งหรือถอดถอนผู้นำเป็นเครื่องหมายของการรับประกันการบริหารที่ดี ทฤษฎีนี้เน้นเฉพาะการวางโครงสร้างสถาบันเพื่อเป็นเครื่องหมายให้ผู้ตามเข้ามามีส่วนร่วมในการ

ตัดสินใจขององค์กรอย่างแท้จริง ผู้ที่มีส่วนร่วมอย่างแท้จริงในการตัดสินใจ ได้แก่ บรรดาผู้นำต่างๆ ที่เสนอตัวเข้ามาสมัครรับเลือกตั้ง ส่วนผู้ตามเป็นเพียงได้แค่ระดับเท่านั้น

2) *ทฤษฎีประชาธิปไตยแบบมีส่วนร่วม* ทฤษฎีนี้การมีส่วนร่วมไม่ใช่เพียงแค่เข้าไปพิจารณาการเลือกตั้ง หรือถอดถอนผู้นำเท่านั้น แต่ยังรวมไปถึงในทุกขั้นตอนของการวางนโยบาย ยิ่งกว่านั้นทฤษฎีนี้ยังมองการมีส่วนร่วมเป็นการให้การศึกษาและพัฒนาการกระทำทางการเมืองและสังคมที่มีความรับผิดชอบ

3.2.2 ความสำคัญของความคิดเห็น

สงวนสุด สุทธิเลิศอรุณ (2522) การสำรวจความคิดเห็น เป็นการศึกษาคำรู้สึกของบุคคลที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งแต่ละคน จะแสดงความเชื่อและคำรู้สึกใดๆ ออกมาโดยการพูดหรือการเขียน เป็นต้น การสำรวจความคิดเห็น จะมีประโยชน์ต่อการวางแผนนโยบายต่างๆ เพราะจะทำให้เกิดการดำเนินงานต่างๆ เป็นไปด้วยความเรียบร้อย โครงการพัฒนาใดๆ ก็ตาม ถ้าจะให้สำเร็จและบรรลุเป้าหมายอย่างแท้จริงแล้ว ก็ควรจะต้องได้รับความร่วมมือกับประชาชน การเผยแพร่โครงการและรับฟังความคิดเห็นจากประชาชนต่อโครงการจึงจะเกิดผลดี คือ จะช่วยให้โครงการนั้นสอดคล้องเป็นไปตามความต้องการของท้องถิ่นอันเป็นสิ่งแวดล้อมทางสังคมที่ใช้ประเมินโครงการและทำให้ประชาชนเกิดความรู้สึกในการมีส่วนร่วม

3.2.3 วิธีวัดความคิดเห็น

วิเชียร เกตุสิงห์ (2541) กล่าวว่า การใช้แบบสอบถามวัดระดับความคิดเห็น จะต้องระบุให้ผู้ตอบว่าเห็นด้วยหรือไม่เห็นด้วยกับข้อความที่กำหนดไว้ แบบสอบถามประเภทนี้นิยมสร้างตามแนวคิดของลิเคิร์ท ซึ่งเป็นน้ำหนักของความคิดเห็น โดยแบ่งออกเป็น 5 ระดับ ได้แก่ เห็นด้วยอย่างยิ่ง เห็นด้วย ไม่แน่ใจ ไม่เห็นด้วย ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง ส่วนการให้คะแนนนั้นขึ้นอยู่กับใจความว่าจะเป็นทางปฏิฐาน

พรเพ็ญ เพชรสุขศิริ (2531) กล่าวถึง การวัดทัศนคติ การสร้างมาตรวัดทัศนคติหรือความคิดเห็นมีอยู่ด้วยกันหลายวิธี แต่วิธีที่เผยแพร่หลายมี 4 วิธี คือ

1) *วิธีของเฮอรัลโตน* เป็นวิธีสร้างมาตรวัดออกเป็นปริมาณแล้วเปรียบเทียบกับตำแหน่งของความคิดเห็นทัศนคติไปในทางเดียวกันและเสมือนว่าเป็น Scale ที่มีช่วงห่างกัน

2) *วิธีกัตต์แมน* เป็นวิธีวัดทัศนคติหรือความคิดเห็นในแนวเดียวกัน และสามารถจัดอันดับข้อความทัศนคติสูงต่ำเปรียบเทียบกับกันและกันได้จากอันดับต่ำสุดถึงสูงสุดได้และแสดงถึงการสะสมของข้อความแสดงความความคิดเห็น

3) *วิธีจำแนกแบบ S-D Scale* เป็นวิธีวัดทัศนคติหรือความคิดเห็น โดยอาศัยคู่คำคุณศัพท์ที่มีความหมายตรงกันข้าม เช่น ดี - เลว ขยัน - ขี้เกียจ เป็นต้น

4) **วิธีวัดแบบลิเคอร์ท** เป็นวิธีสร้างมาตรวัดทัศนคติที่นิยมแพร่หลาย เพราะเป็นวิธีสร้างมาตรวัดที่ง่าย ประหยัดเวลา ผู้ตอบสามารถแสดงทัศนคติในทางขึ้นชอบหรือไม่ชอบ โดยจัดอันดับความขึ้นชอบ ซึ่งมีคำตอบให้เลือก 5 หรือ 4 คำตอบและให้คะแนนเป็น 5, 4, 3, 2, 1 หรือ +2, +1, 0, -1, -2 ตามลำดับการให้คะแนน positive หรือทาง negative

แนวคิดเกี่ยวกับความคิดเห็นข้างต้น สามารถสรุปได้ว่าความคิดเห็น เป็นความรู้สึกของบุคคลที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งแต่ละคน จะแสดงความเชื่อและความรู้สึกใดๆ ออกมาโดยการพูดหรือการเขียน การสำรวจความคิดเห็น มีประโยชน์ต่อการวางแผน ส่วนวิธีการวัดความคิดเห็น สามารถวัดได้เป็น 5 ระดับ ได้แก่ เห็นด้วยอย่างยิ่ง เห็นด้วย ไม่แน่ใจ ไม่เห็นด้วย และไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง โดยในการวิจัยครั้งนี้สามารถนำแนวคิดดังกล่าวมากำหนดประเด็นในการศึกษาเกี่ยวกับการวัดระดับความคิดเห็นข้อเสนอแนะในลักษณะเป็นแบบประเมินค่า (rating scale) 5 ระดับ เกี่ยวกับด้านวิธีการส่งเสริม ด้านความต้องการความรู้ และด้านการสนับสนุน ตามมาตรฐานการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีของเกษตรกรในอำเภอเมืองสมุทรสาคร จังหวัดสมุทรสาคร

4. สภาพการผลิตเกลือทะเล จังหวัดสมุทรสาคร

เกลือเป็นสารประกอบไอออนิกที่เกิดจากโซเดียมที่เป็นประจุบวก สร้างพันธะทางเคมีร่วมกับคลอไรด์ ที่เป็นไอออนประจุลบ เรียกว่า โซเดียมคลอไรด์ หรือสารให้ความเค็ม มีสูตรทางเคมีว่า NaCl มีลักษณะเป็นผลึกสีขาว และมีรสเค็ม มีแร่ธาตุทางโภชนาการชนิดหนึ่งที่มีความสำคัญต่อมนุษย์และสัตว์มาตั้งแต่สมัยโบราณจนถึงปัจจุบัน ในประวัติศาสตร์มีหลักฐานการผลิตเกลือยุคแรกเมื่อ 6,000 กว่าปีมาแล้ว สมัยโบราณนั้น “เกลือ” ถือเป็นหนึ่งในธาตุวัตถุที่มีค่าเปรียบได้ดั่ง “ทอง” เนื่องจากสามารถใช้แลกเปลี่ยนกับสิ่งของได้ เช่น เงินตรา และยังเป็นเครื่องปรุงรสที่มีสรรพคุณทางยาอีกด้วย มนุษย์ต้องบริโภคเกลือประมาณวันละ 5 – 10 กรัม เพื่อนำไปช่วยรักษาสมดุลของน้ำในร่างกายให้เซลล์เนื้อเยื่อต่างๆ ทำงานอย่างปกติ นอกจากนี้ เกลือยังสามารถนำไปใช้ประโยชน์ในด้านต่างๆ ได้แก่ การปรุงอาหาร การถนอมอาหาร ด้านสุขภาพและความงาม ใช้ในอุตสาหกรรม การผลิตสารเคมีต่างๆ ได้แก่ โซเดียมไฮดรอกไซด์คาร์บอเนต หรือโซดาทำขนม โซเดียมคาร์บอเนตหรือโซดาแอส โซเดียมไฮดรอกไซด์ หรือโซดาไฟ และไฮโดรคลอริก หรือกรดเกลือ เป็นต้น (กรมส่งเสริมการเกษตร, 2564)

4.1 ประเภทของเกลือ

ฐานข้อมูลความรู้ทางทะเล (2563) ได้แบ่งเกลือในประเทศไทยออกเป็น 2 ประเภทตามลักษณะการผลิต ดังนี้

4.1.1 เกลือสินเธาว์ เป็นเกลือหินที่พบในประเทศไทยประเภทหนึ่ง ซึ่งแบ่งตามส่วนประกอบทางเคมี เป็นเกลือที่ได้จากดิน และชั้นหินไม่มีไอโอดีนโดยนำดินมาละลายน้ำหรือเจาะชั้น หินให้เป็นโพรง แล้วอัดน้ำละลายเกลือจากนั้นจึงสูบน้ำเกลือขึ้นมา ระเหยด้วยการตากแดด หรือต้ม ซึ่งการทำเกลือสินเธาว์ พบมากทางแถบภาคอีสาน และแถบภาคเหนือ ซึ่งเกลือหินอาจเกิดขึ้นได้ในทุกสี โดยขึ้นอยู่กับคุณสมบัติทางเคมี แต่เกลือสินเธาว์ไม่มีไอโอดีนเป็นส่วนประกอบ

4.1.2 เกลือทะเล หรือเกลือสมุทร เป็นเกลือที่ใช้ น้ำทะเลเป็นวัตถุดิบโดยจะสูบน้ำขึ้นมาพักไว้ในนาระดับต่างๆ ใช้ปัจจัยธรรมชาติกระแสลมและความร้อนจากแสงแดดช่วยในการตกผลึก ดังนั้น แหล่งผลิตจึงต้องอยู่ใกล้ชายฝั่งทะเล ซึ่งจะต้องมีลักษณะภูมิประเทศเป็นที่ราบ สภาพดินเป็นดินเหนียวอุ้มน้ำ ป้องกันน้ำเค็มซึมลงไปใต้ดิน และน้ำจืดซึมขึ้นมา จึงจะมีความเหมาะสมต่อการผลิต

ในปัจจุบันมี 7 จังหวัดที่มีการทำนาเกลือทะเล (สำนักงานเลขาธิการคณะกรรมการพัฒนาเกลือทะเลไทย, 2564) ซึ่งสามารถแบ่งแหล่งผลิตที่สำคัญออกเป็น 2 กลุ่ม ดังนี้

- 1) กลุ่มที่มีการผลิตมาก ประมาณร้อยละ 90.0 ของผลผลิตทั้งประเทศ ได้แก่ จังหวัดเพชรบุรี สมุทรสาคร และสมุทรสงคราม
- 2) กลุ่มที่มีการผลิตเล็กน้อย ประมาณร้อยละ 10.0 ของผลผลิตทั้งประเทศ ได้แก่ จังหวัดชลบุรี จันทบุรี ฉะเชิงเทรา และปัตตานี

4.2 ลักษณะพื้นที่นาเกลือทะเล และการแบ่งสัดส่วนพื้นที่

การทำนาเกลือทะเล จะต้องใช้น้ำทะเลเป็นวัตถุดิบ โดยน้ำทะเลที่นำมาใช้ต้องมีการพักหรือเก็บกักน้ำทะเลก่อนนำมาใช้ผลิตเกลือทะเล จะช่วยให้มีการตกตะกอนของสิ่งเจือปนในน้ำทะเล ทำให้คุณภาพน้ำทะเลเหมาะสมสำหรับการผลิตเกลือทะเลที่ปลอดภัยสำหรับการบริโภค (กองส่งเสริมมาตรฐาน สำนักงานมาตรฐานสินค้าเกษตรและอาหารแห่งชาติ, 2563) ถึงแม้ประเทศไทยจะมีชายฝั่งทะเลยาวถึง 2,600 กิโลเมตร แต่แหล่งที่เหมาะสมสำหรับการผลิตเกลือทะเลมีค่อนข้างจำกัด กล่าวคือ ต้องมีภูมิประเทศเป็นที่ราบ สภาพดินต้องเป็นดินเหนียว สามารถอุ้มน้ำได้ดี ป้องกันไม่ให้น้ำเค็มซึมลงไปใต้ดินและป้องกันไม่ให้น้ำจืดซึมขึ้นมาบนดิน มีกระแสลมและแสงแดดช่วยในการตกผลึกเกลือ (กรมส่งเสริมวัฒนธรรม, 2566)

สถานที่ทำนาเกลือทะเลที่เหมาะสมจะช่วยให้ผลิตเกลือทะเลธรรมชาติได้อย่างมีประสิทธิภาพ และได้เกลือทะเลธรรมชาติที่มีคุณภาพ ปลอดภัยต่อผู้บริโภค โดยพื้นที่แปลงนาจะมีลักษณะเป็นพื้นที่ราบลุ่ม จัดแบ่งพื้นที่เป็นกระทงนาที่สามารถกักเก็บน้ำได้ และถ่ายเทน้ำระหว่างกระทงนาได้ (กองส่งเสริมมาตรฐาน สำนักงานมาตรฐานสินค้าเกษตรและอาหารแห่งชาติ, 2563)

การทำนาเกลือทะเล ต้องใช้พื้นที่อย่างน้อย 30 ไร่ เรียกว่านา 1 คู่ แบ่งออกเป็น 2 แถบ จะแบ่งพื้นที่ออกเป็นส่วนๆ ประมาณ 5 ส่วน ดังนี้ ว่างขังน้ำ นาดาก นารองเชื้อ นาเชื้อ

และนาปลง โดยทำคันดินกั้นเป็นกระทงแบบนาข้าว พื้นนาลึกประมาณ 50 เซนติเมตร ประมาณ 20 กระทงต่อพื้นที่ 30 ไร่ เพื่อใช้ตากน้ำทะเลที่มีความเค็มในระดับต่างๆ กัน (สำนักงานพาณิชย์ จังหวัดสมุทรสาคร, 2567)

4.2.1 นาวัง หรือนาขัง หรือวังขังน้ำ หมายถึง บ่อเก็บกักน้ำทะเลก่อนเริ่มต้นการผลิตเกลือทะเล เพื่อให้สิ่งเจือปนในน้ำทะเล เช่น โคลนตม ตกตะกอน ก่อนการผลิตตามขั้นตอนต่อไป ในขั้นตอนนี้มีความเค็มตามธรรมชาติของน้ำทะเล วัดค่าได้ประมาณ 3 ดีกรี โบรเม่

4.2.2 นาดาก หรือนาแม่ หมายถึง กระทงนาที่ใช้ผลิตเกลือทะเลในขั้นต้น โดยรับน้ำทะเลจากนาวังหรือนาขัง ขังน้ำให้มีระดับความลึกประมาณ 5 cm ตากให้น้ำระเหยบางส่วน โดยอาศัยแสงแดดและกระแสลม ในขั้นตอนนี้มีความเค็มตามธรรมชาติของน้ำทะเล วัดค่าได้ประมาณ 3 ถึง 10 ดีกรี โบรเม่

4.2.3 นารองเชื้อ หมายถึง กระทงนาที่รับน้ำทะเลมาจากนาดากหรือนาแม่ ตากน้ำให้ระเหยต่อไปจนได้ความเค็มประมาณ 10 ถึง 20 ดีกรี โบรเม่

4.2.4 นาเชื้อ หรือนาดอก หมายถึง กระทงนาที่ใช้สำหรับรอให้เกลือตกผลึก โดยการรับน้ำมาจากนารองเชื้อและตากให้น้ำระเหยจนได้ความเค็มประมาณ 20 ถึง 23 ดีกรี โบรเม่

4.2.5 นาปลง หรือนาหวาน หมายถึง กระทงนาที่ใช้สำหรับการตกผลึกเกลือในขั้นสุดท้ายและเก็บเกี่ยวผลผลิต (หรือเกลือ) โดยการรับน้ำมาจากนาเชื้อ และตากกให้น้ำระเหยจนได้ความเค็มประมาณ 23 ถึง 25 ดีกรี โบรเม่

4.3 ประเภทของดิน

สำนักสำรวจและวิจัยทรัพยากรดิน กรมพัฒนาที่ดิน (2567) กล่าวถึงประเภทของดิน ดังนี้

4.3.1 ประเภทของดินแบ่งตามสภาพพื้นที่

1) **ดินที่ลุ่ม** หรือที่เรียกกันว่า ดินนา คือ ดินที่เกิดในบริเวณพื้นที่ต่ำ สภาพพื้นที่ราบเรียบถึงค่อนข้างราบ ส่วนใหญ่พบเป็นบริเวณกว้างในภาคกลางและตามที่ราบลุ่มแม่น้ำต่างๆ ส่วนใหญ่ใช้ประโยชน์ในการทำนา และมักมีน้ำท่วมขังในพื้นที่ในช่วงฤดูฝน

2) **ดินที่ดอน หรือ ดินไร่** คือ ดินที่พบอยู่ในบริเวณพื้นที่ที่มีความลาดชัน สภาพพื้นที่อาจเป็นที่ราบ ที่ลาดเชิงเขา หรือเป็นลูกคลื่น มีการระบายน้ำดี โดยทั่วไปจะไม่มีการขังน้ำ เมื่อฝนตก พบอยู่ทั่วไปในภูมิภาคต่างๆ ส่วนใหญ่ใช้ประโยชน์ในการปลูกพืชไร่ ไม้ผล หรือไม้ยืนต้นอื่นๆ

4.3.2 ประเภทของดินแบ่งตามความลึกของดิน หมายถึง ความหนาของดินนับจากชั้นผิวดินลงไปจนถึงชั้นดินที่ขัดขวางต่อการเจริญเติบโตหรือการขนถ่ายของรากพืช เช่น ชั้นหินพื้น ชั้นดาน ชั้นเศษหิน ชั้นกรวด หรือชั้นลูกรัง เป็นต้น ซึ่งมีผลทำให้รากพืชชงงกัน ไม่สามารถ

เจริญเติบโตได้ตามปกติโดยทั่วไปดินที่มีความเหมาะสมสำหรับการเพาะปลูกควรมีความลึกไม่น้อยกว่า 1 เมตร ขึ้นไป

1) **ดินตื้นมาก** คือ ดินที่มีความหนาไม่เกิน 25 เซนติเมตร นับจากผิวหน้าดินลงไป

2) **ดินตื้น** คือ ดินที่มีความหนาดั้งแต่ 25-50 เซนติเมตร นับจากผิวหน้าดิน

3) **ดินลึกปานกลาง** คือ ดินที่มีหนาดั้งแต่ 50-100 เซนติเมตร นับจากผิวหน้าดิน

4) **ดินลึก-ลึกมาก** คือ ดินที่มีความหนามากกว่า 100 เซนติเมตร นับจากผิวหน้าดินลงไป

4.3.3 ประเภทของดินแบ่งตามวัสดุที่เป็นองค์ประกอบในดิน

1) **ดินอนินทรีย์** คือ ดินที่พบอยู่ทั่วไปมักจะเป็น ดินอนินทรีย์ (mineral soils) คือเป็นดินที่มีองค์ประกอบส่วนใหญ่เป็นอนินทรีย์สารที่ได้มาจากการผุพังสลายตัวของหิน แร่ ผสมคลุกเคล้าอยู่กับอินทรีย์วัตถุ ปกคลุมพื้นผิวโลกอยู่เป็นชั้นบางๆ

2) **ดินอินทรีย์** คือ ดินที่เกิดในสภาพป่าพรุ หรือสภาพที่มีน้ำแช่ขังเป็นระยะเวลายาวนานมีพืชชอบน้ำขึ้นอยู่ ซึ่งเป็นอุปสรรคต่อกระบวนการย่อยสลายเศษซากอินทรีย์ต่างๆ ทำให้เกิดการทับถม และสะสมเพิ่มมากขึ้นเรื่อยๆ จนเกิดเป็นชั้นดินอินทรีย์ หรือชั้น O ชั้น และเมื่อมีการทับถมมากขึ้นเรื่อย ดินนี้จะกลายเป็นดินอินทรีย์ในที่สุด

4.3.4 ประเภทของดินแบ่งตามพัฒนาการ

1) **ดินมีพัฒนาการน้อย** คือ ดินที่ประกอบด้วยชั้นดินบน และชั้นวัตถุต้นกำเนิดดิน

2) **ดินมีพัฒนาการมาก** คือ ดินที่ประกอบด้วยชั้นดินบน ชั้นดินล่างที่แสดงการเปลี่ยนแปลงซึ่งเป็นผลจากกระบวนการทางดิน และชั้นวัตถุต้นกำเนิดดิน

4.3.5 ประเภทของดินแบ่งตามเนื้อดิน

1) **ดินเหนียว** เป็นดินที่มีเนื้อละเอียด ในสภาพดินแห้งจะแตกออกเป็นก้อนแข็งมาก เมื่อเปียกน้ำแล้วจะมีความยืดหยุ่น สามารถปั้นเป็นก้อนหรือคลึงเป็นเส้นยาวได้ เหนียวเหนอะหนะติดมือ เป็นดินที่มีการระบายน้ำและอากาศไม่ดี แต่สามารถอุ้มน้ำ ดูดียึด และแลกเปลี่ยนธาตุอาหารพืชได้ดี เหมาะที่จะใช้ทำนาเกลือทะเล เพราะสามารถกักเก็บน้ำได้ดี

2) **ดินร่วน** เป็นดินที่เนื้อดินค่อนข้างละเอียดนุ่มมือในสภาพดินแห้งจะจับกันเป็นก้อนแข็งพอประมาณ ในสภาพดินชื้นจะยืดหยุ่นได้บ้าง เมื่อสัมผัสหรือคลึงดินจะรู้สึกนุ่มมือแต่อาจจะรู้สึกสากมืออยู่บ้างเล็กน้อย เมื่อกำดินให้แน่นในฝ่ามือแล้วคลายมือออก ดินจะจับกันเป็นก้อน

ไม่แตกออกจากกัน เป็นดินที่มีการระบายน้ำได้ดีปานกลาง จัดเป็นเนื้อดินที่มีความเหมาะสมสำหรับการเพาะปลูก

3) *ดินทราย* เป็นดินที่มีอนุภาคขนาดทรายเป็นองค์ประกอบอยู่มากกว่าร้อยละ 85 เนื้อดินมีการเกาะตัวกันหลวมๆ มองเห็นเป็นเม็ดเดี่ยวๆ ได้ ถ้าสัมผัสดินที่อยู่ในสภาพแห้งจะรู้สึกสากมือ เมื่อลองกำดินที่แห้งนี้ไว้ในอุ้งมือแล้วคลายมือออกดินก็จะแตกออกจากกันได้ แต่ถ้ากำดินที่อยู่ในสภาพชื้นจะสามารถทำให้เป็นก้อนหลวมๆ ได้ แต่พอสัมผัสจะแตกออกจากกันทันที

4.3.6 ประเภทของดินแบ่งตามสมบัติ

1) *ดินดี* ในทางการเกษตรหมายถึง ดินที่มีความเหมาะสมต่อการปลูกพืชปริมาณอินทรีย์วัตถุ อินทรีย์วัตถุ น้ำ และอากาศ ในสัดส่วนที่เหมาะสม สามารถปลูกพืชได้โดยใช้วิธีการจัดการดูแลตามปกติธรรมดาที่ไม่ยุ่งยาก มักจะมีหน้าดินสีดำนานา มีปริมาณอินทรีย์วัตถุสูง มีธาตุอาหารที่เป็นประโยชน์ต่อพืชสูง ไม่มีสารที่เป็นพิษต่อพืช มีปฏิกิริยาดินใกล้เคียงเป็นกลาง มีค่าความเป็นกรดเป็นด่างประมาณ 5.5-7.0 และไม่มีชั้นที่ขัดขวางการเจริญเติบโตของรากพืช

2) *ดินไม่ดี หรือ ดินเลว* คือ ดินที่มีสมบัติทางกายภาพและเคมีไม่เหมาะสมหรือเหมาะสมน้อยสำหรับการเพาะปลูก ส่งผลให้พืชไม่สามารถเจริญเติบโตและให้ผลผลิตตามปกติได้ ถ้าหากว่าจำเป็นต้องใช้ดินเหล่านี้ในการเพาะปลูกพืช ก็ต้องมีการจัดการแก้ไขให้เหมาะสมเสียก่อน

4.4 ฤดูกาลผลิตเกลือทะเล

สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดเพชรบุรี (2560) การทำนาเกลือในภาคกลางจะเริ่มในช่วงฤดูแล้งตั้งแต่ต้นเดือนพฤศจิกายน ถึง ประมาณกลางเดือนพฤษภาคมของปีถัดไป ระยะเวลาประมาณ 6-7 เดือน ขึ้นอยู่กับสภาพอากาศ เนื่องจากการทำนาเกลือไม่สามารถจะทำได้ในช่วงฤดูฝน และจะเริ่มเก็บผลผลิตเกลือได้ประมาณ กลางเดือนมกราคม เป็นต้นไป

สำหรับการทำนาเกลือในภาคใต้ที่จังหวัดปัตตานี มีระยะเวลาการทำนาเกลือโดยสามารถผลิตได้ปีละ 2 ครั้ง ครั้งแรกเริ่มประมาณเดือนกุมภาพันธ์ถึงเดือนมิถุนายน ประมาณ 5 เดือน และครั้งที่สอง เริ่มประมาณเดือนกรกฎาคมถึงเดือนกันยายน ประมาณ 3 เดือน รวมมีช่วงการผลิตประมาณ 8 เดือน ส่วนในช่วงเดือนตุลาคมถึงเดือนมกราคม จะมีฝนตกชุกไม่สามารถทำนาเกลือได้

แคทลีน หอมวิเชียร (2564) กล่าวว่า การทำนาเกลือใน 1 ฤดูกาลผลิตสามารถทำนาได้ 2-3 ครั้งขึ้นอยู่กับสภาพอากาศ หากฝนมาช้าผลผลิตเกลือทะเลจะมีปริมาณมาก และหากฝนมาเร็วจะทำให้ผลิตเกลือได้ปริมาณน้อยลง

4.5 ศักยภาพการทำนาเกลือทะเล

จังหวัดสมุทรสาคร กำหนดแผนพัฒนาจังหวัดเพื่อพัฒนาสภาพแวดล้อมให้เป็นเมืองน่าอยู่อย่างยั่งยืน ส่งเสริมการผลิต การแปรรูปอาหาร และการบริการ สู่ตลาดสากล พัฒนาคุณภาพชีวิต ส่งเสริมชุมชนเข้มแข็ง สร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ และตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 1 มีนาคม

พ.ศ. 2554 เห็นชอบให้การทำนาเกลือใน ส่วนที่เป็นเกลือสมุทรเป็น “เกษตรกรรม” และผู้ทำนาเกลือ เป็น “เกษตรกร” ตามข้อเสนอของคณะกรรมการนโยบาย และแผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ ประกอบกับการประกอบอาชีพทำนาเกลือทะเลเป็นอาชีพดั้งเดิมที่มีการพึ่งพา ธรรมชาติการผลิต เกลือทะเลจะเริ่มในช่วงฤดูแล้งตั้งแต่ต้นเดือนพฤศจิกายน ถึงประมาณกลางเดือนพฤษภาคมของปี ถัดไป ระยะเวลาประมาณ 6 - 7 เดือน ขึ้นอยู่กับสภาพดิน ฟ้า อากาศ เนื่องจากการทำนาเกลือไม่ สามารถจะทำได้ใน ช่วงฤดูฝน และจะเริ่มเก็บผลผลิตเกลือได้ประมาณกลางเดือนมกราคม (สำนัก เลขาธิการคณะรัฐมนตรี, 2554)

จังหวัดสมุทรสาคร มีพื้นที่ทำนาเกลือเป็นอันดับ 2 ของประเทศ มีพื้นที่ทำนาเกลือ ทะเลทั้งสิ้น 18,835 ไร่ คิดเป็นประมาณร้อยละ 4 ของพื้นที่จังหวัดทั้งหมด ปริมาณผลผลิตเกลือทะเล ทั้งหมด จำนวน 301,360 ตัน (สำนักงานเกษตรจังหวัดสมุทรสาคร, 2566) และมีแปลงใหญ่นาเกลือ จำนวน 3 แปลง มีสหกรณ์ผลิตเกลือทะเลจำนวน 2 สหกรณ์ มีพื้นที่เหมาะสมในการทำนาเกลือ เนื่องจากดินที่ใช้ในการทำนาเป็นดินเหนียว ที่สามารถอุ้มน้ำได้ในปริมาณมากและเป็นทะเลโค่น มีแร่ ธาตุไอโอดีนสูงซึ่งเกิดโดยธรรมชาติที่มีประโยชน์ต่อร่างกาย นอกจากนี้ยังมีดอกเกลือที่เป็น สูดยอด ของเกลือทะเลสมุทรสาคร อีกทั้งยังมีปุ๋ยขี้แควนาเกลือ ซึ่งเป็นอัตลักษณ์ของนาเกลือสมุทรสาคร

เกลือทะเลเป็นแร่ธาตุทางโภชนาการชนิดหนึ่งที่มีความสำคัญต่อมนุษย์และสัตว์มา ตั้งแต่สมัยโบราณ จนถึงปัจจุบัน ในประวัติศาสตร์มีหลักฐานการทำเกลือยุคแรกเมื่อ 6,000 กว่าปี มาแล้ว ในเกลือทะเลมีองค์ประกอบ แร่ที่สำคัญในมหาสมุทร 35 กรัมต่อลิตร ความเค็ม 3.5 เปอร์เซ็นต์เกลือจึงจำเป็นต่อมนุษย์และสัตว์ โดยมนุษย์ต้อง บริโภคเกลือประมาณวันละ 5 - 10 กรัม เพื่อนำไปช่วยรักษาสมดุลของน้ำในร่างกายให้เซลล์เนื้อเยื่อต่างๆ ทำงาน อย่างปกติ นอกจากนี้เกลือ ยังสามารถนำไปใช้ประโยชน์ในด้านต่างๆ เช่น ปรงอาหารและการถนอมอาหาร ผสมกับ น้ำแข็งเพื่อ เพิ่มความเย็นทำถุงประคบร้อนเพราะเกลือมีคุณสมบัติเก็บความร้อนได้ดีนำไปเข้าเครื่องยาแผน โบราณ นำไปผสมกับสมุนไพรเพื่อใช้ด้านสุขภาพและความงาม (สำนักงานพาณิชย์จังหวัดสมุทรสาคร, 2567)

4.6 วิธีการตลาดเกลือทะเลภายในประเทศ

สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดเพชรบุรี (2560) สัดส่วนของเกลือทะเลไทยของ ตลาดภายในประเทศ มีดังนี้

- 1) ด้านอุตสาหกรรมอาหารร้อยละ 30
- 2) ด้านอุตสาหกรรมประมงร้อยละ 20
- 3) ด้านกิจการโรงงานดองผักร้อยละ 20
- 4) ด้านอุตสาหกรรมอื่นๆร้อยละ 20
- 5) ด้านผู้บริโภคร้อยละ 5

6) ด้านอื่นๆร้อยละ 5

ซึ่งการผลิตเกลือทะเลในรูปของเกลือเม็ด จะถูกรวบรวมโดยพ่อค้าคนกลางประเภท พ่อค้าท้องถิ่น และพ่อค้าท้องถิ่น โดยพ่อค้าคนกลางจะไปรับซื้อถึงฟาร์มของเกษตรกรทั้งทางบกและ ทางน้ำ และในบางท้องถิ่นที่เกษตรกรจะขาย ผ่านสหกรณ์การเกษตรที่ตนเองเป็นสมาชิก จากนั้นสินค้า เกลือทะเลจะไหลเวียนไปยังแหล่งต่างๆ ได้แก่ โรงโม่เกลือ โรงงานอุตสาหกรรมอาหาร และโรงงาน อุตสาหกรรมอื่นๆ

4.7 คุณภาพของเกลือทะเล

เมื่อพิจารณาตามคุณภาพสินค้าที่นำเกลือทะเลไปประกอบใช้เป็นวัตถุดิบใน ขบวนการผลิต สามารถแบ่งออกเป็น 3 ระดับ ได้แก่

4.7.1 เกลือคุณภาพสูง คือ เกลือทะเลที่มีความบริสุทธิ์ ประมาณร้อยละ 99.9 มีสิ่งเจือปนต่ำ โดยนำไปใช้ทำประโยชน์ต่างๆ ได้แก่ การใช้ในการสร้างเรซิน การผลิตกระจก การผลิต เคมีภัณฑ์ต่างๆ และใช้ในการบริโภค

4.7.2 เกลือคุณภาพปานกลาง คือ เกลือที่มีความบริสุทธิ์น้อยกว่าเกลือ คุณภาพสูง นำไปใช้ทำประโยชน์ต่างๆ ได้แก่ การนำไปใช้บริโภค การถนอมอาหาร การผลิตอาหาร สัตว์ และการฟอกย้อม

4.7.3 เกลือคุณภาพปานกลางถึงต่ำ คือ เกลือที่มีความบริสุทธิ์น้อยกว่าเกลือ คุณภาพสูงและเกลือคุณภาพปานกลาง มีสิ่งเจือปนพอสมควร นำไปใช้ทำประโยชน์ต่างๆ ได้แก่ ใช้ใน อุตสาหกรรมบำบัดน้ำเสีย

4.8 ประเภทของเกลือทะเล

ประเภทของเกลือทะเล ขึ้นอยู่กับความสวยของเม็ดเกลือ ซึ่งแบ่งได้เป็น 3 กลุ่ม ดังนี้

4.8.1 เกลือขาว ชาวนาเกลือจึงเรียกว่า เกลือคัด ถือว่าเป็นเกลือที่มีคุณภาพดี ที่สุด เม็ดเกลือมีขนาดใหญ่ ขาวใส ไม่มีตะกอนหรือดินติดอยู่ นิยมนำไปใช้บริโภคหรือประกอบอาหาร ส่วนใหญ่ได้จากการ เก็บเกลือครั้งที่ 1 ของฤดูกาล

4.8.2 เกลือกลาง เป็นเกลือที่มีลักษณะสีดำคล้ำเล็กน้อย อาจมีตะกอนปนอยู่ บ้าง นิยมนำไปใช้บริโภค หรือประกอบอาหารถนอมอาหาร และใช้ในโรงงานอุตสาหกรรม

4.8.3 เกลือดำ ชาวนาเกลือเรียกว่า เศษเกลือหรือเกลือก้นกอง เม็ดเล็ก มีสี ออกขาวนวลปนน้ำตาล นิยมนำไปใช้เติมน้ำในบ่อเลี้ยงกุ้ง เลี้ยงปลา หรือปรับสภาพดินในสวนผลไม้

4.9 การผลิตเกลือทะเล

เม็ดเกลือทะเลที่มีคุณภาพและปริมาณมากหรือน้อยจะขึ้นอยู่กับปัจจัยทางธรรมชาติ คือ ธาตุทั้ง 4 เป็นสำคัญ ได้แก่ ดิน น้ำ ลม ไฟ มาใช้ให้เกิดประโยชน์ได้อย่างสมดุล การนำพลัง ธรรมชาติมาใช้ให้เกิดผลึกเกลือ จากนั้นทะเลมาเกาะตัวกันจนมีขนาดใหญ่ขึ้นและกลายเป็นแผ่นเกลือ

ที่แผ่ตัวออกจนกระทั่งเต็มท้องนา มองเห็นเป็น เกล็ดแวววาวสีเขียวบริสุทธิ์สะท้อนแสงแดดอย่างระยิบระยับเป็นทิวทัศน์ที่เป็นเอกลักษณ์สวยงามและสะอาดตา โดยภูมิปัญญาการทำนาเกลือถือเป็นสุดยอดแห่งองค์ความรู้ในการนำพลังแห่งธรรมชาติ ดังนี้

4.9.1 พื้นดินนาเกลือ พื้นดินที่เคยทำนาเกลือมาแล้วย่อมมีการปรับสภาพโดยธรรมชาติสามารถให้ผลผลิต เกลือทะเลที่มีคุณภาพดีกว่าพื้นที่นาใหม่ๆ เกลือทะเลจะได้แร่ธาตุที่สะสมอยู่ในดิน และดินจะเก็บสะสมความร้อนทำให้เกลือทะเลตกผลึกเร็ว

4.9.2 น้ำทะเล น้ำทะเลที่ดีจะต้องไม่มีสารปนเปื้อนหรือเศษผงตะกอนอยู่ในน้ำ ดังนั้น ชาวนาเกลือทะเล จึงต้องหมั่นรักษาสภาพคลองน้ำเค็มที่อยู่ใกล้พื้นที่ของตนเองให้สะอาด เพราะจะส่งผลให้ผลึกเกลือที่แช่อยู่ใต้น้ำ มีคุณภาพดีทั้งรสชาติและแร่ธาตุทางอาหาร

4.9.3 แรงแลม ความแรงของลมทะเลที่พัดเข้าหาฝั่งตลอดฤดูกาลทำนาเกลือทะเล จะช่วยให้ผิวน้ำที่แช่ขังเป็น ระลอกคลื่น เกิดระบบการเคลื่อนที่ของน้ำ เสมือนการกวนน้ำให้มีความเข้มข้นเท่าๆ กัน ซึ่งเป็นการช่วยเร่งความ เข้มข้นของน้ำให้เกิดการตกผลึกเร็วขึ้นและสม่ำเสมอ

4.9.4 แสงแดด ความเข้มของแสงแดดที่จัดสม่ำเสมอ จะช่วยให้การระเหยของผิวน้ำ มีความร้อนในระดับที่ พอเหมาะกับความเค็มจัด ทำให้เกิดการตกผลึกเกลือได้ปริมาณมาก

แนวคิดเกี่ยวกับสภาพการผลิตเกลือทะเลข้างต้น สามารถสรุปได้ว่า การทำนาเกลือทะเล จะเริ่มต้นในช่วงตั้งแต่ต้นเดือนพฤศจิกายน ถึง ประมาณกลางเดือนพฤษภาคมของปีถัดไป ใช้ระยะเวลาประมาณ 6-7 เดือน มีปัจจัยการผลิตที่สำคัญ จำนวน 4 ปัจจัย ได้แก่ พื้นดิน น้ำทะเล แรงแลม และแสงแดด และต้องใช้พื้นที่อย่างน้อย 30 ไร่ ซึ่งจะส่งผลต่อคุณภาพผลผลิตของเกลือทั้ง 3 ประเภท ได้แก่ เกลือขาว เกลือกลาง และเกลือดำ โดยในการวิจัยครั้งนี้สามารถนำแนวคิดดังกล่าว มาเป็นกรอบในการศึกษาเกี่ยวกับสภาพการทำนาเกลือของเกษตรกรในอำเภอเมืองสมุทรสาคร จังหวัดสมุทรสาคร มี 12 ประเด็น ดังนี้ 1) ลักษณะพื้นที่ทำนาเกลือ 2) การแบ่งสัดส่วนพื้นที่ทำนาเกลือ 3) ลักษณะดิน 4) จำนวนพื้นที่ในการทำนาเกลือ 5) แหล่งน้ำที่ใช้ 6) ระยะเวลาที่ใช้ในการทำนาเกลือ 7) จำนวนรอบในการเก็บผลผลิตเกลือต่อปีการผลิต 8) สถานที่เก็บผลผลิต 9) รูปแบบการเก็บผลผลิต 10) ปริมาณผลผลิต 11) การจ้างแรงงานคน และ 12) การได้รับรองมาตรฐาน

5. มาตรฐานการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีสำหรับการทำนาเกลือทะเล มกษ. 9055 – 2562 (Good Agriculture Practices : GAP)

สำนักงานมาตรฐานสินค้าเกษตรและอาหารแห่งชาติ (2562) มาตรฐานสินค้าเกษตร เรื่องการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีสำหรับการทำนาเกลือทะเล มกษ. 9055-2562 เป็นมาตรฐานระบบ

การผลิต โดยครอบคลุมครอบคลุมข้อกำหนดการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีสำหรับการทำนาเกลือทะเลทุกขั้นตอนการผลิต ประกอบด้วยข้อกำหนด 9 ข้อ ดังนี้

5.1 สถานที่ทำนาเกลือทะเล

- 1) ควรอยู่ใกล้ทะเลเพื่อสะดวกต่อการนำน้ำทะเลเข้าสู่แปลงนาสำหรับใช้ผลิตเกลือ
- 2) พื้นที่แปลงนามีลักษณะเป็นพื้นราบ จัดแบ่งพื้นที่เป็นกระทงที่สามารถเก็บกักน้ำได้ และถ่ายเทน้ำระหว่างกระทงนาได้
- 3) ต้องไม่ทำนาเกลือในบริเวณที่มีความเสี่ยงต่อการปนเปื้อนที่ส่งผลกระทบต่อความปลอดภัย และคุณภาพของเกลือทะเลธรรมชาติ หรือมีมาตรฐานการป้องกันการปนเปื้อน เช่น มีการตรวจเฝ้าระวังคุณภาพน้ำทะเลหรือผลิตผลเกลือทะเลธรรมชาติ

5.2 การพักน้ำทะเล

- 1) ควรนำน้ำทะเลในช่วงที่มีคุณภาพดีเข้ามาพักหรือกักเก็บไว้ในวังชังน้ำ เพื่อช่วยให้มีการตกตะกอนของสิ่งเจือปนในน้ำทะเล และมีปริมาณเพียงพอสำหรับการทำนาเกลือทะเล

5.3 การปฏิบัติในกระบวนการผลิตเกลือทะเลธรรมชาติ

- 1) ควรมีการดำเนินการเพื่อป้องกันสิ่งปนเปื้อน และสิ่งปนเปื้อนอื่น โดยเฉพาะขยะที่มาจากภายนอก
- 2) ควรมีการเก็บเศษตะกอนแห้งที่ทับถมอยู่กับพื้นกระทงนา (ซี้แดด) ออกก่อนเริ่มฤดูกาลผลิตและระหว่างการผลิต หากมีซี้แดดเกิดขึ้นในนารองเชื้อ ควรเก็บออกตามความเหมาะสม
- 3) ควรมีการจัดการกับผลพลอยได้นอกเหนือจากเกลือทะเลธรรมชาติ เช่น น้ำเค็มดีเกลือ ซี้แดด อย่างเหมาะสม ไม่ส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม
- 4) ควรมียุทธศาสตร์แยกเกลือจืดซึ่งมีองค์ประกอบส่วนใหญ่เป็นแคลเซียมซัลเฟต ออกจากนาตามความเหมาะสม เช่น การขูด/ร่อนเกลือออกจากดิน เพื่อให้สามารถผลิตเกลือทะเลธรรมชาติที่มีคุณภาพ
- 5) ควรมีการบำรุงรักษาแปลงนาเกลือ เช่น ร่องน้ำ ร่องระบายน้ำภายในกระทงนา (ขานา) คันดินรอบกระทงนา ให้อยู่ในสภาพที่เหมาะสมต่อการปฏิบัติงาน
- 6) มียุทธศาสตร์จัดการและกำจัดขยะมูลฝอยอย่างถูกสุขลักษณะ
- 7) การเก็บเกี่ยวเกลือทะเล (การรื้อเกลือ) ต้องปฏิบัติอย่างถูกสุขลักษณะ เพื่อป้องกันการปนเปื้อนที่มีผลต่อความปลอดภัยและคุณภาพของเกลือทะเลธรรมชาติ

5.4 การปฏิบัติต่อผลิตผลเกลือทะเลธรรมชาติและ การเก็บรักษา

- 1) มีการจัดการสถานที่และวิธีการขนย้าย พัก และ/หรือเก็บรักษาเกลือทะเลธรรมชาติอย่างถูกสุขลักษณะ เพื่อป้องกันการปนเปื้อนจากอันตรายและสิ่งแปลกปลอม ที่มีผลต่อความปลอดภัยและคุณภาพของเกลือทะเลธรรมชาติ

2) มีการป้องกันผลผลิตเกลือทะเลธรรมชาติ ไม่ให้เกิดการปนเปื้อนจากสิ่งสกปรกหรือสิ่งที่เป็นอันตรายอื่นๆ จากพื้นดินในบริเวณพักและ/หรือเก็บรักษา เช่น การรองพื้นด้วยเกลือ

5.5 เครื่องมือและอุปกรณ์

1) ตรวจสอบอุปกรณ์ เครื่องมือ รวมถึงเครื่องใช้ไฟฟ้าอย่างสม่ำเสมอ เพื่อป้องกันอุบัติเหตุ และอันตรายต่อผู้ปฏิบัติงาน

2) ควรมีการอบรม/สอนงานผู้ปฏิบัติงานในการใช้งานอุปกรณ์และเครื่องมือที่อาจก่อให้เกิดอันตรายต่อผู้ปฏิบัติงานได้อย่างถูกวิธี

3) ควรทำความสะอาดและบำรุงรักษา อุปกรณ์ เครื่องมือ เครื่องใช้ ในการทำงานเกลือทะเล และขนย้ายเกลือทะเลธรรมชาติ รวมทั้งภาชนะที่ใช้ในการบรรจุทุกครั้งหลังการใช้งาน และจัดเก็บอุปกรณ์ เครื่องมือ เครื่องใช้ อย่างถูกสุขลักษณะ

5.6 การจัดการการล้าง/ไม่/บด (ถ้ามี) และการบรรจุ

1) ควรทำความสะอาดภาชนะ เครื่องมือ อุปกรณ์ เครื่องใช้ ให้สะอาด

2) ควรจัดให้มีระบบป้องกันการปนเปื้อนจากสิ่งแปลกปลอม เช่น แก้ว หรือเศษโลหะจากเครื่องจักร สารเคมีที่ไม่พึงประสงค์

3) ควรหลีกเลี่ยงการบรรจุในบริเวณที่มีฝุ่นละอองที่จะทำให้เกิดการปนเปื้อน หรือมีมาตรการป้องกัน

4) ควรมีการตรวจสอบและคัดเลือกเกลือทะเลก่อนล้าง/ไม่/บด (ถ้ามี) และการบรรจุ

5) ควรใช้ภาชนะบรรจุที่สามารถป้องกันการปนเปื้อนของเกลือทะเลได้เพียงพอ

6) กรณีใช้ถุงซ้ำ ต้องไม่ใช่ถุงที่ผ่านการบรรจุปุ๋ย ซีเมนต์ สารเคมี หรือสารอันตรายอื่นๆ

7) การบรรจุในถุงขนาดใหญ่/กระสอบ น้ำหนักบรรจุไม่ควรเกิน 50 kg

5.7 การควบคุมสัตว์พาหะนำเชื้อ

1) มีการป้องกันไม่ให้มีสัตว์เลี้ยงอยู่ในพื้นที่ปฏิบัติงาน โดยเฉพาะบริเวณเก็บเกี่ยวบรรจุ และเก็บรักษาผลผลิตเกลือทะเลธรรมชาติ

2) มีการป้องกัน ดูแลมิให้มีสัตว์พาหะนำเชื้อภายในบริเวณที่เก็บรักษาผลผลิตเกลือทะเลธรรมชาติ รวมถึงบริเวณการล้าง/ไม่/บด (ถ้ามี) และการบรรจุ

5.8 สุขลักษณะส่วนบุคคล

1) ห้ามไม่ให้บุคลากรที่เจ็บป่วยด้วยโรคติดต่อที่อาจส่งผ่านสู่อาหารได้ เช่น โรคบิด โรคอุจจาระร่วง โรคไทฟอยด์ โรคคอตีบ โรคหัด โรคคางทูม โรคพิษสุนัขบ้า โรคพิษงู โรคพิษงูเห่า โรคพิษงูแมวเซา โรคพิษงูแมวเซา โรคพิษงูแมวเซา เข้าไปในบริเวณปฏิบัติงาน

- 2) บุคลากรที่ปฏิบัติงานประจำ เช่น เจ้าของนา ผู้จัดการ (นายนา หรือคนเดินน้ำ) ควรมีความรู้/ได้รับการฝึกอบรม/ประชุม เรื่องสุขลักษณะที่ควรปฏิบัติ
- 3) ผู้ปฏิบัติงานต้องล้างมือให้สะอาดทุกครั้งหลังใช้ห้องสุขา
- 4) ควรสวมชุดสำหรับการปฏิบัติงานที่เหมาะสมและสะอาด ถ้าสวมถุงมือ ควรใช้ถุงมือที่สะอาด
- 5) ผู้ปฏิบัติงานต้องล้างเท้าให้สะอาดก่อนปฏิบัติงานในการเก็บเกี่ยว หรือสวมรองเท้าที่สะอาดและเหมาะสม รวมทั้งปลอดภัยในการปฏิบัติงาน
- 6) ผู้ปฏิบัติงานต้องหลีกเลี่ยงพฤติกรรมที่ก่อให้เกิดการปนเปื้อนสู่ผลผลิตเกลือทะเลธรรมชาติ เช่น การสูบบุหรี่
- 7) ควรทำสื่อ เช่น ป้ายประกาศ รูปภาพ หรือสัญลักษณ์ เพื่อแนะนำด้านสุขลักษณะส่วนบุคคลที่ผู้ปฏิบัติงานเข้าใจและสามารถปฏิบัติตามได้ง่าย

5.9 ระบบเอกสารและบันทึกข้อมูล

- 1) ควรบันทึกข้อมูลของกระบวนการผลิตเกลือทะเล ดังต่อไปนี้
  - (1) ข้อมูลรหัสแปลงนาและข้อมูลประจำแปลงนา
  - (2) วัน เดือน ปี ที่นำน้ำทะเลเข้า เก็บเกี่ยว และบรรจุ
  - (3) ปริมาณเกลือทะเลธรรมชาติที่เก็บเกี่ยวได้ในแต่ละกระพวง
  - (4) ข้อมูลผู้รับซื้อหรือแหล่งที่นำผลผลิตไปจำหน่าย รวมถึงปริมาณที่จำหน่าย (ในกรณีมีการจำหน่ายผลผลิตเกลือทะเล)
  - (5) ข้อมูลการใช้พาหนะขนส่ง
  - (6) ข้อมูลเกี่ยวกับประวัติการฝึกอบรม/สอนงาน
- 2) เก็บรักษาทันทีข้อมูลการปฏิบัติงานและเอกสารสำคัญที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานไว้อย่างน้อย 3 ปี ของการผลิตติดต่อกัน หรือตามข้อกำหนดของผู้ซื้อหรือประเทศคู่ค้า เพื่อให้สามารถตามสอบ และเรียกคืนสินค้าเมื่อเกิดปัญหาได้

ซึ่งมาตรฐานสินค้าเกษตร มกษ.9055 - 2562 เป็นมาตรฐานทั่วไปที่ใช้ส่งเสริมสินค้าเกษตรให้ได้มาตรฐาน ตามความสมัครใจของเกษตรกร กำหนดหลักเกณฑ์โดยสำนักงานมาตรฐานสินค้าเกษตรและอาหารแห่งชาติ(มกอช.) ทำหน้าที่เป็นหน่วยรับรองระบบงาน (Accreditation Body: AB) ด้านสินค้าเกษตรและอาหาร ตามมาตรฐาน ISO/IEC 17065: 2012 พร้อมให้การรับรองและออกใบอนุญาตให้แก่หน่วยตรวจสอบรับรอง (Certification Authority: CA) ซึ่งทำหน้าที่ ตรวจสอบรับรอง มกษ.9055 - 2562 ซึ่งในระยะปัจจุบันนี้หมายถึง กรมวิชาการเกษตร กรมประมง และกรมปศุสัตว์ การใช้เครื่องหมายรับรองมาตรฐานสินค้าเกษตร (เครื่องหมาย Q) ซึ่งในพื้นที่จังหวัดสมุทรสาคร กรมประมงทำหน้าที่รับผิดชอบ ตรวจสอบ และให้การรับรองมาตรฐานการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดี

สำหรับการทำนาเกลือทะเล โดยในการวิจัยครั้งนี้ นำแนวคิดดังกล่าวมาเป็นกรอบในการศึกษาการผลิตเกลือทะเลตามระบบมาตรฐานการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดี มี 9 ประเด็น ดังนี้ 1) สถานที่ทำนาเกลือ 2) การพักน้ำทะเล 3) การปฏิบัติในกระบวนการผลิตเกลือทะเลธรรมชาติ 4) การปฏิบัติต่อผลผลิตเกลือทะเลธรรมชาติและการเก็บรักษา 5) เครื่องมือและอุปกรณ์ 6) การจัดการการล้าง/ไม่/บด (ถ้ามี) และการบรรจุ 7) การควบคุมสัตว์พาหะนำเชื้อ 8) สุขลักษณะส่วนบุคคล และ 9) ระบบเอกสารและบันทึก

6. สภาพทั่วไปของอำเภอเมืองสมุทรสาคร จังหวัดสมุทรสาคร

สภาพทั่วไปของอำเภอเมืองสมุทรสาคร จังหวัดสมุทรสาคร ประกอบด้วยสภาพทางด้านกายภาพ ได้แก่ ที่ตั้งและอาณาเขต ลักษณะภูมิประเทศ ลักษณะภูมิอากาศ และสภาพทางด้านชีวภาพ ได้แก่ ประชากร ทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม โดยมีรายละเอียด ดังนี้

6.1 สภาพทางด้านกายภาพ

6.1.1 ที่ตั้งและอาณาเขต

สำนักงานเกษตรอำเภอเมืองสมุทรสาคร (2565) ได้ให้ข้อมูลไว้ว่า อำเภอเมืองสมุทรสาคร เป็น 1 ใน 3 อำเภอของจังหวัดสมุทรสาคร ตั้งอยู่ในเขตพื้นที่ภาคกลางตอนล่างของประเทศไทย เป็นจังหวัดปริมณฑลห่างจากจังหวัดกรุงเทพมหานครตามทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 35 (ถนนพระราม 2) ประมาณ 30 กิโลเมตร มีขนาดพื้นที่ทั้งสิ้น 492.040 ตร.กม. คิดเป็นร้อยละ 56 ของพื้นที่ทั้งหมด (สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดสมุทรสาคร, 2565)

ทิศเหนือ ติดต่อกับ อำเภอบ้านแพ้ว และอำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร

ทิศตะวันออก ติดต่อกับ เขตบางบอน และเขตบางขุนเทียน จังหวัดกรุงเทพมหานคร

ทิศใต้ ติดต่อกับ อ่าวไทย

ทิศตะวันตก ติดต่อกับ อำเภอบ้านแพ้ว จังหวัดสมุทรสาคร และอำเภอเมืองสมุทรสงคราม จังหวัดสมุทรสงคราม

6.1.2 ลักษณะภูมิประเทศ

สำนักงานเกษตรอำเภอเมืองสมุทรสาคร (2564) อำเภอเมืองสมุทรสาคร มีสภาพพื้นที่ไม่มีภูเขา พื้นที่ติดชายทะเล มีพื้นที่ป่าชายเลน 11,375 ไร่ มีลักษณะภูมิประเทศเป็นที่ราบลุ่มชายฝั่งทะเล มีความลาดชันไม่เกินร้อยละ 35 สูงจากระดับน้ำทะเลประมาณ 1.00 - 2.00 เมตร มีแม่น้ำท่า

จีนไหลผ่าน ไหลคดเคี้ยวตามแนวเหนือใต้ลงสู่อ่าวไทยที่อำเภอเมืองสมุทรสาคร ระยะทางยาวประมาณ 70 กิโลเมตร มีความอุดมสมบูรณ์ของพื้นที่เหมาะที่จะทำการเพาะปลูกพืชนานาชนิด และบางส่วนเป็นย่านธุรกิจ อุตสาหกรรมและที่อยู่อาศัย พื้นที่ตอนล่างอำเภอเมืองสมุทรสาครอยู่ติดชายฝั่งทะเลยาว 41.8 กิโลเมตร จึงเหมาะที่จะประกอบอาชีพประมงทะเล เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำชายฝั่ง และทำนาเกลือทะเล เนื่องจากการทำนาเกลือทะเลตามหลักการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีสำหรับการทำนาเกลือทะเล สถานที่ในการทำนาเกลือทะเล ควรจะต้องอยู่ใกล้ทะเลเพื่อให้มีความสะดวกต่อการนำน้ำทะเลเข้าสู่แปลงนาสำหรับใช้ผลิตเกลือ (กองส่งเสริมมาตรฐาน สำนักงานมาตรฐานสินค้าเกษตรและอาหารแห่งชาติ, 2563)

6.1.3 ลักษณะภูมิอากาศ

สำนักงานเกษตรอำเภอเมืองสมุทรสาคร (2564) อำเภอเมืองสมุทรสาคร มีลักษณะภูมิอากาศเป็นแบบฝนเมืองร้อน เนื่องจากได้รับอิทธิพลจากลมบก ลมทะเล และมีลมมรสุมตะวันตกเฉียงใต้พัดผ่าน ในช่วงฤดูร้อน จึงทำให้มีความชื้นในอากาศสูง มีฝนตกปานกลาง ปริมาณเฉลี่ย 1,120 มิลลิเมตรต่อปี อุณหภูมิเฉลี่ยประมาณ 26 – 28 องศาเซลเซียส มีความชื้นสัมพัทธ์ต่ำสุด 50 สูงสุด 95 มีอุณหภูมิสูงสุดประมาณ 37 องศาเซลเซียส อุณหภูมิต่ำสุดประมาณ 15 องศาเซลเซียส เฉลี่ยตลอดปี 26 องศาเซลเซียส ฝนตกสม่ำเสมอตั้งแต่เดือนพฤษภาคม – เดือนตุลาคม ช่วงปริมาณน้ำฝนสูงสุดตั้งแต่เดือนกันยายน – เดือนตุลาคม และปริมาณน้ำฝนต่ำสุด ตั้งแต่เดือนธันวาคม – เดือนมกราคม

6.2 สภาพทางด้านชีวภาพ

6.2.1 ประชากร

อำเภอเมืองสมุทรสาคร เป็น 1 ใน 3 อำเภอของจังหวัดสมุทรสาครซึ่งเป็นจังหวัดปริมณฑลกรุงเทพมหานคร มีสภาพสังคมแบบกึ่งชนบทกึ่งเมือง ประชากรที่อาศัยอยู่ในเขตเมืองส่วนใหญ่จะตั้งบ้านเรือนกระจุกตัวอยู่ริมถนนสายหลักและสายรอง มีลักษณะครอบครัวเดี่ยว ประชากรส่วนใหญ่เป็นคนไทยเชื้อสายจีน (สำนักงานจังหวัดสมุทรสาคร, ม.ป.ป.) มีจำนวนประชากรรวมทั้งสิ้น 204,163 คน แบ่งเป็นประชากรเพศชาย จำนวน 97,665 คน และประชากรเพศหญิง จำนวน 106,498 คน (องค์การบริหารส่วนจังหวัดสมุทรสาคร, 2564) มีจำนวนประชากรประกอบอาชีพทำนาเกลือทะเล จำนวน 229 ราย (สำนักงานเกษตรจังหวัดสมุทรสาคร, 2566)

6.2.2 ทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม

1) ทรัพยากรดิน

สถานีพัฒนาที่ดินสมุทรสาคร (ม.ป.ป.) ได้แบ่งสภาพดินและจำแนกดิน ในพื้นที่อำเภอเมืองสมุทรสาคร เป็นชุดดิน ดังนี้

(1) ดินชุดท่าจีน (มีพื้นที่ประมาณ 102,742 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 19.57 ของพื้นที่ทั้งจังหวัด) พบในบริเวณที่ราบลุ่มชายฝั่งทะเล ดินชุดท่าจีนมีความอุดมสมบูรณ์สูง แต่เป็นดินเค็ม

และระดับน้ำใต้ดินขึ้นมาสูงเกือบถึงหน้าดินตลอดปี เป็นป่าชายเลน นาโกง บ่อเลี้ยงปลา และยกร่องปลูกมะพร้าว และเป็นดินที่มีความเหมาะสมสำหรับการทำนาเกลือทะเลเนื่องจากเป็นดินที่น้ำทะเลสามารถท่วมถึงได้ ดินชุดท่าจีนส่วนใหญ่อยู่ในพื้นที่อำเภอเมืองสมุทรสาคร ได้แก่ ตำบลโคกขาม ตำบลพันท้ายนรสิงห์ ตำบลบางหญ้าแพรก ตำบลบางกระเจ้า ตำบลบ้านบ่อ ตำบลกาหลง ตำบลนาโคก ฯลฯ

(2) *ดินชุดสมุทรปราการ* (มีพื้นที่ประมาณ 5,460 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 1.04 ของพื้นที่ ทั้งจังหวัด) พบในที่ราบชายฝั่งทะเลถัดจากดินชุดท่าจีนเข้ามาเป็นดินที่มีความอุดมสมบูรณ์สูงถึงปานกลาง เป็นดินเค็มไม่สามารถปลูกข้าวได้ บางแห่งใช้ขุดบ่อเลี้ยงปลาหรือยกร่องปลูกมะพร้าว ดินชุดสมุทรปราการ ส่วนใหญ่อยู่ในพื้นที่อำเภอเมืองสมุทรสาคร ได้แก่ ตำบลชัยมงคล ตำบลท่าทราย ตำบลบางน้ำจืด ตำบลบางโทรัด ฯลฯ

2) *ทรัพยากรน้ำ*

อำเภอเมืองสมุทรสาคร มีแหล่งน้ำทั้งจากแม่น้ำลำคลองตามธรรมชาติ คลองขุด และแหล่งน้ำจาก น้ำฝน พื้นที่ของจังหวัดได้รับน้ำส่วนใหญ่จากแม่น้ำท่าจีน และแม่น้ำเจ้าพระยา จำแนกได้เป็น ดังนี้

(1) *แหล่งน้ำใต้ดิน* ในพื้นที่อำเภอเมืองสมุทรสาคร สภาพของทรัพยากรน้ำใต้ดิน มี 2 ลักษณะ คือ สภาพแหล่งน้ำใต้ดินที่ให้ปริมาณน้ำมาก (50-100 ลบ.ม./ชม.) โดยทั่วไป น้ำมีคุณภาพดี แต่บางพื้นที่น้ำกร่อยและมีตะกอนของสนิมเหล็กเจือปน และสภาพแหล่งน้ำใต้ดินที่ให้ปริมาณน้ำน้อย (1-30 ลบ.ม./ชม.) โดยทั่วไป น้ำมีคุณภาพดี แต่บางพื้นที่มีคุณภาพปานกลาง น้ำกร่อยและมีตะกอนของสนิมเจือปน

(2) *แหล่งน้ำธรรมชาติ* จังหวัดสมุทรสาครมีแหล่งน้ำธรรมชาติคือแม่น้ำท่าจีน และ แม่น้ำเจ้าพระยา โดยแม่น้ำท่าจีน เป็นแหล่งน้ำธรรมชาติที่สำคัญของจังหวัด เป็นแหล่งน้ำที่ใช้ในการเกษตร ของประชากรที่อาศัยอยู่ตามริมฝั่งแม่น้ำและลำคลองภายในจังหวัดและจังหวัดใกล้เคียง แหล่งน้ำธรรมชาติของจังหวัดสมุทรสาคร มีจำนวนประมาณ 262 สาย

6.3 สภาพทางด้านเศรษฐกิจ

สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดสมุทรสาคร (2564) จากข้อมูลสถิติผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัด (GPP) ประจำปี พ.ศ. 2561 ของสำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ที่ประกาศเมื่อปีเดือนเมษายน 2563 พบว่าโครงสร้างด้านเศรษฐกิจของจังหวัดสมุทรสาคร (Structure) ขึ้นอยู่กับภาคนอกการเกษตร โดยมีสัดส่วนถึงร้อยละ 98.10 โดยสาขาการผลิตหลักของภาคนอกการเกษตร คือ สาขาการผลิต (สาขาอุตสาหกรรม) มีสัดส่วนสูงถึงร้อยละ 68.96 รองลงมาคือ สาขาการขนส่งและการขายปลีก การซ่อมแซมยานยนต์และจักรยานยนต์ มีสัดส่วน ร้อยละ 14.57 และสาขากิจการทางการเงินและการประกันภัย มีสัดส่วนร้อยละ 2.31 สำหรับภาคการเกษตร มีสัดส่วนร้อยละ 1.90 โดยเป็นมูลค่ารวมของการเกษตรกรรม การป่าไม้ และ

การประมง

6.4 การดำเนินงานโครงการส่งเสริมการจัดตั้งและบริหารจัดการวิสาหกิจเกษตรฐานชีวภาพและภูมิปัญญาท้องถิ่น

ในปี พ.ศ. 2565 สำนักงานเกษตรจังหวัดสมุทรสาคร ได้รับการจัดสรรงบประมาณที่ใช้สำหรับการดำเนินกิจกรรมพัฒนาภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านการผลิตเกลือทะเล ที่เกี่ยวข้องกับพัฒนาเกลือทะเลให้เป็นไปตามมาตรฐาน จำนวน 3 กิจกรรม ดังนี้

6.4.1 กิจกรรมยกระดับภูมิปัญญาการผลิตเกลือให้เป็นไปตามมาตรฐานตลอดห่วงโซ่การผลิต สำนักงานเกษตรอำเภอเมืองสมุทรสาคร จังหวัดสมุทรสาคร ดำเนินการจัดกิจกรรมถ่ายทอดความรู้เทคโนโลยีการผลิตเกลือทะเลให้เป็นไปตามมาตรฐานการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีสำหรับการทำนาเกลือทะเล (มกษ. 9055 - 2562) และมาตรฐานสินค้าเกษตร เรื่องเกลือทะเลธรรมชาติ (มกษ. 8402-2562) โดยมีบุคคลเป้าหมายประกอบด้วย เกษตรกรผู้ทำนาเกลือทะเล จำนวน 30 ราย ซึ่งมีกิจกรรมบรรยายให้ความรู้เกี่ยวกับการยกระดับภูมิปัญญาการผลิตเกลือทะเลให้เป็นไปตามมาตรฐานการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีสำหรับการทำนาเกลือทะเล (มกษ. 9055 - 2562) และมาตรฐานสินค้าเกษตร เรื่อง เกลือทะเลธรรมชาติ (มกษ. 8402-2562) ให้สอดคล้องกับปัจจัยการผลิต ต้นทุนการผลิต การตลาด และสิ่งแวดล้อม การถ่ายทอดความรู้ด้านการตลาดและการแปรรูปผลิตภัณฑ์เพื่อเพิ่มมูลค่าสินค้า รวมถึงมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ปัญหา - อุปสรรคการทำนาเกลือในแต่ละพื้นที่ เพื่อร่วมกันหาแนวทางในการแก้ไขปัญหา วางแผนพัฒนาการผลิต การตลาดเกลือทะเลทั้งระบบอย่างยั่งยืน

6.4.2 กิจกรรมเตรียมความพร้อมเข้าสู่มาตรฐานสำหรับการทำนาเกลือทะเล สำนักงานเกษตรจังหวัดสมุทรสาคร ดำเนินการประชาสัมพันธ์แนวทางและหลักเกณฑ์การขึ้นทะเบียนเกษตรกรผู้ทำนาเกลือทะเล ให้ขึ้นทะเบียนเกษตรกรให้เป็นปัจจุบันทุกครั้งที่เริ่มต้นฤดูกาลผลิตใหม่ และสำนักงานเกษตรอำเภอเมืองสมุทรสาคร จังหวัดสมุทรสาคร ดำเนินการจัดทำแผนลงพื้นที่เพื่อติดตาม ให้คำแนะนำและตรวจประเมินแปลงแก่เกษตรกรผู้ทำนาเกลือทะเลให้เป็นไปตามมาตรฐานการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีสำหรับการทำนาเกลือทะเล (มกษ. 9055 - 2562) และมาตรฐานสินค้าเกษตร เรื่อง เกลือทะเลธรรมชาติ (มกษ. 8402-2562)

6.4.3 กิจกรรมสนับสนุนต้นแบบภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านนาเกลือทะเล สำนักงานเกษตรอำเภอเมืองสมุทรสาคร จังหวัดสมุทรสาคร พิจารณาคัดเลือกแปลงต้นแบบภูมิปัญญาด้านนาเกลือทะเล จำนวน 1 แปลง โดยสนับสนุนวัสดุอุปกรณ์ในการปรับปรุง พัฒนาฐานเรียนรู้องค์ความรู้ หรือปรับปรุงวัสดุอุปกรณ์ในกระบวนการผลิต เพื่อให้ได้มาตรฐานสินค้าเกษตรเกลือทะเลธรรมชาติ

7. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการศึกษาวิจัย เรื่อง การส่งเสริมการผลิตเกลือทะเลตามมาตรฐานการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีสำหรับการทำนาเกลือทะเลของเกษตรกร ในอำเภอเมืองสมุทรสาคร จังหวัดสมุทรสาคร มีงานวิจัยที่เกี่ยวข้องในหัวข้อต่างๆ ได้แก่ สภาพพื้นฐานส่วนบุคคล สังคม และเศรษฐกิจของเกษตรกร สภาพการผลิตนาเกลือทะเลของเกษตรกร ความรู้เกี่ยวกับการผลิตเกลือทะเลตามมาตรฐานการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดี สำหรับการทำนาเกลือทะเลของเกษตรกร การได้รับการส่งเสริมและความต้องการส่งเสริมการผลิตเกลือทะเลตามมาตรฐานการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดี สำหรับการทำนาเกลือทะเลของเกษตรกร ปัญหาและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการส่งเสริมการผลิตเกลือทะเลตามมาตรฐานการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดี สำหรับการทำนาเกลือทะเลของเกษตรกร แต่เนื่องจากการศึกษาวิจัยที่เกี่ยวข้องกับมาตรฐานการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีสำหรับการทำนาเกลือทะเลมีไม่มาก ผู้วิจัยจึงจำเป็นต้องศึกษางานวิจัยที่มีผลสอดคล้อง หรือเป็นงานวิจัยในพื้นที่ใกล้เคียง

7.1 สภาพพื้นฐานทางสังคม และเศรษฐกิจของเกษตรกร

7.1.1 เพศ

แคทลีน หอมวิเชียร (2564) ได้ศึกษาเรื่อง แนวทางการส่งเสริมการผลิตเกลือทะเลในอำเภอเมืองสมุทรสงคราม จังหวัดสมุทรสงคราม พบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่เป็นเพศชาย สอดคล้องกับงานวิจัยของ ชูฮายณรงค์ อาแว (2551) ได้ศึกษาเรื่อง แนวทางการบริหารจัดการผลผลิตเกลือ โดยการมีส่วนร่วมของผู้ผลิตเกลือในตำบลตันหยงลูโละ อำเภอเมือง จังหวัดปัตตานีพบว่า เกษตรกรทั้งหมดเป็นเพศชาย

7.1.2 อายุ

แคทลีน หอมวิเชียร (2564) ศึกษาพบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่ มีอายุเฉลี่ย 59.20 ปี แตกต่างจากงานวิจัยของ ประภัสสร เจริญยิ่ง (2553) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การวิเคราะห์ต้นทุนและผลตอบแทนในการทำนาเกลือทะเลของสมาชิกสหกรณ์นาเกลือบ้านแหลม จำกัด พบว่า ส่วนมากอายุปัจจุบันของสมาชิกกลุ่มตัวอย่าง อยู่ในช่วงระหว่างอายุ 41 - 50 ปี

7.1.3 ระดับการศึกษา

แคทลีน หอมวิเชียร (2564) ศึกษาพบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่ จบการศึกษา ระดับประถมศึกษา แตกต่างจากงานวิจัยของ ชูฮายณรงค์ อาแว (2551) ศึกษาพบว่า เกษตรกรส่วนมาก จบการศึกษาในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น/ปวช.

7.1.4 จำนวนสมาชิกในครัวเรือน

ประภัสสร เจริญยิ่ง (2553) ศึกษาพบว่า เกษตรกรส่วนมากมีสมาชิกในครัวเรือน ระหว่าง 1-3 ราย

7.1.5 ประสบการณ์ในการทำงาน

ประภัสสร เจริญยิ่ง (2553) ศึกษาพบว่า เกษตรกรส่วนมากมีประสบการณ์ในการทำงานเฉลี่ยมากกว่า 30 ปี สอดคล้องกับงานวิจัยของ แคทลีน หอมวิเชียร (2564) ศึกษาพบว่า เกษตรกรส่วนมากมีประสบการณ์ในการทำงานเฉลี่ย 29.89 ปี

7.1.6 ตำแหน่งทางสังคม

แคทลีน หอมวิเชียร (2564) ศึกษาพบว่า เกษตรกรส่วนมากไม่มีตำแหน่งทางสังคม

7.1.7 การเป็นสมาชิกกลุ่ม/องค์กรการเกษตร

แคทลีน หอมวิเชียร (2564) ศึกษาพบว่า เกษตรกรส่วนมากเป็นสมาชิกสหกรณ์นาเกลือ

7.1.8 อาชีพหลัก

วนิชา เดชะบุญ (2553) ศึกษาพบว่าครัวเรือนที่บ้านบ่อ อำเภอมือง จังหวัดสมุทรสาคร พบว่าประชากรส่วนใหญ่ประกอบอาชีพทำนาเกลือ

7.1.9 อาชีพรอง

ประภัสสร เจริญยิ่ง (2553) ศึกษาพบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่ไม่มีอาชีพเสริม แตกต่างจากงานวิจัยของ ชูชายณรงค์ อาแว (2551) ศึกษาพบว่า เกษตรกรส่วนมากมีอาชีพอื่นนอกเหนือจากทำนาเกลือ ได้แก่ อาชีพประมง

7.1.10 จำนวนแรงงาน

ประภัสสร เจริญยิ่ง (2553) ศึกษาพบว่า เกษตรกรส่วนมากมีแรงงานในครัวเรือนที่ทำนาเกลือ จำนวน 1 ราย สอดคล้องกับ แคทลีน หอมวิเชียร (2564) ศึกษาพบว่า เกษตรกรส่วนมาก มีแรงงานในครัวเรือนเฉลี่ย 1.65 ราย สอดคล้องกับ วนิชา เดชะบุญ (2553) ศึกษาพบว่า แรงงานที่ใช้ในการทำนาเกลืออดีตมีเพียงแรงงานคนเพียงอย่างเดียว แรงงานมาจากทุกคนในครอบครัว ซึ่งแต่ละคนมีหน้าที่แตกต่างกันไป ในปัจจุบันมีการใช้แรงงานจากเครื่องจักรเพิ่มขึ้นในบางขั้นตอน รวมทั้งแรงงานของแต่ละครอบครัวลดจำนวนลง ทำให้ต้องจ้างแรงงานจากภายนอกครอบครัวแทน

7.1.11 ลักษณะการถือครองที่ดิน

ประภัสสร เจริญยิ่ง (2553) ศึกษาพบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่มีการถือครองที่ดินในที่ดินเองและที่เช่าผสมผสานกัน สอดคล้องกับ วนิชา เดชะบุญ (2553) ศึกษาพบว่า เกษตรกร

จำเป็นต้องเช่าที่เพิ่มเพื่อทำนา หรือหากที่นาที่พ่อแม่ให้ไม่สามารถแบ่งได้จึงต้องแบ่งโดยตั้งเป็นนาเวร คือ การสลับกันทำคนละปีหรือแบ่งผลประโยชน์ร่วมกัน แตกต่างจากงานวิจัยของ แคทลีน หอมวิเชียร (2564) ศึกษาพบว่า เกษตรกรส่วนมากมีการถือครองที่ดินเป็นของตนเอง

7.1.12 แหล่งเงินทุนในการทำนากษตร

ประภัสสร เจริญยิ่ง (2553) ศึกษาพบว่า เกษตรกรส่วนมากใช้เงินทุนของตนเองและจากการกู้ยืม สอดคล้องกับงานวิจัยของ วนิชา เดชะบุญ (2553) ศึกษาพบว่า เงินทุนที่ใช้ในการทำนากลือมาจากทุนของตนเองและมาจากแหล่งเงินกู้ต่างๆ เพราะต้อง ใช้เงินปริมาณมากขึ้นในทุกขั้นตอนของการทำนากลือ ค่าใช้จ่ายส่วนใหญ่เป็นค่าแรงงานจ้าง ลูกจ้างและค่าน้ำมันเชื้อเพลิง ซึ่งต้นทุนในการทำนากลือสูงมาก มีองค์ประกอบของต้นทุน ที่สำคัญดังนี้ คือ 1) ค่าจ้างนายนา 2) ค่าจ้างลูกนา 3) ค่าจ้างคนงานรื้อกลือ 4) ค่าจ้างคนงานเข็น กลือ 5) ค่าน้ำมันเชื้อเพลิง 6) ค่าใช้จ่ายเบ็ดเตล็ด

7.1.13 รายได้ของครัวเรือน

แคทลีน หอมวิเชียร (2564) ศึกษาพบว่า เกษตรกรมีรายได้จากการทำนากลือเฉลี่ย 6,405.45 บาท/ไร่ สอดคล้องกับ งานวิจัยของ ประภัสสร เจริญยิ่ง (2553) ศึกษาพบว่า การทำนากลือ 1 ไร่ของสมาชิกสหกรณ์ ที่เป็นสมาชิกรายใหญ่ จะมีรายได้ 10,135.93 บาท เมื่อหักต้นทุนทั้งหมดเฉลี่ย ไร่ละ 4,959.01 บาท จะมีรายได้สุทธิเหนือต้นทุนอยู่ไร่ละ 5,176.92 บาท สำหรับสมาชิกรายเล็ก จะมีรายได้จากการทำนากลือ 1 ไร่ 10,980.59 บาท เมื่อหักต้นทุนทั้งหมดเฉลี่ยไร่ละ 6,144.74 บาท จะมีรายได้สุทธิเหนือต้นทุนอยู่ไร่ละ 4,835.85 บาท

7.1.14 ต้นทุนการทำนากลือ

แคทลีน หอมวิเชียร (2564) ศึกษาพบว่า เกษตรกรมีต้นทุนเฉลี่ย 5,253.15 บาท/ไร่ โดยค่าแรงหาบกลือเป็นต้นทุนที่สูงที่สุด สอดคล้องกับ ประภัสสร เจริญยิ่ง (2553) ศึกษาพบว่า เกษตรกรรายใหญ่ที่ทำนากลือตั้งแต่ 50 ไร่ขึ้นไปมีต้นทุนเฉลี่ยไร่ละ 4,959.01 บาท ส่วนสมาชิกรายเล็กจะมีต้นทุนค่าแรงไร่ละ 6,144.74 บาท โดยต้นทุนส่วนใหญ่เกิดจากค่าแรงงาน

7.2 สภาพการผลิตนากลือทะเลของเกษตรกร

แคทลีน หอมวิเชียร (2564) ศึกษาพบว่า เกษตรกรมีพื้นที่ทำนากลือทะเลเฉลี่ย 45.86 ไร่ ไม่มียุ่งเก็บกลือทะเล ผลผลิตเฉลี่ย 7.84 เกวียน/ไร่ และมีพ่อค้าคนกลางมารับ

วนิชา เดชะบุญ (2553) ศึกษาพบว่า การทำนากลือทะเลมีการแบ่งพื้นที่ออกเป็นแปลงพื้นที่นาประมาณ 30-40 ไร่ ในนา 1 แถบมีการแบ่งพื้นที่ออกเป็นส่วนๆ ประมาณ 5 ส่วน หรือที่เรียกว่ากระทง เพื่อใช้ตากน้ำทะเลที่มีความเค็มในระดับต่างๆ กัน โดยใช้ดินทำคั้นกันน้ำทะเลออกจากกัน โดยนาแต่ละแปลงมีการแบ่งลักษณะการทำนากลือออกเป็น 2 ลักษณะคือ นาเย็น ลักษณะของนาเป็นรูปสี่เหลี่ยมผืนผ้าตามแนวตั้งมีการแบ่งพื้นที่นาเพื่อตากน้ำทะเลในระดับความเค็มต่างๆ

เป็นลำดับ และ นาวน ลักษณะของนาไม่เป็นรูปสี่เหลี่ยมผืนผ้า เนื่องจากมีพื้นที่จำกัดด้านขนาดของพื้นที่การจัดรูปแบบนาให้ครบวงจรการตากน้ำทะเล

ประภัสสร เจริญยิ่ง (2553) ศึกษาพบว่า ส่วนใหญ่สมาชิกกลุ่มตัวอย่างทำนาเกลือมีพื้นที่ทำนาเกลือเฉลี่ย 58.3 ไร่ เก็บเกี่ยวผลผลิตได้เฉลี่ย 11.54 ครั้ง ระยะเวลาในการผลิตเกลือทะเลส่วนใหญ่จะเริ่มต้นทำนาเกลือในเดือน พฤศจิกายน และสามารถเก็บเกี่ยวผลผลิตได้ในเดือน มกราคม จนกระทั่งสิ้นสุดเดือนมิถุนายน ในรอบการผลิตสมาชิกได้รับผลผลิตทั้งหมดเฉลี่ย 8.25 เกวียน ต่อไร่ หรือ ประมาณ 13.20 ตัน ต่อไร่ และมีการจ้างแรงงานอย่างน้อย 1-3 คน

7.3 ความรู้เกี่ยวกับการผลิตเกลือทะเลตามมาตรฐานการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีสำหรับการทำนาเกลือทะเลของเกษตรกร

แคทลีน หอมวิเชียร (2564) ศึกษาพบว่า เกษตรกรผลิตเกลือทะเลตามการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีในระดับมากที่สุด ยกเว้นการจัดการการล้าง/ไม่/บด และการบรรจุ และระบบเอกสารและการบันทึกข้อมูลปฏิบัติในระดับน้อย และปานกลาง

7.4 การได้รับและความต้องการส่งเสริมการผลิตเกลือทะเลตามมาตรฐานการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดี สำหรับการทำนาเกลือทะเลของเกษตรกร

แคทลีน หอมวิเชียร (2564) ศึกษาพบว่า เกษตรกรมีความต้องการให้ส่งเสริมความรู้ โดยผ่านการอบรมหรือสาธิต ฝึกปฏิบัติ และศึกษาดูงานจากเจ้าหน้าที่รัฐ เกษตรกร และสื่ออินเทอร์เน็ตหรือแอปพลิเคชัน แนวทางการส่งเสริมการผลิตเกลือทะเลของเกษตรกร ใช้กลยุทธ์เชิงรุก คือ ส่งเสริมการผลิตเกลือทะเลตามมาตรฐานการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดี กลยุทธ์เชิงแก้ไข คือ พัฒนาศักยภาพการผลิตของเกษตรกร กลยุทธ์เชิงป้องกัน คือ ส่งเสริมการแปรรูปเพิ่มมูลค่าผลผลิต และกลยุทธ์เชิงรับ คือ แก้ไขปัญหาราคาเกลือตกต่ำ

7.5 ปัญหาและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการส่งเสริมการผลิตเกลือทะเลตามมาตรฐานการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดี สำหรับการทำนาเกลือทะเลของเกษตรกร

แคทลีน หอมวิเชียร (2564) ศึกษาพบว่า เกษตรกรประสบปัญหาจากผลกระทบการนำเข้าเกลือ และราคาเกลือผันผวน

ประภัสสร เจริญยิ่ง (2553) ศึกษาพบว่า ข้อเสนอแนะควรจัดหาแหล่งเงินทุนที่มีอัตราดอกเบี้ยต่ำให้แก่เกษตรกรชาวนาเกลือเพื่อพัฒนากระบวนการผลิตเกลือทะเลเป็นเกลือคุณภาพสูง เช่น ใช้ผ้าแยกรองพื้นนาเพื่อทำเป็นเกลือสะอาดจะขายได้ราคาดีและผู้บริโภคพอใจ และควรมีหน่วยงานรับผิดชอบโดยตรงเพื่อพัฒนาตลาดเกลือทะเลไป ยังต่างประเทศ และรัฐบาลควรเข้ามาแทรกแซงราคาเกลือในบางช่วงที่ราคาผลผลิตตกต่ำ

วนิชา เตชะบุญ (2553) ศึกษาพบว่า ปัญหาและอุปสรรคในการทำนาเกลือของเกษตรกร ได้แก่ การขาดแคลนแรงงาน ราคาเกลือตกต่ำลง ต้นทุนการผลิตสูง และความไม่แน่นอนของปริมาณผลผลิต

จากการศึกษาผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง สามารถนำมาสรุปเพื่อนำไปใช้กำหนดกรอบแนวคิดการวิจัย เรื่อง การส่งเสริมการผลิตเกลือทะเลตามมาตรฐานการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดี ในอำเภอเมืองสมุทรสาคร จังหวัดสมุทรสาคร ประกอบด้วย สภาพพื้นฐานทางสังคม และเศรษฐกิจของเกษตรกร สภาพการผลิตนาเกลือทะเลของเกษตรกร ความรู้เกี่ยวกับการผลิตเกลือทะเลตามมาตรฐานการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดี สำหรับการทำนาเกลือทะเลของเกษตรกร ความต้องการส่งเสริมการผลิตเกลือทะเลตามมาตรฐานการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดี สำหรับการทำนาเกลือทะเลของเกษตรกร และปัญหาและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการส่งเสริมการผลิตเกลือทะเลตามมาตรฐานการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดี สำหรับการทำนาเกลือทะเลของเกษตรกร

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การส่งเสริมการผลิตเกลือทะเลตามระบบมาตรฐานการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีสำหรับการทำนาเกลือทะเลของเกษตรกรผู้ทำนาเกลือทะเล ในอำเภอเมืองสมุทรสาคร จังหวัดสมุทรสาคร จะใช้รูปแบบการวิจัยเชิงสำรวจ (survey research) โดยมีวิธีการดำเนินการวิจัยตามระเบียบวิธีการวิจัยเกี่ยวกับ ประชากร กลุ่มตัวอย่าง เครื่องมือการวิจัย การเก็บรวบรวมข้อมูล และการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร คือ เกษตรกรผู้ทำนาเกลือทะเล ในอำเภอเมืองสมุทรสาคร จังหวัดสมุทรสาคร ที่ขึ้นทะเบียนเกษตรกรกับกรมส่งเสริมการเกษตร ในปีการผลิต 2565/66 จำนวน 229 ราย (กรมส่งเสริมการเกษตร, 2567)

1.2 กลุ่มตัวอย่าง

1.2.1 การกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่าง ใช้สูตรการคำนวณหาขนาดของกลุ่มตัวอย่างของ Taro Yamane โดยกำหนดค่าความคลาดเคลื่อนที่ 0.05 (Yamane 1973: 1088 อ้างถึง ในจินดา ขลิบทอง, 2557)

$$\text{สูตร} \quad n = \frac{N}{1 + Ne^2}$$

เมื่อ n = ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง (ราย)

N = จำนวนหน่วยประชากร (ราย)

e = ความคลาดเคลื่อนที่ยอมรับได้

$$\begin{aligned} \text{แทนค่า} \quad n &= \frac{229}{1 + (229 (0.05)^2)} \\ &= 145.6 \text{ ราย} \end{aligned}$$

ดังนั้น ขนาดกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้เท่ากับ 146 ราย คิดเป็นร้อยละ 63.75 ของประชากรทั้งหมด

1.2.2 การกำหนดกลุ่มตัวอย่างของแต่ละตำบล จำนวนกลุ่มตัวอย่าง 146 ราย จากประชากรทั้งหมดจำนวน 229 ราย โดยแบ่งตามสัดส่วนของประชากรทั้งหมดที่ทำนาเกลือของแต่ละตำบล โดยใช้วิธีการสุ่มแบบสัดส่วน (Proportional Random Sampling) เพื่อให้เกิดการกระจายและเป็นกลุ่มตัวอย่างที่ดี มีวิธีการคำนวณ ดังนี้

จากสูตร	$n_i = \frac{nN_i}{N}$
เมื่อ	$N =$ ประชากรทั้งหมดที่เลือกเป็นกลุ่มตัวอย่าง
	$N_i =$ กลุ่มประชากรแต่ละกลุ่ม
	$n =$ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้เก็บรวบรวมข้อมูล
	$n_i =$ ตัวแทนของกลุ่มตัวอย่างที่เก็บรวบรวมข้อมูล

ตารางที่ 3.1 แสดงจำนวนตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาตามสัดส่วนของแต่ละตำบล

ตำบล	จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง (ราย)	
	จำนวนประชากร	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง
บ้านป่อ	67	43
บางโหนด	56	35
กาหลง	11	7
นาโคก	39	25
พันท้ายนรสิงห์	13	8
โคกขาม	10	6
บางกระเจ้า	35	22
รวม	229	146

1.2.3 การสุ่มคัดเลือกตัวอย่างแบบง่าย (Simple random sampling) ด้วยการสุ่มโดยการจับสลาก (เบญจมาศ อยู่ประเสริฐ, 2560, น. 39-40) ตามรายชื่อเกษตรกรผู้ทำนาเกลือของแต่ละตำบลตามสัดส่วนที่กำหนด ให้ได้จำนวนกลุ่มตัวอย่างจำนวน 146 ราย

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

2.1 ชนิดของเครื่องมือ การเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อนำมาวิเคราะห์ผลการวิจัยเรื่องนี้ ใช้แบบสัมภาษณ์ แบบมีโครงสร้างกำหนด คำถาม คำตอบ ให้เลือกโดยเรียงเนื้อหาตามวัตถุประสงค์

2.2 ลักษณะของเครื่องมือ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง ทั้งแบบคำถามปลายปิดและปลายเปิดสร้างขึ้นโดยศึกษาจากแนวคิด ทฤษฎี และผลการวิจัยที่เกี่ยวข้องแล้วนำมา ปรับปรุงเพื่อให้เหมาะสมกับการวิจัยในครั้งนี้ ประกอบด้วย 5 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 สภาพพื้นฐานส่วนบุคคล สังคม และเศรษฐกิจของเกษตรกร เป็นคำถามเกี่ยวกับสภาพพื้นฐานส่วนบุคคล สังคม และเศรษฐกิจของเกษตรกรผู้ทำนาเกลือ อำเภอเมืองสมุทรสาคร จังหวัดสมุทรสาคร ที่ขึ้นทะเบียนเกษตรกรกับกรมส่งเสริมการเกษตร ในปีการผลิต 2565/66 ประกอบด้วยคำถามเกี่ยวกับ เพศ อายุ ระดับการศึกษาสูงสุด จำนวนสมาชิกในครัวเรือน ประสบการณ์ในการทำนาเกลือ ตำแหน่งทางสังคม การเป็นสมาชิกกลุ่ม/องค์กรการเกษตร อาชีพหลัก อาชีพรอง จำนวนแรงงานในภาคการเกษตร ลักษณะการถือครองที่ดิน แหล่งเงินทุนในการทำนาเกลือ รายได้ของครัวเรือนในปี 2566 และต้นทุนการทำนาเกลือทะเลในปี 2566

ตอนที่ 2 สภาพการผลิตนาเกลือทะเลของเกษตรกร เป็นคำถามเกี่ยวกับ ลักษณะพื้นที่ทำนาเกลือทะเล การแบ่งสัดส่วนพื้นที่การทำนาเกลือทะเล ลักษณะดิน จำนวนพื้นที่ที่ใช้ในการทำนาเกลือทะเล แหล่งน้ำที่ใช้ ระยะเวลาที่ใช้ในการทำนาเกลือทะเล จำนวนรอบในการเก็บผลผลิตเกลือต่อปีการผลิต สถานที่เก็บผลผลิต รูปแบบการเก็บผลผลิต ปริมาณผลผลิต การจ้างแรงงานคน และการได้รับรองมาตรฐานการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีสำหรับการทำนาเกลือทะเล

ตอนที่ 3 ความรู้เกี่ยวกับการผลิตนาเกลือทะเลตามมาตรฐานการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีสำหรับการทำนาเกลือทะเลของเกษตรกร เป็นคำถามเกี่ยวกับประกอบด้วยคำถามเกี่ยวกับความรู้การผลิตนาเกลือทะเลตามมาตรฐานการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีของเกษตรกรผู้ทำนาเกลือ อำเภอเมืองสมุทรสาคร จังหวัดสมุทรสาคร ที่ขึ้นทะเบียนเกษตรกรกับกรมส่งเสริมการเกษตร ในปีการผลิต 2565/66 โดยกำหนดข้อคำถามในลักษณะ เลือกตอบถูก - ผิด จำนวน 35 ข้อ และกำหนดการให้คะแนน ดังนี้

0 คะแนน	=	ตอบผิดจากหลักวิชาการ
1 คะแนน	=	ตอบถูกต้องตามหลักวิชาการ

ตอนที่ 4 การได้รับการส่งเสริมและความต้องการการส่งเสริมการผลิตเกลือทะเล
ตามมาตรฐานการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีสำหรับการทำนาเกลือทะเล เป็นคำถามเกี่ยวกับการได้รับการส่งเสริมและความต้องการการส่งเสริมของเกษตรกรในการส่งเสริมตามมาตรฐานการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดี สำหรับการทำนาเกลือทะเล ของเกษตรกรผู้ทำนาเกลือ อำเภอเมืองสมุทรสาคร จังหวัดสมุทรสาคร ที่ขึ้นทะเบียนเกษตรกรกับกรมส่งเสริมการเกษตร ในปีการผลิต 2565/66 ประกอบด้วยคำถามเกี่ยวกับ ด้านวิธีการส่งเสริม ด้านความรู้เกี่ยวกับการปฏิบัติตามมาตรฐานการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดี และด้านการสนับสนุน โดยกำหนดข้อคำถามใน ลักษณะเป็นแบบประเมินค่า (rating scale) 5 ระดับ และกำหนดการให้คะแนน ดังนี้

ระดับการได้รับการส่งเสริม

1 คะแนน	=	ได้รับการส่งเสริมในระดับน้อยที่สุด
2 คะแนน	=	ได้รับการส่งเสริมในระดับน้อย
3 คะแนน	=	ได้รับการส่งเสริมในระดับปานกลาง
4 คะแนน	=	ได้รับการส่งเสริมในระดับมาก
5 คะแนน	=	ได้รับการส่งเสริมในระดับมากที่สุด

ระดับความต้องการ

1 คะแนน	=	มีความต้องการในระดับน้อยที่สุด
2 คะแนน	=	มีความต้องการในระดับน้อย
3 คะแนน	=	มีความต้องการในระดับปานกลาง
4 คะแนน	=	มีความต้องการในระดับมาก
5 คะแนน	=	มีความต้องการในระดับมากที่สุด

ตอนที่ 5 ปัญหาและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการส่งเสริมการผลิตเกลือทะเลตาม
มาตรฐานการปฏิบัติตามมาตรฐานการเกษตรที่ดีสำหรับการทำนาเกลือทะเล ประกอบด้วยคำถามเกี่ยวกับปัญหาในด้านการปฏิบัติตามมาตรฐานการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดี สำหรับการทำนาเกลือทะเล ใช้คำถามลักษณะปลายปิดเพื่อประเมินระดับความรุนแรงของปัญหา ประกอบด้วยด้านวิธีการส่งเสริม ด้านการปฏิบัติตามมาตรฐานการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดี และด้านการสนับสนุน โดยกำหนดข้อคำถาม ในลักษณะเป็นแบบประเมินค่า (rating scale) 5 ระดับ และกำหนดการให้คะแนน ดังนี้

ระดับของปัญหา

1 คะแนน	=	มีปัญหาในระดับน้อยที่สุด
2 คะแนน	=	มีปัญหาในระดับน้อย
3 คะแนน	=	มีปัญหาในระดับปานกลาง

- 4 คะแนน = มีปัญหาในระดับมาก
 5 คะแนน = มีปัญหาในระดับมากที่สุด

ส่วนข้อเสนอแนะ ใช้คำถามลักษณะปลายปิดเพื่อประเมินระดับความคิดเห็น ประกอบด้วยด้านวิธีการส่งเสริม ด้านการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดี และด้านการสนับสนุน โดยกำหนดคำถาม ในลักษณะเป็นแบบประเมินค่า (rating scale) 5 ระดับ และกำหนดการให้คะแนน ดังนี้

ระดับของความคิดเห็น

- 1 คะแนน = เห็นด้วยในระดับน้อยที่สุด
 2 คะแนน = เห็นด้วยในระดับน้อย
 3 คะแนน = เห็นด้วยในระดับปานกลาง
 4 คะแนน = เห็นด้วยในระดับมาก
 5 คะแนน = เห็นด้วยในระดับมากที่สุด

2.3 การสร้างและทดสอบเครื่องมือ ผู้วิจัยได้ทำการสร้างแบบสัมภาษณ์ การตรวจสอบแก้ไขและปรับปรุงแบบสัมภาษณ์ เพื่อให้การวิจัยมีความถูกต้อง สมบูรณ์ก่อนนำไปสัมภาษณ์ไปใช้จริง ดังนี้

2.3.1 การสร้างเครื่องมือ ดำเนินการสร้างเครื่องมือที่เป็นแบบสัมภาษณ์ เพื่อสัมภาษณ์เกษตรกร โดยมีขั้นตอนการดำเนินงานดังนี้

- 1) กำหนดสิ่งที่ต้องการวัด โดยการศึกษาค้นคว้าข้อมูลจากเอกสารวิชาการ หนังสือ เอกสาร บทความ ผลงานทางวิชาการ วรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และพิจารณาให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์การวิจัย
- 2) การกำหนดประเด็นคำถามในการวิจัย ให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการวิจัย โดยครอบคลุมในประเด็นที่ต้องการศึกษา
- 3) กำหนดรูปแบบของคำถาม ให้ครบทุกประเด็นตามตัวแปร โดยเลือกใช้ให้เหมาะสมกับวัตถุประสงค์ของการวิจัย ลักษณะข้อมูล และกลุ่มเป้าหมาย ได้แก่ คำถามให้เลือกตอบ และคำถามที่ให้ผู้ตอบแสดงความคิดเห็น
- 4) การจัดทำแบบสัมภาษณ์ฉบับร่าง นำแบบสัมภาษณ์ เสนออาจารย์ที่ปรึกษา วิทยานิพนธ์ เพื่อตรวจสอบความถูกต้องของคำถาม ตรวจสอบแก้ไขเนื้อหาให้ครอบคลุมประเด็นในเนื้อหาและสอดคล้องกับวัตถุประสงค์การวิจัย และการใช้ภาษา ตลอดจนพิจารณาความเหมาะสมโดยทั่วไปของแบบสัมภาษณ์
- 5) การตรวจสอบคุณภาพแบบสัมภาษณ์และปรับปรุงแก้ไขเครื่องมือ นำแบบสัมภาษณ์เสนอผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหา ตรวจสอบพิจารณาว่าคำถามวัดได้ตรงและครอบคลุมเนื้อหา และสอดคล้องกับวัตถุประสงค์การวิจัยแล้ว ดำเนินการปรับแก้ไขตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ จึงนำ

แบบสัมภาษณ์ ไปทำการทดสอบกับกลุ่มเป้าหมาย จำนวน 30 คน ที่มีลักษณะใกล้เคียงกับประชากรของการวิจัย แล้วนำมาหาค่าความเที่ยงหรือความเชื่อมั่นของแบบสัมภาษณ์ต่อไป

6) จัดทำแบบสัมภาษณ์แบบสมบูรณ ซึ่งประกอบด้วย ชื่อแบบสัมภาษณ์ คำชี้แจงเนื้อหาคำถามตามประเด็นที่ต้องการศึกษา จัดลำดับข้อความให้เหมาะสม ก่อนที่จะนำไปใช้ในการเก็บข้อมูลจริง

2.3.2 การตรวจสอบความถูกต้องของเนื้อหาของแบบสัมภาษณ์ เพื่อให้การวิจัยมีความถูกต้องสมบูรณ์ผู้วิจัยได้นำแบบสัมภาษณ์ไปให้อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์พิจารณาตรวจสอบความถูกต้อง และให้คำแนะนำแก้ไข เพื่อให้แบบสัมภาษณ์มีความถูกต้องสมบูรณ์และเที่ยงตรงตามเนื้อหา

2.3.3 การทดสอบเครื่องมือ

1) การตรวจสอบความตรงตามเนื้อหา ดำเนินการก่อนการเก็บรวบรวมข้อมูลภาคสนาม เพื่อตรวจสอบว่า แบบสัมภาษณ์ที่สร้างขึ้นมานั้นสามารถวัดผลได้ตรงตามที่ต้องการครอบคลุมเนื้อหาขอบเขตของเนื้อหาการวิจัย ความถูกต้องของภาษา ความเข้าใจตรงกับ ข้อคำถาม โดยใช้วิธีการทางสถิติตรวจสอบค่าความเที่ยงตรง คือ ค่าดัชนีความสอดคล้องของข้อคำถามแต่ละข้อ กับวัตถุประสงค์ (Index of Item-Objective Congruence: IOC) โดยมีวิธีการดังนี้

(1) นำแบบสัมภาษณ์กับวัตถุประสงค์ที่ปรับปรุงตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เสนอผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหา จำนวน 3 คน เพื่อพิจารณาว่าแบบสัมภาษณ์สอดคล้องกับวัตถุประสงค์หรือไม่ โดยกำหนดคะแนนความเห็น ดังนี้

+1 หมายถึง แน่ใจว่าแบบสัมภาษณ์สอดคล้องกับวัตถุประสงค์

0 หมายถึง ไม่แน่ใจว่าแบบสัมภาษณ์สอดคล้องกับวัตถุประสงค์

-1 หมายถึง แน่ใจว่าแบบสัมภาษณ์ไม่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์

(2) นำคะแนนของผู้เชี่ยวชาญแต่ละคนมาคำนวณ จากสูตรดังนี้

$$IOC = \frac{\sum R}{n}$$

เมื่อ IOC แทน แบบวัดความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับนิยามปฏิบัติการ

$\sum R$ แทน ผลบวกของคะแนนผู้เชี่ยวชาญ

n แทน จำนวนผู้เชี่ยวชาญ

ค่าดัชนีความสอดคล้องที่คำนวณได้เท่ากับหรือมากกว่า 0.50 แสดงว่าข้อคำถามนั้น วัดตรงกับเนื้อหาที่กำหนด สามารถนำข้อคำถามนั้นไปใช้ได้ ถ้าค่าดัชนีความสอดคล้องที่คำนวณต่ำกว่า 0.50 แสดงว่า ข้อคำถามนั้น วัดไม่ตรงกับเนื้อหาที่กำหนด ผู้สร้างเครื่องมือวิจัยจะต้องปรับปรุงแก้ไขจนข้อความมีคุณภาพตามเกณฑ์ที่กำหนด (ไพบุรณ์ คะเชนทรพรรค์, 2561) โดยแบบสัมภาษณ์ที่สร้างขึ้นได้ค่าดัชนีความสอดคล้องของเนื้อหา รวมเท่ากับ 0.99 แสดงว่าข้อคำถามเหล่านั้น วัดตรงกับเนื้อหาที่กำหนด สามารถนำข้อคำถามนั้นไปใช้ได้

2) การทดสอบความเที่ยงหรือความเชื่อมั่น (Reliability) โดยการนำแบบสัมภาษณ์ที่ผ่านการตรวจสอบแก้ไขตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์และผู้เชี่ยวชาญไปทำการทดสอบกับกลุ่มเป้าหมาย จำนวน 30 คน ที่มีลักษณะใกล้เคียงกับประชากรของการวิจัย ซึ่งไม่ใช่ประชากรที่ศึกษาการวิจัยนี้ จากนั้นจึงนำข้อมูลจากแบบสอบถามที่ได้ไปทดสอบหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability consistency) ตามวิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Coefficient of alpha) ของ Cronbach โดยโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป หลังจากทดสอบเครื่องมือเสร็จให้ระบุค่า Cronbach alpha ของแต่ละตอนดังนี้

ตอนที่ 4 การได้รับการส่งเสริมและความต้องการการส่งเสริมการผลิตเกลือทะเลตามมาตรฐานการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีสำหรับการทำนาเกลือทะเล มีค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ 0.928 (ดังแสดงในภาคผนวก ง ค่าสัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่นแบบสัมภาษณ์)

ตอนที่ 5 ปัญหาและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการส่งเสริมการผลิตตามมาตรฐานการปฏิบัติตามมาตรฐานการเกษตรที่ดีสำหรับการทำนาเกลือทะเล มีค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ 0.946 (ดังแสดงในภาคผนวก ง ค่าสัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่นแบบสัมภาษณ์)

ไพบุรณ์ คะเชนทรพรรค์ (2561, น.48) สำหรับเกณฑ์ค่าความเที่ยงหรือค่าความเชื่อมั่นของเครื่องมือวิจัย ควรมีค่าสูงกว่า 0.70 จึงจะถือว่าเครื่องมือวิจัยนั้นมีผลการวัดที่มีความเชื่อมั่นและน่าเชื่อถือได้ จากการวิเคราะห์ความเชื่อมั่นแบบสัมภาษณ์มีค่าความเชื่อมั่นมากกว่า 0.70 ดังนั้นแบบสัมภาษณ์มีความเชื่อมั่น และสามารถนำไปใช้เก็บรวบรวมข้อมูลได้

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล จากกลุ่มตัวอย่างในพื้นที่ด้วยตนเอง โดยมีการกำหนดขั้นตอนการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

3.1 การเตรียมการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยมีขั้นตอน ดังนี้

3.1.1 กำหนดช่วงเวลาในการเก็บข้อมูล กำหนดแผนการลงพื้นที่ในการเก็บรวบรวมข้อมูลตามแผน

3.1.2 จัดเตรียมเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล เตรียมแบบสัมภาษณ์และอุปกรณ์ที่ใช้ไปจัดเก็บข้อมูลในพื้นที่ เช่น ดินสอ ปากกา กระดาษช่วยจดบันทึก เป็นต้น

3.1.3 การประสานงานผู้ที่เกี่ยวข้อง โดยการประสานผ่านทางโทรศัพท์ถึงผู้นำชุมชน ผู้นำท้องที่/ท้องถิ่น ผู้นำกลุ่ม/องค์กร เพื่อแจ้งวัตถุประสงค์ของการศึกษา และความจำเป็นในการสัมภาษณ์เกษตรกรผู้ให้ข้อมูล ตามรายชื่อที่ได้สุ่มไว้แล้ว โดยประสานก่อนล่วงหน้า 1 อาทิตย์ ก่อนลงพื้นที่ และโทรนัดหมายประสานผู้นำชุมชน ผู้นำท้องที่/ท้องถิ่น ผู้นำกลุ่ม/องค์กร อีก 1 ครั้ง ก่อนถึงวันที่นัดหมายตามแผนเก็บข้อมูล

3.1.4 ดำเนินการสัมภาษณ์เกษตรกร มีขั้นตอน ดังนี้

1) **แนะนำตัวผู้เก็บข้อมูล** โดยแนะนำชื่อ นามสกุล และแจ้งว่าเป็นนักศึกษา ระดับปริญญาโท วิชาเอกส่งเสริมและพัฒนากาเกษตร ของมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ทำการศึกษาวิจัย เรื่องการส่งเสริมการผลิตเกลือทะเลตามมาตรฐานการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีในอำเภอเมืองสมุทรสาคร จังหวัดสมุทรสาคร และสอบถามพูดคุยกับผู้ให้สัมภาษณ์ ประมาณ 20 นาที ก่อนสัมภาษณ์ เพื่อเป็นการสร้างความคุ้นเคยกับผู้ตอบแบบสัมภาษณ์

2) **ชี้แจงวัตถุประสงค์** ของการศึกษาวิจัย เรื่องการส่งเสริมการผลิตเกลือทะเลตามมาตรฐานการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีในอำเภอเมืองสมุทรสาคร จังหวัดสมุทรสาคร ดังนี้

- (1) เพื่อศึกษาสภาพพื้นฐานส่วนบุคคล สังคม และเศรษฐกิจของเกษตรกร
- (2) เพื่อศึกษาสภาพการผลิตเกลือทะเลของเกษตรกร
- (3) เพื่อศึกษาความรู้เกี่ยวกับการผลิตเกลือทะเลตามมาตรฐานการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีสำหรับการทำนาเกลือทะเลของเกษตรกร

(4) เพื่อศึกษาการได้รับการส่งเสริมและความต้องการการส่งเสริมการผลิตเกลือทะเลตามมาตรฐานการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีสำหรับการทำนาเกลือทะเลของเกษตรกร

(5) เพื่อศึกษาปัญหาและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการส่งเสริมการผลิตเกลือทะเลตามมาตรฐานการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีสำหรับการทำนาเกลือทะเลของเกษตรกร

ทั้งนี้ เพื่อให้ผู้ตอบแบบสัมภาษณ์เห็นถึงประโยชน์ และความสำคัญในการวิจัยครั้งนี้

3) **เริ่มดำเนินการสัมภาษณ์** โดยผู้ศึกษาวิจัยดำเนินการสัมภาษณ์เกษตรกรผู้ทำนาเกลือทะเล

4) เมื่อสัมภาษณ์ ครบทุกคนแล้วผู้ศึกษาวิจัยทบทวนความถูกต้อง และความสมบูรณ์ของข้อมูล ผู้วิจัยตรวจสอบข้อมูลว่าครบถ้วนถูกต้อง สมบูรณ์

5) กล่าวขอบคุณ ผู้ศึกษาวิจัยกล่าวขอบคุณคณะกรรมการ และผู้เกี่ยวข้องที่ให้ความร่วมมือและสนับสนุนการวิจัยครั้งนี้

6) รวบรวม ตรวจสอบจำนวน ความถูกต้องครบถ้วน และสรุปแบบสัมภาษณ์

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้นำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ทั้งหมด 146 ชุด มาตรวจสอบความถูกต้อง จัดหมวดหมู่และลงรหัส เพื่อประมวลผลและใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูปวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

4.1 วิเคราะห์ข้อมูลสภาพพื้นฐานส่วนบุคคล สังคม และเศรษฐกิจของเกษตรกร
วิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้นใช้ค่าสถิติเชิงพรรณนา (descriptive statistics) ประกอบด้วย ค่าความถี่ (frequencies) ค่าร้อยละ (percentage) ค่าต่ำสุด (minimum) ค่าสูงสุด (maximum) ค่าเฉลี่ย (mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard deviation)

4.2 วิเคราะห์ข้อมูลสภาพการผลิตเกลือทะเลของเกษตรกร วิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้นโดยใช้ค่าสถิติเชิงพรรณนา (descriptive statistics) ประกอบด้วย ค่าความถี่ (frequencies) ค่าร้อยละ (percentage) ค่าต่ำสุด (minimum) ค่าสูงสุด (maximum) ค่าเฉลี่ย (mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard deviation)

4.3 วิเคราะห์ข้อมูลความรู้การผลิตเกลือทะเลตามมาตรฐานการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีของเกษตรกร วิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้นโดยใช้ค่าสถิติเชิงพรรณนา (descriptive statistics) ประกอบด้วย ค่าความถี่ (frequencies) ค่าร้อยละ (percentage) ค่าต่ำสุด (minimum) ค่าสูงสุด (maximum) ค่าเฉลี่ย (mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard deviation) และการจัดอันดับ (ranking) มีทั้งหมด 35 ข้อ

หลังจากนั้นผู้วิจัยนำคะแนนรวมมาจัดระดับความรู้ในการประเมิน ดังนี้

0 – 7 คะแนน	=	มีความรู้ในระดับน้อยที่สุด
8 – 14 คะแนน	=	มีความรู้ในระดับน้อย
15 – 21 คะแนน	=	มีความรู้ในระดับปานกลาง
22 – 28 คะแนน	=	มีความรู้ในระดับมาก
28 – 35 คะแนน	=	มีความรู้ในระดับมากที่สุด

4.4 วิเคราะห์ข้อมูลการได้รับการส่งเสริมและความต้องการการส่งเสริมการผลิตเกลือทะเลตามมาตรฐานการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีสำหรับการทำนาเกลือทะเลของเกษตรกรของเกษตรกร ประกอบด้วย ด้านวิธีการส่งเสริม ด้านความรู้ ด้านการสนับสนุน วิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้นโดยใช้ค่าสถิติเชิงพรรณนา (descriptive statistics) ประกอบด้วย ค่าความถี่ (frequencies) ค่าร้อยละ (percentage) ค่าเฉลี่ย (mean) ค่าต่ำสุด (minimum) ค่าสูงสุด (maximum) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard deviation) และการจัดอันดับ (ranking)

หลังจากนั้นผู้วิจัยนำคะแนนรวมมาหาค่าเฉลี่ย แล้วจัดระดับการได้รับการส่งเสริมและความต้องการส่งเสริมตามเกณฑ์ในการประเมิน ดังนี้

$$\begin{aligned} \text{ช่วงคะแนน} &= \frac{\text{คะแนนสูงสุด} - \text{คะแนนต่ำสุด}}{\text{จำนวนระดับ}} \\ &= \frac{5 - 1}{5} \\ &= 0.80 \end{aligned}$$

ดังนั้น

คะแนนเฉลี่ย 1.00 - 1.80 หมายถึง ได้รับการส่งเสริม/มีความต้องการในระดับน้อยที่สุด

คะแนนเฉลี่ย 1.81 - 2.60 หมายถึง ได้รับการส่งเสริม/มีความต้องการในระดับน้อย

คะแนนเฉลี่ย 2.61 - 3.40 หมายถึง ได้รับการส่งเสริม/ มีความต้องการในระดับปานกลาง

คะแนนเฉลี่ย 3.41 - 4.20 หมายถึง ได้รับการส่งเสริม/มีความต้องการในระดับมาก

คะแนนเฉลี่ย 4.21 - 5.00 หมายถึง ได้รับการส่งเสริม/มีความต้องการในระดับมากที่สุด

4.5 วิเคราะห์ข้อมูลปัญหาและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการส่งเสริมการผลิตเกลือทะเลตามมาตรฐานการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีสำหรับการทำนาเกลือทะเลของเกษตรกร ประกอบด้วย ด้านวิธีการส่งเสริม ด้านความรู้ ด้านการสนับสนุน วิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้นโดยใช้ค่าสถิติเชิงพรรณนา (descriptive statistics) ประกอบด้วย ค่าความถี่ (frequencies) ค่าร้อยละ (percentage) ค่าเฉลี่ย (mean) ค่าต่ำสุด (minimum) ค่าสูงสุด (maximum) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard deviation) และการจัดอันดับ (ranking)

หลังจากนั้นผู้วิจัยนำคะแนนรวมมาหาค่าเฉลี่ย แล้วจัดระดับปัญหาและข้อเสนอแนะตามเกณฑ์ในการประเมิน ดังนี้

$$\begin{aligned} \text{ช่วงคะแนน} &= \frac{\text{คะแนนสูงสุด} - \text{คะแนนต่ำสุด}}{\text{จำนวนระดับ}} \end{aligned}$$

$$= \frac{5 - 1}{5}$$

$$= 0.80$$

ดังนั้น

คะแนนเฉลี่ย 1.00 - 1.80 หมายถึง มีปัญหา/เห็นด้วยในระดับน้อยที่สุด

คะแนนเฉลี่ย 1.81 - 2.60 หมายถึง มีปัญหา/เห็นด้วยในระดับน้อย

คะแนนเฉลี่ย 2.61 - 3.40 หมายถึง มีปัญหา/เห็นด้วยในระดับปานกลาง

คะแนนเฉลี่ย 3.41 - 4.20 หมายถึง มีปัญหา/เห็นด้วยในระดับมาก

คะแนนเฉลี่ย 4.21 - 5.00 หมายถึง มีปัญหา/เห็นด้วยในระดับมากที่สุด

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยเรื่อง การส่งเสริมการผลิตเกลือทะเลตามมาตรฐานการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีสำหรับการทำนาเกลือทะเลของเกษตรกร ในอำเภอเมืองสมุทรสาคร จังหวัดสมุทรสาคร ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลโดยการสัมภาษณ์เกษตรกร กลุ่มตัวอย่างจำนวน 146 ราย วิเคราะห์ข้อมูลโดยโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป และนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลในรูปตารางประกอบคำบรรยาย แบ่งออกเป็น 5 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 สภาพพื้นฐานส่วนบุคคล สังคม และเศรษฐกิจของเกษตรกร

ตอนที่ 2 สภาพการทำนาเกลือทะเลของเกษตรกร

ตอนที่ 3 ความรู้เกี่ยวกับการผลิตเกลือทะเลตามมาตรฐานการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีสำหรับการทำนาเกลือทะเลของเกษตรกร

ตอนที่ 4 การได้รับการส่งเสริมและความต้องการการส่งเสริมการผลิตเกลือทะเลตามมาตรฐานการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีสำหรับการทำนาเกลือทะเลของเกษตรกร

ตอนที่ 5 ปัญหาและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการส่งเสริมการผลิตเกลือทะเลตามมาตรฐานการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีสำหรับการทำนาเกลือทะเลของเกษตรกร

ตอนที่ 1 สภาพพื้นฐานส่วนบุคคล สังคม และเศรษฐกิจของเกษตรกร

จากการศึกษาสภาพพื้นฐานส่วนบุคคล สังคม และเศรษฐกิจของเกษตรกร ที่ทำนาเกลือในอำเภอเมืองสมุทรสาคร จังหวัดสมุทรสาคร มีผลการวิเคราะห์ ดังนี้

1.1 สภาพพื้นฐานส่วนบุคคล ประกอบด้วย เพศ อายุ ระดับการศึกษา จำนวนสมาชิกในครัวเรือน และประสบการณ์ในการทำนาเกลือ ผลการวิเคราะห์ข้อมูล ปรากฏผลตามตารางที่ 4.1

ตารางที่ 4.1 สภาพพื้นฐานส่วนบุคคล

n = 146		
ประเด็น	จำนวน (ราย)	ร้อยละ
1. เพศ		
ชาย	107	73.3
หญิง	39	26.7
2. อายุ (ปี)		
น้อยกว่าหรือเท่ากับ 45	10	6.8
46 – 55	26	17.9
56 – 65	51	34.9
66 – 75	52	35.6
มากกว่าหรือเท่ากับ 76	7	4.8
ต่ำสุด = 34 สูงสุด = 78 ค่าเฉลี่ย = 61.99 SD = 9.613		
3. ระดับการศึกษา		
ไม่ได้รับการศึกษา	1	0.7
ประถมศึกษา	93	63.7
มัธยมศึกษาตอนต้น	16	11.0
มัธยมศึกษาตอนปลาย/ปวช.	15	10.2
อนุปริญญา/ปวส.	11	7.5
ปริญญาตรี	7	4.8
สูงกว่าปริญญาตรี	3	2.1
4. จำนวนสมาชิกในครัวเรือน (ราย)		
น้อยกว่า 3	28	19.2
3	25	17.1
4	44	30.1
5	21	14.4
มากกว่า 6	28	19.2
ต่ำสุด = 2 สูงสุด = 11 ค่าเฉลี่ย = 4.10 SD = 1.676		

ตารางที่ 4.1 (ต่อ)

n = 146

ประเด็น	จำนวน (ราย)	ร้อยละ
5. ประสบการณ์ในการทำนาเกลือ (ปี)		
น้อยกว่าหรือเท่ากับ 20	34	23.3
21 – 30	28	19.2
31 – 40	44	30.1
41 – 50	29	19.9
มากกว่าหรือเท่ากับ 51	11	7.5
ต่ำสุด = 4 สูงสุด = 60 ค่าเฉลี่ย = 33.45 SD = 13.452		

จากตารางที่ 4.1 แสดงให้เห็นถึงข้อมูลสภาพพื้นฐานส่วนบุคคลของเกษตรกร อำเภอเมืองสมุทรสาคร จังหวัดสมุทรสาคร สรุปได้ดังนี้

เพศ พบว่า เกษตรกร ร้อยละ 73.3 เป็นเพศชาย และอีกร้อยละ 26.7 เป็นเพศหญิง

อายุ พบว่า เกษตรกร ร้อยละ 35.6 มีอายุระหว่าง 66 - 75 ปี รองลงมา ร้อยละ 34.9 มีอายุระหว่าง 56 - 65 ปี ร้อยละ 17.9 มีอายุระหว่าง 46 - 55 ปี ร้อยละ 6.8 มีอายุน้อยกว่าหรือเท่ากับ 45 ปี และร้อยละ 4.8 มีอายุมากกว่าหรือเท่ากับ 76 ปี ตามลำดับ โดยเกษตรกรมีอายุต่ำสุด 34 ปี และมีอายุสูงสุดสูงสุด 78 ปี อายุเฉลี่ย 61.99 ปี ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 9.613 ปี

ระดับการศึกษา พบว่า เกษตรกร ร้อยละ 63.7 มีการศึกษาระดับประถมศึกษา รองลงมา ร้อยละ 11.0 มีการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ร้อยละ 10.2 มีการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย/ปวช. ร้อยละ 7.5 มีการศึกษาระดับอนุปริญญา/ปวส. ร้อยละ 4.8 มีการศึกษาระดับปริญญาตรี ร้อยละ 2.1 มีการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี และร้อยละ 0.7 ไม่ได้รับการศึกษาตามลำดับ

จำนวนสมาชิกในครัวเรือน พบว่า เกษตรกร ร้อยละ 30.1 มีจำนวนสมาชิกในครัวเรือน 4 ราย รองลงมา ร้อยละ 19.2 มีจำนวนสมาชิกในครัวเรือนน้อยกว่า 3 ราย และมากกว่า 6 ราย ร้อยละ 17.1 มีจำนวนสมาชิกในครัวเรือน 3 ราย และร้อยละ 14.4 มีจำนวนสมาชิกในครัวเรือน 5 ราย ตามลำดับ โดยเกษตรกรมีจำนวนสมาชิกในครัวเรือนต่ำสุด 2 ราย และมีจำนวนสมาชิกในครัวเรือนสูงสุด 11 ราย จำนวนสมาชิกในครัวเรือนเฉลี่ย 4.10 ราย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 1.676 ราย

ประสบการณ์ในการทำนาเกลือ พบว่า เกษตรกร ร้อยละ 30.1 มีประสบการณ์ในการทำนาเกลือ ระหว่าง 31 - 40 ปี รองลงมา ร้อยละ 23.3 มีประสบการณ์ในการทำนาเกลือ น้อยกว่าหรือ

เท่ากับ 20 ปี ร้อยละ 19.9 มีประสบการณ์ในการทำนาเกลือ ระหว่าง 41 – 50 ปี ร้อยละ 19.2 มีประสบการณ์ในการทำนาเกลือ ระหว่าง 21 – 30 ปี และร้อยละ 7.5 มีประสบการณ์ในการทำนาเกลือ มากกว่าหรือเท่ากับ 51 ปี ตามลำดับโดยเกษตรกรมีประสบการณ์ในการทำนาเกลือต่ำสุด 4 ปี และมีประสบการณ์ในการทำนาเกลือสูงสุด 60 ปี มีประสบการณ์ในการทำนาเกลือเฉลี่ย 33.45 ปี ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 13.452 ปี

1.2 สภาพพื้นฐานทางสังคม ประกอบด้วย ตำแหน่งทางสังคม และการเป็นสมาชิกกลุ่ม/องค์กรการเกษตร ผลการวิเคราะห์ข้อมูล ปรากฏผลตามตารางที่ 4.2

ตารางที่ 4.2 สภาพพื้นฐานทางสังคม

n = 146		
ประเด็น	จำนวน (ราย)	ร้อยละ
1. ตำแหน่งทางสังคม		
ไม่มี	110	75.3
มี (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)	36	24.7
กำนัน/ผู้ใหญ่บ้าน	6	4.1
ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน/สารวัตรกำนัน/แพทย์ประจำตำบล	6	4.1
สมาชิกองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อบต./เทศบาล)	6	4.1
คณะกรรมการหมู่บ้าน	12	8.2
อาสาสมัครเกษตร	3	2.1
สมาชิกสภาเกษตรกร	2	1.4
อื่นๆ (อสม.)	9	6.2
2. การเป็นสมาชิกกลุ่ม/องค์กรการเกษตร		
ไม่เป็น	42	28.8
เป็น (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)	104	71.2
วิสาหกิจชุมชน	31	21.2
กลุ่มแปลงใหญ่	25	17.1
สหกรณ์	77	52.7

จากตารางที่ 4.2 แสดงให้เห็นถึงข้อมูลสภาพพื้นฐานทางสังคมของเกษตรกร อำเภอเมืองสมุทรสาคร จังหวัดสมุทรสาคร สรุปได้ดังนี้

ตำแหน่งทางสังคม พบว่า เกษตรกร ร้อยละ 75.3 ไม่มีตำแหน่งทางสังคม และร้อยละ 24.7 มีตำแหน่งทางสังคม โดยร้อยละ 8.2 มีตำแหน่งคณะกรรมการหมู่บ้าน รองลงมาร้อยละ 6.2 มีตำแหน่งทางสังคมอื่นๆ ได้แก่ อาสาสมัครสาธารณสุขหมู่บ้าน (อสม.) ร้อยละ 4.1 มีตำแหน่งกำนัน/ผู้ใหญ่บ้าน ร้อยละ 4.1 มีตำแหน่งผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน/สารวัตรกำนัน/แพทย์ประจำตำบล ร้อยละ 4.1 มีตำแหน่งสมาชิกองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อบต./เทศบาล) ร้อยละ 2.1 มีตำแหน่งอาสาสมัครเกษตร และร้อยละ 1.4 มีตำแหน่งสมาชิกสภาเกษตรกร ตามลำดับ

การเป็นสมาชิกกลุ่ม/องค์กรการเกษตร พบว่า เกษตรกร ร้อยละ 28.8 ไม่เป็นสมาชิกกลุ่ม/องค์กรการเกษตร และร้อยละ 71.2 เป็นสมาชิกกลุ่ม/องค์กรการเกษตร โดยร้อยละ 52.7 เป็นสมาชิกสหกรณ์ รองลงมาร้อยละ 21.2 เป็นสมาชิกวิสาหกิจชุมชน และร้อยละ 17.1 เป็นสมาชิกกลุ่มแปลงใหญ่ ตามลำดับ

1.3 สภาพพื้นฐานทางเศรษฐกิจ ประกอบด้วย อาชีพหลัก อาชีพรอง จำนวนแรงงานในภาคการเกษตร ลักษณะการถือครองที่ดิน แหล่งเงินทุนในการทำเกษตร รายได้ของครัวเรือน และต้นทุนการทำนาเกลือ ผลการวิเคราะห์ข้อมูล ปรากฏผลตามตารางที่ 4.3

ตารางที่ 4.3 สภาพพื้นฐานทางเศรษฐกิจ

n = 146		
ประเด็น	จำนวน (ราย)	ร้อยละ
1. อาชีพหลัก		
ค้าขาย/ประกอบธุรกิจส่วนตัว	3	2.1
รับจ้างทั่วไป	4	2.7
ทำนาเกลือ	132	90.4
ทำประมง	7	4.8
2. อาชีพรอง		
ไม่มี	78	53.4
มี (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ แต่ต้องไม่ซ้ำกับอาชีพหลัก)	68	46.6
ค้าขาย/ประกอบธุรกิจส่วนตัว	22	15.1
รับจ้างทั่วไป	4	2.7

ตารางที่ 4.3 (ต่อ)

			n = 146
	ประเด็น	จำนวน (ราย)	ร้อยละ
	ทำนาเกลือ	14	9.6
	ทำสวน	4	2.7
	ทำประมง	28	19.2
3. จำนวนแรงงานในภาคการเกษตร (ราย)			
	1	72	49.3
	2	57	39.0
	3	9	6.2
	4	6	4.1
	มากกว่าหรือเท่ากับ 5	2	1.4
ต่ำสุด = 1 สูงสุด = 6 ค่าเฉลี่ย = 1.70 SD = 0.897			
4. ลักษณะการถือครองที่ดิน (ไร่) (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)			
4.1 ที่ดินของตนเอง			
	ไม่มีที่ดินของตนเอง	75	51.4
	มีที่ดินของตนเอง	71	48.6
	น้อยกว่าหรือเท่ากับ 40	16	22.5
	41 – 60	29	40.9
	61 – 80	17	23.9
	มากกว่าหรือเท่ากับ 81	9	12.7
ต่ำสุด = 18 สูงสุด = 300 ค่าเฉลี่ย = 59.15 SD = 39.411			
4.2 ที่ดินของครอบครัว/ญาติพี่น้อง			
	ไม่มีที่ดินของครอบครัว/ญาติพี่น้อง	132	90.4
	มีที่ดินของครอบครัว/ญาติพี่น้อง	14	9.6
	น้อยกว่าหรือเท่ากับ 50	7	50.0
	51 – 100	5	35.7
	มากกว่าหรือเท่ากับ 101	2	14.3
ต่ำสุด = 20 สูงสุด = 150 ค่าเฉลี่ย = 71.71 SD = 42.729			

ตารางที่ 4.3 (ต่อ)

	n = 146	
ประเด็น	จำนวน (ราย)	ร้อยละ
4.3 ที่ดินเช่าของผู้อื่น		
ไม่มีที่ดินเช่าของผู้อื่น	98	67.1
มีที่ดินเช่าของผู้อื่น	48	32.9
น้อยกว่าหรือเท่ากับ 50	24	50
51 - 100	19	39.6
มากกว่าหรือเท่ากับ 101	5	10.4
ต่ำสุด = 30 สูงสุด = 247 ค่าเฉลี่ย = 64.90 SD = 38.329		
4.4 ที่ดินได้ทำกินเปล่าจากครอบครัว		
ไม่มีที่ดินได้ทำกินเปล่าจากครอบครัว	143	97.9
มีที่ดินได้ทำกินเปล่าจากครอบครัว	3	2.1
น้อยกว่าหรือเท่ากับ 50	1	33.3
51 - 100	1	33.4
มากกว่าหรือเท่ากับ 101	1	33.3
ต่ำสุด = 32 สูงสุด = 129 ค่าเฉลี่ย = 74.67 SD = 49.541		
4.5 ที่ดินได้ทำกินเปล่าจากผู้อื่น		
ไม่มีที่ดินได้ทำกินเปล่าจากผู้อื่น	142	97.3
มีที่ดินได้ทำกินเปล่าจากผู้อื่น	4	2.7
น้อยกว่าหรือเท่ากับ 60	2	50.0
61 - 75	1	25.0
มากกว่าหรือเท่ากับ 76	1	25.0
ต่ำสุด = 47 สูงสุด = 80 ค่าเฉลี่ย = 64.75 SD = 14.408		
4.6 ที่ดินประเภทอื่นๆ (นาเวียง/นาเวร)		
ไม่มีที่ดินประเภทอื่นๆ	130	89.0
มีที่ดินประเภทอื่นๆ	16	11.0
20 - 39	3	18.8
40 - 59	11	68.7

ตารางที่ 4.3 (ต่อ)

n = 146		
ประเด็น	จำนวน (ราย)	ร้อยละ
มากกว่าหรือเท่ากับ 60	2	12.5
ต่ำสุด = 20 สูงสุด = 70 ค่าเฉลี่ย = 45.06 SD = 12.694		
5. แหล่งเงินทุนในการทำการเกษตร (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)		
เงินทุนของตนเอง	127	87.0
ร่วมทุนกับผู้อื่น	6	4.1
เงินกู้	54	37.0
ธนาคารของรัฐ	34	23.3
ญาติพี่น้อง	6	4.1
เงินกู้นอกระบบ	2	1.4
อื่นๆ (สหกรณ์)	21	14.4
6. รายได้ของครัวเรือนในปี 2566 (บาท/ปี)		
6.1 รายได้ของครัวเรือนในภาคการเกษตร		
ไม่มีรายได้ของครัวเรือนในภาคการเกษตร	107	73.3
มีรายได้ของครัวเรือนในภาคการเกษตร	39	26.7
น้อยกว่าหรือเท่ากับ 30,000	11	28.2
30,001 – 60,000	11	28.2
60,001 – 90,000	14	35.9
90,001 – 120,000	47	35.1
มากกว่าหรือเท่ากับ 120,001	3	7.7
ต่ำสุด = 10,000 สูงสุด = 300,000 ค่าเฉลี่ย = 67,692.31 SD = 53,210.680		

ตารางที่ 4.3 (ต่อ)

n = 146		
ประเด็น	จำนวน (คน)	ร้อยละ
6.2 รายได้ของครัวเรือนจากการทำนาเกลือทะเล		
มีรายได้ของครัวเรือนจากการทำนาเกลือทะเล	146	100.0
น้อยกว่าหรือเท่ากับ 100,000	7	4.8
100,001 – 200,000	65	44.5
200,001 – 300,000	31	21.2
300,001 – 400,000	13	9.0
มากกว่าหรือเท่ากับ 400,001	30	20.5
ต่ำสุด = 40,000 สูงสุด = 2,000,000 ค่าเฉลี่ย = 293,184.93 SD = 235,368.706		
6.3 รายได้ของครัวเรือนนอกภาคการเกษตร		
ไม่มีรายได้ของครัวเรือนนอกภาคการเกษตร	111	76.0
มีรายได้ของครัวเรือนนอกภาคการเกษตร	35	24.0
น้อยกว่าหรือเท่ากับ 10,000	7	20.0
10,001 – 20,000	11	31.4
20,001 – 30,000	10	28.6
30,001 – 40,000	2	5.7
มากกว่าหรือเท่ากับ 40,001	5	14.3
ต่ำสุด = 1,500 สูงสุด = 100,000 ค่าเฉลี่ย = 25,442.86 SD = 20,010.575		
7. ต้นทุนการทำนาเกลือในปี 2566 (บาท/ปี)		
น้อยกว่าหรือเท่ากับ 100,000	49	33.6
100,001 – 200,000	53	36.3
200,001 – 300,000	17	11.6
300,001 – 400,000	13	8.9
มากกว่าหรือเท่ากับ 400,001	14	9.6
ต่ำสุด = 10,000 สูงสุด = 1,300,000 ค่าเฉลี่ย = 210,150.68 SD = 172,217.398		

จากตารางที่ 4.3 แสดงให้เห็นถึงข้อมูลสภาพพื้นฐานทางเศรษฐกิจของเกษตรกร อำเภอเมืองสมุทรสาคร จังหวัดสมุทรสาคร สรุปได้ดังนี้

อาชีพหลัก พบว่า เกษตรกร ร้อยละ 90.4 ประกอบอาชีพทำนาเกลือ รองลงมา ร้อยละ 4.8 ประกอบอาชีพทำประมง ร้อยละ 2.7 ประกอบอาชีพรับจ้างทั่วไป และร้อยละ 2.1 ประกอบอาชีพค้าขาย/ประกอบธุรกิจส่วนตัว ตามลำดับ

อาชีพรอง พบว่า เกษตรกร ร้อยละ 53.4 ไม่มีอาชีพรอง และร้อยละ 46.6 มีอาชีพรอง โดยร้อยละ 19.2 ประกอบอาชีพทำประมง รองลงมา ร้อยละ 15.1 ประกอบอาชีพค้าขาย/ประกอบธุรกิจส่วนตัว ร้อยละ 9.6 ประกอบอาชีพทำนาเกลือ ร้อยละ 2.7 ประกอบอาชีพรับจ้างทั่วไป และร้อยละ 2.7 ประกอบอาชีพทำสวน ตามลำดับ

จำนวนแรงงานในภาคการเกษตร พบว่า เกษตรกร ร้อยละ 49.3 มีจำนวนแรงงานในภาคการเกษตร 1 ราย รองลงมา ร้อยละ 39.0 มีจำนวนแรงงานในภาคการเกษตร 2 ราย ร้อยละ 6.2 3 มีจำนวนแรงงานในภาคการเกษตร 3 ราย ร้อยละ 4.1 มีจำนวนแรงงานในภาคการเกษตร 4 ราย และร้อยละ 1.4 มีจำนวนแรงงานในภาคการเกษตรมากกว่าหรือเท่ากับ 5 ราย ตามลำดับ โดยเกษตรกรมีจำนวนแรงงานในภาคการเกษตรต่ำสุด 1 ราย เกษตรกรมีจำนวนแรงงานในภาคการเกษตรสูงสุด 6 ราย เกษตรกรมีจำนวนแรงงานในภาคการเกษตรเฉลี่ย 1.70 ราย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.897 ราย

ลักษณะการถือครองที่ดิน

1) **ที่ดินของตนเอง** พบว่า เกษตรกร ร้อยละ 51.4 ไม่มีที่ดินของตนเอง และร้อยละ 48.6 มีที่ดินของตนเอง โดยเกษตรกรร้อยละ 40.9 มีที่ดินของตนเอง ระหว่าง 41 – 60 ไร่ รองลงมา ร้อยละ 23.9 มีที่ดินของตนเอง ระหว่าง 61 – 80 ไร่ ร้อยละ 22.5 มีที่ดินของตนเอง น้อยกว่าหรือเท่ากับ 40 ไร่ และร้อยละ 12.7 มีที่ดินของตนเอง มากกว่าหรือเท่ากับ 81 ไร่ ตามลำดับโดยเกษตรกรมีที่ดินของตนเองต่ำสุด 18 ไร่ เกษตรกรมีที่ดินของตนเองสูงสุด 300 ไร่ เกษตรกรมีที่ดินของตนเองเฉลี่ย 59.15 ไร่ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 39.411 ไร่

2) **ที่ดินของครอบครัว/ญาติพี่น้อง** พบว่า เกษตรกร ร้อยละ 90.4 ไม่มีที่ดินของครอบครัว/ญาติพี่น้อง และร้อยละ 9.6 มีที่ดินของครอบครัว/ญาติพี่น้อง โดยเกษตรกร ร้อยละ 50.0 มีที่ดินของครอบครัว/ญาติพี่น้อง น้อยกว่าหรือเท่ากับ 50 ไร่ รองลงมา ร้อยละ 35.7 มีที่ดินของครอบครัว/ญาติพี่น้อง ระหว่าง 51 – 100 ไร่ และร้อยละ 14.3 มีที่ดินของครอบครัว/ญาติพี่น้อง มากกว่าหรือเท่ากับ 101 ไร่ ตามลำดับ โดยเกษตรกรมีที่ดินของครอบครัว/ญาติพี่น้องต่ำสุด 20 ไร่ เกษตรกรมีที่ดินของครอบครัว/ญาติพี่น้องสูงสุด 150 ไร่ เกษตรกรมีที่ดินของครอบครัว/ญาติพี่น้องเฉลี่ย 71.71 ไร่ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 42.729 ไร่

3) **ที่ดินเช่าของผู้อื่น** พบว่า เกษตรกร ร้อยละ 67.1 ไม่เช่าที่ดินของผู้อื่น และร้อยละ 32.9 เช่าที่ดินของผู้อื่น โดยเกษตรกร ร้อยละ 50 เช่าที่ดินของผู้อื่น น้อยกว่าหรือเท่ากับ 50 ไร่ รองลงมา ร้อยละ 39.6 เช่าที่ดินของผู้อื่น ระหว่าง 51 – 100 ไร่ และร้อยละ 10.4 เช่าที่ดินของผู้อื่น มากกว่าหรือเท่ากับ 101 ไร่ ตามลำดับ โดยเกษตรกรเช่าที่ดินของผู้อื่นต่ำสุด 30 ไร่ เกษตรกรเช่าที่ดินของผู้อื่นสูงสุด 247 ไร่ เกษตรกรเช่าที่ดินของผู้อื่นเฉลี่ย 64.90 ไร่ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 38.329 ไร่

4) **ที่ดินได้ทำกินเปล่าจากครอบครัว** พบว่า เกษตรกร ร้อยละ 97.9 ไม่มีที่ดินได้ทำกินเปล่าจากครอบครัว และร้อยละ 2.1 มีที่ดินได้ทำกินเปล่าจากครอบครัว โดยเกษตรกร ร้อยละ 33.4 มีที่ดินได้ทำกินเปล่าจากครอบครัวระหว่าง 51 – 100 ไร่ ร้อยละ 33.4 มีที่ดินได้ทำกินเปล่าจากครอบครัวน้อยกว่าหรือเท่ากับ 50 ไร่ ร้อยละ 33.3 และมีที่ดินได้ทำกินเปล่าจากครอบครัวมากกว่าหรือเท่ากับ 51 ไร่ ร้อยละ 33.3 ตามลำดับ โดยเกษตรกรมีที่ดินได้ทำกินเปล่าจากครอบครัวต่ำสุด 32 ไร่ เกษตรกรมีที่ดินได้ทำกินเปล่าจากครอบครัวสูงสุด 129 ไร่ เกษตรกรมีที่ดินได้ทำกินเปล่าจากครอบครัวเฉลี่ย 74.67 ไร่ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 49.541 ไร่

5) **ที่ดินได้ทำกินเปล่าจากผู้อื่น** พบว่า เกษตรกร ร้อยละ 97.3 ไม่มีที่ดินได้ทำกินเปล่าจากผู้อื่น และร้อยละ 2.7 มีที่ดินได้ทำกินเปล่าจากผู้อื่น โดยเกษตรกรร้อยละ 50.0 มีที่ดินได้ทำกินเปล่าจากผู้อื่นน้อยกว่าหรือเท่ากับ 60 ไร่ ร้อยละ 25.0 มีที่ดินได้ทำกินเปล่าจากผู้อื่นระหว่าง 61 – 75 ไร่ และร้อยละ 25.0 มีที่ดินได้ทำกินเปล่าจากผู้อื่นมากกว่าหรือเท่ากับ 76 ไร่ โดยเกษตรกรมีที่ดินได้ทำกินเปล่าจากผู้อื่นต่ำสุด 47 ไร่ เกษตรกรมีที่ดินได้ทำกินเปล่าจากผู้อื่นสูงสุด 80 ไร่ เกษตรกรมีที่ดินได้ทำกินเปล่าจากผู้อื่นเฉลี่ย 64.75 ไร่ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 14.408 ไร่

6) **ที่ดินประเภทอื่นๆ (นาเวียน/นาเวร)** พบว่า เกษตรกร ร้อยละ 89.0 ไม่มีที่ดินประเภทอื่นๆ (นาเวียน/นาเวร) และร้อยละ 11.0 มีที่ดินประเภทอื่นๆ (นาเวียน/นาเวร) โดยเกษตรกร ร้อยละ 68.7 มีที่ดินประเภทอื่นๆ (นาเวียน/นาเวร) ระหว่าง 40 – 59 ไร่ รองลงมา ร้อยละ 18.8 มีที่ดินประเภทอื่นๆ (นาเวียน/นาเวร) ระหว่าง 20 – 39 ไร่ และร้อยละ 12.5 มีที่ดินประเภทอื่นๆ (นาเวียน/นาเวร) มากกว่าหรือเท่ากับ 60 ไร่ ตามลำดับ โดยเกษตรกรมีที่ดินประเภทอื่นๆ (นาเวียน/นาเวร) ต่ำสุด 20 ไร่ เกษตรกรมีที่ดินประเภทอื่นๆ (นาเวียน/นาเวร) สูงสุด 70 ไร่ เกษตรกรมีที่ดินประเภทอื่นๆ (นาเวียน/นาเวร) เฉลี่ย 45.06 ไร่ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 12.694 ไร่

แหล่งเงินทุนในการทำการเกษตร พบว่า เกษตรกร ร้อยละ 87.0 มีแหล่งเงินทุนในการทำการเกษตรเป็นเงินทุนของตนเอง และร้อยละ 4.1 มีแหล่งเงินทุนในการทำการเกษตรเป็นร่วมลงทุนกับผู้อื่น และร้อยละ 37.0 มีแหล่งเงินทุนในการทำการเกษตรเป็นเงินกู้ โดยเกษตรกร ร้อยละ 23.3 กู้เงินจากของธนาคารของรัฐ รองลงมา ร้อยละ 14.4 กู้เงินจากที่อื่นๆ ได้แก่ สหกรณ์ ร้อยละ 4.1 กู้เงินจากญาติพี่น้อง และร้อยละ 1.4 กู้เงินจากเงินกู้นอกระบบ ตามลำดับ

รายได้ของครัวเรือนในปี 2566

1) รายได้ของครัวเรือนในภาคการเกษตร พบว่า เกษตรกร ร้อยละ 73.3 ไม่มีรายได้ของครัวเรือนในภาคการเกษตร และร้อยละ 26.7 มีรายได้ของครัวเรือนในภาคการเกษตร โดยเกษตรกร ร้อยละ 35.1 มีรายได้ของครัวเรือนในภาคการเกษตรระหว่าง 90,001 – 120,000 บาท รองลงมา ร้อยละ 35.9 มีรายได้ของครัวเรือนในภาคการเกษตรระหว่าง 60,001 – 90,000 บาท ร้อยละ 28.2 มีรายได้ของครัวเรือนในภาคการเกษตรน้อยกว่าหรือเท่ากับ 30,000 บาท ร้อยละ 28.2 มีรายได้ของครัวเรือนในภาคการเกษตรระหว่าง 30,001 – 60,000 บาท และร้อยละ 7.7 มีรายได้ของครัวเรือนในภาคการเกษตรมากกว่าหรือเท่ากับ 120,001 บาท ตามลำดับ โดยเกษตรกรมีรายได้ของครัวเรือนในภาคการเกษตรต่ำสุด 10,000 บาท เกษตรกรมีรายได้ของครัวเรือนในภาคการเกษตรสูงสุด 300,000 บาท เกษตรกรมีรายได้ของครัวเรือนในภาคการเกษตรเฉลี่ย 67,692.31 บาท ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 53,210.680 บาท

2) รายได้ของครัวเรือนจากการทำนาเกลือทะเล พบว่า เกษตรกร ร้อยละ 100.0 มีรายได้ของครัวเรือนจากการทำนาเกลือ โดยเกษตรกร ร้อยละ 44.5 มีรายได้ของครัวเรือนจากการทำนาเกลือทะเลระหว่าง 100,001 – 200,000 บาท รองลงมา ร้อยละ 21.2 มีรายได้ของครัวเรือนจากการทำนาเกลือทะเลระหว่าง 200,001 – 300,000 บาท ร้อยละ 20.5 มีรายได้ของครัวเรือนจากการทำนาเกลือทะเลมากกว่าหรือเท่ากับ 400,001 บาท ร้อยละ 9.0 มีรายได้ของครัวเรือนจากการทำนาเกลือทะเลระหว่าง 300,001 – 400,000 บาท และร้อยละ 4.8 มีรายได้ของครัวเรือนจากการทำนาเกลือทะเลน้อยกว่าหรือเท่ากับ 100,000 บาท ตามลำดับ โดยเกษตรกรมีรายได้ของครัวเรือนจากการทำนาเกลือทะเลต่ำสุด 40,000 บาท เกษตรกรมีรายได้ของครัวเรือนจากการทำนาเกลือทะเลสูงสุด 2,000,000 บาท เกษตรกรรายได้ของครัวเรือนจากการทำนาเกลือทะเลเฉลี่ย 293,184.93 บาท ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 235,368.706 บาท

3) รายได้ของครัวเรือนนอกภาคการเกษตร พบว่า เกษตรกร ร้อยละ 76.0 ไม่มีรายได้ของครัวเรือนนอกภาคการเกษตร และร้อยละ 24.0 มีรายได้ของครัวเรือนนอกภาคการเกษตร โดยเกษตรกร ร้อยละ 31.4 มีรายได้ของครัวเรือนนอกภาคการเกษตรระหว่าง 10,001 – 20,000 บาท รองลงมา ร้อยละ 28.6 มีรายได้ของครัวเรือนนอกภาคการเกษตรระหว่าง 20,001 – 30,000 บาท ร้อยละ 20.0 มีรายได้ของครัวเรือนนอกภาคการเกษตรน้อยกว่าหรือเท่ากับ 10,000 บาท ร้อยละ 14.3 มีรายได้ของครัวเรือนนอกภาคการเกษตรมากกว่าหรือเท่ากับ 40,001 บาท และร้อยละ 5.7 มีรายได้ของครัวเรือนนอกภาคการเกษตรระหว่าง 30,001 – 40,000 บาท ตามลำดับ โดยเกษตรกรมีรายได้ของครัวเรือนนอกภาคการเกษตรต่ำสุด 1,500 บาท เกษตรกรมีรายได้ของครัวเรือนนอกภาคการเกษตรสูงสุด 100,000 บาท เกษตรกรมีรายได้ของครัวเรือนนอกภาคการเกษตรเฉลี่ย 25,442.86 บาท ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 20,010.575 บาท

ต้นทุนการทำนาเกลือในปี 2566 พบว่า เกษตรกรร้อยละ 36.3 มีต้นทุนในการทำนาเกลือในปี 2566 ระหว่าง 100,001 – 200,000 บาท รองลงมา ร้อยละ 33.6 มีต้นทุนในการทำนาเกลือในปี 2566 น้อยกว่าหรือเท่ากับ 100,00 บาท ร้อยละ 11.6 มีต้นทุนในการทำนาเกลือในปี 2566 ระหว่าง 200,001 – 300,000 บาท ร้อยละ 9.6 มีต้นทุนในการทำนาเกลือในปี 2566 มากกว่าหรือเท่ากับ 400,001 บาท และร้อยละ 8.9 มีต้นทุนในการทำนาเกลือในปี 2566 ระหว่าง 300,001 – 400,000 บาท ตามลำดับ โดยเกษตรกรมีต้นทุนในการทำนาเกลือในปี 2566 ต่ำสุด 10,000 บาท เกษตรกรมีต้นทุนในการทำนาเกลือในปี 2566 สูงสุด 1,300,000 บาท เกษตรกรมีต้นทุนในการทำนาเกลือในปี 2566 เฉลี่ย 210,150.68 บาท ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 172,217.398

ตอนที่ 2 สภาพการทำนาเกลือทะเลของเกษตรกร

จากการศึกษาสภาพการทำนาเกลือทะเลของเกษตรกร ในอำเภอเมืองสมุทรสาคร จังหวัดสมุทรสาคร ประกอบด้วย ลักษณะพื้นที่ทำนาเกลือทะเล การแบ่งสัดส่วนพื้นที่ทำนาเกลือทะเล ลักษณะดิน จำนวนพื้นที่ในการทำนาเกลือทะเล แหล่งน้ำที่ใช้ ระยะเวลาที่ใช้ในการทำนาเกลือทะเล จำนวนรอบในการเก็บผลผลิตเกลือทะเลต่อปีการผลิต สถานที่เก็บผลผลิต รูปแบบการเก็บผลผลิต ปริมาณผลผลิต การจ้างแรงงานคน และการได้รับรองมาตรฐานการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีสำหรับการทำนาเกลือทะเล ผลการวิเคราะห์ข้อมูล ปราบกฏผลตามตารางที่ 4.4

ตารางที่ 4.4 สภาพการทำนาเกลือทะเลของเกษตรกร

n = 146

ประเด็น	จำนวน (ราย)	ร้อยละ
1. ลักษณะพื้นที่ทำนาเกลือทะเล		
ที่ราบลุ่ม	146	100.0
2. การแบ่งสัดส่วนพื้นที่ทำนาเกลือทะเล		
5 ส่วน	6	4.1
6 ส่วน	139	95.2
มากกว่า 6 ส่วน (7 ส่วน)	1	0.7
วังขังน้ำ / นาวัง / นาขัง	146	100.0
นาประเทียบ	142	97.3
นาตาก/นาแผ่	144	98.6
นารองเชื้อ	146	100.0
นาเชื้อ	146	100.0
นาปลง/นาหว่าน	146	100.0
อื่นๆ (บ่อน้ำเค็ม)	1	0.7
3. ลักษณะดิน		
ดินเหนียว	146	100.0
4. จำนวนพื้นที่ในการทำนาเกลือทะเล (ไร่)		
น้อยกว่าหรือเท่ากับ 40	37	25.3
41 – 60	58	39.8
61 – 80	29	19.8
81 – 100	14	9.6
มากกว่าหรือเท่ากับ 101	8	5.5
ต่ำสุด = 20 สูงสุด = 395 ค่าเฉลี่ย = 61.84 SD = 43.527		

ตารางที่ 4.4 (ต่อ)

n = 146

ประเด็น	จำนวน (ราย)	ร้อยละ
5. แหล่งน้ำที่ใช้		
น้ำทะเล	146	100.0
6. ระยะเวลาที่ใช้ในการทำนาเกลือทะเล (เดือน)		
5	1	0.7
6	3	2.1
7	38	26.0
8	85	58.2
9	19	13.0
ต่ำสุด = 5 สูงสุด = 9 ค่าเฉลี่ย = 7.81 SD = 0.708		
7. จำนวนรอบในการเก็บผลผลิตเกลือทะเลต่อปีการผลิต (รอบ)		
3	21	14.4
4	46	31.5
5	55	37.7
6	16	10.9
7	8	5.5
ต่ำสุด = 3 สูงสุด = 7 ค่าเฉลี่ย = 4.61 SD = 1.039		
8. สถานที่เก็บผลผลิต		
ยุ่งฉาง	133	91.1
โกดัง	6	4.1
อื่นๆ (กองโคก/ไม่มีที่เก็บผลผลิต)	7	4.8

ตารางที่ 4.4 (ต่อ)

n = 146		
ประเด็น	จำนวน (ราย)	ร้อยละ
9. รูปแบบการเก็บผลผลิต		
ใช้แรงงานคนหาบ	11	7.5
ใส่รถเข็น	135	92.5
10. ปริมาณผลผลิตเกลือทะเล (ตัน/ไร่/ปีการผลิต)		
1 - 3	11	7.5
4 - 6	60	41.1
7 - 9	56	38.4
มากกว่าหรือเท่ากับ 10	19	13.0
ต่ำสุด = 1 สูงสุด = 16 ค่าเฉลี่ย = 6.60 SD = 2.429		
11. การจ้างแรงงานคน		
ไม่จ้าง	2	1.4
จ้าง	144	98.6
1 - 10	44	30.1
11 - 20	63	43.2
21 - 30	31	21.2
มากกว่าหรือเท่ากับ 31	8	5.5
ต่ำสุด = 1 สูงสุด = 40 ค่าเฉลี่ย = 17.55 SD = 8.910		
12. การได้รับรองมาตรฐานการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีสำหรับการทำนาเกลือทะเล		
ยังไม่ได้รับการรับรอง	142	97.3
ได้รับการรับรองแล้ว	4	2.7

จากตารางที่ 4.4 แสดงให้เห็นถึงข้อมูลสภาพการทำนาเกลือทะเลของเกษตรกร อำเภอเมืองสมุทรสาคร จังหวัดสมุทรสาคร สรุปได้ดังนี้

ลักษณะพื้นที่ทำนาเกลือทะเล พบว่า เกษตรกร ร้อยละ 100.0 มีลักษณะพื้นที่ทำนาเกลือทะเลเป็นที่ราบลุ่ม

การแบ่งสัดส่วนพื้นที่ทำนาเกลือทะเล พบว่า เกษตรกร ร้อยละ 95.2 มีการแบ่งสัดส่วนพื้นที่ทำนาเกลือทะเล ออกเป็น 6 ส่วน รองลงมา ร้อยละ 4.1 มีการแบ่งสัดส่วนพื้นที่ทำนาเกลือทะเล ออกเป็น 5 ส่วน และร้อยละ 0.7 มีการแบ่งสัดส่วนพื้นที่ทำนาเกลือทะเล มากกว่า 6 ส่วน ได้แก่ 7 ส่วน ตามลำดับ โดยเกษตรกร ร้อยละ 100.0 มีองค์ประกอบพื้นที่เป็น ว่างซังน้ำ/นาว่าง/นาซัง ร้อยละ 100.0 มีองค์ประกอบพื้นที่เป็น นารองเชื้อ ร้อยละ 100.0 มีองค์ประกอบพื้นที่เป็น นาเชื้อ ร้อยละ 100.0 มีองค์ประกอบพื้นที่เป็น นาปลง/นาหวาน รองลงมา ร้อยละ 98.6 มีองค์ประกอบพื้นที่เป็น นาตาก/นาแม่ ร้อยละ 97.3 มีองค์ประกอบพื้นที่เป็น นาประเทียบ และร้อยละ 0.7 มีองค์ประกอบพื้นที่เป็น อื่นๆ ได้แก่ บ่อน้ำเค็ม ตามลำดับ

ลักษณะดิน พบว่า เกษตรกร ร้อยละ 100.0 มีลักษณะดิน เป็นดินเหนียว

จำนวนพื้นที่ในการทำนาเกลือทะเล พบว่า เกษตรกร ร้อยละ 39.8 มีจำนวนพื้นที่ในการทำนาเกลือทะเล ระหว่าง 41 – 60 ไร่ รองลงมา ร้อยละ 25.3 มีจำนวนพื้นที่ในการทำนาเกลือทะเล น้อยกว่าหรือเท่ากับ 40 ไร่ ร้อยละ 19.8 มีจำนวนพื้นที่ในการทำนาเกลือทะเล ระหว่าง 61 – 80 ไร่ ร้อยละ 9.6 มีจำนวนพื้นที่ในการทำนาเกลือทะเล ระหว่าง 81 – 100 ไร่ และร้อยละ 5.5 มีจำนวนพื้นที่ในการทำนาเกลือทะเลมากกว่าหรือเท่ากับ 101 ไร่ ตามลำดับ โดยเกษตรกรมีจำนวนพื้นที่ในการทำนาเกลือทะเลต่ำสุด 20 ไร่ เกษตรกรมีจำนวนพื้นที่ในการทำนาเกลือทะเลสูงสุด 395 ไร่ เกษตรกรมีจำนวนพื้นที่ในการทำนาเกลือทะเลเฉลี่ย 61.84 ไร่ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 43.527 ไร่

แหล่งน้ำที่ใช้ พบว่า เกษตรกรร้อยละ 100.0 มีแหล่งน้ำที่ใช้คือ น้ำทะเล

ระยะเวลาที่ใช้ในการทำนาเกลือทะเล พบว่า เกษตรกร ร้อยละ 58.2 มีระยะเวลาที่ใช้ในการทำนาเกลือทะเล 8 เดือน รองลงมา ร้อยละ 26.0 มีระยะเวลาที่ใช้ในการทำนาเกลือทะเล 7 เดือน ร้อยละ 13.0 มีระยะเวลาที่ใช้ในการทำนาเกลือทะเล 9 เดือน ร้อยละ 2.1 มีระยะเวลาที่ใช้ในการทำนาเกลือทะเล 6 เดือน และร้อยละ 0.7 มีระยะเวลาที่ใช้ในการทำนาเกลือทะเล 5 เดือน ตามลำดับ โดยเกษตรกรมีระยะเวลาที่ใช้ในการทำนาเกลือทะเลต่ำสุด 5 เดือน เกษตรกรมีระยะเวลาที่ใช้ในการทำนาเกลือทะเลสูงสุด 9 เดือน เกษตรกรมีระยะเวลาที่ใช้ในการทำนาเกลือทะเลเฉลี่ย 7.81 เดือน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.708 เดือน

จำนวนรอบในการเก็บผลผลิตเกลือทะเลต่อปี พบว่า เกษตรกร ร้อยละ 37.7 มีจำนวนรอบในการเก็บผลผลิตเกลือทะเล 5 รอบต่อปี รองลงมา ร้อยละ 31.5 มีจำนวนรอบในการเก็บผลผลิตเกลือทะเล 4 รอบต่อปี ร้อยละ 14.4 มีจำนวนรอบในการเก็บผลผลิตเกลือทะเล 3 รอบต่อปี ร้อยละ 10.9 มีจำนวนรอบในการเก็บผลผลิตเกลือทะเล 6 รอบต่อปี และร้อยละ 5.5 มีจำนวนรอบในการเก็บผลผลิตเกลือทะเล 7 รอบต่อปี ตามลำดับ โดยเกษตรกรมีจำนวนรอบในการเก็บผลผลิตเกลือทะเลต่ำสุด 3 รอบต่อปี เกษตรกรมีจำนวนรอบในการเก็บผลผลิตเกลือทะเลสูงสุด 3 รอบต่อปี เกษตรกรมีจำนวนรอบในการเก็บผลผลิตเกลือทะเลเฉลี่ย 4.61 รอบต่อปี ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 1.039 ปี

สถานที่เก็บผลผลิต พบว่า เกษตรกร ร้อยละ 91.1 มีสถานที่เก็บผลผลิตแบบยุ่งฉาง รองลงมา ร้อยละ 4.8 มีสถานที่เก็บผลผลิตแบบอื่นๆ ได้แก่ กองโคก หรือไม่มีที่เก็บผลผลิต และร้อยละ 4.1 มีสถานที่เก็บผลผลิตแบบโกดัง ตามลำดับ

รูปแบบการเก็บผลผลิต พบว่า เกษตรกร ร้อยละ 92.5 มีรูปแบบการเก็บผลผลิตโดยใส่รถเข็น และร้อยละ 7.5 มีรูปแบบการเก็บผลผลิตโดยใช้แรงงานคนหาบ

ปริมาณผลผลิต พบว่า เกษตรกร ร้อยละ 41.1 มีปริมาณผลผลิตเกลือทะเลระหว่าง 4 – 6 ตันต่อไร่ต่อปีการผลิต รองลงมา ร้อยละ 38.4 มีปริมาณผลผลิตเกลือทะเลระหว่าง 7 – 9 ตันต่อไร่ต่อปีการผลิต ร้อยละ 13.0 มีปริมาณผลผลิตเกลือทะเลมากกว่าหรือเท่ากับ 10 ตันต่อไร่ต่อปีการผลิต และร้อยละ 7.5 มีปริมาณผลผลิตเกลือทะเลระหว่าง 1 – 3 ตันต่อไร่ต่อปีการผลิต ตามลำดับ โดยเกษตรกรมีปริมาณผลผลิตเกลือทะเลต่ำสุด 1 ตันต่อไร่ต่อปีการผลิต เกษตรกรมีปริมาณผลผลิตเกลือทะเลสูงสุด 1 ตันต่อไร่ต่อปีการผลิต เกษตรกรมีปริมาณผลผลิตเกลือทะเลเฉลี่ย 6.60 ตันต่อไร่ต่อปีการผลิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 2.429 ตันต่อไร่ต่อปีการผลิต

การจ้างแรงงานคน พบว่า เกษตรกร ร้อยละ 1.4 ไม่จ้างแรงงานคน และร้อยละ 98.6 มีการจ้างแรงงานคน โดยร้อยละ 43.2 เกษตรกรมีการจ้างแรงงานคนระหว่าง 11 – 20 ราย รองลงมา ร้อยละ 30.1 เกษตรกรมีการจ้างแรงงานคนระหว่าง 1 – 10 ราย ร้อยละ 21.2 เกษตรกรมีการจ้างแรงงานคนระหว่าง 21 – 30 ราย และร้อยละ 5.5 เกษตรกรมีการจ้างแรงงานคนมากกว่าหรือเท่ากับ 31 ราย ตามลำดับ โดยเกษตรกรมีการจ้างแรงงานคนต่ำสุด 1 ราย เกษตรกรมีการจ้างแรงงานคนสูงสุด 40 ราย เกษตรกรมีการจ้างแรงงานคนเฉลี่ย 17.55 ราย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 8.910 ราย

การได้รับรองมาตรฐานการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีสำหรับการทำนาเกลือทะเล
พบว่า เกษตรกร ร้อยละ 97.3 ยังไม่ได้รับการรับรองมาตรฐาน และร้อยละ 2.7 ได้รับการรับรองแล้ว

ตอนที่ 3 ความรู้เกี่ยวกับการผลิตเกลือทะเลตามมาตรฐานการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีสำหรับการทำนาเกลือทะเลของเกษตรกร

จากการศึกษาความรู้เกี่ยวกับการผลิตเกลือทะเลตามมาตรฐานการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีสำหรับการทำนาเกลือทะเลของเกษตรกร ผู้วิจัยใช้แบบสัมภาษณ์ที่เป็นคำถามวัดความรู้ จำนวน 9 ประเด็น คำถามรวม 35 ข้อ ประกอบด้วย สถานที่ทำนาเกลือทะเล การพักน้ำทะเล การปฏิบัติในกระบวนการผลิตเกลือทะเลธรรมชาติ การปฏิบัติต่อผลิตผลเกลือทะเลธรรมชาติและ การเก็บรักษา เครื่องมือและอุปกรณ์ การจัดการการล้าง/ไม่/บด (ถ้ามี) และการบรรจุ การควบคุมสัตว์พาหะนำเชื้อ สุขลักษณะส่วนบุคคล และระบบเอกสารและบันทึกข้อมูล ผลการวิเคราะห์ข้อมูล ปรากฏผลตามตารางที่ 4.5 และตารางที่ 4.6

ตารางที่ 4.5 ความรู้เกี่ยวกับการผลิตเกลือทะเลตามมาตรฐานการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีสำหรับการทำนาเกลือทะเลของเกษตรกร

n = 146

ประเด็นคำถาม	เฉลี่ย	ตอบถูกต้อง		อันดับ
		จำนวน	ร้อยละ	
		(ราย)		
1. สถานที่ทำนาเกลือทะเล				
1.1 ควรอยู่ใกล้ทะเลเพื่อสะดวกต่อการนำน้ำทะเลเข้าสู่แปลงนา	ถูก	134	91.8	2
1.2 พื้นที่แปลงนามีลักษณะเป็นพื้นราบ จัดแบ่งพื้นที่เป็นกระทงที่สามารถเก็บกักน้ำได้ และถ่ายเทน้ำระหว่างกระทงนาได้	ถูก	143	97.9	1
1.3 การทำนาเกลือสามารถทำในบริเวณที่มีความเสี่ยงต่อการปนเปื้อนได้ (เฉลี่ย : ไม่สามารถทำนาเกลือได้ในบริเวณที่ปนเปื้อน)	ผิด	134	91.8	2

ตารางที่ 4.5 (ต่อ)

n = 146

ประเด็นคำถาม	เฉลย	ตอบถูกต้อง		อันดับ
		จำนวน (ราย)	ร้อยละ	
2. การพักน้ำทะเล				
2.1 ควรนำน้ำทะเลในช่วงที่มีคุณภาพดีเข้ามาพักหรือกักเก็บไว้ในวังซังน้ำ เพื่อช่วยให้มีการตกตะกอนของสิ่งเจือปนในน้ำทะเล และมีปริมาณเพียงพอสำหรับการทำนาเกลือทะเล	ถูก	142	97.3	1
2.2 เมื่อมีการนำน้ำมาพักไว้ในวังซังน้ำ ไม่ต้องบันทึกวันที่ระบุช่วงเวลา (วัน เดือน ปี) (เฉลย : ต้องมีการบันทึกวันที่ระบุช่วงเวลา)	ผิด	90	61.6	2
3. การปฏิบัติในกระบวนการผลิตเกลือทะเลธรรมชาติ				
3.1 มีมาตรการดำเนินการเพื่อป้องกันสิ่งปนื้อและสิ่งปนเปื้อนอื่น โดยเฉพาะขยะที่มาจากภายนอก	ถูก	146	100.0	1
3.2 ก่อนเริ่มฤดูกาลผลิตและระหว่างการผลิต ต้องเก็บเศษตะกอนแห้งที่ทับถมอยู่กับพื้นกระถางนา (ซี๊ดดด) ออก (เฉลย : ต้องมีการเก็บเศษตะกอนแห้งที่ทับถมอยู่กับพื้นกระถางนาออก)	ไม่ผิด	103	70.5	7
3.3 ต้องมีการจัดการกับผลพลอยได้นอกเหนือจากเกลือทะเลธรรมชาติ เช่น น้ำเค็ม ดีเกลือ ซี๊ดดด อย่างเหมาะสม และไม่ส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม	ถูก	138	94.5	4
3.4 ต้องมีวิธีการแยกเกลือจืดซึ่งมีองค์ประกอบส่วนใหญ่เป็นแคลเซียมซัลเฟต ออกจากนาตากตามความเหมาะสม เช่น การขุด/ร่อนเกลือออกจากดิน เพื่อให้สามารถผลิตเกลือทะเลธรรมชาติที่มีคุณภาพ	ถูก	128	87.7	5

ตารางที่ 4.5 (ต่อ)

n = 146

ประเด็นคำถาม	เฉลย	ตอบถูกต้อง		อันดับ
		จำนวน (ราย)	ร้อยละ	
3.5 มีการบำรุงรักษาแปลงนาเกลือ เช่น ร่องน้ำ ร่องระบายน้ำภายในกระตงนา (ขานา) คันดินรอบกระตงนา ให้อยู่ในสภาพที่เหมาะสมต่อการปฏิบัติงาน	ถูก	146	100.0	1
3.6 มีวิธีการจัดการและกำจัดขยะมูลฝอยอย่างถูกสุขลักษณะ	ถูก	144	98.6	3
3.7 การเก็บเกี่ยวเกลือทะเล (การรื้อเกลือ) ไม่ต้องคำนึงถึงการปนเปื้อนและคุณภาพของเกลือทะเลธรรมชาติ (เฉลย : ต้องคำนึงถึงการปนเปื้อนและคุณภาพของเกลือทะเลธรรมชาติ)	ผิด	125	85.6	6
4. การปฏิบัติต่อผลิตผลเกลือทะเลธรรมชาติและการเก็บรักษา				
4.1 มีการจัดการสถานที่และวิธีการขนย้าย พักและ/หรือเก็บรักษาเกลือทะเลธรรมชาติอย่างถูกสุขลักษณะ เพื่อป้องกันการปนเปื้อนจากอันตรายและสิ่งแปลกปลอม ที่มีผลต่อความปลอดภัยและคุณภาพของเกลือทะเลธรรมชาติ	ถูก	146	100.0	1
4.2 มีการป้องกันผลิตผลเกลือทะเลธรรมชาติ ไม่ให้เกิดการปนเปื้อนจากสิ่งสกปรกหรือสิ่งที่เป็นอันตรายอื่น ๆ จากพื้นดินในบริเวณพักและ/หรือเก็บรักษา เช่น การรองพื้นด้วยเกลือ	ถูก	140	95.9	2

ตารางที่ 4.5 (ต่อ)

n = 146

ประเด็นคำถาม	เฉลย	ตอบถูกต้อง		อันดับ
		จำนวน (ราย)	ร้อยละ	
5. เครื่องมือและอุปกรณ์				
5.1 การตรวจสอบอุปกรณ์ เครื่องมือ รวมถึง เครื่องใช้ไฟฟ้า ทำแค่เพียงเฉพาะก่อนเริ่มการ ปฏิบัติงานเท่านั้น (เฉลย : การตรวจสอบอุปกรณ์ต้องมีการตรวจสอบ อย่างสม่ำเสมอ ไม่เฉพาะก่อนเริ่มปฏิบัติงาน)	ผิด	100	68.5	3
5.2 ผู้ปฏิบัติงานสามารถใช้งานอุปกรณ์ และ เครื่องมือได้เลยโดยไม่ต้องผ่านการอบรม/สอนงาน (เฉลย : ผู้ปฏิบัติงานต้องผ่านการอบรม/สอนงานก่อน เริ่มใช้งานอุปกรณ์และเครื่องมือ)	ผิด	102	69.9	2
5.3 ทำความสะอาดและบำรุงรักษา อุปกรณ์ เครื่องมือ เครื่องใช้ ในการทำงานเคลื่อนที่และขน ย้ายเคลื่อนที่เคลื่อนที่รวมทั้งภาชนะที่ใช้ในการ บรรจุทุกครั้งหลักการใช้งาน และจัดเก็บอุปกรณ์ เครื่องมือ เครื่องใช้ อย่างถูกสุขลักษณะ	ถูก	146	100.0	1
6. การจัดการการล้าง/ไม่/บด (ถ้ามี) และการบรรจุ				
6.1 ทำความสะอาดภาชนะ เครื่องมือ อุปกรณ์ เครื่องใช้ ให้สะอาด	ถูก	146	100.0	1
6.2 จัดให้มีระบบป้องกันการปนเปื้อนจากสิ่ง แปลกปลอม เช่น แก้ว หรือเศษโลหะจากเครื่องจักร สารเคมีที่ไม่พึงประสงค์	ถูก	146	100.0	1
6.3 การบรรจุสามารถบรรจุในบริเวณที่มีฝุ่นละออง ได้ (เฉลย : ไม่สามารถบรรจุในบริเวณที่มีฝุ่นละอองได้)	ผิด	126	86.3	6

ตารางที่ 4.5 (ต่อ)

n = 146

ประเด็นคำถาม	เฉลย	ตอบถูกต้อง		อันดับ
		จำนวน (ราย)	ร้อยละ	
6.4 มีการตรวจสอบและคัดเลือกเกลือทะเลก่อน ล้าง/ไม่/บด (ถ้ามี) และการบรรจุ	ถูก	144	98.6	3
6.5 ใช้ภาชนะบรรจุที่สามารถป้องกันการปนเปื้อน ของเกลือทะเลได้เพียงพอ	ถูก	140	95.9	4
6.6 กรณีใช้ถุงซ้่า สามารถใช้ถุงที่ผ่านการบรรจุปุ๋ย ซีเมนต์ สารเคมี มาก่อนหน้านี้ได้ (เฉลย : ไม่สามารถใช้ถุงซ้่าที่มีการบรรจุปุ๋ย ซีเมนต์ สารเคมี มาก่อนหน้านี้)	ผิด	140	95.9	4
6.7 การบรรจุในถุงขนาดใหญ่/กระสอบ น้ำหนัก บรรจุไม่ควรเกิน 60 kg (เฉลย : ไม่ควรเกิน 50 kg)	ผิด	92	63.0	7
7. การควบคุมสัตว์พาหะนำเชื้อ				
7.1 สามารถเลี้ยงสัตว์ในบริเวณพื้นที่ปฏิบัติงาน บริเวณเก็บเกี่ยว บรรจุ และเก็บรักษาผลผลิตเกลือ ทะเลธรรมชาติได้ (เฉลย : ไม่สามารถเลี้ยงสัตว์ในบริเวณพื้นที่ปฏิบัติงาน บรรจุ และเก็บรักษาผลผลิตเกลือทะเลธรรมชาติได้)	ผิด	121	82.9	2
7.2 มีการป้องกัน ดูแลมิให้มีสัตว์พาหะนำเชื้อ ภายในบริเวณที่เก็บรักษาผลผลิตเกลือทะเลธรรมชาติ รวมถึงบริเวณการล้าง/ไม่/บด (ถ้ามี) และการบรรจุ	ถูก	146	100.0	1
8. สุขลักษณะส่วนบุคคล				
8.1 บุคลากรที่เจ็บป่วยด้วยโรคติดต่อที่อาจส่งผ่านสู่ อาหารได้ เช่น โรคบิด โรคอุจจาระร่วง โรคไทฟอยด์ โรค อหิวาตกโรค สามารถเข้าไปในบริเวณปฏิบัติงานได้ (เฉลย : ไม่สามารถเข้าไปในบริเวณปฏิบัติงานได้)	ผิด	116	79.5	7

ตารางที่ 4.5 (ต่อ)

n = 146

ประเด็นคำถาม	เฉลย	ตอบถูกต้อง		อันดับ
		จำนวน (ราย)	ร้อยละ	
8.2 บุคลากรที่ปฏิบัติงานประจำ เช่น เจ้าของนา ผู้จัดการ (นายนา หรือคนเดินน้ำ) ควรมีความรู้/ได้รับการฝึกอบรม/ประชุม เรื่องสุขลักษณะที่ควรปฏิบัติ	ถูก	140	95.9	4
8.3 ผู้ปฏิบัติงานไม่ต้องล้างมือหลังใช้ห้องสุขา (เฉลย : ต้องล้างมือหลังใช้ห้องสุขา)	ผิด	140	95.9	4
8.4 สวมชุดสำหรับการปฏิบัติงานที่เหมาะสมและสะอาด	ถูก	145	99.3	1
8.5 ผู้ปฏิบัติงานต้องล้างเท้าให้สะอาดก่อนปฏิบัติงานในการเก็บเกี่ยว หรือสวมรองเท้าที่สะอาดและเหมาะสม รวมทั้งปลอดภัยในการปฏิบัติงาน	ถูก	144	98.6	2
8.6 ผู้ปฏิบัติงานสามารถสูบบุหรี่ในบริเวณพื้นที่ปฏิบัติงานได้ (เฉลย : ไม่สามารถสูบบุหรี่ในบริเวณพื้นที่ปฏิบัติงานได้)	ผิด	118	80.8	6
8.7 มีการทำสื่อ เช่น ป้ายประกาศ รูปภาพ หรือสัญลักษณ์ เพื่อแนะนำด้านสุขลักษณะส่วนบุคคลที่ผู้ปฏิบัติงานเข้าใจและสามารถปฏิบัติตามได้ง่าย	ถูก	143	97.9	3
9. ระบบเอกสารและบันทึกข้อมูล				
9.1 มีการบันทึกข้อมูลของกระบวนการผลิตเกลือทะเล เช่น ข้อมูลรหัสแปลง วันเดือนปีที่ทำน้ำทะเลเข้าปริมาณเกลือที่เก็บเกี่ยวได้ในแต่ละกระถางนา ข้อมูลผู้รับซื้อ เป็นต้น	ถูก	127	87.0	1

ตารางที่ 4.5 (ต่อ)

n = 146

ประเด็นคำถาม	เฉลี่ย	ตอบถูกต้อง		อันดับ
		จำนวน (ราย)	ร้อยละ	
9.2 เก็บรักษาบันทึกข้อมูลการปฏิบัติงานและเอกสารสำคัญที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานไว้อย่างน้อย 2 ปี ของการผลิตติดต่อกัน (เฉลี่ย : ต้องเก็บรักษาบันทึกข้อมูลการปฏิบัติงานและเอกสารสำคัญที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานไว้อย่างน้อย 3 ปี ของการผลิตติดต่อกัน)	ผิด	68	46.6	2

จากตารางที่ 4.5 แสดงให้เห็นถึงข้อมูลความรู้เกี่ยวกับการผลิตเกลือทะเลตามมาตรฐานการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีสำหรับการทำนาเกลือทะเลของเกษตรกร อำเภอเมืองสมุทรสาคร จังหวัดสมุทรสาคร สรุปได้ดังนี้

ความรู้เกี่ยวกับสถานที่ทำนาเกลือทะเล พบว่า เกษตรกร ร้อยละ 97.9 มีความรู้ในประเด็น พื้นที่แปลงนามีลักษณะเป็นพื้นราบ จัดแบ่งพื้นที่เป็นกระถางที่สามารถเก็บกักน้ำได้ และถ่ายเทน้ำระหว่างกระถางนาได้ รองลงมา ร้อยละ 91.8 มีความรู้ในประเด็น ควรอยู่ใกล้ทะเลเพื่อสะดวกต่อการนำน้ำทะเลเข้าสู่แปลงนา และร้อยละ 91.8 มีความรู้ในประเด็น การทำนาเกลือสามารถทำในบริเวณที่มีความเสี่ยงต่อการปนเปื้อนได้ ตามลำดับ

ความรู้เกี่ยวกับการพักน้ำทะเล พบว่า เกษตรกร ร้อยละ 97.3 มีความรู้ในประเด็น ควรนำน้ำทะเลในช่วงที่มีคุณภาพดีเข้ามาพักหรือกักเก็บไว้ในวังชังน้ำ เพื่อช่วยให้มีการตกตะกอนของสิ่งเจือปนในน้ำทะเล และมีปริมาณเพียงพอสำหรับการทำนาเกลือทะเล และร้อยละ 61.6 มีความรู้ในประเด็น เมื่อมีการนำน้ำมาพักไว้ในวังชังน้ำ ไม่ต้องบันทึกวันที่ระบุช่วงเวลา (วัน เดือน ปี)

ความรู้เกี่ยวกับการปฏิบัติในกระบวนการผลิตเกลือทะเลธรรมชาติ พบว่า เกษตรกร ร้อยละ 100.0 มีความรู้ในประเด็น มีมาตรการดำเนินการเพื่อป้องกันสิ่งปนเปื้อน และสิ่งปนเปื้อนอื่น โดยเฉพาะขยะที่มาจากภายนอก และร้อยละ 100.0 มีความรู้ในประเด็น มีการบำรุงรักษาแปลงนาเกลือ เช่น ร่องน้ำ ร่องระบายน้ำภายในกระถางนา (ขานา) คันดินรอบกระถางนา ให้อยู่ในสภาพที่เหมาะสมต่อการปฏิบัติงาน รองลงมา ร้อยละ 98.6 มีความรู้ในประเด็น มีวิธีการจัดการและกำจัดขยะมูลฝอยอย่างถูกสุขลักษณะ ร้อยละ 94.5 มีความรู้ในประเด็น ต้องมีการจัดการกับผลพลอยได้

นอกเหนือจากเกลือทะเลธรรมชาติ เช่น น้ำเค็ม ดีเกลือ ซี้แดด อย่างเหมาะสม และไม่ส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม ร้อยละ 87.7 มีความรู้ในประเด็น ต้องมีวิธีการแยกเกลือจืดซึ่งมีองค์ประกอบส่วนใหญ่เป็นแคลเซียมซัลเฟต ออกจากนาตากตามความเหมาะสม เช่น การชูด/ร่อนเกลือออกจากดิน เพื่อให้สามารถผลิตเกลือทะเลธรรมชาติที่มีคุณภาพ ร้อยละ 85.6 มีความรู้ในประเด็น การเก็บเกี่ยวเกลือทะเล (การรื้อเกลือ) ไม่ต้องคำนึงถึงการปนเปื้อนและคุณภาพของเกลือทะเลธรรมชาติ และร้อยละ 70.5 มีความรู้ในประเด็น ก่อนเริ่มฤดูการผลิตและระหว่างการผลิต ไม่ต้องเก็บเศษตะกอนแห้งที่ทับถมอยู่กับพื้นกระถางนา (ซี้แดด) ออก ตามลำดับ

ความรู้เกี่ยวกับการปฏิบัติต่อผลิตผลเกลือทะเลธรรมชาติและการเก็บรักษา พบว่า เกษตรกร ร้อยละ 100.0 มีความรู้ในประเด็น มีการจัดการสถานที่และวิธีการขนย้าย พัก และ/หรือเก็บรักษาเกลือทะเลธรรมชาติอย่างถูกสุขลักษณะ เพื่อป้องกันการปนเปื้อนจากอันตรายและสิ่งแปลกปลอม ที่มีผลต่อความปลอดภัยและคุณภาพของเกลือทะเลธรรมชาติ และร้อยละ 95.9 มีความรู้ในประเด็น มีการป้องกันการผลิตผลเกลือทะเลธรรมชาติ ไม่ให้เกิดการปนเปื้อนจากสิ่งสกปรกหรือสิ่งที่เป็นอันตรายอื่นๆ จากพื้นดินในบริเวณพักและ/หรือเก็บรักษา เช่น การรองพื้นด้วยเกลือตามลำดับ

ความรู้เกี่ยวกับเครื่องมือและอุปกรณ์ พบว่า เกษตรกร ร้อยละ 100.0 มีความรู้ในประเด็น ทำความสะอาดและบำรุงรักษา อุปกรณ์ เครื่องมือ เครื่องใช้ ในการทำนาเกลือทะเล และขนย้ายเกลือทะเลธรรมชาติ รวมทั้งภาชนะที่ใช้ในการบรรจุทุกครั้งหลังการใช้งาน และจัดเก็บอุปกรณ์ เครื่องมือ เครื่องใช้ อย่างถูกสุขลักษณะ รองลงมา ร้อยละ 69.9 มีความรู้ในประเด็น ผู้ปฏิบัติงานสามารถใช้งานอุปกรณ์และเครื่องมือได้เลยโดยไม่ต้องผ่านการอบรม/สอนงาน และร้อยละ 68.5 มีความรู้ในประเด็น การตรวจสอบอุปกรณ์ เครื่องมือ รวมถึงเครื่องใช้ไฟฟ้า ทำแค่เพียงเฉพาะก่อนเริ่มการปฏิบัติงานเท่านั้น ตามลำดับ

ความรู้เกี่ยวกับการจัดการการล้าง/ไม่/บด (ถ้ามี) และการบรรจุ พบว่า เกษตรกร ร้อยละ 100.0 มีความรู้ในประเด็น ทำความสะอาดภาชนะ เครื่องมือ อุปกรณ์ เครื่องใช้ ให้สะอาด ร้อยละ 100.0 มีความรู้ในประเด็น จัดให้มีระบบป้องกันการปนเปื้อนจากสิ่งแปลกปลอม เช่น แก้วหรือเศษโลหะจากเครื่องจักร สารเคมีที่ไม่พึงประสงค์ รองลงมา ร้อยละ 98.6 มีความรู้ในประเด็น มีการตรวจสอบและคัดเลือกเกลือทะเลก่อนล้าง/ไม่/บด (ถ้ามี) และการบรรจุ ร้อยละ 95.9 มีความรู้ในประเด็น ใช้ภาชนะบรรจุที่สามารถป้องกันการปนเปื้อนของเกลือทะเลได้เพียงพอ ร้อยละ 95.9 มีความรู้ในประเด็น กรณีใช้ถุงซ้่า สามารถใช้ถุงที่ผ่านการบรรจุปุ๋ย ซีเมนต์ สารเคมี มาก่อนหน้านี้ได้ ร้อยละ 86.3 มีความรู้ในประเด็น การบรรจุสามารถบรรจุในบริเวณที่มีฝุ่นละอองได้ และร้อยละ 63.0 มีความรู้ในประเด็น การบรรจุในถุงขนาดใหญ่/กระสอบ น้ำหนักบรรจุไม่ควรเกิน 60 kg ตามลำดับ

ความรู้เกี่ยวกับการควบคุมสัตว์พาหะนำเชื้อ พบว่า เกษตรกร ร้อยละ 100.0 มีความรู้ในประเด็น มีการป้องกัน ดูแลมิให้มีสัตว์พาหะนำเชื้อภายในบริเวณที่เก็บรักษาผลผลิตเกลือทะเลธรรมชาติ รวมถึงบริเวณการล้าง/ไม่/บด (ถ้ามี) และการบรรจุ และร้อยละ 82.9 มีความรู้ในประเด็น สามารถเลี้ยงสัตว์ในบริเวณพื้นที่ปฏิบัติงาน บริเวณเก็บเกี่ยว บรรจุ และเก็บรักษาผลผลิตเกลือทะเลธรรมชาติได้

ความรู้เกี่ยวกับสุขลักษณะส่วนบุคคล พบว่า เกษตรกร ร้อยละ 99.3 มีความรู้ในประเด็น สวมชุดสำหรับการปฏิบัติงานที่เหมาะสมและสะอาด รองลงมา ร้อยละ 98.6 มีความรู้ในประเด็น ผู้ปฏิบัติงานต้องล้างเท้าให้สะอาดก่อนปฏิบัติงานในการเก็บเกี่ยว หรือสวมรองเท้าที่สะอาดและเหมาะสม รวมทั้งปลอดภัยในการปฏิบัติงาน ร้อยละ 97.9 มีความรู้ในประเด็น มีการทำสื่อ เช่น ป้ายประกาศ รูปภาพ หรือสัญลักษณ์ เพื่อแนะนำด้านสุขลักษณะส่วนบุคคลที่ผู้ปฏิบัติงานเข้าใจและสามารถปฏิบัติตามได้ง่าย ร้อยละ 95.9 มีความรู้ในประเด็น บุคลากรที่ปฏิบัติงานประจำ เช่น เจ้าของนา ผู้จัดการ (นายนา หรือคนเดินน้ำ) ควรมีความรู้/ได้รับการฝึกอบรม/ประชุม เรื่องสุขลักษณะที่ควรปฏิบัติ ร้อยละ 95.9 มีความรู้ในประเด็น ผู้ปฏิบัติงานไม่ต้องล้างมือหลังใช้ห้องสุขา ร้อยละ 80.8 มีความรู้ในประเด็น ผู้ปฏิบัติงานสามารถสูบบุหรี่ในบริเวณพื้นที่ปฏิบัติงานได้และร้อยละ 79.5 มีความรู้ในประเด็น บุคลากรที่เจ็บป่วยด้วยโรคติดต่อที่อาจส่งผ่านสู่อาหารได้ เช่น โรคบิด โรคอุจจาระร่วง โรคไทฟอยด์ โรคอหิวาตกโรค สามารถเข้าไปในบริเวณปฏิบัติงานได้ ตามลำดับ

ความรู้เกี่ยวกับระบบเอกสารและบันทึกข้อมูล พบว่า เกษตรกร ร้อยละ 87.0 มีความรู้ในประเด็น มีการบันทึกข้อมูลของกระบวนการผลิตเกลือทะเล เช่น ข้อมูลรหัสแปลง วันเดือนปีที่นำน้ำทะเลเข้า ปริมาณเกลือที่เก็บเกี่ยวได้ในแต่ละกระถางนา ข้อมูลผู้รับซื้อ เป็นต้น และร้อยละ 46.6 มีความรู้ในประเด็น เก็บรักษาบันทึกข้อมูลการปฏิบัติงานและเอกสารสำคัญที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานไว้อย่างน้อย 2 ปี ของการผลิตติดต่อกัน

ตารางที่ 4.6 ประเมินผลความรู้เกี่ยวกับการผลิตเกลือทะเลตามมาตรฐานการปฏิบัติทางการเกษตร
ที่ดีสำหรับการทำนาเกลือทะเลของเกษตรกร

n = 146

ความรู้ (คะแนน)	ความหมาย	จำนวน (ราย)	ร้อยละ	อันดับ
0 - 7	น้อยที่สุด	0	0.0	3
8 - 14	น้อย	0	0.0	3
15 - 21	ปานกลาง	0	0.0	3
22 - 28	มาก	23	15.8	2
28 - 35	มากที่สุด	123	84.2	1

ต่ำสุด = 23 สูงสุด = 35 ค่าเฉลี่ย = 31.16 SD = 2.543

จากตารางที่ 4.6 ประเมินผลความรู้เกี่ยวกับการผลิตเกลือทะเลตามมาตรฐานการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีสำหรับการทำนาเกลือทะเลของเกษตรกร พบว่า เกษตรกร ร้อยละ 84.2 มีความรู้
อยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมา ร้อยละ 15.8 มีความรู้ในระดับมาก และไม่พบว่าเกษตรกรมีความ
รู้ในระดับระดับปานกลาง และไม่พบว่าเกษตรกรมีความรู้ในระดับน้อย และไม่พบว่าเกษตรกรมี
ความรู้ในระดับน้อยที่สุด โดยเกษตรกรมีคะแนนต่ำสุด 23 คะแนน เกษตรกรมีคะแนนสูงสุด 35
คะแนน และเกษตรกรมีคะแนนเฉลี่ย 31.16 คะแนน หมายถึง เกษตรกรส่วนใหญ่มีความรู้ในระดับ
มากที่สุด ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 2.543 คะแนน

ตอนที่ 4 การได้รับการส่งเสริมและความต้องการการส่งเสริมการผลิตเกลือทะเลตาม มาตรฐานการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีสำหรับการทำนาเกลือทะเลของเกษตรกร

จากการศึกษาการได้รับการส่งเสริมและความต้องการการส่งเสริมการผลิตเกลือทะเลตาม
มาตรฐานการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีสำหรับการทำนาเกลือทะเลของเกษตรกร ผู้วิจัยใช้แบบสัมภาษณ์ที่
เป็นคำถามวัดความต้องการ ประกอบด้วย 3 ประเด็น ได้แก่ ด้านวิธีการส่งเสริม ด้านความต้องการ
ความรู้เกี่ยวกับการปฏิบัติตามมาตรฐานการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดี สำหรับการทำนาเกลือทะเลของ
เกษตรกร และด้านการสนับสนุน ให้เลือกตอบ 5 ระดับ ได้แก่ การได้รับการส่งเสริม/ระดับความ
ต้องการน้อยที่สุด การได้รับการส่งเสริม/ระดับความต้องการน้อย การได้รับการส่งเสริม/ระดับความ
ต้องการปานกลาง การได้รับการส่งเสริม/ระดับความต้องการมาก และการได้รับการส่งเสริม/ระดับ
ความต้องการมากที่สุด ผลการวิเคราะห์ข้อมูล ปรากฏผลตามตารางที่ 4.7 – 4.14

ตารางที่ 4.7 การได้รับการส่งเสริมด้านวิธีการส่งเสริม

n = 146

ด้านวิธีการส่งเสริม	การได้รับการส่งเสริม (จำนวน/ร้อยละ)					ค่าเฉลี่ย (SD)	ความ หมาย	อันดับ
	1	2	3	4	5			
	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)			
1. รายบุคคล								
1 การเยี่ยมเยียนจากเจ้าหน้าที่	5 (3.4)	22 (15.1)	62 (42.5)	31 (21.2)	26 (17.8)	3.35 (1.048)	ปาน กลาง	1
2 การโทรศัพท์จากเจ้าหน้าที่	8 (5.5)	34 (23.3)	59 (40.4)	25 (17.1)	20 (13.7)	3.10 (1.081)	ปาน กลาง	3
3 ผู้นำชุมชน	21 (14.4)	36 (24.7)	50 (34.2)	24 (16.4)	15 (10.3)	2.83 (1.175)	ปาน กลาง	4
4 การส่งข้อความ หรือพูดคุย ผ่านข้อความทาง โทรศัพท์มือถือ (LINE)	19 (13.0)	39 (26.7)	50 (34.2)	28 (19.2)	10 (6.8)	2.80 (1.106)	ปาน กลาง	5
5 เกษตรกรต้นแบบ	13 (8.9)	28 (19.2)	52 (35.6)	31 (21.2)	22 (15.1)	3.14 (1.163)	ปาน กลาง	2
เฉลี่ยรวม						3.05 (0.874)	ปาน กลาง	1
2. แบบกลุ่ม								
1 การฝึกอบรม	11 (7.5)	41 (28.1)	56 (38.4)	25 (17.1)	13 (8.9)	2.92 (1.054)	ปาน กลาง	1
2 การศึกษาดูงาน	29 (19.9)	62 (42.5)	42 (28.8)	5 (3.4)	8 (5.5)	2.32 (1.010)	น้อย	2
3 จุดสาธิต	33 (22.6)	52 (35.6)	48 (32.9)	8 (5.5)	5 (3.4)	2.32 (0.995)	น้อย	2
4 ทักษะศึกษา	37 (25.3)	63 (43.2)	30 (20.5)	10 (6.8)	6 (4.1)	2.21 (1.032)	น้อย	5
5 การสัมมนา	41 (28.1)	56 (38.4)	36 (24.7)	4 (2.7)	9 (6.2)	2.21 (1.076)	น้อย	5
เฉลี่ยรวม						2.39 (0.924)	น้อย	2

ตารางที่ 4.7 (ต่อ)

n = 146

ด้านวิธีการส่งเสริม	การได้รับการส่งเสริม (จำนวน/ร้อยละ)					ค่าเฉลี่ย (SD)	ความ หมาย	อันดับ
	1	2	3	4	5			
	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)			
3. แบบมวลชน								
1 วิทยุกระจายเสียง	64 (43.8)	54 (37.0)	27 (18.5)	1 (0.7)	-	1.76 (0.773)	น้อย ที่สุด	7
2 รายการวิทยุ	74 (50.7)	57 (39.0)	15 (10.3)	-	-	1.60 (0.670)	น้อย ที่สุด	8
3 รายการโทรทัศน์	50 (34.2)	66 (45.2)	27 (18.5)	3 (2.1)	-	1.88 (0.775)	น้อย	6
4 วารสาร นิตยสารป้าย ประกาศโปสเตอร์และ แผ่นพับ	10 (6.8)	34 (23.3)	76 (52.1)	20 (13.7)	6 (4.1)	2.85 (0.889)	ปาน กลาง	1
5 สื่อออนไลน์ ยูทูบ (YouTube)	31 (21.2)	49 (33.6)	48 (32.9)	16 (11.0)	2 (1.4)	2.38 (0.984)	น้อย	3
6 สื่อออนไลน์ เฟซบุ๊ก (Facebook)	27 (18.5)	56 (38.4)	46 (31.5)	14 (9.6)	3 (2.1)	2.38 (0.963)	น้อย	3
7 สื่อออนไลน์ ไลน์ (LINE)	27 (18.5)	40 (27.4)	61 (41.8)	14 (9.6)	4 (2.7)	2.51 (0.991)	น้อย	2
8 แอปพลิเคชัน (Application)	59 (40.4)	45 (30.8)	39 (26.7)	3 (2.1)	-	1.90 (0.866)	น้อย	5
เฉลี่ยรวม						2.16 (0.634)	น้อย	3
	เฉลี่ยรวมทั้งหมด					2.53 (0.626)	น้อย	

จากตารางที่ 4.7 แสดงให้เห็นถึง การได้รับการส่งเสริมด้านวิธีการส่งเสริมการผลิตเกลือ
ทะเลตามมาตรฐานการปฏิบัติทางเกษตรที่ดีสำหรับการทำนาเกลือทะเลของเกษตรกร สรุปได้ดังนี้

รายบุคคล พบว่า เกษตรกรได้รับการส่งเสริมรายบุคคล ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย 3.05) โดยเมื่อพิจารณารายละเอียดในแต่ละประเด็น พบว่า เกษตรกรได้รับการส่งเสริมรายบุคคลอยู่ในระดับปานกลาง จำนวน 5 ประเด็น ได้แก่ การเยี่ยมเยียนจากเจ้าหน้าที่ (ค่าเฉลี่ย 3.35) รองลงมา เกษตรกรต้นแบบ (ค่าเฉลี่ย 3.14) การโทรศัพท์จากเจ้าหน้าที่ (ค่าเฉลี่ย 3.10) ผู้นำชุมชน (ค่าเฉลี่ย 2.83) การส่งข้อความหรือพูดคุยผ่านข้อความทางโทรศัพท์มือถือ (LINE) (ค่าเฉลี่ย 2.80) ตามลำดับ

แบบกลุ่ม พบว่า เกษตรกรได้รับการส่งเสริมแบบกลุ่ม ในภาพรวมอยู่ในระดับน้อย (ค่าเฉลี่ย 2.39) โดยเมื่อพิจารณารายละเอียดในแต่ละประเด็น พบว่า เกษตรกรได้รับการส่งเสริมแบบกลุ่มอยู่ในระดับปานกลาง จำนวน 1 ประเด็น ได้แก่ การฝึกอบรม (ค่าเฉลี่ย 2.92) และเกษตรกรได้รับการส่งเสริมแบบกลุ่มอยู่ในระดับน้อย จำนวน 4 ประเด็น ได้แก่ การศึกษาดูงาน (ค่าเฉลี่ย 2.32) จุดสาธิต (ค่าเฉลี่ย 2.32) รองลงมา ทัศนศึกษา (ค่าเฉลี่ย 2.21) การสัมมนา (ค่าเฉลี่ย 2.21) ตามลำดับ

แบบมวลชน พบว่า เกษตรกรได้รับการส่งเสริมแบบมวลชน ในภาพรวมอยู่ในระดับน้อย (ค่าเฉลี่ย 2.16) โดยเมื่อพิจารณารายละเอียดในแต่ละประเด็น พบว่า เกษตรกรได้รับการส่งเสริมแบบมวลชนอยู่ในระดับปานกลาง จำนวน 1 ประเด็น ได้แก่ วารสาร นิตยสารป้าย ประกาศโปสเตอร์และแผ่นพับ (ค่าเฉลี่ย 2.85) และเกษตรกรได้รับการส่งเสริมแบบมวลชนอยู่ในระดับน้อย จำนวน 5 ประเด็น ได้แก่ สื่อออนไลน์ ไลน์ (LINE) (ค่าเฉลี่ย 2.51) รองลงมา สื่อออนไลน์ ยูทูป (YouTube) (ค่าเฉลี่ย 2.38) สื่อออนไลน์ เฟซบุ๊ก (Facebook) (ค่าเฉลี่ย 2.38) แอปพลิเคชัน (Application) (ค่าเฉลี่ย 1.90) รายการโทรทัศน์ (ค่าเฉลี่ย 1.88) และเกษตรกรได้รับการส่งเสริมแบบมวลชนอยู่ในระดับน้อยที่สุด จำนวน 2 ประเด็น ได้แก่ วิทยุกระจายเสียง (ค่าเฉลี่ย 1.76) รองลงมารายการวิทยุ (ค่าเฉลี่ย 1.60) ตามลำดับ

ตารางที่ 4.8 การได้รับการส่งเสริมด้านความรู้เกี่ยวกับการปฏิบัติตามมาตรฐานการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีสำหรับการทำนาเกลือทะเลของเกษตรกร

n = 146

ด้านความรู้	การได้รับการส่งเสริม (จำนวน/ร้อยละ)					ค่าเฉลี่ย (SD)	ความหมาย	อันดับ
	1	2	3	4	5			
	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)			
1 สถานที่ทำนาเกลือทะเล	17 (11.6)	40 (27.4)	72 (49.3)	12 (8.2)	5 (3.4)	2.64 (0.915)	ปานกลาง	3

ตารางที่ 4.8 (ต่อ)

n = 146

ด้านความรู้	การได้รับการส่งเสริม (จำนวน/ร้อยละ)					ค่าเฉลี่ย (SD)	ความหมาย	อันดับ
	1 จำนวน (ร้อยละ)	2 จำนวน (ร้อยละ)	3 จำนวน (ร้อยละ)	4 จำนวน (ร้อยละ)	5 จำนวน (ร้อยละ)			
2 การพักน้ำทะเล	17 (11.6)	48 (32.9)	64 (43.8)	11 (7.5)	6 (4.1)	2.60 (0.936)	น้อย	4
3 การปฏิบัติในกระบวนการผลิตเกลือทะเลธรรมชาติ	14 (9.6)	45 (30.8)	66 (45.2)	16 (11.0)	5 (3.4)	2.68 (0.917)	ปานกลาง	2
4 การปฏิบัติต่อผลิตผลเกลือทะเลธรรมชาติและ การเก็บรักษา	12 (8.2)	53 (36.3)	55 (37.7)	18 (12.3)	8 (5.5)	2.71 (0.977)	ปานกลาง	1
5 เครื่องมือและอุปกรณ์	26 (17.8)	46 (31.5)	55 (37.7)	13 (8.9)	6 (4.1)	2.50 (1.019)	น้อย	7
6 การจัดการการล้าง/ไม่/บด และการบรรจุ	45 (30.8)	35 (24.0)	46 (31.5)	13 (8.9)	7 (4.8)	2.33 (1.145)	น้อย	9
7 การควบคุมสัตว์พาหะนำเชื้อ	22 (15.1)	56 (38.4)	49 (33.6)	14 (9.6)	5 (3.4)	2.48 (0.977)	น้อย	8
8 สุขลักษณะส่วนบุคคล	20 (13.7)	51 (34.9)	52 (35.6)	18 (12.3)	5 (3.4)	2.57 (0.989)	น้อย	5
9 ระบบเอกสารและบันทึกข้อมูล	33 (22.6)	33 (22.6)	60 (41.1)	13 (8.9)	7 (4.8)	2.51 (1.084)	น้อย	6
เฉลี่ยรวม						2.56 (0.884)	น้อย	

จากตารางที่ 4.8 แสดงให้เห็นถึง การได้รับการส่งเสริมด้านความรู้เกี่ยวกับการปฏิบัติ ตามมาตรฐานการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีสำหรับการทำนาเกลือทะเลของเกษตรกร พบว่า เกษตรกร ได้รับการส่งเสริมด้านความต้องการความรู้เกี่ยวกับการปฏิบัติตามมาตรฐานการปฏิบัติทางการเกษตร ที่ดีสำหรับการทำนาเกลือทะเลของเกษตรกรในภาพรวมอยู่ในระดับน้อย (ค่าเฉลี่ย 2.56) โดยเมื่อ พิจารณารายละเอียดในแต่ละประเด็น พบว่า เกษตรกรได้รับการส่งเสริมด้านความต้องการความรู้ อยู่ ในระดับปานกลาง จำนวน 3 ประเด็น ได้แก่ การปฏิบัติต่อผลิตผลเกลือทะเลธรรมชาติและ การเก็บรักษา (ค่าเฉลี่ย 2.71) รองลงมา การปฏิบัติในกระบวนการผลิตเกลือทะเลธรรมชาติ (ค่าเฉลี่ย 2.68) สถานที่ทำนาเกลือทะเล (ค่าเฉลี่ย 2.68) และเกษตรกรได้รับการส่งเสริมด้านความต้องการความรู้ อยู่

ในระดับน้อย จำนวน 6 ประเด็น ได้แก่ การพักน้ำทะเล (ค่าเฉลี่ย 2.60) รองลงมา สุขลักษณะส่วนบุคคล (ค่าเฉลี่ย 2.57) ระบบเอกสารและบันทึกข้อมูล(ค่าเฉลี่ย 2.51) เครื่องมือและอุปกรณ์ (ค่าเฉลี่ย 2.50) การควบคุมสัตว์พาหะนำเชื้อ (ค่าเฉลี่ย 2.48) การจัดการการล้าง/โม้/บด และการบรรจุ (ค่าเฉลี่ย 2.33) ตามลำดับ

ตารางที่ 4.9 การได้รับการส่งเสริมด้านการสนับสนุน

n = 146

ด้านการสนับสนุน	การได้รับการส่งเสริม (จำนวน/ร้อยละ)					ค่าเฉลี่ย (SD)	ความหมาย	อันดับ
	1	2	3	4	5			
	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)			
1. ปัจจัยการผลิต								
1 อุปกรณ์/เครื่องมือที่ใช้ในการทำงานนอกทะเล เช่น อีรูน พลั้วชอย คทาซึก เป็นต้น	57 (39.0)	63 (43.2)	23 (15.8)	3 (2.1)	-	1.80 (0.773)	น้อยที่สุด	2
2 อุปกรณ์สำหรับใช้ตรวจวัดความเค็ม เช่น พรอทวัดความเค็ม	68 (46.6)	58 (39.7)	17 (11.6)	1 (0.7)	2 (1.4)	1.71 (0.807)	น้อยที่สุด	3
3 วัสดุบรรจุภัณฑ์ เช่น กระจสบใส่เกลือ	107 (73.3)	34 (23.3)	5 (3.4)	-	-	1.30 (0.530)	น้อยที่สุด	5
4 เครื่องทุ่นแรง/เครื่องจักรที่ใช้ในการทำงานนอกทะเล	106 (72.6)	33 (22.6)	7 (4.8)	-	-	1.32 (0.562)	น้อยที่สุด	4
5 เครื่องแต่งกาย เช่น หมวกคลุมหน้า เสื้อแขนยาว รองเท้าบูท เป็นต้น	46 (31.5)	63 (43.2)	28 (19.2)	7 (4.8)	2 (1.4)	2.01 (0.910)	น้อยที่สุด	1
เฉลี่ยรวม						1.63 (0.543)	น้อยที่สุด	2
2. แหล่งเงินทุน								
1 การเข้าแหล่งสนับสนุนเงินทุนจากการเข้าร่วมโครงการต่างๆของหน่วยงานของภาครัฐ	37 (25.3)	60 (41.1)	41 (28.1)	2 (1.4)	6 (4.1)	2.18 (0.966)	น้อยที่สุด	2

ตารางที่ 4.9 (ต่อ)

n = 146

ด้านการสนับสนุน	การได้รับการส่งเสริม (จำนวน/ร้อยละ)					ค่าเฉลี่ย (SD)	ความ หมาย	อันดับ
	1	2	3	4	5			
	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)			
2 การเข้าแหล่งสนับสนุน เงินทุนจากการเข้าร่วม โครงการต่างๆของ หน่วยงานภาคเอกชน	80 (54.8)	43 (29.5)	23 (15.8)	-	-	1.61 (0.746)	น้อย ที่สุด	4
3 การเข้าถึงแหล่งเงินทุนที่มี อัตราดอกเบี้ยเหมาะสม จากธนาคารของภาครัฐ	43 (29.5)	55 (37.7)	44 (30.1)	4 (2.7)	-	2.06 (0.841)	น้อย	3
4 การเข้าถึงแหล่งเงินทุนที่มี อัตราดอกเบี้ยเหมาะสม จากสหกรณ์	35 (24.0)	37 (25.3)	57 (39.0)	15 (10.3)	2 (1.4)	2.40 (1.007)	น้อย	1
เฉลี่ยรวม						2.06 (0.726)	น้อย	1
เฉลี่ยรวมทั้งหมด						1.85 (0.488)	น้อย	

จากตารางที่ 4.9 แสดงให้เห็นถึง การได้รับการส่งเสริมด้านการสนับสนุนการผลิตเกลือทะเลตามมาตรฐานการปฏิบัติทางเกษตรที่ดีสำหรับทำนาเกลือทะเลของเกษตรกรสรุปได้ดังนี้

ปัจจัยการผลิต พบว่า เกษตรกรได้รับการส่งเสริมด้านการสนับสนุนปัจจัยการผลิตในภาพรวมอยู่ในระดับน้อยที่สุด (ค่าเฉลี่ย 1.63) โดยเมื่อพิจารณารายละเอียดในแต่ละประเด็น พบว่า เกษตรกรได้รับการส่งเสริมด้านการสนับสนุนปัจจัยการผลิตอยู่ในระดับน้อย จำนวน 1 ประเด็น ได้แก่ เครื่องแต่งกาย เช่น หมวกคลุมหน้า เสื้อแขนยาว รองเท้าบูท เป็นต้น (ค่าเฉลี่ย 2.01) และเกษตรกรได้รับการส่งเสริมด้านการสนับสนุนปัจจัยการผลิตอยู่ในระดับน้อยที่สุด จำนวน 4 ประเด็น ได้แก่ อุปกรณ์/เครื่องมือที่ใช้ในการทำนาเกลือทะเล เช่น อิฐน พลับซอย คทาซัก เป็นต้น (ค่าเฉลี่ย 1.80) รองลงมา อุปกรณ์สำหรับใช้ตรวจวัดความเค็ม เช่น พรอทวัดความเค็ม (ค่าเฉลี่ย 1.71) เครื่องทุนแรง/เครื่องจักรที่ใช้ในการทำนาเกลือทะเล (ค่าเฉลี่ย 2.38) วัสดุบรรจุภัณฑ์ เช่น กระสอบใส่เกลือ (ค่าเฉลี่ย 1.30) ตามลำดับ

แหล่งเงินทุน พบว่า เกษตรกรได้รับการส่งเสริมด้านการสนับสนุนแหล่งเงินทุนในภาพรวมอยู่ในระดับน้อย (ค่าเฉลี่ย 2.06) โดยเมื่อพิจารณารายละเอียดในแต่ละประเด็น พบว่า เกษตรกรได้รับการส่งเสริมด้านการสนับสนุนแหล่งเงินทุนอยู่ในระดับน้อย จำนวน 3 ประเด็น ได้แก่ การเข้าถึงแหล่งเงินทุนที่มีอัตราดอกเบี้ยเหมาะสมจากสหกรณ์ (ค่าเฉลี่ย 2.40) รองลงมา การเข้าแหล่งสนับสนุนเงินทุนจากการเข้าร่วมโครงการต่างๆของหน่วยงานของภาครัฐ (ค่าเฉลี่ย 2.18) การเข้าถึงแหล่งเงินทุนที่มีอัตราดอกเบี้ยเหมาะสมจากธนาคารของภาครัฐ (ค่าเฉลี่ย 2.06) และ เกษตรกรได้รับการส่งเสริมด้านการสนับสนุนแหล่งเงินทุนอยู่ในระดับน้อยที่สุด จำนวน 1 ประเด็น ได้แก่ การเข้าแหล่งสนับสนุนเงินทุนจากการเข้าร่วมโครงการต่างๆของหน่วยงานภาคเอกชน(ค่าเฉลี่ย 1.61) ตามลำดับ

ตารางที่ 4.10 สรุปภาพรวมการได้รับการส่งเสริมการผลิตเกลือทะเลตามมาตรฐานการปฏิบัติทางเกษตรที่ดีสำหรับการทำนาเกลือทะเลของเกษตรกร

n = 146			
การได้รับการส่งเสริม	ค่าเฉลี่ย (SD)	ความหมาย	อันดับ
1. ด้านวิธีการส่งเสริม	2.53 (0.626)	น้อย	2
2. ด้านความรู้	2.56 (0.884)	น้อย	1
3. ด้านการสนับสนุน	1.85 (0.488)	น้อย	3
เฉลี่ยรวมทั้งหมด	2.31 (0.528)	น้อย	

จากตารางที่ 4.10 แสดงให้เห็นถึง สรุปภาพรวมการได้รับการส่งเสริมการผลิตเกลือทะเลตามมาตรฐานการปฏิบัติทางเกษตรที่ดีสำหรับการทำนาเกลือทะเลของเกษตรกร สรุปได้ดังนี้ เกษตรกรได้รับการส่งเสริมการผลิตเกลือทะเลตามมาตรฐานการปฏิบัติทางเกษตรที่ดีสำหรับการทำนาเกลือทะเลของเกษตรกร ในภาพรวมอยู่ในระดับน้อย (ค่าเฉลี่ย 2.31) โดยเมื่อพิจารณาในแต่ละประเด็นพบว่า เกษตรกรได้รับการส่งเสริมการผลิตเกลือทะเลตามมาตรฐานการปฏิบัติทางเกษตรที่ดีสำหรับ

การทำนาเกลือทะเลของเกษตรกร อยู่ในระดับน้อย จำนวน 3 ประเด็น ได้แก่ ด้านความรู้ (ค่าเฉลี่ย 2.56) ด้านวิธีการส่งเสริม (ค่าเฉลี่ย 2.53) และด้านการสนับสนุน (ค่าเฉลี่ย 1.85) ตามลำดับ

ตารางที่ 4.11 ความต้องการด้านวิธีการส่งเสริม

n = 146

ด้านวิธีการส่งเสริม	ความต้องการ (จำนวน/ร้อยละ)					ค่าเฉลี่ย (SD)	ความหมาย	อันดับ
	1	2	3	4	5			
	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)			
1. รายบุคคล								
1 การเยี่ยมชมจากเจ้าหน้าที่	8 (5.5)	12 (8.2)	37 (25.3)	50 (34.2)	39 (26.7)	3.68 (1.119)	มาก	1
2 การโทรศัพท์จากเจ้าหน้าที่	21 (14.4)	24 (16.4)	42 (28.8)	43 (29.5)	16 (11.0)	3.06 (1.216)	ปานกลาง	4
3 ผู้นำชุมชน	15 (10.3)	36 (24.7)	35 (24.0)	37 (25.3)	23 (15.8)	3.12 (1.240)	ปานกลาง	3
4 การส่งข้อความ หรือพูดคุยผ่านข้อความทางโทรศัพท์มือถือ (LINE)	24 (16.4)	30 (20.5)	43 (29.5)	31 (21.2)	18 (12.3)	2.92 (1.254)	ปานกลาง	5
5 เกษตรกรต้นแบบ	21 (14.4)	16 (11.0)	37 (25.3)	40 (27.4)	32 (21.9)	3.32 (1.322)	ปานกลาง	2
เฉลี่ยรวม						3.22 (0.934)	ปานกลาง	1
2. แบบกลุ่ม								
1 การฝึกอบรม	16 (11.0)	23 (15.8)	33 (22.6)	33 (22.6)	41 (28.1)	3.41 (1.337)	มาก	1
2 การศึกษาดูงาน	27 (18.5)	26 (17.8)	38 (26.0)	38 (26.0)	17 (11.6)	2.95 (1.285)	ปานกลาง	4
3 จุดสาธิต	26 (17.8)	24 (16.4)	42 (28.8)	23 (15.8)	31 (21.2)	3.06 (1.376)	ปานกลาง	2
4 ทัศนศึกษา	30 (20.5)	25 (17.1)	35 (24.0)	33 (22.6)	23 (15.8)	2.96 (1.364)	ปานกลาง	3
5 การสัมมนา	22 (15.1)	33 (22.6)	41 (28.1)	36 (24.7)	14 (9.6)	2.91 (1.209)	ปานกลาง	5

ตารางที่ 4.11 (ต่อ)

n = 146

ด้านวิธีการส่งเสริม	ความต้องการ (จำนวน/ร้อยละ)					ค่าเฉลี่ย (SD)	ความ หมาย	อันดับ
	1	2	3	4	5			
	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)			
เฉลี่ยรวม						3.06 (1.038)	ปาน กลาง	2
3. แบบมวลดชน								
1 วิทยุกระจายเสียง	64 (43.8)	27 (18.5)	33 (22.6)	14 (9.6)	8 (5.5)	2.14 (1.237)	น้อย	8
2 รายการวิทยุ	62 (42.5)	26 (17.8)	36 (24.7)	10 (6.8)	12 (8.2)	2.21 (1.286)	น้อย	7
3 รายการโทรทัศน์	22 (15.1)	42 (28.8)	37 (25.3)	29 (19.9)	16 (11.0)	2.83 (1.228)	ปาน กลาง	5
4 วารสาร นิตยสารป้าย ประกาศโปสเตอร์และ แผ่นพับ	22 (15.1)	35 (24.0)	45 (30.8)	37 (25.3)	7 (4.8)	2.81 (1.122)	ปาน กลาง	6
5 สื่อออนไลน์ ยูทูบ (YouTube)	28 (19.2)	22 (15.1)	34 (23.3)	42 (28.8)	20 (13.7)	3.03 (1.33)	ปาน กลาง	2
6 สื่อออนไลน์ เฟซบุ๊ก (Facebook)	32 (21.9)	17 (11.6)	30 (20.5)	53 (36.3)	14 (9.6)	3.00 (1.324)	ปาน กลาง	3
7 สื่อออนไลน์ ไลน์ (LINE)	31 (21.2)	25 (17.1)	35 (24.0)	39 (26.7)	16 (11.0)	2.89 (1.314)	ปาน กลาง	4
8 แอปพลิเคชัน (Application)	22 (15.1)	15 (10.3)	12 (8.2)	23 (15.8)	74 (50.7)	3.77 (1.522)	มาก	1
เฉลี่ยรวม						2.83 (0.925)	ปาน กลาง	3
เฉลี่ยรวมทั้งหมด						3.03 (0.813)	ปาน กลาง	

จากตารางที่ 4.11 แสดงให้เห็นถึง ความต้องการด้านวิธีการส่งเสริมการผลิตเกลือทะเล ตามมาตรฐานการปฏิบัติทางเกษตรที่ดีสำหรับการทำนาเกลือทะเลของเกษตรกร สรุปได้ดังนี้

รายบุคคล พบว่า เกษตรกรมีความต้องการการส่งเสริมรายบุคคล ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย 3.22) โดยเมื่อพิจารณารายละเอียดในแต่ละประเด็น พบว่า เกษตรกรมีความต้องการการส่งเสริมรายบุคคลอยู่ในระดับมาก จำนวน 1 ประเด็น ได้แก่ การเยี่ยมชมจากเจ้าหน้าที่ (ค่าเฉลี่ย 3.68) และเกษตรกรมีความต้องการการส่งเสริมรายบุคคลอยู่ในระดับปานกลาง จำนวน 4 ประเด็น ได้แก่ เกษตรกรต้นแบบ (ค่าเฉลี่ย 3.32) รองลงมา ผู้นำชุมชน (ค่าเฉลี่ย 3.12) การโทรศัพท์จากเจ้าหน้าที่ (ค่าเฉลี่ย 3.06) การส่งข้อความหรือพูดคุยผ่านข้อความทางโทรศัพท์มือถือ (LINE) (ค่าเฉลี่ย 2.92) ตามลำดับ

แบบกลุ่ม พบว่า เกษตรกรมีความต้องการการส่งเสริมแบบกลุ่ม ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย 3.06) โดยเมื่อพิจารณารายละเอียดในแต่ละประเด็น พบว่า เกษตรกรมีความต้องการการส่งเสริมแบบกลุ่มอยู่ในระดับมาก จำนวน 1 ประเด็น ได้แก่ การฝึกอบรม (ค่าเฉลี่ย 3.41) และเกษตรกรมีความต้องการการส่งเสริมแบบกลุ่มอยู่ในระดับปานกลาง จำนวน 4 ประเด็น ได้แก่ จุดสาธิต (ค่าเฉลี่ย 3.06) รองลงมา ทัศนศึกษา (ค่าเฉลี่ย 2.96) การศึกษาดูงาน (ค่าเฉลี่ย 2.95) การสัมมนา (ค่าเฉลี่ย 2.91) ตามลำดับ

แบบมวลชน พบว่า เกษตรกรมีความต้องการการส่งเสริมแบบมวลชน ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย 2.83) โดยเมื่อพิจารณารายละเอียดในแต่ละประเด็น พบว่า เกษตรกรมีความต้องการการส่งเสริมแบบมวลชนอยู่ในระดับมาก จำนวน 1 ประเด็น ได้แก่ แอปพลิเคชัน (Application) (ค่าเฉลี่ย 3.77) และเกษตรกรมีความต้องการการส่งเสริมแบบมวลชนอยู่ในระดับปานกลาง จำนวน 5 ประเด็น ได้แก่ สื่อออนไลน์ ยูทูบ (YouTube) (ค่าเฉลี่ย 3.03) รองลงมา สื่อออนไลน์ เฟซบุ๊ก (Facebook) (ค่าเฉลี่ย 3.00) สื่อออนไลน์ ไลน์ (LINE) (ค่าเฉลี่ย 2.89) รายการโทรทัศน์ (ค่าเฉลี่ย 2.83) วารสาร นิตยสารป้าย ประกาศโปสเตอร์และแผ่นพับ (ค่าเฉลี่ย 2.81) และเกษตรกรมีความต้องการการส่งเสริมแบบมวลชนอยู่ในระดับน้อย จำนวน 2 ประเด็น ได้แก่ รายการวิทยุ (ค่าเฉลี่ย 2.21) รองลงมา วิทยุกระจายเสียง (ค่าเฉลี่ย 2.14) ตามลำดับ

ตารางที่ 4.12 ความต้องการด้านความรู้เกี่ยวกับการปฏิบัติตามมาตรฐานการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดี
สำหรับการทำนาเกลือทะเลของเกษตรกร

n = 146

ด้านความรู้	ความต้องการ (จำนวน/ร้อยละ)					ค่าเฉลี่ย (SD)	ความ หมาย	อันดับ
	1	2	3	4	5			
	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)			
1 สถานที่ทำนาเกลือทะเล	29 (19.9)	26 (17.8)	36 (24.7)	32 (21.9)	23 (15.8)	2.96 (1.354)	ปาน กลาง	5
2 การพักน้ำทะเล	31 (21.2)	34 (23.3)	36 (24.7)	24 (16.4)	21 (14.)	2.79 (1.339)	ปาน กลาง	8
3 การปฏิบัติในกระบวนการ ผลิตเกลือทะเลธรรมชาติ	17 (11.6)	42 (28.8)	28 (19.2)	29 (19.9)	30 (20.5)	3.09 (1.333)	ปาน กลาง	3
4 การปฏิบัติต่อผลผลิตเกลือ ทะเลธรรมชาติและการเก็บ รักษา	17 (11.6)	39 (26.7)	36 (24.7)	19 (13.0)	35 (24.0)	3.11 (1.350)	ปาน กลาง	2
5 เครื่องมือและอุปกรณ์	32 (21.9)	31 (21.2)	37 (25.3)	24 (16.4)	22 (15.1)	2.81 (1.354)	ปาน กลาง	7
6 การจัดการการล้าง/ไม่/บด และการบรรจุ	36 (24.7)	35 (24.0)	31 (21.2)	23 (15.8)	21 (14.4)	2.71 (1.374)	ปาน กลาง	9
7 การควบคุมสัตว์พาหะนำเชื้อ	21 (14.4)	31 (21.2)	39 (26.7)	33 (22.6)	22 (15.1)	3.03 (1.275)	ปาน กลาง	4
8 สุขลักษณะส่วนบุคคล	28 (19.2)	28 (19.2)	39 (26.7)	25 (17.1)	26 (17.8)	2.95 (1.361)	ปาน กลาง	6
9 ระบบเอกสารและบันทึก ข้อมูล	21 (14.4)	11 (7.5)	39 (26.7)	23 (15.8)	52 (35.6)	3.50 (1.411)	มาก	1
เฉลี่ยรวม						3.00 (1.191)	ปาน กลาง	

จากตารางที่ 4.12 แสดงให้เห็นถึง ความต้องการด้านความรู้เกี่ยวกับการปฏิบัติตามมาตรฐานการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีสำหรับการทำนาเกลือทะเลของเกษตรกร พบว่า เกษตรกรมีความต้องการการส่งเสริมด้านความต้องการความรู้เกี่ยวกับการปฏิบัติตามมาตรฐานการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีสำหรับการทำนาเกลือทะเลของเกษตรกรในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย 3.00) โดยเมื่อพิจารณารายละเอียดในแต่ละประเด็น พบว่า เกษตรกรมีความต้องการการส่งเสริมด้าน

ความต้องการความรู้ที่อยู่ในระดับมาก จำนวน 1 ประเด็น ได้แก่ ระบบเอกสารและบันทึกข้อมูล (ค่าเฉลี่ย 3.50) และเกษตรกรมีความต้องการการส่งเสริมด้านความต้องการความรู้ในระดับปานกลาง จำนวน 8 ประเด็น ได้แก่ การปฏิบัติต่อผลิตผลเกลือทะเลธรรมชาติและการเก็บรักษา (ค่าเฉลี่ย 3.11) รองลงมา การปฏิบัติในกระบวนการผลิตเกลือทะเลธรรมชาติ (ค่าเฉลี่ย 3.09) การควบคุมสัตว์พาหะนำเชื้อ (ค่าเฉลี่ย 3.03) สถานที่ทำนาเกลือทะเล (ค่าเฉลี่ย 2.96) สุขลักษณะส่วนบุคคล (ค่าเฉลี่ย 2.95) เครื่องมือและอุปกรณ์ (ค่าเฉลี่ย 2.81) การพักน้ำทะเล (ค่าเฉลี่ย 2.79) การจัดการการล้าง/ไม่/บด และการบรรจุ (ค่าเฉลี่ย 2.71) ตามลำดับ

ตารางที่ 4.13 ความต้องการด้านการสนับสนุน

n = 146

ด้านการสนับสนุน	ความต้องการ (จำนวน/ร้อยละ)					ค่าเฉลี่ย (SD)	ความหมาย	อันดับ
	1	2	3	4	5			
	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)			
1. ปัจจัยการผลิต								
1 อุปกรณ์/เครื่องมือที่ใช้ในการทำนาเกลือทะเล เช่น อีรูน พลับซอย คทาซัก เป็นต้น	7 (4.8)	7 (4.8)	14 (9.6)	41 (28.1)	77 (52.7)	4.19 (1.104)	มาก	1
2 อุปกรณ์สำหรับใช้ตรวจวัดความเค็ม เช่น พรอหวัด ความเค็ม	6 (4.1)	9 (6.2)	28 (19.2)	53 (36.3)	50 (34.2)	3.90 (1.072)	มาก	3
3 วัสดุบรรจุภัณฑ์ เช่น กระสอบใส่เกลือ	59 (40.4)	27 (18.5)	19 (13.0)	16 (11.0)	25 (17.1)	2.46 (1.523)	น้อย	5
4 เครื่องทุ่นแรง/เครื่องจักรที่ใช้ในการทำนาเกลือทะเล	4 (2.7)	2 (1.4)	26 (17.8)	46 (31.5)	68 (46.6)	4.18 (0.959)	มาก	2
5 เครื่องแต่งกาย เช่น หมวกคลุมหน้า เสื้อแขนยาว รองเท้าบูท เป็นต้น	14 (9.6)	11 (7.5)	36 (24.7)	49 (33.6)	36 (24.7)	3.56 (1.215)	มาก	4
เฉลี่ยรวม						3.66 (0.821)	มาก	2

ตารางที่ 4.13 (ต่อ)

n = 146

ด้านการสนับสนุน	ความต้องการ (จำนวน/ร้อยละ)					ค่าเฉลี่ย (SD)	ความ หมาย	อันดับ
	1	2	3	4	5			
	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)			
2. แหล่งเงินทุน								
1 การเข้าแหล่งสนับสนุน เงินทุนจากการเข้าร่วม โครงการต่างๆของ หน่วยงานของภาครัฐ	6 (4.1)	19 (13.0)	20 (13.7)	57 (39.0)	44 (30.1)	3.78 (1.136)	มาก	3
2 การเข้าแหล่งสนับสนุน เงินทุนจากการเข้าร่วม โครงการต่างๆของ หน่วยงานภาคเอกชน	10 (6.8)	25 (17.1)	29 (19.9)	62 (42.5)	20 (13.7)	3.39 (1.129)	ปาน กลาง	4
3 การเข้าถึงแหล่งเงินทุนที่มี อัตราดอกเบี้ยเหมาะสม จากธนาคารของภาครัฐ	8 (5.5)	11 (7.5)	22 (15.1)	41 (28.1)	64 (43.8)	3.97 (1.180)	มาก	1
4 การเข้าถึงแหล่งเงินทุนที่มี อัตราดอกเบี้ยเหมาะสม จากสหกรณ์	10 (6.8)	6 (4.1)	24 (16.4)	54 (37.0)	52 (35.6)	3.90 (1.141)	มาก	2
เฉลี่ยรวม						3.76 (0.990)	มาก	1
เฉลี่ยรวมทั้งหมด						3.71 (0.736)	มาก	

จากตารางที่ 4.13 แสดงให้เห็นถึง ความต้องการด้านการสนับสนุนการผลิตเกลือทะเลตามมาตรฐานการปฏิบัติทางเกษตรที่ดีสำหรับการทำนาเกลือทะเลของเกษตรกร สรุปได้ดังนี้

ปัจจัยการผลิต พบว่า เกษตรกรมีความต้องการการส่งเสริมด้านการสนับสนุนปัจจัยการผลิตในภาพรวมอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 3.66) โดยเมื่อพิจารณารายละเอียดในแต่ละประเด็น พบว่า เกษตรกรมีความต้องการการส่งเสริมด้านการสนับสนุนปัจจัยการผลิตอยู่ในระดับมาก จำนวน 4 ประเด็น ได้แก่ อุปกรณ์/เครื่องมือที่ใช้ในการทำนาเกลือทะเล เช่น อีรูน พลับซอย คชาชัก เป็นต้น (ค่าเฉลี่ย 4.19) รองลงมา เครื่องทุนแรง/เครื่องจักรที่ใช้ในการทำนาเกลือทะเล (ค่าเฉลี่ย 4.18) อุปกรณ์สำหรับใช้ตรวจวัดความเค็ม เช่น พรอทวัดความเค็ม (ค่าเฉลี่ย 3.90) เครื่องแต่งกาย เช่น

หมวดกลุ่มหน้า เลื้อยแขนยาว รองเท้าบูท เป็นต้น (ค่าเฉลี่ย 3.56) และเกษตรกรมีความต้องการการส่งเสริมด้านการสนับสนุนปัจจัยการผลิตอยู่ในระดับน้อย จำนวน 1 ประเด็น ได้แก่ วัสดุบรรจุภัณฑ์ เช่น กระสอบใส่เกลือ (ค่าเฉลี่ย 2.46) ตามลำดับ

แหล่งเงินทุน พบว่า เกษตรกรมีความต้องการการส่งเสริมด้านการสนับสนุนแหล่งเงินทุนในภาพรวมอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 3.76) โดยเมื่อพิจารณารายละเอียดในแต่ละประเด็น พบว่า เกษตรกรมีความต้องการการส่งเสริมด้านการสนับสนุนแหล่งเงินทุนอยู่ในระดับมาก จำนวน 3 ประเด็น ได้แก่ การเข้าถึงแหล่งเงินทุนที่มีอัตราดอกเบี้ยเหมาะสมจากธนาคารของภาครัฐ (ค่าเฉลี่ย 3.97) รองลงมา การเข้าถึงแหล่งเงินทุนที่มีอัตราดอกเบี้ยเหมาะสมจากสหกรณ์ (ค่าเฉลี่ย 3.90) การเข้าแหล่งสนับสนุนเงินทุนจากการเข้าร่วมโครงการต่างๆของหน่วยงานของภาครัฐ (ค่าเฉลี่ย 3.78) และเกษตรกรมีความต้องการการส่งเสริมด้านการสนับสนุนแหล่งเงินทุนอยู่ในระดับปานกลาง จำนวน 1 ประเด็น ได้แก่ การเข้าแหล่งสนับสนุนเงินทุนจากการเข้าร่วมโครงการต่างๆของหน่วยงานภาคเอกชน (ค่าเฉลี่ย 3.39) ตามลำดับ

ตารางที่ 4.14 สรุปภาพรวมความต้องการการส่งเสริมการผลิตเกลือทะเลตามมาตรฐานการปฏิบัติทางเกษตรที่ดีสำหรับการทำงานเกลือทะเลของเกษตรกร

n = 146			
ความต้องการ	ค่าเฉลี่ย (SD)	ความหมาย	อันดับ
1. ด้านวิธีการส่งเสริม	3.03 (0.813)	ปานกลาง	2
2. ด้านความรู้	3.00 (1.191)	ปานกลาง	3
3. ด้านการสนับสนุน	3.71 (0.736)	มาก	1
เฉลี่ยรวมทั้งหมด	3.24 (0.749)	ปานกลาง	

จากตารางที่ 4.14 แสดงให้เห็นถึง สรุปภาพรวมความต้องการการส่งเสริมการผลิตเกลือทะเลตามมาตรฐานการปฏิบัติทางเกษตรที่ดีสำหรับการทำงานเกลือทะเลของเกษตรกร สรุปได้ดังนี้ เกษตรกรมีความต้องการการส่งเสริมการผลิตเกลือทะเลตามมาตรฐานการปฏิบัติทางเกษตรที่ดีสำหรับการทำงานเกลือทะเลของเกษตรกร ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย 3.24) โดยเมื่อพิจารณาในแต่ละประเด็น พบว่า เกษตรกรมีความต้องการการส่งเสริมการผลิตเกลือทะเลตามมาตรฐานการปฏิบัติทางเกษตรที่ดีสำหรับการทำงานเกลือทะเลของเกษตรกรอยู่ในระดับมาก จำนวน 1 ประเด็น ได้แก่ ด้านการสนับสนุน (ค่าเฉลี่ย 3.71) และเกษตรกรมีความต้องการการส่งเสริมการผลิตเกลือทะเลตามมาตรฐานการปฏิบัติทางเกษตรที่ดีสำหรับการทำงานเกลือทะเลของเกษตรกรอยู่ในระดับปานกลาง จำนวน 2 ประเด็น ได้แก่ ด้านวิธีการส่งเสริม (ค่าเฉลี่ย 3.03) ด้านความต้องการความรู้ (ค่าเฉลี่ย 3.00) ตามลำดับ

ตอนที่ 5 ปัญหาและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการส่งเสริมการผลิตเกลือทะเลตามมาตรฐานการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีสำหรับการทำงานเกลือทะเลของเกษตรกร

จากการศึกษาปัญหาและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการผลิตเกลือทะเลตามมาตรฐานการปฏิบัติทางเกษตรที่ดีสำหรับการทำงานเกลือทะเลของเกษตรกร ผู้วิจัยใช้แบบสัมภาษณ์ที่เป็นคำถามวัดระดับของปัญหา ประกอบด้วย 3 ประเด็น ได้แก่ ด้านวิธีการส่งเสริม ด้านการปฏิบัติตามมาตรฐานการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดี และด้านการสนับสนุน ให้เลือกตอบ 5 ระดับ ได้แก่ ระดับปัญหาน้อยที่สุด ระดับปัญหาน้อย ระดับปัญหาปานกลาง ระดับปัญหาปานกลาง และระดับปัญหาปานกลางที่สุด และผู้วิจัยใช้แบบสัมภาษณ์ที่เป็นคำถามวัดระดับความคิดเห็นของข้อเสนอแนะ ประกอบด้วย 3 ประเด็น ได้แก่ ด้านวิธีการส่งเสริม ด้านการปฏิบัติตามมาตรฐานการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดี และด้านการสนับสนุน ให้เลือกตอบ 5 ระดับ ได้แก่ ระดับความคิดเห็นน้อยที่สุด ระดับความคิดเห็นน้อย ระดับความคิดเห็นปานกลาง ระดับความคิดเห็นมาก และระดับความคิดเห็นมากที่สุด ผลการวิเคราะห์ข้อมูล ปรากฏผลตามตารางที่ 4.15 – 4.22

ตารางที่ 4.15 ปัญหาด้านวิธีการส่งเสริม

n = 146

ประเด็นปัญหา	ระดับของปัญหา (จำนวน/ร้อยละ)					ค่าเฉลี่ย (SD)	ความหมาย	อันดับ
	1	2	3	4	5			
	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)			
1. รายบุคคล								
1 การให้คำแนะนำจากเจ้าหน้าที่ เรื่อง การทำนาเกลือทะเลตามมาตรฐาน GAP แก่เกษตรกรเป็นรายบุคคล ยังมีน้อย	22 (15.1)	27 (18.5)	31 (21.2)	47 (32.2)	19 (13.0)	3.10 (1.278)	ปานกลาง	1
2 การแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสาร ความรู้ เกี่ยวกับการทำนาเกลือทะเลตามมาตรฐาน GAP ระหว่างเกษตรกรกับเจ้าหน้าที่ ผ่านทางโทรศัพท์ ยังมีน้อย	26 (17.8)	32 (21.9)	58 (39.7)	23 (15.8)	7 (4.8)	2.68 (1.089)	ปานกลาง	3
3 การแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสาร ความรู้ เกี่ยวกับการทำนาเกลือทะเลตามมาตรฐาน GAP ระหว่างเกษตรกรกับผู้นำชุมชน ผ่านทางโทรศัพท์ ยังมีน้อย	42 (28.8)	38 (26.0)	39 (26.7)	17 (11.6)	10 (6.8)	2.42 (1.213)	น้อย	4
4 เจ้าหน้าที่ส่งข้อความหรือพูดคุยผ่านข้อความทางโทรศัพท์มือถือ (LINE) ให้คำแนะนำ เรื่อง การทำนาเกลือทะเลตามมาตรฐาน GAP น้อย	52 (35.6)	25 (17.1)	35 (24.0)	27 (18.5)	7 (4.8)	2.40 (1.273)	น้อย	5
5 เกษตรกรต้นแบบที่ถ่ายทอดให้คำแนะนำ เรื่อง การทำนาเกลือทะเลตามมาตรฐาน GAP มีน้อย	27 (18.5)	25 (17.1)	50 (34.2)	31 (21.2)	13 (8.9)	2.85 (1.211)	ปานกลาง	2

ตารางที่ 4.15 (ต่อ)

n = 146

ประเด็นปัญหา	ระดับของปัญหา (จำนวน/ร้อยละ)					ค่าเฉลี่ย (SD)	ความ หมาย	อันดับ	
	1	2	3	4	5				
	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)				
เฉลี่ยรวม						2.68 (0.979)	ปาน กลาง	1	
2. แบบกลุ่ม									
1	มีการฝึกอบรมน้อยเกินไป หรือไม่เคยไปอบรม เรื่อง การทำนาเกลือทะเลตาม มาตรฐาน GAP	18 (12.3)	31 (21.2)	30 (20.5)	43 (29.5)	24 (16.4)	3.16 (1.281)	ปาน กลาง	1
2	ไม่เคยไปศึกษาดูงาน เรื่อง การทำนาเกลือทะเลตาม มาตรฐาน GAP	36 (24.7)	30 (20.5)	45 (30.8)	15 (10.3)	20 (13.7)	2.68 (1.323)	ปาน กลาง	3
3	มีจุดสาธิต เรื่อง การทำนา เกลือทะเลตามมาตรฐาน GAP น้อย	27 (18.5)	35 (24.0)	43 (29.5)	22 (15.1)	19 (13.0)	2.80 (1.274)	ปาน กลาง	2
4	ไม่เคยไปทัศนศึกษา เรื่อง การทำนาเกลือทะเล ตามมาตรฐาน GAP	50 (34.2)	42 (28.8)	23 (15.8)	21 (14.4)	10 (6.8)	2.31 (1.268)	น้อย	5
5	ไม่เคยเข้าร่วมการสัมมนา เรื่อง การทำนาเกลือทะเล ตามมาตรฐาน GAP	46 (31.5)	41 (28.1)	23 (15.8)	21 (14.4)	15 (10.3)	2.44 (1.339)	น้อย	4
เฉลี่ยรวม						2.68 (1.090)	ปาน กลาง	1	
3. แบบมวลชน									
1	ไม่เคยฟัง วิทยุกระจายเสียงในการ ให้ความรู้เรื่อง การทำนา เกลือทะเลตามมาตรฐาน GAP	93 (63.7)	24 (16.4)	15 (10.3)	10 (6.8)	4 (2.7)	1.68 (1.081)	น้อย ที่สุด	8

ตารางที่ 4.15 (ต่อ)

n = 146

ประเด็นปัญหา	ระดับของปัญหา (จำนวน/ร้อยละ)					ค่าเฉลี่ย (SD)	ความ หมาย	อันดับ
	1	2	3	4	5			
	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)			
2 ไม่เคยรับชมและรับฟังการ ใช้สื่อวิทยุ ในการให้ ความรู้ เช่น รายการ ประเภทความรู้ รายการ ข่าวและรายการสาธิต	77 (52.7)	23 (15.8)	28 (19.2)	14 (9.6)	4 (2.7)	1.94 (1.164)	น้อย	7
3 ไม่เคยรับชมและรับฟังการ ใช้สื่อโทรทัศน์ ในการให้ ความรู้ เช่น รายการ ประเภทความรู้ รายการ ข่าวและรายการสาธิต	65 (44.5)	21 (14.4)	35 (24.0)	21 (14.4)	4 (2.7)	2.16 (1.221)	น้อย	4
4 ไม่เคยอ่านสื่อสิ่งพิมพ์ใน การให้ความรู้ ได้แก่ วารสาร นิตยสาร จดหมาย ข่าว ป้าย ประกาศ โปสเตอร์ แผ่น พับ และใบปลิว	59 (40.4)	32 (21.9)	38 (26.0)	10 (6.8)	7 (4.8)	2.14 (1.66)	น้อย	5
5 ไม่เคยใช้สื่อออนไลน์ ยูทูป (YouTube) ในการ ให้ข้อมูลข่าวสาร/ความรู้	56 (38.4)	35 (24.0)	16 (11.0)	29 (19.9)	10 (6.8)	2.33 (1.345)	น้อย	2
6 ไม่เคยใช้สื่อออนไลน์ เฟซบุ๊ก (Facebook) ใน การให้ข้อมูลข่าวสาร/ ความรู้	45 (30.8)	58 (39.7)	15 (10.3)	23 (15.8)	5 (3.4)	2.21 (1.146)	น้อย	3
7 ไม่เคยใช้สื่อออนไลน์ โลน์ (Line) ในการให้ข้อมูล ข่าวสาร/ความรู้	53 (36.3)	52 (35.6)	21 (14.4)	15 (10.3)	5 (3.4)	2.09 (1.107)	น้อย	6

ตารางที่ 4.15 (ต่อ)

n = 146

ประเด็นปัญหา	ระดับของปัญหา (จำนวน/ร้อยละ)					ค่าเฉลี่ย (SD)	ความ หมาย	อันดับ
	1	2	3	4	5			
	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)			
8 ไม่เคยใช้แอปพลิเคชัน (Application) ในการ ให้ข้อมูลข่าวสาร/ความรู้ เช่น การพยากรณ์อากาศ	29 (19.9)	19 (13.0)	26 (17.8)	42 (28.8)	30 (20.5)	3.17 (1.421)	ปาน กลาง	1
เฉลี่ยรวม						2.21 (0.919)	น้อย	3
เฉลี่ยรวมทั้งหมด						2.53 (0.839)	น้อย	

จากตารางที่ 4.15 แสดงให้เห็นถึง ปัญหาด้านวิธีการส่งเสริมการผลิตเกลือทะเลตามมาตรฐานการปฏิบัติทางเกษตรที่ดีสำหรับการทำงานเกลือทะเลของเกษตรกร สรุปได้ดังนี้

รายบุคคล พบว่า เกษตรกรมีปัญหาด้านการส่งเสริมรายบุคคล ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย 2.68) โดยเมื่อพิจารณารายละเอียดในแต่ละประเด็น พบว่า เกษตรกรมีปัญหาด้านการส่งเสริมรายบุคคลอยู่ในระดับปานกลาง จำนวน 3 ประเด็น ได้แก่ การให้คำแนะนำจากเจ้าหน้าที่ เรื่อง การทำงานเกลือทะเลตามมาตรฐาน GAP แก่เกษตรกรเป็นรายบุคคล ยังมีน้อย (ค่าเฉลี่ย 3.10) รองลงมา เกษตรกรต้นแบบที่ถ่ายทอดให้คำแนะนำ เรื่อง การทำงานเกลือทะเลตามมาตรฐาน GAP มีน้อย (ค่าเฉลี่ย 2.85) การแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสาร ความรู้ เกี่ยวกับการทำงานเกลือทะเลตามมาตรฐาน GAP ระหว่างเกษตรกรกับเจ้าหน้าที่ ผ่านทางโทรศัพท์ ยังมีน้อย (ค่าเฉลี่ย 2.68) และเกษตรกรมีปัญหาด้านการส่งเสริมรายบุคคลอยู่ในระดับน้อย จำนวน 2 ประเด็น ได้แก่ การแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสาร ความรู้ เกี่ยวกับการทำงานเกลือทะเลตามมาตรฐาน GAP ระหว่างเกษตรกรกับผู้นำชุมชน ผ่านทางโทรศัพท์ ยังมีน้อย (ค่าเฉลี่ย 2.42) เจ้าหน้าที่ส่งข้อความหรือพูดคุยผ่านข้อความทางโทรศัพท์มือถือ (LINE) ให้คำแนะนำ เรื่อง การทำงานเกลือทะเลตามมาตรฐาน GAP น้อย (ค่าเฉลี่ย 2.40) ตามลำดับ

แบบกลุ่ม พบว่า เกษตรกรมีปัญหาด้านการส่งเสริมแบบกลุ่ม ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย 2.68) โดยเมื่อพิจารณารายละเอียดในแต่ละประเด็น พบว่า เกษตรกรมีปัญหาด้านการส่งเสริมแบบกลุ่มอยู่ในระดับปานกลาง จำนวน 3 ประเด็น ได้แก่ มีการฝึกอบรมน้อยเกินไปหรือไม่เคยไปอบรม เรื่อง การทำนาเกลือทะเลตามมาตรฐาน GAP (ค่าเฉลี่ย 3.16) รองลงมา มีจุดสาธิต เรื่อง การทำนาเกลือทะเลตามมาตรฐาน GAP น้อย (ค่าเฉลี่ย 2.80) ไม่เคยไปศึกษาดูงาน เรื่อง การทำนาเกลือทะเลตามมาตรฐาน GAP (ค่าเฉลี่ย 2.68) และเกษตรกรมีปัญหาด้านการส่งเสริมแบบกลุ่มอยู่ในระดับน้อย จำนวน 2 ประเด็น ได้แก่ ไม่เคยเข้าร่วมการสัมมนา เรื่อง การทำนาเกลือทะเลตามมาตรฐาน GAP (ค่าเฉลี่ย 2.44) ไม่เคยไปทัศนศึกษา เรื่อง การทำนาเกลือทะเลตามมาตรฐาน GAP (ค่าเฉลี่ย 2.31) ตามลำดับ

แบบมวลชน พบว่า เกษตรกรมีปัญหาด้านการส่งเสริมแบบมวลชน ในภาพรวมอยู่ในระดับน้อย (ค่าเฉลี่ย 2.21) โดยเมื่อพิจารณารายละเอียดในแต่ละประเด็น พบว่า เกษตรกรมีปัญหาด้านการส่งเสริมแบบมวลชนอยู่ในระดับปานกลาง จำนวน 1 ประเด็น ได้แก่ ไม่เคยใช้แอปพลิเคชัน (Application) ในการให้ข้อมูลข่าวสาร/ความรู้ เช่น การพยากรณ์อากาศ (ค่าเฉลี่ย 3.17) และเกษตรกรมีปัญหาด้านการส่งเสริมแบบมวลชนอยู่ในระดับน้อย จำนวน 6 ประเด็น ได้แก่ ไม่เคยใช้สื่อออนไลน์ ยูทูป (YouTube) ในการให้ข้อมูลข่าวสาร/ความรู้ (ค่าเฉลี่ย 2.33) รองลงมา ไม่เคยใช้สื่อออนไลน์ เฟซบุ๊ก (Facebook) ในการให้ข้อมูลข่าวสาร/ความรู้ (ค่าเฉลี่ย 2.21) ไม่เคยรับชมและรับฟังการใช้สื่อโทรทัศน์ ในการให้ความรู้ เช่น รายการ ประเภทความรู้ รายการข่าวและรายการสาธิต (ค่าเฉลี่ย 2.16) ไม่เคยอ่านสิ่งพิมพ์ในการให้ความรู้ ได้แก่ วารสาร นิตยสาร จดหมาย ข่าว ป้ายประกาศ โปสเตอร์ แผ่นพับ และใบปลิว (ค่าเฉลี่ย 2.14) ไม่เคยใช้สื่อออนไลน์ ไลน์ (Line) ในการให้ข้อมูลข่าวสาร/ความรู้ (ค่าเฉลี่ย 2.09) ไม่เคยรับชมและรับฟังการใช้สื่อวิทยุ ในการให้ความรู้ เช่น รายการ ประเภทความรู้ รายการข่าวและรายการสาธิต (ค่าเฉลี่ย 1.94) และเกษตรกรมีปัญหาด้านการส่งเสริมแบบมวลชนอยู่ในระดับน้อยที่สุด จำนวน 1 ประเด็น ได้แก่ ไม่เคยฟังวิทยุกระจายเสียงในการให้ความรู้เรื่อง การทำนาเกลือทะเลตามมาตรฐาน GAP (ค่าเฉลี่ย 1.68) ตามลำดับ

ตารางที่ 4.16 ปัญหาด้านความรู้เกี่ยวกับการปฏิบัติตามมาตรฐานการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีสำหรับ
การทำนาเกลือทะเลของเกษตรกร

n = 146

ประเด็นปัญหา	ระดับของปัญหา (จำนวน/ร้อยละ)					ค่าเฉลี่ย (SD)	ความ หมาย	อันดับ
	1	2	3	4	5			
	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)			
1. สถานที่ทำนาเกลือทะเล								
1 พื้นที่นาเกลืออยู่ใกล้แหล่งที่ เสี่ยงปนเปื้อน	52 (35.6)	24 (16.4)	24 (16.4)	30 (20.5)	16 (11.0)	2.55 (1.429)	น้อย	8
2. การพักน้ำทะเล								
1 น้ำทะเลทำเกลือมีสิ่ง ปนเปื้อนจากโรงงาน	42 (28.8)	25 (17.1)	28 (19.2)	25 (17.1)	26 (17.8)	2.78 (1.474)	ปาน กลาง	5
2 ปริมาณน้ำไม่เพียงพอสำหรับ การทำนาเกลือทะเล	71 (48.6)	11 (7.5)	9 (6.2)	27 (18.5)	28 (19.2)	2.52 (1.662)	น้อย	10
3. การปฏิบัติในกระบวนการผลิตเกลือทะเลธรรมชาติ								
1 ปริมาณซีแตดมาก ไม่มีที่ จำหน่าย	75 (51.4)	16 (11.0)	21 (14.4)	22 (15.1)	12 (8.2)	2.18 (1.408)	น้อย	17
2 ขาดแรงงานในการ บำรุงรักษาแปลงนาเกลือ ทะเล	20 (13.7)	19 (13.0)	24 (16.4)	32 (21.9)	51 (34.9)	3.52 (1.430)	มาก	1
3 ขาดวิธีจัดการกำจัดขยะมูล ฝอยที่เหมาะสม	63 (43.2)	17 (11.6)	37 (25.3)	24 (16.4)	5 (3.4)	2.25 (1.264)	น้อย	15
4. การปฏิบัติต่อผลิตผลเกลือทะเลธรรมชาติและการเก็บรักษา								
1 ขาดการป้องกันผลิตผลเกิด การปนเปื้อนในที่เก็บรักษา	40 (27.4)	25 (17.1)	27 (18.5)	34 (23.3)	20 (13.7)	2.79 (1.420)	ปาน กลาง	4
5. เครื่องมือและอุปกรณ์								
1 ขาดการตรวจสอบ ทำความ สะอาดและบำรุงรักษา อุปกรณ์เครื่องมือป้องกัน อันตรายต่อผู้ปฏิบัติงาน	41 (28.1)	26 (17.8)	51 (34.9)	20 (13.7)	8 (5.5)	2.51 (1.193)	น้อย	11
2 ขาดการอบรม/สอนงาน ผู้ปฏิบัติงานในการใช้งาน อุปกรณ์และเครื่องมือ	55 (37.7)	33 (22.6)	34 (23.3)	18 (12.3)	6 (4.1)	2.23 (1.196)	น้อย	16

ตารางที่ 4.16 (ต่อ)

n = 146

ประเด็นปัญหา	ระดับของปัญหา (จำนวน/ร้อยละ)					ค่าเฉลี่ย (SD)	ความ หมาย	อันดับ
	1	2	3	4	5			
	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)			
6. การจัดการการล้าง/ไม่/บด (ถ้ามี) และการบรรจุ								
1 มีการปนเปื้อนในการบรรจุ	70 (47.9)	21 (14.4)	6 (4.1)	19 (13.0)	30 (20.5)	2.44 (1.648)	น้อย	12
2 ใช้ถุงที่ผ่านการบรรจุปุ๋ย ซีเมนต์ หรือสารอันตรายอื่น	57 (39.0)	26 (17.8)	8 (5.5)	19 (13.0)	36 (24.7)	2.66 (1.662)	ปาน กลาง	6
7. การควบคุมสัตว์พาหะนำเชื้อ								
1 ขาดการป้องกันสัตว์เลี้ยงใน พื้นที่ปฏิบัติงาน	46 (31.5)	31 (21.2)	21 (14.4)	32 (21.9)	16 (11.0)	2.60 (1.407)	น้อย	7
2 ขาดการป้องกันสัตว์เลี้ยง ภายในบริเวณที่เก็บรักษา ผลผลิต	39 (26.7)	37 (25.3)	33 (22.6)	22 (15.1)	15 (10.3)	2.57 (1.307)	น้อย	9
8. สุขลักษณะส่วนบุคคล								
1 ขาดความรู้ ความเข้าใจ เรื่องสุขลักษณะที่ควรปฏิบัติ	53 (36.3)	36 (24.7)	29 (19.9)	20 (13.7)	8 (5.5)	2.27 (1.240)	น้อย	14
2 ขาดสื่อแนะนำด้าน สุขลักษณะส่วนบุคคล	47 (32.2)	40 (27.4)	36 (24.7)	17 (11.6)	6 (4.1)	2.28 (1.155)	น้อย	13
9. การบันทึกข้อมูล								
1 ขาดบันทึกข้อมูลของ กระบวนการผลิตเกลือทะเล	36 (24.7)	20 (13.7)	25 (17.1)	47 (32.2)	18 (12.3)	2.94 (1.396)	ปาน กลาง	3
2 ขาดเก็บรักษาบันทึกข้อมูล ไว้อย่างน้อย 3 ปี	30 (20.5)	18 (12.3)	30 (20.5)	48 (32.9)	20 (13.7)	3.07 (1.353)	ปาน กลาง	2
เฉลี่ยรวม						2.59 (0.938)	น้อย	

จากตารางที่ 4.16 แสดงให้เห็นถึง ปัญหาด้านความรู้เกี่ยวกับการปฏิบัติตามมาตรฐาน การปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีสำหรับการทำนาเกลือทะเลของเกษตรกร พบว่า เกษตรกรมีปัญหาด้าน ความรู้เกี่ยวกับการปฏิบัติตามมาตรฐานการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีสำหรับการทำนาเกลือทะเลของ เกษตรกรในภาพรวมอยู่ในระดับน้อย (ค่าเฉลี่ย 2.59) โดยเมื่อพิจารณารายละเอียดในแต่ละประเด็น

พบว่า เกษตรกรมีปัญหาด้านความรู้เกี่ยวกับการปฏิบัติตามมาตรฐานการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีสำหรับการทำนาเกลือทะเลของเกษตรกรอยู่ในระดับมาก จำนวน 1 ประเด็น ได้แก่ ขาดแรงงานในการบำรุงรักษาแปลงนาเกลือทะเล (ค่าเฉลี่ย 3.52) และเกษตรกรปัญหาด้านความรู้เกี่ยวกับการปฏิบัติตามมาตรฐานการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีสำหรับการทำนาเกลือทะเลของเกษตรกรอยู่ในระดับปานกลาง จำนวน 5 ประเด็น ได้แก่ ขาดเก็บรักษาบันทึกข้อมูล ไร่อย่างน้อย 3 ปี (ค่าเฉลี่ย 3.07) รองลงมา ขาดบันทึกข้อมูลของกระบวนการผลิตเกลือทะเล (ค่าเฉลี่ย 2.94) ขาดการป้องกันผลิตผลเกิดการปนเปื้อนในที่เก็บรักษา (ค่าเฉลี่ย 2.79) น้ำทะเลทำเกลือมีสิ่งปนเปื้อนจากโรงงาน (ค่าเฉลี่ย 2.78) ใช้ถุงที่ผ่านการบรรจุปุ๋ย ซีเมนต์ หรือสารอันตรายอื่น (ค่าเฉลี่ย 2.66) และเกษตรกรปัญหาด้านความรู้เกี่ยวกับการปฏิบัติตามมาตรฐานการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีสำหรับการทำนาเกลือทะเลของเกษตรกรอยู่ในระดับน้อย จำนวน 11 ประเด็น ได้แก่ ขาดการป้องกันสัตว์เลี้ยงในพื้นที่ปฏิบัติงาน (ค่าเฉลี่ย 2.60) รองลงมา ขาดการป้องกันสัตว์เลี้ยงภายในบริเวณที่เก็บรักษาผลผลิต (ค่าเฉลี่ย 2.57) พื้นที่นาเกลืออยู่ใกล้แหล่งที่เสี่ยงปนเปื้อน (ค่าเฉลี่ย 2.55) ปริมาณน้ำไม่เพียงพอสำหรับการทำนาเกลือทะเล (ค่าเฉลี่ย 2.52) ขาดการตรวจสอบ ทำความสะอาดและบำรุงรักษาอุปกรณ์เครื่องมือป้องกันอันตรายต่อผู้ปฏิบัติงาน (ค่าเฉลี่ย 2.51) มีการปนเปื้อนในการบรรจุ (ค่าเฉลี่ย 2.44) ขาดสื่อแนะนำด้านสุขลักษณะส่วนบุคคล (ค่าเฉลี่ย 2.28) ขาดความรู้ ความเข้าใจเรื่องสุขลักษณะที่ควรปฏิบัติ (ค่าเฉลี่ย 2.27) ขาดวิธีการจัดการกำจัดขยะมูลฝอยที่เหมาะสม (ค่าเฉลี่ย 2.25) ขาดการอบรม/สอนงานผู้ปฏิบัติงานในการใช้งานอุปกรณ์และเครื่องมือ (ค่าเฉลี่ย 2.23) ปริมาณขี้แอดมาก ไม่มีที่จำหน่าย (ค่าเฉลี่ย 2.18) ตามลำดับ

ตารางที่ 4.17 ปัญหาด้านการสนับสนุน

n = 146

ประเด็นปัญหา	ระดับของปัญหา (จำนวน/ร้อยละ)					ค่าเฉลี่ย (SD)	ความหมาย	อันดับ	
	1	2	3	4	5				
	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)				
1. ปัจจัยการผลิต									
1	ไม่มีเครื่องมือที่ใช้ในการทำนาเกลือทะเล เช่น อีรูน พลั่ว ซอย คทาซึก เป็นต้น	40 (27.4)	8 (5.5)	40 (27.4)	17 (11.6)	41 (28.1)	3.08 (1.550)	ปานกลาง	2
2	ไม่มีอุปกรณ์สำหรับใช้ตรวจวัดความเค็ม เช่น พรอทวัดความเค็ม	47 (32.2)	19 (13.0)	31 (21.2)	17 (11.6)	32 (21.9)	2.78 (1.542)	ปานกลาง	3

ตารางที่ 4.17 (ต่อ)

n = 146

ประเด็นปัญหา	ระดับของปัญหา (จำนวน/ร้อยละ)					ค่าเฉลี่ย (SD)	ความ หมาย	อันดับ
	1	2	3	4	5			
	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)			
3 ไม่มีวัสดุบรรจุภัณฑ์ เช่น กระสอบใส่เกลือ	93 (63.7)	21 (14.4)	9 (6.2)	14 (9.6)	9 (6.2)	1.80 (1.268)	น้อย ที่สุด	5
4 ไม่มีเครื่องทุ่นแรง/เครื่องจักร ที่ใช้ในการทำนาเกลือทะเล	23 (15.8)	10 (6.8)	25 (17.1)	37 (25.3)	51 (34.9)	3.57 (1.428)	มาก	1
5 ไม่มีเครื่องแต่งกาย เช่น หมวกคลุมหน้า เสื้อแขนยาว รองเท้าบูท เป็นต้น	52 (35.6)	25 (17.1)	41 (28.1)	21 (14.4)	7 (4.8)	2.36 (1.236)	น้อย	4
เฉลี่ยรวม						2.72 (1.115)	ปาน กลาง	1
2. แหล่งเงินทุน								
1 ไม่สามารถกู้ยืมจาก ธนาคารของภาครัฐ	68 (46.6)	8 (5.5)	23 (15.8)	17 (30.5)	30 (20.5)	2.54 (1.632)	น้อย	1
2 ไม่สามารถกู้ยืมจาก สหกรณ์	72 (49.3)	8 (5.5)	28 (19.2)	10 (6.8)	28 (19.2)	2.41 (1.591)	น้อย	2
3 ไม่สามารถกู้ยืมเงินทุน นอกระบบ	129 (88.4)	7 (4.8)	5 (3.4)	1 (0.7)	4 (2.7)	1.25 (0.793)	น้อย ที่สุด	4
4 ไม่สามารถกู้ยืมเงินทุนจาก ญาติพี่น้อง	119 (81.5)	7 (4.8)	13 (8.9)	3 (2.1)	4 (2.7)	1.40 (0.936)	น้อย ที่สุด	3
5 ไม่สามารถกู้ยืมเงินทุนจาก เพื่อน	125 (85.6)	11 (7.5)	7 (4.8)	1 (0.7)	2 (1.4)	1.25 (0.700)	น้อย ที่สุด	4
เฉลี่ยรวม						1.77 (0.913)	น้อย ที่สุด	2
เฉลี่ยรวมทั้งหมด						2.24 (0.918)	น้อย	

จากตารางที่ 4.17 แสดงให้เห็นถึง ปัญหาด้านการสนับสนุนการผลิตเกลือทะเลตามมาตรฐานการปฏิบัติทางเกษตรที่ดีสำหรับการทำนาเกลือทะเลของเกษตรกร สรุปได้ดังนี้

ปัจจัยการผลิต พบว่า เกษตรกรมีปัญหาด้านการสนับสนุนปัจจัยการผลิตในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย 2.72) โดยเมื่อพิจารณารายละเอียดในแต่ละประเด็น พบว่า เกษตรกรมีปัญหาด้านการสนับสนุนปัจจัยการผลิตอยู่ในระดับมาก จำนวน 1 ประเด็น ได้แก่ ไม่มีเครื่องทุ่นแรง/เครื่องจักรที่ใช้ในการทำนาเกลือ (ค่าเฉลี่ย 3.57) และเกษตรกรมีปัญหาด้านการสนับสนุนปัจจัยการผลิตอยู่ในระดับปานกลาง จำนวน 2 ประเด็น ได้แก่ ไม่มีเครื่องมือที่ใช้ในการทำนาเกลือทะเล เช่น อีรูน พลับซอย คทาซึก เป็นต้น (ค่าเฉลี่ย 3.08) รองลงมา ไม่มีอุปกรณ์สำหรับใช้ตรวจวัดความเค็ม เช่น พรอทวัดความเค็ม (ค่าเฉลี่ย 2.78) และเกษตรกรมีปัญหาด้านการสนับสนุนปัจจัยการผลิตอยู่ในระดับน้อย จำนวน 1 ประเด็น ได้แก่ ไม่มีเครื่องแต่งกาย เช่น หมวกคลุมหน้า เสื้อแขนยาว รองเท้าบูท เป็นต้น (ค่าเฉลี่ย 2.36) และเกษตรกรมีปัญหาด้านการสนับสนุนปัจจัยการผลิตอยู่ในระดับน้อยที่สุด จำนวน 1 ประเด็น ได้แก่ ไม่มีวัสดุบรรจุภัณฑ์ เช่น กระจอบใส่เกลือ (ค่าเฉลี่ย 1.80) ตามลำดับ

แหล่งเงินทุน พบว่า เกษตรกรมีปัญหาด้านการสนับสนุนแหล่งเงินทุนในภาพรวมอยู่ในระดับน้อย (ค่าเฉลี่ย 3.76) โดยเมื่อพิจารณารายละเอียดในแต่ละประเด็น พบว่า เกษตรกรมีปัญหาด้านการสนับสนุนแหล่งเงินทุนอยู่ในระดับน้อย จำนวน 2 ประเด็น ได้แก่ ไม่สามารถกู้ยืมจากธนาคารของภาครัฐ (ค่าเฉลี่ย 2.54) รองลงมา ไม่สามารถกู้ยืมจากสหกรณ์ (ค่าเฉลี่ย 2.41) และเกษตรกรมีปัญหาด้านการสนับสนุนแหล่งเงินทุนอยู่ในระดับน้อยที่สุด จำนวน 3 ประเด็น ได้แก่ ไม่สามารถกู้ยืมเงินทุนจากญาติพี่น้อง (ค่าเฉลี่ย 1.40) รองลงมา ไม่สามารถกู้ยืมเงินทุนนอกระบบ (ค่าเฉลี่ย 1.25) ไม่สามารถกู้ยืมเงินทุนจากเพื่อน (ค่าเฉลี่ย 1.25) ตามลำดับ

ตารางที่ 4.18 สรุปภาพรวมปัญหาเกี่ยวกับการส่งเสริมการผลิตเกลือทะเลตามมาตรฐานการปฏิบัติทางเกษตรที่ดีสำหรับการทำนาเกลือทะเลของเกษตรกร

n = 146

ประเด็นปัญหา	ค่าเฉลี่ย (SD)	ความหมาย	อันดับ
1. ด้านวิธีการส่งเสริม	2.53 (0.839)	น้อย	2
2. ด้านความรู้เกี่ยวกับการปฏิบัติตามมาตรฐานการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีสำหรับการทำนาเกลือทะเลของเกษตรกร	2.59 (0.938)	น้อย	1
3. ด้านการสนับสนุน	2.24 (0.918)	น้อย	3
เฉลี่ยรวมทั้งหมด	2.45 (0.746)	น้อย	

จากตารางที่ 4.18 แสดงให้เห็นถึง สรุปภาพรวมปัญหาเกี่ยวกับการส่งเสริมการผลิตเกลือทะเลตามมาตรฐานการปฏิบัติทางเกษตรที่ดีสำหรับการทำนาเกลือทะเลของเกษตรกร สรุปได้ดังนี้ เกษตรกรมีปัญหาเกี่ยวกับการส่งเสริมการผลิตเกลือทะเลตามมาตรฐานการปฏิบัติทางเกษตรที่ดีสำหรับการทำนาเกลือทะเลของเกษตรกร ในภาพรวมอยู่ในระดับน้อย (ค่าเฉลี่ย 2.45) โดยเมื่อพิจารณาในแต่ละประเด็น พบว่า เกษตรกรมีปัญหาเกี่ยวกับการส่งเสริมการผลิตเกลือทะเลตามมาตรฐานการปฏิบัติทางเกษตรที่ดีสำหรับการทำนาเกลือทะเลของเกษตรกรอยู่ในระดับน้อย จำนวน 3 ประเด็น ได้แก่ ด้านความรู้เกี่ยวกับการปฏิบัติตามมาตรฐานการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีสำหรับการทำนาเกลือทะเลของเกษตรกร (ค่าเฉลี่ย 2.59) รองลงมา ด้านวิธีการส่งเสริม (ค่าเฉลี่ย 3.03) ด้านการสนับสนุน (ค่าเฉลี่ย 2.24) ตามลำดับ

ตารางที่ 4.19 ข้อเสนอแนะด้านวิธีการส่งเสริม

n = 146

ประเด็นข้อเสนอแนะ	เห็นด้วยในระดับ (จำนวน/ร้อยละ)					ค่าเฉลี่ย (SD)	ความหมาย	อันดับ
	1	2	3	4	5			
	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)			
1. รายบุคคล								
1 เจ้าหน้าที่ควรเข้าไปแนะนำให้ความรู้ เรื่อง การทำนา เกื้อหนุนตามมาตรฐาน GAP แก่เกษตรกรเป็นรายบุคคล อย่างเป็นประจำ และต่อเนื่อง	13 (8.9)	16 (11.0)	33 (22.6)	28 (19.2)	56 (38.4)	3.67 (1.324)	มาก	1
2 เจ้าหน้าที่ควรติดต่อสื่อสารทางโทรศัพท์เพื่อให้คำแนะนำ เรื่อง การทำนา เกื้อหนุนตามมาตรฐาน GAP อย่างเป็นประจำและต่อเนื่อง	21 (14.4)	41 (28.1)	48 (32.9)	30 (20.5)	6 (4.1)	2.72 (1.075)	ปานกลาง	3
3 ผู้นำชุมชนควรติดต่อสื่อสารทางโทรศัพท์เพื่อให้คำแนะนำ เรื่อง การทำนา เกื้อหนุนตามมาตรฐาน GAP อย่างเป็นประจำและต่อเนื่อง	21 (14.4)	41 (28.1)	50 (34.2)	30 (20.5)	4 (2.7)	2.69 (1.041)	ปานกลาง	4
4 เจ้าหน้าที่ควรส่งข้อความหรือพูดคุยผ่านข้อความทางโทรศัพท์มือถือ (LINE) เพื่อให้คำแนะนำเรื่องการทำนา เกื้อหนุนตามมาตรฐาน GAP อย่างเป็นประจำและต่อเนื่อง	39 (26.7)	25 (17.1)	49 (33.6)	17 (11.6)	16 (11.0)	2.63 (1.292)	ปานกลาง	5

ตารางที่ 4.19 (ต่อ)

n = 146

ประเด็นข้อเสนอแนะ	เห็นด้วยในระดับ (จำนวน/ร้อยละ)					ค่าเฉลี่ย (SD)	ความ หมาย	อันดับ
	1	2	3	4	5			
	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)			
5 ควรให้เกษตรกร และ เกษตรกรต้นแบบด้านการทำ นาเกลือทะเล ร่วมกันพูดคุย ให้คำแนะนำ ความรู้ เรื่อง การทำนาเกลือทะเลตาม มาตรฐาน GAP อย่างเป็น ประจำและต่อเนื่อง	18 (12.3)	16 (11.0)	53 (36.3)	39 (26.7)	20 (13.7)	3.18 (1.180)	ปาน กลาง	2
เฉลี่ยรวม						2.98 (0.961)	ปาน กลาง	2
2. แบบกลุ่ม								
1 เจ้าหน้าที่ควรจัดฝึกอบรม และสร้างแรงจูงใจ เรื่อง การทำนาเกลือทะเลตาม มาตรฐาน GAP ให้กับ เกษตรกร อย่างต่อเนื่อง	12 (8.2)	7 (4.8)	27 (18.5)	38 (26.0)	62 (42.5)	3.90 (1.241)	มาก	1
2 เจ้าหน้าที่ควรพาเกษตรกร ไปศึกษาดูงาน เรื่องการ ทำนาเกลือทะเลตาม มาตรฐาน GAP จากแปลง ต้นแบบ	29 (19.9)	20 (13.7)	49 (33.6)	27 (18.5)	21 (14.4)	2.94 (1.304)	ปาน กลาง	4
3 เจ้าหน้าที่ควรจัดทำแปลง สาธิตต้นแบบ เรื่องการทำ นาเกลือทะเลตาม มาตรฐาน GAP ในแต่ละ พื้นที่ตำบล	22 (15.1)	15 (10.3)	53 (36.3)	27 (18.5)	29 (19.9)	3.18 (1.290)	ปาน กลาง	2
4 เจ้าหน้าที่ควรพาเกษตรกร ไปทัศนศึกษา เรื่องการทำ นาเกลือทะเลตาม มาตรฐาน GAP	26 (17.8)	17 (11.6)	59 (40.4)	24 (16.4)	20 (13.7)	2.97 (1.245)	ปาน กลาง	3

ตารางที่ 4.19 (ต่อ)

n = 146

ประเด็นข้อเสนอแนะ	เห็นด้วยในระดับ (จำนวน/ร้อยละ)					ค่าเฉลี่ย (SD)	ความ หมาย	อันดับ
	1	2	3	4	5			
	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)			
5 เจ้าหน้าที่ศรพาเกษตรกร เข้าร่วมการสัมมนา เรื่อง การทำนาเกลือทะเลตาม มาตรฐาน GAP	28 (19.2)	21 (14.4)	54 (37.0)	28 (19.2)	15 (10.3)	2.87 (1.228)	ปาน กลาง	5
เฉลี่ยรวม						3.17 (1.058)	ปาน กลาง	1
3. แบบมวลชน								
1 หน่วยงานควร ประชาสัมพันธ์ เรื่องการ ทำนาเกลือทะเลตาม มาตรฐาน GAP ผ่านทาง วิทยุกระจายเสียง	63 (43.2)	30 (20.5)	36 (24.7)	13 (8.9)	4 (2.7)	2.08 (1.133)	น้อย	7
2 หน่วยงานควร ประชาสัมพันธ์ เรื่องการ ทำนาเกลือทะเลตาม มาตรฐาน GAP ผ่านทาง รายการวิทยุ	58 (39.7)	36 (24.7)	37 (25.3)	12 (8.2)	3 (2.1)	2.08 (1.080)	น้อย	7
3 หน่วยงานควร ประชาสัมพันธ์ เรื่องการ ทำนาเกลือทะเลตาม มาตรฐาน GAP ผ่านทาง รายการโทรทัศน์	35 (24.0)	28 (19.2)	32 (21.9)	43 (29.5)	8 (5.5)	2.73 (1.267)	ปาน กลาง	5
4 หน่วยงานควร ประชาสัมพันธ์ เรื่องการ ทำนาเกลือทะเลตาม มาตรฐาน GAP ผ่านทาง วารสาร นิตยสารป้าย ประกาศโปสเตอร์และ แผ่นพับ	36 (24.7)	28 (19.2)	53 (36.3)	15 (10.3)	14 (9.6)	2.61 (1.234)	ปาน กลาง	6

ตารางที่ 4.19 (ต่อ)

n = 146

ประเด็นข้อเสนอแนะ	เห็นด้วยในระดับ (จำนวน/ร้อยละ)					ค่าเฉลี่ย (SD)	ความหมาย	อันดับ
	1	2	3	4	5			
	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)			
5 หน่วยงานควรประชาสัมพันธ์ เรื่องการทำนาเกลือทะเลตามมาตรฐาน GAP ผ่านทางสื่อออนไลน์ ยูทูป (YouTube)	30 (20.5)	25 (17.1)	19 (13.0)	44 (30.1)	28 (19.2)	3.10 (1.437)	ปานกลาง	3
6 หน่วยงานควรประชาสัมพันธ์ เรื่องการทำนาเกลือทะเลตามมาตรฐาน GAP ผ่านทางสื่อออนไลน์ เฟซบุ๊ก (Facebook)	30 (20.5)	17 (11.6)	21 (14.4)	57 (39.0)	21 (14.4)	3.15 (1.376)	ปานกลาง	2
7 หน่วยงานควรประชาสัมพันธ์ เรื่องการทำนาเกลือทะเลตามมาตรฐาน GAP ผ่านทางสื่อออนไลน์ ไลน์ (LINE)	32 (21.9)	29 (19.9)	23 (15.8)	42 (28.8)	20 (13.7)	2.92 (1.385)	ปานกลาง	4
8 หน่วยงานควรประชาสัมพันธ์การใช้แอปพลิเคชัน (Application) ในการติดตามข้อมูลข่าวสาร/ความรู้ เรื่อง การพยากรณ์อากาศ	18 (12.3)	10 (6.8)	18 (12.3)	39 (26.7)	61 (41.8)	3.79 (1.376)	มาก	1
เฉลี่ยรวม						2.81 (0.946)	ปานกลาง	3
เฉลี่ยรวมทั้งหมด						2.99 (0.855)	ปานกลาง	

จากตารางที่ 4.19 แสดงให้เห็นถึง ข้อเสนอแนะด้านวิธีการส่งเสริมการผลิตเกลือทะเล ตามมาตรฐานการปฏิบัติทางเกษตรที่ดีสำหรับการทำนาเกลือทะเลของเกษตรกร สรุปได้ดังนี้

รายบุคคล พบว่า เกษตรกรเห็นด้วยกับข้อเสนอแนะด้านการส่งเสริมรายบุคคล ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย 2.98) โดยเมื่อพิจารณารายละเอียดในแต่ละประเด็น พบว่า เกษตรกรเห็นด้วยกับข้อเสนอแนะด้านการส่งเสริมรายบุคคลอยู่ในระดับมาก จำนวน 1 ประเด็น ได้แก่ เจ้าหน้าที่ควรเข้าไปแนะนำให้ความรู้ เรื่อง การทำนาเกลือทะเลตามมาตรฐาน GAP แก่เกษตรกรเป็นรายบุคคล อย่างเป็นประจำและต่อเนื่อง (ค่าเฉลี่ย 3.67) และเกษตรกรเห็นด้วยกับ ข้อเสนอแนะด้านการส่งเสริมรายบุคคลอยู่ในระดับปานกลาง จำนวน 4 ประเด็น ได้แก่ ควรให้ เกษตรกร และเกษตรกรต้นแบบด้านการทำนาเกลือทะเล ร่วมกันพูดคุย ให้คำแนะนำ ความรู้ เรื่อง การทำนาเกลือทะเลตามมาตรฐาน GAP อย่างเป็นประจำและต่อเนื่อง (ค่าเฉลี่ย 3.18) รองลงมา เจ้าหน้าที่ควรติดต่อสื่อสารทางโทรศัพท์เพื่อให้คำแนะนำ เรื่อง การทำนาเกลือทะเลตามมาตรฐาน GAP อย่างเป็นประจำและต่อเนื่อง (ค่าเฉลี่ย 2.72) ผู้นำชุมชนควรติดต่อสื่อสารทางโทรศัพท์เพื่อให้ คำแนะนำ เรื่อง การทำนาเกลือทะเลตามมาตรฐาน GAP อย่างเป็นประจำและต่อเนื่อง (ค่าเฉลี่ย 2.69) เจ้าหน้าที่ควรส่งข้อความ หรือพูดคุยผ่านข้อความทางโทรศัพท์มือถือ (LINE) เพื่อให้คำแนะนำ เรื่องการทำนาเกลือทะเลตามมาตรฐาน GAP อย่างเป็นประจำและต่อเนื่อง (ค่าเฉลี่ย 2.63) ตามลำดับ

แบบกลุ่ม พบว่า เกษตรกรเห็นด้วยกับข้อเสนอแนะด้านการส่งเสริมแบบกลุ่ม ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย 3.17) โดยเมื่อพิจารณารายละเอียดในแต่ละประเด็น พบว่า เกษตรกรเห็นด้วยกับข้อเสนอแนะด้านการส่งเสริมแบบกลุ่มอยู่ในระดับมาก จำนวน 1 ประเด็น ได้แก่ เจ้าหน้าที่ควรจัดฝึกอบรมและสร้างแรงจูงใจ เรื่องการทำนาเกลือทะเลตามมาตรฐาน GAP ให้กับเกษตรกร อย่างต่อเนื่อง (ค่าเฉลี่ย 3.90) และเกษตรกรเห็นด้วยกับข้อเสนอแนะด้านการส่งเสริม แบบกลุ่มอยู่ในระดับปานกลาง จำนวน 4 ประเด็น ได้แก่ เจ้าหน้าที่ควรจัดทำแปลงสาธิตต้นแบบ เรื่องการทำนาเกลือทะเลตามมาตรฐาน GAP ในแต่ละพื้นที่ตำบล (ค่าเฉลี่ย 3.18) รองลงมา เจ้าหน้าที่ควรพาเกษตรกรไปทัศนศึกษา เรื่องการทำนาเกลือทะเลตามมาตรฐาน GAP (ค่าเฉลี่ย 2.97) เจ้าหน้าที่ควรพาเกษตรกรไปศึกษาดูงาน เรื่องการทำนาเกลือทะเลตามมาตรฐาน GAP จากแปลง ต้นแบบ (ค่าเฉลี่ย 2.94) เจ้าหน้าที่ควรพาเกษตรกรเข้าร่วมการสัมมนา เรื่องการทำนาเกลือทะเลตาม มาตรฐาน GAP (ค่าเฉลี่ย 2.87) ตามลำดับ

แบบมวลชน พบว่า เกษตรกรเห็นด้วยกับข้อเสนอแนะด้านการส่งเสริมแบบมวลชน ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย 2.81) โดยเมื่อพิจารณารายละเอียดในแต่ละประเด็น พบว่า เกษตรกรเห็นด้วยกับข้อเสนอแนะด้านการส่งเสริมแบบมวลชนอยู่ในระดับมาก จำนวน 1 ประเด็น ได้แก่ หน่วยงานควรประชาสัมพันธ์การใช้แอปพลิเคชัน (Application) ในการติดตามข้อมูล ข่าวสาร/ความรู้ เรื่อง การพยากรณ์อากาศ (ค่าเฉลี่ย 3.79) และเกษตรกรเห็นด้วยกับข้อเสนอแนะ

ด้านการส่งเสริมแบบมวลชนอยู่ในระดับปานกลาง จำนวน 5 ประเด็น ได้แก่หน่วยงานควรประชาสัมพันธ์ เรื่องการทำนาเกลือทะเลตามมาตรฐาน GAP ผ่านทางสื่อออนไลน์ เฟซบุ๊ก (Facebook) (ค่าเฉลี่ย 3.15) รองลงมา หน่วยงานควรประชาสัมพันธ์ เรื่องการทำนาเกลือทะเลตามมาตรฐาน GAP ผ่านทางสื่อออนไลน์ ยูทูบ (YouTube) (ค่าเฉลี่ย 3.10) หน่วยงานควรประชาสัมพันธ์ เรื่องการทำนาเกลือทะเลตามมาตรฐาน GAP ผ่านทางสื่อออนไลน์ ไลน์ (LINE) (ค่าเฉลี่ย 2.92) หน่วยงานควรประชาสัมพันธ์ เรื่องการทำนาเกลือทะเลตามมาตรฐาน GAP ผ่านทางรายการโทรทัศน์ (ค่าเฉลี่ย 2.73) หน่วยงานควรประชาสัมพันธ์ เรื่องการทำนาเกลือทะเลตามมาตรฐาน GAP ผ่านทางวารสาร นิตยสารป้าย ประกาศโปสเตอร์และแผ่นพับ (ค่าเฉลี่ย 2.61) และเกษตรกรเห็นด้วยกับข้อเสนอแนะด้านการส่งเสริมแบบมวลชนอยู่ในระดับน้อย จำนวน 2 ประเด็น ได้แก่ หน่วยงานควรประชาสัมพันธ์ เรื่องการทำนาเกลือทะเลตามมาตรฐาน GAP ผ่านทางวิทยุกระจายเสียง (ค่าเฉลี่ย 2.08) หน่วยงานควรประชาสัมพันธ์ เรื่องการทำนาเกลือทะเลตามมาตรฐาน GAP ผ่านทางรายการวิทยุ (ค่าเฉลี่ย 2.08) ตามลำดับ

ตารางที่ 4.20 ข้อเสนอแนะด้านความรู้เกี่ยวกับการปฏิบัติตามมาตรฐานการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีสำหรับการทำนาเกลือทะเลของเกษตรกร

n = 146

ประเด็นข้อเสนอแนะ	เห็นด้วยในระดับ (จำนวน/ร้อยละ)					ค่าเฉลี่ย (SD)	ความหมาย	อันดับ
	1	2	3	4	5			
	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)			
1 ควรมีการอบรมให้ความรู้ และจัดทำคู่มือการปฏิบัติงานด้าน สถานที่ทำนาเกลือทะเล	14 (9.6)	19 (13.0)	51 (34.9)	37 (25.3)	25 (17.1)	3.27 (1.177)	ปานกลาง	3
2 ควรมีการอบรมให้ความรู้ และจัดทำคู่มือการปฏิบัติงานด้าน การพักน้ำทะเล	22 (15.1)	19 (13.0)	44 (30.1)	40 (27.4)	21 (14.4)	3.13 (1.255)	ปานกลาง	6
3 ควรมีการอบรมให้ความรู้และจัดทำคู่มือการปฏิบัติงานด้านการปฏิบัติในกระบวนการผลิตเกลือทะเลธรรมชาติ	20 (13.7)	17 (11.6)	44 (30.1)	42 (28.8)	23 (15.8)	3.21 (1.244)	ปานกลาง	4

ตารางที่ 4.20 (ต่อ)

n = 146

ประเด็นข้อเสนอแนะ	เห็นด้วยในระดับ (จำนวน/ร้อยละ)					ค่าเฉลี่ย (SD)	ความ หมาย	อันดับ
	1	2	3	4	5			
	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)			
4 ควรมีการอบรมให้ความรู้ และจัดทำคู่มือการ ปฏิบัติงานด้าน การปฏิบัติ ต่อผลิตภัณฑ์เกลือทะเล ธรรมชาติและและการเก็บรักษา	24 (16.4)	11 (7.5)	49 (33.6)	37 (25.3)	25 (17.1)	3.19 (1.283)	ปาน กลาง	5
5 ควรมีการอบรมให้ความรู้ และจัดทำคู่มือการ ปฏิบัติงานด้าน เครื่องมือ และอุปกรณ์	16 (11.0)	14 (9.6)	38 (26.0)	62 (42.5)	16 (11.0)	3.33 (1.139)	ปาน กลาง	2
6 ควรมีการอบรมให้ความรู้ และจัดทำคู่มือการ ปฏิบัติงานด้าน การจัดการ การล้าง/ไม่/บด และการ บรรจุ	37 (25.3)	30 (20.5)	37 (25.3)	28 (19.2)	14 (9.6)	2.67 (1.303)	ปาน กลาง	9
7 ควรมีการอบรมให้ความรู้ และจัดทำคู่มือการ ปฏิบัติงานด้าน การควบคุม สัตว์พาหะนำเชื้อ	18 (12.3)	28 (19.2)	46 (31.5)	38 (26.0)	16 (11.0)	3.04 (1.180)	ปาน กลาง	7
8 ควรมีการอบรมให้ความรู้ และจัดทำคู่มือการ ปฏิบัติงานด้าน สุขลักษณะ ส่วนบุคคล	23 (15.8)	22 (15.1)	49 (33.6)	33 (22.6)	19 (13.0)	3.02 (1.240)	ปาน กลาง	8
9 ควรมีการอบรมให้ความรู้ และจัดทำคู่มือการ ปฏิบัติงานด้าน ระบบ เอกสารและบันทึกข้อมูล	14 (9.6)	20 (13.7)	25 (17.1)	40 (27.4)	47 (32.2)	3.59 (1.321)	มาก	1
เฉลี่ยรวม						3.16 (1.071)	ปาน กลาง	

จากตารางที่ 4.20 แสดงให้เห็นถึง ข้อเสนอแนะด้านความรู้เกี่ยวกับการปฏิบัติตามมาตรฐานการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีสำหรับการทำนาเกลือทะเลของเกษตรกร พบว่า เกษตรกรเห็นด้วยกับข้อเสนอแนะด้านความรู้เกี่ยวกับการปฏิบัติตามมาตรฐานการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีสำหรับการทำนาเกลือทะเลของเกษตรกรในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย 3.16) โดยเมื่อพิจารณารายละเอียดในแต่ละประเด็น พบว่า เกษตรกรเห็นด้วยกับข้อเสนอแนะด้านความรู้เกี่ยวกับการปฏิบัติตามมาตรฐานการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีสำหรับการทำนาเกลือทะเลของเกษตรกรอยู่ในระดับมาก จำนวน 1 ประเด็น ได้แก่ ควรมีการอบรมให้ความรู้และจัดทำคู่มือการปฏิบัติงานด้าน ระบบเอกสารและบันทึกข้อมูล (ค่าเฉลี่ย 3.59) และเกษตรกรเห็นด้วยกับข้อเสนอแนะด้านความรู้เกี่ยวกับการปฏิบัติตามมาตรฐานการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีสำหรับการทำนาเกลือทะเลของเกษตรกรอยู่ในระดับปานกลาง จำนวน 8 ประเด็น ได้แก่ ควรมีการอบรมให้ความรู้และจัดทำคู่มือการปฏิบัติงานด้าน เครื่องมือและอุปกรณ์ (ค่าเฉลี่ย 3.33) รองลงมา ควรมีการอบรมให้ความรู้และจัดทำคู่มือการปฏิบัติงานด้าน สถานที่ทำนาเกลือทะเล (ค่าเฉลี่ย 3.27) ควรมีการอบรมให้ความรู้และจัดทำคู่มือการปฏิบัติงานด้าน การปฏิบัติในกระบวนการผลิตเกลือทะเลธรรมชาติ (ค่าเฉลี่ย 3.21) ควรมีการอบรมให้ความรู้และจัดทำคู่มือการปฏิบัติงานด้าน การปฏิบัติต่อผลิตผลเกลือทะเลธรรมชาติและ การเก็บรักษา (ค่าเฉลี่ย 3.19) ควรมีการอบรมให้ความรู้และจัดทำคู่มือการปฏิบัติงานด้าน การพักน้ำทะเล (ค่าเฉลี่ย 3.13) ควรมีการอบรมให้ความรู้และจัดทำคู่มือการปฏิบัติงานด้าน การควบคุมสัตว์พาหะนำเชื้อ (ค่าเฉลี่ย 3.04) ควรมีการอบรมให้ความรู้และจัดทำคู่มือการปฏิบัติงานด้าน สุขลักษณะส่วนบุคคล (ค่าเฉลี่ย 3.02) ควรมีการอบรมให้ความรู้และจัดทำคู่มือการปฏิบัติงานด้าน การจัดการการล้าง/ไม่/บด และการบรรจุ (ค่าเฉลี่ย 2.67) ตามลำดับ

ตารางที่ 4.21 ข้อเสนอแนะด้านการสนับสนุน

n = 146

ประเด็นข้อเสนอแนะ	เห็นด้วยในระดับ (จำนวน/ร้อยละ)					ค่าเฉลี่ย (SD)	ความหมาย	อันดับ
	1	2	3	4	5			
	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)			
1 ควรมีการสนับสนุนวัสดุ/อุปกรณ์ สำหรับการทำนาเกลือตามมาตรฐาน GAP	7 (4.8)	11 (7.5)	16 (11.0)	61 (41.8)	51 (34.9)	3.95 (1.094)	มาก	2

ตารางที่ 4.21 (ต่อ)

n = 146

ประเด็นข้อเสนอแนะ	เห็นด้วยในระดับ (จำนวน/ร้อยละ)					ค่าเฉลี่ย (SD)	ความ หมาย	อันดับ
	1	2	3	4	5			
	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)			
2 งบประมาณในการสนับสนุน สิ่งอำนวยความสะดวก พื้นฐานที่เพียงพอและ เหมาะสมในการทำนาเกลือ ตามมาตรฐาน GAP ควร เพียงพอต่อความต้องการ	7 (4.8)	7 (4.8)	20 (13.7)	56 (38.4)	56 (38.4)	4.01 (1.073)	มาก	1
เฉลี่ยรวม						3.97 (1.041)	มาก	

จากตารางที่ 4.21 แสดงให้เห็นถึง ความคิดเห็นด้านการสนับสนุนการผลิตเกลือทะเลตามมาตรฐานการปฏิบัติทางเกษตรที่ดีสำหรับการทำนาเกลือทะเลของเกษตรกร พบว่า เกษตรกรเห็นด้วยกับข้อเสนอแนะด้านการสนับสนุนในภาพรวมอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 3.97) โดยเมื่อพิจารณารายละเอียดในแต่ละประเด็น พบว่า เกษตรกรเห็นด้วยกับข้อเสนอแนะด้านการสนับสนุนอยู่ในระดับมาก จำนวน 2 ประเด็น ได้แก่ งบประมาณในการสนับสนุนสิ่งอำนวยความสะดวกพื้นฐานที่เพียงพอและเหมาะสมในการทำนาเกลือตามมาตรฐาน GAP ควรเพียงพอต่อความต้องการ (ค่าเฉลี่ย 4.01) และควรมีการสนับสนุนวัสดุ/อุปกรณ์ สำหรับการทำนาเกลือตามมาตรฐาน GAP (ค่าเฉลี่ย 3.95) ตามลำดับ

ตารางที่ 4.22 สรุปภาพรวมข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการส่งเสริมการผลิตเกลือทะเลตามมาตรฐาน
การปฏิบัติทางเกษตรที่ดีสำหรับการทำนาเกลือทะเลของเกษตรกร

n = 146

ประเด็นข้อเสนอแนะ	ค่าเฉลี่ย (SD)	ความหมาย	อันดับ
1. ด้านวิธีการส่งเสริม	2.99 (0.855)	ปานกลาง	3
2. ด้านความรู้เกี่ยวกับการปฏิบัติตามมาตรฐานการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีสำหรับการทำนาเกลือทะเลของเกษตรกร	3.16 (1.071)	ปานกลาง	2
3. ด้านการสนับสนุน	3.97 (1.041)	มาก	1
เฉลี่ยรวมทั้งหมด	3.37 (0.794)	ปานกลาง	

จากตารางที่ 4.22 แสดงให้เห็นถึง สรุปภาพรวมข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการส่งเสริมการผลิตเกลือทะเลตามมาตรฐานการปฏิบัติทางเกษตรที่ดีสำหรับการทำนาเกลือทะเลของเกษตรกร สรุปได้ดังนี้ เกษตรกรเห็นด้วยกับข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการส่งเสริมการผลิตเกลือทะเลตามมาตรฐานการปฏิบัติทางเกษตรที่ดีสำหรับการทำนาเกลือทะเลของเกษตรกร ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย 3.37) โดยเมื่อพิจารณาในแต่ละประเด็น พบว่า เกษตรกรเห็นด้วยกับข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการส่งเสริมการผลิตเกลือทะเลตามมาตรฐานการปฏิบัติทางเกษตรที่ดีสำหรับการทำนาเกลือทะเลของเกษตรกรอยู่ในระดับมาก จำนวน 1 ประเด็น ได้แก่ ด้านการสนับสนุน (ค่าเฉลี่ย 3.97) และเกษตรกรเห็นด้วยกับข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการส่งเสริมการผลิตเกลือทะเลตามมาตรฐานการปฏิบัติทางเกษตรที่ดีสำหรับการทำนาเกลือทะเลของเกษตรกรอยู่ในระดับปานกลาง จำนวน 2 ประเด็น ได้แก่ ด้านความรู้เกี่ยวกับการปฏิบัติตามมาตรฐานการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีสำหรับการทำนาเกลือทะเลของเกษตรกร (ค่าเฉลี่ย 3.16) รองลงมา ด้านวิธีการส่งเสริม (ค่าเฉลี่ย 2.99) ตามลำดับ

บทที่ 5

สรุปการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง การส่งเสริมการผลิตเกลือทะเลตามมาตรฐานการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีสำหรับการทำนาเกลือทะเลของเกษตรกร ในอำเภอเมืองสมุทรสาคร จังหวัดสมุทรสาคร ผู้วิจัยได้นำเสนอประเด็นสำคัญ โดยจำแนกเป็น 3 ส่วน คือ สรุปการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ ซึ่งมีรายละเอียด ดังนี้

1. สรุปการวิจัย

1.1 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การส่งเสริมการผลิตเกลือทะเลตามมาตรฐานการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีสำหรับการทำนาเกลือทะเลของเกษตรกร ในอำเภอเมืองสมุทรสาคร จังหวัดสมุทรสาคร มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1) สภาพพื้นฐานส่วนบุคคล สังคม และเศรษฐกิจของเกษตรกรผู้ทำนาเกลือทะเล 2) สภาพการผลิตเกลือทะเลของเกษตรกร 3) ความรู้เกี่ยวกับการผลิตเกลือทะเลตามมาตรฐานการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดี สำหรับการทำนาเกลือทะเลของเกษตรกร 4) การได้รับการส่งเสริมและความต้องการการส่งเสริมการผลิตเกลือทะเลตามมาตรฐานการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดี สำหรับการทำนาเกลือทะเลของเกษตรกร 5) ปัญหา และข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการส่งเสริมการผลิตเกลือทะเลตามมาตรฐานการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดี สำหรับการทำนาเกลือทะเลของเกษตรกร

1.2 วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ มีวิธีการดำเนินการวิจัยเกี่ยวกับประชากรและกลุ่มตัวอย่าง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย การเก็บรวบรวมข้อมูล และการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

1.2.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ เกษตรกรผู้ทำนาเกลือทะเล ในอำเภอเมืองสมุทรสาคร จังหวัดสมุทรสาคร ที่ขึ้นทะเบียนเกษตรกรกับกรมส่งเสริมการเกษตร ในปีการผลิต 2565/66 จำนวน 229 ราย กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตรการคำนวณหาขนาดกลุ่มตัวอย่างของ Taro Yamane ที่ความคลาดเคลื่อน 0.05 ได้กลุ่มตัวอย่าง 146 ราย ใช้วิธีการสุ่มคัดเลือกตัวอย่างแบบง่าย โดยการจับสลากตามรายชื่อเกษตรกรของแต่ละตำบลตามสัดส่วนที่กำหนด

1.2.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสัมภาษณ์ โดยกำหนดข้อมูลที่ต้องการในประเด็นต่าง ๆ แบ่งเนื้อหาออกเป็น 5 ตอน ตามวัตถุประสงค์การวิจัย ก่อนที่จะนำแบบสอบถามไปใช้ได้นำไปให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความเที่ยงตรงตามเนื้อหา เพื่อพิจารณาตรวจสอบความถูกต้องและให้คำแนะนำแก้ไข จากผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน หลังจากนั้นนำมาหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of item objective congruence, IOC) ซึ่งได้ค่า IOC = 0.965 และทำการทดสอบความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม จากเกษตรกรที่มีลักษณะใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย จำนวน 30 ราย นำผลการสอบถามไปตรวจสอบความเชื่อถือได้ (Reliability) โดยใช้วิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Cronbach's alpha) โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูปในการคำนวณ ในแต่ละตอนได้ค่าสัมประสิทธิ์ระหว่าง 0.928 – 0.946 ซึ่งแสดงว่าแบบสอบถามที่สร้างขึ้นสำหรับงานวิจัยนี้มีค่าความเชื่อมั่นอยู่ในระดับสูง สามารถนำไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลได้

1.2.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล ดำเนินการรวบรวมข้อมูลจากเกษตรกรกลุ่มตัวอย่าง โดยนำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขหลังจากการทดสอบเรียบร้อยแล้วไปสอบถามกลุ่มตัวอย่างจำนวน 146 ราย

1.2.4 การวิเคราะห์ข้อมูล ทำการวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา (descriptive Statistics) ได้แก่ ค่าความถี่ (frequencies) ค่าร้อยละ (percentage) ค่าต่ำสุด (minimum) ค่าสูงสุด (maximum) ค่าเฉลี่ย (mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard deviation) และการจัดอันดับ (ranking) การแปลความหมายตามเกณฑ์ที่กำหนด

1.3 ผลการวิจัย

1.3.1 สภาพพื้นฐานส่วนบุคคล สังคม และเศรษฐกิจของเกษตรกร

1) **สภาพพื้นฐานส่วนบุคคล** พบว่า เกษตรกรส่วนมาก เป็นเพศชาย มีอายุเฉลี่ย 61.99 ปี มีการศึกษาระดับประถมศึกษา มีจำนวนสมาชิกในครัวเรือนเฉลี่ย 4.10 ราย และมีประสบการณ์ในการทำนาเกลือทะเลเฉลี่ย 33.45 ปี

2) **สภาพพื้นฐานทางสังคม** พบว่า เกษตรกรส่วนมาก ไม่มีตำแหน่งทางสังคม และการเป็นสมาชิกกลุ่ม/องค์กรการเกษตร ส่วนมากเป็นสมาชิกสหกรณ์

3) **สภาพพื้นฐานทางเศรษฐกิจ** พบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่ ประกอบอาชีพทำนาเกลือทะเลเป็นอาชีพหลัก ส่วนมากไม่มีอาชีพรอง มีจำนวนแรงงานในภาคการเกษตรเฉลี่ย 1.70 ราย มีที่ดินของตนเองเฉลี่ย 59.15 ไร่ ส่วนใหญ่มีแหล่งเงินทุนในการทำนาเกลือทะเลเป็นเงินทุนของตนเอง รายได้ของครัวเรือนในภาคการเกษตรเฉลี่ย 67,692.31 บาท รายได้ของครัวเรือนจากการทำนาเกลือทะเลเฉลี่ย 293,184.93 บาท รายได้ของครัวเรือนนอกภาคการเกษตรเฉลี่ย 25,442.86 บาท และเกษตรกรมีต้นทุนในการทำนาเกลือทะเลเฉลี่ย 210,150.68 บาท

1.3.2 สภาพการทำนาเกลือทะเลของเกษตรกร พบว่า เกษตรกรทั้งหมด มีลักษณะพื้นที่ทำนาเกลือทะเลเป็นที่ราบลุ่ม ลักษณะดินเป็นดินเหนียว แหล่งน้ำที่ใช้คือน้ำทะเล ส่วนใหญ่มีการแบ่งสัดส่วนพื้นที่ทำนาเกลือทะเล ออกเป็น 6 ส่วน มีสถานที่เก็บผลผลิตแบบยุ่งฉาง มีรูปแบบการเก็บผลผลิตโดยใส่รถเข็น มีจำนวนพื้นที่ในการทำนาเกลือทะเลเฉลี่ย 61.84 ไร่ ระยะเวลาที่ใช้ในการทำนาเกลือทะเลเฉลี่ย 7.81 เดือน จำนวนรอบในการเก็บผลผลิตเกลือทะเลเฉลี่ย 4.61 รอบต่อปี ปริมาณผลผลิตเกลือทะเลเฉลี่ย 6.60 ตันต่อไร่ต่อปีการผลิต จ้างแรงงานคน เฉลี่ย 17.55 ราย และส่วนใหญ่ยังไม่ได้รับการรับรองมาตรฐานการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีสำหรับการทำนาเกลือทะเล

1.3.3 ความรู้เกี่ยวกับการผลิตเกลือทะเลตามมาตรฐานการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีสำหรับการทำนาเกลือทะเลของเกษตรกร พบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่ มีความรู้อยู่ในระดับมากที่สุด คะแนนเฉลี่ย 31.16 คะแนน เกษตรกรมีคะแนนต่ำสุด 23 คะแนน และเกษตรกรมีคะแนนสูงสุด 35 คะแนน โดยเกษตรกรมีความรู้เกี่ยวกับการผลิตเกลือทะเลตามมาตรฐานการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีสำหรับการทำนาเกลือทะเลของเกษตรกร น้อยที่สุด 5 อันดับ ได้แก่ 1) การเก็บรักษาบันทึกข้อมูลการปฏิบัติงานและเอกสารสำคัญที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานไว้อย่างน้อย 2 ปี ของการผลิตติดต่อกัน 2) เมื่อมีการนำน้ำมาพักไว้ในวังขังน้ำ ไม่ต้องบันทึกวันที่ระบุช่วงเวลา (วัน เดือน ปี) 3) การบรรจุในถุงขนาดใหญ่/กระสอบ น้ำหนักบรรจุไม่ควรเกิน 60 kg 4) การตรวจสอบอุปกรณ์ เครื่องมือ รวมถึงเครื่องใช้ไฟฟ้า ทำแค่เพียงเฉพาะก่อนเริ่มการปฏิบัติงานเท่านั้น และ 5) ผู้ปฏิบัติงานสามารถใช้งานอุปกรณ์และเครื่องมือได้เลยโดยไม่ต้องผ่านการอบรม/สอนงาน

1.3.4 การได้รับการส่งเสริมและความต้องการการส่งเสริมการผลิตเกลือทะเลตามมาตรฐานการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีสำหรับการทำนาเกลือทะเลของเกษตรกร

1) การได้รับการส่งเสริมการส่งเสริมการผลิตเกลือทะเลตามมาตรฐานการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีสำหรับการทำนาเกลือทะเลของเกษตรกร พบว่า เกษตรกรได้รับการส่งเสริมการผลิตเกลือทะเลตามมาตรฐานการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีสำหรับการทำนาเกลือทะเลของเกษตรกร ในภาพรวมอยู่ในระดับน้อย (ค่าเฉลี่ย 2.31)

2) ความต้องการการส่งเสริมการผลิตเกลือทะเลตามมาตรฐานการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีสำหรับการทำนาเกลือทะเลของเกษตรกร พบว่า เกษตรกรมีความต้องการการส่งเสริมการผลิตเกลือทะเลตามมาตรฐานการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีสำหรับการทำนาเกลือทะเลของเกษตรกร ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย 3.24)

1.3.5 ปัญหาและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการส่งเสริมการผลิตเกลือทะเลตามมาตรฐานการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีสำหรับการทำนาเกลือทะเลของเกษตรกร

1) ปัญหาเกี่ยวกับการส่งเสริมการผลิตเกลือทะเลตามมาตรฐานการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีสำหรับการทำนาเกลือทะเลของเกษตรกร พบว่า เกษตรกรมีปัญหาเกี่ยวกับการส่งเสริม

การผลิตเกลือทะเลตามมาตรฐานการปฏิบัติทางเกษตรที่ดีสำหรับการทำนาเกลือทะเลของเกษตรกร ในภาพรวมอยู่ในระดับน้อย (ค่าเฉลี่ย 2.45)

2) ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการส่งเสริมการผลิตเกลือทะเลตามมาตรฐานการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีสำหรับการทำนาเกลือทะเลของเกษตรกร พบว่า เกษตรกรเห็นด้วยกับข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการส่งเสริมการผลิตเกลือทะเลตามมาตรฐานการปฏิบัติทางเกษตรที่ดีสำหรับการทำนาเกลือทะเลของเกษตรกร ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย 3.37)

2. อภิปรายผล

จากการศึกษา การส่งเสริมการผลิตเกลือทะเลตามมาตรฐานการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีสำหรับการทำนาเกลือทะเลของเกษตรกร ในอำเภอเมืองสมุทรสาคร จังหวัดสมุทรสาคร พบว่า สภาพพื้นฐานส่วนบุคคล สังคม และเศรษฐกิจของเกษตรกรผู้ทำนาเกลือทะเล สภาพการผลิตเกลือทะเลของเกษตรกร ความรู้เกี่ยวกับการผลิตเกลือทะเลตามมาตรฐานการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีสำหรับการทำนาเกลือทะเลของเกษตรกร การได้รับการส่งเสริมและความต้องการการส่งเสริมการผลิตเกลือทะเลตามมาตรฐานการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดี สำหรับการทำนาเกลือทะเลของเกษตรกร ปัญหา และข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการส่งเสริมการผลิตเกลือทะเลตามมาตรฐานการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดี สำหรับการทำนาเกลือทะเลของเกษตรกร อภิปรายผลได้ดังนี้

2.1 สภาพพื้นฐานส่วนบุคคล สังคม และเศรษฐกิจของเกษตรกร

2.1.1 สภาพพื้นฐานส่วนบุคคล พบว่า เกษตรกรส่วนมาก เป็นเพศชาย มีอายุเฉลี่ย 61.99 ปี มีการศึกษาระดับประถมศึกษา มีจำนวนสมาชิกในครัวเรือนเฉลี่ย 4.10 ราย และมีประสบการณ์ในการทำนาเกลือทะเลเฉลี่ย 33.45 ปี เนื่องจากครัวเรือนเกษตรกรส่วนใหญ่จะมีเพศชายเป็นหัวหน้าครัวเรือนในการขึ้นทะเบียนเกษตรกร ปัจจุบันเกษตรกรประกอบอาชีพทำนาเกลือทะเลลดลงและไม่มีคนรุ่นใหม่มาสืบทอดอาชีพ เนื่องจากเป็นอาชีพที่ต้องใช้แรงงานหนัก จึงเห็นได้ว่าเกษตรกรโดยส่วนใหญ่เป็นผู้สูงอายุ และในสมัยก่อนการศึกษาภาคบังคับคือประถมศึกษาปีที่ 4 - 6 เกษตรกรจึงจบแค่การศึกษาภาคบังคับเท่านั้น สอดคล้องกับงานวิจัยของ แคทลีน หอมวิเชียร (2564) ได้ศึกษาเรื่อง แนวทางการส่งเสริมการผลิตเกลือทะเลในอำเภอเมืองสมุทรสงคราม จังหวัดสมุทรสงคราม พบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่เป็นเพศชาย มีอายุเฉลี่ย 59.20 ปี จบการศึกษาระดับประถมศึกษา มีประสบการณ์การทำนาเกลือเฉลี่ย 29.89 ปี สอดคล้องกับงานวิจัยของ ประภัสสร เจริญยิ่ง (2553) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การวิเคราะห์ต้นทุนและผลตอบแทนในการทำนา

เกลือทะเลของสมาชิกสหกรณ์นาเกลือบ้านแหลม จำกัด พบว่า เกษตรกรส่วนมากมีสมาชิกในครัวเรือน ระหว่าง 1-3 ราย

2.1.2 สภาพพื้นฐานทางสังคม พบว่า เกษตรกรส่วนมาก ไม่มีตำแหน่งทางสังคม และการเป็นสมาชิกกลุ่ม/องค์กรการเกษตร ส่วนมากเป็นสมาชิกสหกรณ์ เนื่องจากจังหวัดสมุทรสาคร มีสหกรณ์ที่เกี่ยวข้องกับเกลือทะเล จำนวน 2 สหกรณ์ ได้แก่ สหกรณ์กรุงเทพ จำกัด จ. สมุทรสาคร และสหกรณ์การเกษตรนาเกลือสมุทรสาคร จำกัด ที่จะคอยรับซื้อเกลือทะเลของสมาชิกสหกรณ์ ซึ่งเป็นการเพิ่มอำนาจในการต่อรองราคากับพ่อค้าคนกลาง หากมีการขายเกลือทะเลออกไปได้มากกว่าราคาที่รับซื้อจากสมาชิก ก็จะแบ่งให้กับสมาชิกสหกรณ์ ส่งผลให้เกษตรกรนาเกลือทะเลส่วนใหญ่เป็นสมาชิกของสหกรณ์ สอดคล้องกับงานวิจัยของ แคทลีน หอมวิเชียร (2564) ได้ศึกษาพบว่า เกษตรกรส่วนมาก ไม่มีตำแหน่งทางสังคม และเป็นสมาชิกสหกรณ์นาเกลือ

2.1.3 สภาพพื้นฐานทางเศรษฐกิจ พบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่ ประกอบอาชีพทำนาเกลือทะเลเป็นอาชีพหลัก ส่วนมากไม่มีอาชีพรอง โดยจะมีเกษตรกรส่วนน้อย ที่มีการเลี้ยงกุ้งในวังขังน้ำเพื่อเป็นอาชีพเสริมเพิ่มรายได้ให้กับครัวเรือน หรือประกอบอาชีพค้าขาย/ประกอบธุรกิจส่วนตัว และรับจ้างทั่วไป สอดคล้องกับงานวิจัยของ ประภัสสร เจริญยิ่ง (2553) ศึกษาพบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่ไม่มีอาชีพเสริม แตกต่างจากข้อค้นพบของ ชูชานนงค์ อาแว (2551) ได้ศึกษาเรื่อง แนวทางการบริหารจัดการผลผลิตเกลือ โดยการมีส่วนร่วมของผู้ผลิตเกลือในตำบลตันหยงลูโละ อำเภอเมืองจังหวัดปัตตานีพบว่า เกษตรกรส่วนมากมีอาชีพอื่นนอกเหนือจากทำนาเกลือ ได้แก่ อาชีพประมง เกษตรกรส่วนใหญ่มีจำนวนแรงงานในภาคการเกษตรเฉลี่ย 1.70 ราย มีที่ดินของตนเองเฉลี่ย 59.15 ไร่ เนื่องจากเกษตรกรส่วนใหญ่จะได้รับที่ดินที่เป็นมรดกของครอบครัว และมีจำนวนแรงงานในภาคการเกษตรเพียงแค่ตนเอง หรือร่วมกันทำกับสามี-ภรรยา เพียงแค่ 2 คน มีแหล่งเงินทุนในการทำ การเกษตรเป็นเงินทุนของตนเอง รายได้ของครัวเรือนในภาคการเกษตรเฉลี่ย 67,692.31 บาท รายได้ของครัวเรือนจากการทำนาเกลือทะเลเฉลี่ย 293,184.93 บาท รายได้ของครัวเรือนนอกภาคการเกษตรเฉลี่ย 25,442.86 บาท และเกษตรกรมีต้นทุนในการทำนาเกลือทะเลเฉลี่ย 210,150.68 บาท สอดคล้องกับงานวิจัยของ ประภัสสร เจริญยิ่ง (2553) ศึกษาพบว่า เกษตรกรส่วนมากใช้เงินทุนของตนเองและจากการกู้ยืม สอดคล้องกับงานวิจัยของ ขง วณิชา เดชะบุญ (2553) ศึกษาพลวัตรนาเกลือ ตำบลบ้านบ่อ อำเภอเมือง จังหวัดสมุทรสาคร ศึกษาพบว่า เงินทุนที่ใช้ในการทำนาเกลือมาจาก ทุนของตนเองและมาจากแหล่งเงินกู้ต่างๆ สอดคล้องกับงานวิจัยของ แคทลีน หอมวิเชียร (2564) พบว่า เกษตรกร มีต้นทุนเฉลี่ย 5,253.15 บาท/ไร่ มีรายได้จากการทำนาเกลือเฉลี่ย 6,405.45 บาท/ไร่

2.2 สภาพการทำนาเกลือทะเลของเกษตรกร พบว่า เกษตรกรทั้งหมด มีลักษณะพื้นที่ทำนาเกลือทะเลเป็นที่ราบลุ่ม ลักษณะดินเป็นดินเหนียว แหล่งน้ำที่ใช้คือน้ำทะเล ส่วนใหญ่มีการแบ่ง

สัดส่วนพื้นที่ทำนาเกลือทะเล ออกเป็น 6 ส่วน มีสถานที่เก็บผลผลิตแบบยุ่งฉาง มีความแตกต่างจากข้อค้นพบของ แคทลีน ทอมวิเชียร (2564) ศึกษาพบว่า เกษตรกรไม่มียุ่งเก็บเกลือทะเล มีรูปแบบการเก็บผลผลิตโดยใส่รถเข็น เนื่องจากสมัยก่อนจะใช้แรงงานคนหาบเกลือจากบริเวณพื้นที่นาแปลง/นาหวาน นำไปเก็บในยุ่งฉาง แต่ปัจจุบันได้นำรถเข็นมาใช้เพื่อเป็นเครื่องทุ่นแรงแทนแรงงานคนหาบ มีจำนวนพื้นที่ในการทำนาเกลือทะเลเฉลี่ย 61.84 ไร่ สอดคล้องกับงานวิจัย วณิชา เดชะบุญ (2553) พบว่าการทำนาเกลือทะเลมีการแบ่งพื้นที่ออกเป็นแปลงพื้นที่นาประมาณ 30-40 ไร่ เกษตรกรมีระยะเวลาที่ใช้ในการทำนาเกลือทะเลเฉลี่ย 7.81 เดือน จำนวนรอบในการเก็บผลผลิตเกลือทะเลเฉลี่ย 4.61 รอบต่อปี ปริมาณผลผลิตเกลือทะเลเฉลี่ย 6.60 ตันต่อไร่ต่อปีการผลิต โดยปัจจัยที่มีผลต่อระยะเวลาที่ใช้ในการทำนาเกลือทะเลและจำนวนรอบในการเก็บผลผลิตเกลือทะเลคือน้ำฝน หากในปีการผลิตเข้าสู่ช่วงฤดูฝนเร็วก็จะส่งผลให้เกษตรกรนาเกลือทะเลมีระยะเวลาในการผลิตนาเกลือทะเล และจำนวนรอบในการเก็บผลผลิตเกลือทะเลที่ลดลงจากฝนที่ตกลงมา มีการจ้างแรงงานคน เฉลี่ย 17.55 ราย เนื่องจากการทำนาเกลือทะเล เป็นอาชีพที่ต้องแรงงานคนสูง โดยส่วนมากจะจ้างแรงงานคนสำหรับเรือเกลือทะเล และขนเกลือทะเลไปเก็บไว้ในบริเวณยุ่งฉาง และส่วนใหญ่ยังไม่ได้รับการรับรองมาตรฐานการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีสำหรับการทำนาเกลือทะเล เนื่องจากเกษตรกรส่วนใหญ่ จะมีความเข้าใจในเรื่องของมาตรฐานการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีสำหรับการทำนาเกลือทะเล ในหัวข้อของ การเก็บรักษาบันทึกข้อมูลการปฏิบัติงานและเอกสารสำคัญที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงาน ยังไม่ถูกต้อง ส่งผลให้เกษตรกรปฏิบัติตนได้ไม่ถูกต้องตาม ข้อกำหนดหลักของมาตรฐาน GAP และส่งผลให้ไม่ผ่านการตรวจรับรองมาตรฐานจากหน่วยตรวจประเมิน

2.3 ความรู้เกี่ยวกับการผลิตเกลือทะเลตามมาตรฐานการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีสำหรับการทำนาเกลือทะเลของเกษตรกร พบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่ มีความรู้เกี่ยวกับการผลิตเกลือทะเลตามมาตรฐานการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีสำหรับการทำนาเกลือทะเลของเกษตรกร ทั้ง 9 ข้อกำหนด อยู่ในระดับมากที่สุด โดยเมื่อพิจารณาในแต่ละประเด็นแล้ว พบว่า เกษตรกรมากกว่าครึ่ง ยังมีความรู้เกี่ยวกับการผลิตเกลือทะเลตามมาตรฐานการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีสำหรับการทำนาเกลือทะเลของเกษตรกร ในประเด็นการเก็บรักษาบันทึกข้อมูลการปฏิบัติงานและเอกสารสำคัญที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานที่ไม่ชัดเจน โดยเกษตรกรจะเข้าใจเพียงแค่ว่าต้องมีการจดบันทึกข้อมูลการปฏิบัติงานและเอกสารสำคัญที่เกี่ยวข้อง แต่ยังไม่ชัดเจนว่าจำเป็นต้องเก็บรักษาบันทึกข้อมูลไว้อย่างน้อย 3 ปีของการผลิตติดต่อกัน และเกษตรกรบางราย ยังมีความรู้เกี่ยวกับการผลิตเกลือทะเลตามมาตรฐานการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีสำหรับการทำนาเกลือทะเลของเกษตรกร ในประเด็นการตรวจสอบอุปกรณ์ เครื่องมือ รวมถึงเครื่องใช้ไฟฟ้า และประเด็นการอบรม/สอนงานของผู้ปฏิบัติงานในการใช้อุปกรณ์และเครื่องมือที่ไม่ชัดเจน โดยเกษตรกรจะเข้าใจว่าสามารถเริ่มใช้อุปกรณ์และเครื่องมือปฏิบัติงานได้เลยโดยไม่ต้องผ่านการอบรมหรือสอนงานมาก่อน และตรวจสอบ

อุปกรณ์และเครื่องมือ รวมถึงเครื่องใช้ไฟฟ้าเพียงแค่นี้ก่อนเริ่มการปฏิบัติงานเท่านั้น อาจเนื่องจากเกษตรกรเป็นบุคคลที่มีความเชี่ยวชาญในการผลิตนาเกลือทะเลจากประสบการณ์ที่สั่งสมมานาน เกษตรกรจึงคิดว่าสามารถเริ่มใช้อุปกรณ์และเครื่องมือปฏิบัติงานได้เลยโดยไม่ต้องผ่านการอบรมหรือสอนงานมาก่อน ซึ่งการปฏิบัติตามมาตรฐานการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีจำเป็นต้องมีการตรวจสอบอุปกรณ์อย่างสม่ำเสมอ ไม่เฉพาะก่อนเริ่มปฏิบัติงานเท่านั้น และเกษตรกรบางราย ยังมีความรู้เกี่ยวกับการผลิตเกลือทะเลตามมาตรฐานการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีสำหรับการทำนาเกลือทะเลของเกษตรกร ในประเด็นการบรรจุเกลือทะเลในถุงขนาดใหญ่/กระสอบ ที่ไม่ชัดเจน โดยเกษตรกรบางรายเข้าใจว่าสามารถบรรจุในถุงขนาดใหญ่/กระสอบ ที่น้ำหนักเกิน 50 kg ได้ อาจเนื่องจากเกษตรกรไม่ได้มีการจำหน่ายเกลือทะเลในรูปแบบบรรจุถุงขนาดใหญ่/กระสอบ จึงเข้าใจว่าสามารถบรรจุในถุงขนาดใหญ่/กระสอบ ที่น้ำหนักเกิน 50 kg ได้ ซึ่งการบรรจุในถุงขนาดใหญ่/กระสอบ น้ำหนักบรรจุไม่ควรเกิน 50 kg และเกษตรกรบางราย ยังขาดความรู้เกี่ยวกับการผลิตเกลือทะเลตามมาตรฐานการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีสำหรับการทำนาเกลือทะเลของเกษตรกร ในประเด็นบุคลากรที่เจ็บป่วยด้วยโรคติดต่อที่อาจส่งผ่านสู่อาหารสามารถเข้าไปในบริเวณปฏิบัติงานได้ และประเด็นผู้ปฏิบัติงานสามารถสูบบุหรี่ในบริเวณพื้นที่ปฏิบัติงานได้ ซึ่งตามข้อกำหนดของมาตรฐานการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีสำหรับการทำนาเกลือทะเลของเกษตรกร กำหนดไว้ว่าบุคลากรที่เจ็บป่วยด้วยโรคติดต่อที่อาจส่งผ่านสู่อาหารได้ ไม่สามารถเข้าไปในบริเวณปฏิบัติงานได้ และผู้ปฏิบัติงานไม่สามารถสูบบุหรี่ในบริเวณพื้นที่ปฏิบัติงานได้ เนื่องจากอาจเกิดการปนเปื้อนจากเชื้อโรคและสิ่งแปลกปลอม เช่น ไข้หวัด รวมไปกับผลผลิตเกลือทะเลได้ สอดคล้องกับงานวิจัยของ แคทลีน หอมวิเชียร (2564) ศึกษา พบว่า เกษตรกรผลิตเกลือทะเลตามการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีในระดับมากที่สุด ยกเว้นการจัดการการล้าง/ไม่/บด และการบรรจุ และระบบเอกสารและการบันทึกข้อมูลปฏิบัติในระดับน้อย และปานกลาง

2.4 การได้รับการส่งเสริมและความต้องการส่งเสริมการผลิตเกลือทะเลตามมาตรฐานการปฏิบัติทางเกษตรที่ดีสำหรับการทำนาเกลือทะเลของเกษตรกร

2.4.1 การได้รับการส่งเสริมการผลิตเกลือทะเลตามมาตรฐานการปฏิบัติทางเกษตรที่ดีสำหรับการทำนาเกลือทะเลของเกษตรกร พบว่า เกษตรกรได้รับการส่งเสริมการผลิตเกลือทะเลตามมาตรฐานการปฏิบัติทางเกษตรที่ดีสำหรับการทำนาเกลือทะเลของเกษตรกร ในภาพรวมอยู่ในระดับน้อย โดยเมื่อพิจารณาในแต่ละประเด็น พบว่า ด้านวิธีการส่งเสริมแบบมวลชน เกษตรกรได้รับการส่งเสริมผ่านวิทยุกระจายเสียง และรายการวิทยุ อยู่ในระดับน้อยที่สุด เนื่องจากเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตร จะใช้วิธีการส่งเสริมให้กับเกษตรกรในรูปแบบของการติดตามเยี่ยมเยียน หรือการจัดฝึกอบรมให้กับเกษตรกรเรื่อง มาตรฐานการปฏิบัติทางเกษตรที่ดีสำหรับการทำนาเกลือทะเลของเกษตรกร เป็นส่วนใหญ่ จึงทำให้เกษตรกรได้รับการส่งเสริมผ่านวิทยุกระจายเสียง และรายการวิทยุ

อยู่ในระดับน้อยที่สุด และด้านความต้องการความรู้เกี่ยวกับการปฏิบัติตามมาตรฐานการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีสำหรับการทำนาเกลือทะเลของเกษตรกร เกษตรกรได้รับการส่งเสริมในภาพรวมอยู่ในระดับน้อย อาจเนื่องมาจากงบประมาณที่ได้รับการสนับสนุนจากภาครัฐ มีจำนวนงบประมาณที่จำกัด โดยสำนักงานเกษตรจังหวัดสมุทรสาคร ได้รับการจัดสรรงบประมาณที่ใช้สำหรับการจัดฝึกอบรมให้กับเกษตรกรเพื่อถ่ายทอดองค์ความรู้ด้านการผลิตเกลือทะเลตามมาตรฐานการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีสำหรับการทำนาเกลือทะเล ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2565 โดยมีเป้าหมายเกษตรกรเพียงแค่ 30 ราย ที่ได้เข้าร่วมกิจกรรม และด้านการสนับสนุน เกษตรกรได้รับการส่งเสริมด้านปัจจัยการผลิต และแหล่งเงินทุนในระดับน้อยที่สุด เนื่องจากงบประมาณที่มีจำกัด และข้อจำกัดในเรื่องของวัสดุครุภัณฑ์ และในปี พ.ศ. 2565 สำนักงานเกษตรจังหวัดสมุทรสาคร ได้รับการจัดสรรงบประมาณสำหรับการสนับสนุนวัสดุอุปกรณ์ในกระบวนการผลิตเพื่อให้ได้การรับรองมาตรฐานการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีสำหรับการทำนาเกลือทะเล (แปลงต้นแบบ) จำนวน 1 แปลง จึงทำให้เกษตรกรนาเกลือทะเลขาดการสนับสนุนจากภาครัฐและภาคเอกชนเท่าที่ควร

2.4.2 ความต้องการการส่งเสริมการผลิตเกลือทะเลตามมาตรฐานการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีสำหรับการทำนาเกลือทะเลของเกษตรกร พบว่า เกษตรกรมีความต้องการการส่งเสริมการผลิตเกลือทะเลตามมาตรฐานการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีสำหรับการทำนาเกลือทะเลของเกษตรกรในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง โดยเมื่อพิจารณาในแต่ละประเด็น พบว่า ด้านวิธีการส่งเสริมรายบุคคล เกษตรกรมีความต้องการการเยี่ยมเยียนจากเจ้าหน้าที่ อยู่ในระดับมาก เนื่องจากเกษตรกรมองว่าการที่เจ้าหน้าที่ได้เข้ามาพูดคุยเยี่ยมเยียนกับเกษตรกรโดยตรงจะทำให้พูดคุยกันได้เข้าใจชัดเจน และเห็นภาพมากกว่าการที่เจ้าหน้าที่คุยผ่านทางโทรศัพท์มือถือหรือใช้ช่องทางการสื่อสารออนไลน์ เช่น ไลน์ เป็นต้น ด้านวิธีการส่งเสริมแบบกลุ่ม เกษตรกรมีความต้องการการฝึกอบรมอยู่ในระดับมาก เนื่องจากการฝึกอบรมจะช่วยเปิดโอกาสให้กับเกษตรกรในการพูดคุย แลกเปลี่ยนซักถามปัญหาเกี่ยวกับทางเจ้าหน้าที่เกี่ยวกับการปฏิบัติตามมาตรฐานการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีสำหรับการทำนาเกลือทะเลได้อย่างสะดวก โดยเกษตรกรนาเกลือทะเลมองว่า การศึกษาดูงาน ทักษะศึกษา หรือการสัมมนา จะต้องมีการเดินทางไปยังต่างพื้นที่ ซึ่งเกษตรกรส่วนใหญ่เป็นผู้สูงอายุ และไม่สะดวกที่ต้องเดินทางไปยังต่างพื้นที่ ด้านวิธีการส่งเสริมแบบมวลชน เกษตรกรมีความต้องการการส่งเสริมแบบแอปพลิเคชัน ในระดับมาก เนื่องจากเกษตรกรส่วนใหญ่มีการใช้โทรศัพท์สมาร์ทโฟนในการสืบค้นหาข้อมูล และรับข่าวสารผ่านทางสื่อออนไลน์ โดยเกษตรกรมองว่าการใช้แอปพลิเคชันในการสืบค้นหาข้อมูลเกี่ยวกับการปฏิบัติตามมาตรฐานการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีสำหรับการทำนาเกลือทะเล จะมีความสะดวก รวดเร็ว สืบค้นหาข้อมูลได้เป็นจำนวนมาก และทันต่อสถานการณ์ในปัจจุบัน สอดคล้องกับ งานวิจัยของ แคทลีน หอมวิเชียร (2564) ได้ศึกษาพบว่า เกษตรกรมีความต้องการให้ส่งเสริมความรู้ โดยผ่านการอบรมหรือสาธิต ฝึกปฏิบัติ และศึกษาดูงานจากเจ้าหน้าที่รัฐ

เกษตรกร และสื่ออินเทอร์เน็ตหรือแอปพลิเคชัน และความต้องการด้านความรู้เกี่ยวกับการปฏิบัติตามมาตรฐานการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีสำหรับการทำนาเกลือทะเลของเกษตรกร เกษตรกรมีความต้องการการส่งเสริมด้านความต้องการความรู้เกี่ยวกับการปฏิบัติตามมาตรฐานการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีสำหรับการทำนาเกลือทะเลของเกษตรกรในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง อาจเนื่องจากเกษตรกรส่วนใหญ่ มีความรู้และประสบการณ์ในการทำนาเกลือทะเลที่สืบทอดกันมาอย่างยาวนาน ซึ่งการทำนาเกลือโดยทั่วไปของเกษตรกรนั้นจะมีความสอดคล้องและใกล้เคียงกับการทำนาเกลือทะเลตามหลักมาตรฐาน GAP จึงทำให้เกษตรกรมีความรู้ในเรื่องของการทำนาเกลือทะเลตามหลักมาตรฐาน GAP ค่อนข้างมาก แต่จะมีประเด็นในหัวข้อ ระบบเอกสารและบันทึกข้อมูล ที่เกษตรกรยังมีความต้องการให้เจ้าหน้าที่ไปส่งเสริมในระดับมาก อาจเนื่องจากเกษตรกรยังมีความรู้ในเรื่องของ การเก็บรักษาบันทึกข้อมูลการปฏิบัติงานและเอกสารสำคัญที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานที่น้อย และไม่เข้าใจถึงวิธีการเก็บรักษาบันทึกข้อมูลที่ต้องตามหลักมาตรฐาน GAP จึงมีความต้องการให้เจ้าหน้าที่เข้าไปส่งเสริมองค์ความรู้เรื่องของ ระบบเอกสารและบันทึกข้อมูล และเกษตรกรมีความต้องการสนับสนุนปัจจัยการผลิต ในระดับที่มาก เนื่องจากเกษตรกรต้องการนำปัจจัยการผลิตที่ได้รับจากการสนับสนุน ไปใช้ในการปฏิบัติตามหลักมาตรฐานการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีสำหรับการทำนาเกลือทะเลของเกษตรกร ในหัวข้อเครื่องมือและอุปกรณ์ เช่น อุปกรณ์ที่ใช้ในการทำนาเกลือทะเล ปรอทวดความเค็ม เครื่องทุ่นแรง เช่น รถเข็นเกลือ และในหัวข้อสุขลักษณะส่วนบุคคล เช่น เครื่องแต่งกาย ถุงมือ ใช้สำหรับการป้องกันเชื้อโรคจากมือสัมผัสกับเกลือทะเลโดยตรง รวมถึงเกษตรกรมีความต้องการการเข้าถึงแหล่งสนับสนุนเงินทุนจากการเข้าร่วมโครงการของหน่วยงานภาครัฐ การเข้าถึงแหล่งเงินทุนที่มีอัตราดอกเบี้ยเหมาะสมจากธนาคารของภาครัฐ และสหกรณ์ ในระดับมาก เนื่องจากการปฏิบัติตามตามหลักมาตรฐานการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีสำหรับการทำนาเกลือทะเลของเกษตรกร เกษตรกรบางรายจำเป็นที่จะต้องมีการปรับปรุงในเรื่องของสถานที่เก็บผลผลิตให้มีปลอดภัยต่อสัตว์พาหะ เช่น นกพิราบ หรือหนู ที่อาจจะนำพาสิ่งแปลกปลอมเข้ามาสู่ผลผลิตเกลือทะเลได้ เกษตรกรจึงมีความต้องการที่จะเข้าถึงแหล่งสนับสนุนเงินทุนที่มีอัตราดอกเบี้ยเหมาะสมจากธนาคารของภาครัฐ

2.5 ปัญหาและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการส่งเสริมการผลิตเกลือทะเลตามมาตรฐานการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีสำหรับการทำนาเกลือทะเลของเกษตรกร

2.5.1 ปัญหาเกี่ยวกับการส่งเสริมการผลิตเกลือทะเลตามมาตรฐานการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีสำหรับการทำนาเกลือทะเลของเกษตรกร พบว่า เกษตรกรมีปัญหาเกี่ยวกับการส่งเสริมการผลิตเกลือทะเลตามมาตรฐานการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีสำหรับการทำนาเกลือทะเลของเกษตรกรในภาพรวมอยู่ในระดับน้อย โดยเมื่อพิจารณาในแต่ละประเด็น โดยเมื่อพิจารณาในแต่ละประเด็น พบว่า ด้านวิธีการส่งเสริมแบบมวลชน เกษตรกรมีปัญหาในประเด็น ไม่เคยใช้แอปพลิเคชัน

ในการให้ข้อมูลข่าวสาร/ความรู้ ในระดับปานกลาง ด้านวิธีการส่งเสริมแบบกลุ่ม เกษตรกรมีปัญหาในประเด็น มีการฝึกอบรมน้อยเกินไปหรือไม่เคยไปอบรม เรื่องการทำนาเกลือทะเลตามมาตรฐาน GAP ในระดับปานกลาง และด้านวิธีการส่งเสริมรายบุคคล เกษตรกรมีปัญหาในประเด็น การให้คำแนะนำจากเจ้าหน้าที่ เรื่อง การทำนาเกลือทะเลตามมาตรฐาน GAP แก่เกษตรกรเป็นรายบุคคลยังมีน้อย ในระดับปานกลาง อาจเนื่องมาจากงบประมาณในการส่งเสริมให้กับเกษตรกรที่ได้รับการจัดสรรมีอย่างจำกัด ทำให้เจ้าหน้าที่มีการส่งเสริมให้กับเกษตรกร ได้อย่างน้อยและไม่ทั่วถึง ด้านความรู้เกี่ยวกับการปฏิบัติตามมาตรฐานการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีสำหรับการทำนาเกลือทะเลของเกษตรกร พบว่าเกษตรกรมีปัญหาในประเด็น ขาดการเก็บรักษาบันทึกข้อมูล ไว้อย่างน้อย 3 ปี ในระดับปานกลาง อาจเนื่องมาจากการที่เกษตรกรได้รับการส่งเสริมในระดับน้อย จึงทำให้เกษตรกรขาดความรู้และความเข้าใจในการเก็บรักษาบันทึกข้อมูล ไว้อย่างน้อย 3 ปี ซึ่งอาจจะส่งผลให้เกษตรกรไม่ผ่านการรับรองมาตรฐาน GAP ด้านการสนับสนุนปัจจัยการผลิต ไม่มีเครื่องทุ่นแรง/เครื่องจักรที่ใช้ในการทำนาเกลือทะเล จะเป็นปัญหาต่อเกษตรกรในระดับมาก เนื่องจากเครื่องทุ่นแรงหรือเครื่องจักร เป็นอุปกรณ์ที่จำเป็นต่อการผลิตเกลือทะเล หากไม่มีจะส่งผลต่อเกษตรกรที่จะต้องนำอุปกรณ์ชนิดอื่นที่ไม่มีความเหมาะสม มาใช้แทน ซึ่งจะส่งผลต่อความปลอดภัยของผู้ปฏิบัติงาน และคุณภาพของเกลือทะเลที่อาจจะเกิดการปนเปื้อน ไม่เป็นไปตามข้อกำหนดของมาตรฐานการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีสำหรับการทำนาเกลือทะเล

2.5.2 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการส่งเสริมการผลิตเกลือทะเลตามมาตรฐานการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีสำหรับการทำนาเกลือทะเลของเกษตรกร พบว่า เกษตรกรเห็นด้วยกับข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการส่งเสริมการผลิตเกลือทะเลตามมาตรฐานการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดี สำหรับการทำนาเกลือทะเลของเกษตรกร ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง โดยเมื่อพิจารณาในแต่ละประเด็น พบว่า ด้านวิธีการส่งเสริมแบบกลุ่ม เกษตรกรเห็นด้วยกับข้อเสนอแนะ เจ้าหน้าที่ควรจัดฝึกอบรมและสร้างแรงจูงใจ เรื่องการทำนาเกลือทะเลตามมาตรฐาน GAP ให้กับเกษตรกรอย่างต่อเนื่อง ในระดับมาก ด้านวิธีการส่งเสริมแบบมวลชน เกษตรกรเห็นด้วยกับข้อเสนอแนะ หน่วยงานควรประชาสัมพันธ์การใช้แอปพลิเคชัน (Application) ในการติดตามข้อมูลข่าวสาร/ความรู้ ในระดับมาก และด้านวิธีการส่งเสริมรายบุคคล เกษตรกรเห็นด้วยกับข้อเสนอแนะเจ้าหน้าที่ควรเข้าไปแนะนำให้ความรู้ เรื่อง การทำนาเกลือทะเลตามมาตรฐาน GAP แก่เกษตรกรเป็นรายบุคคลอย่างเป็นประจำ และต่อเนื่อง ในระดับมาก อาจเนื่องมาจากเกษตรกรมองว่าการที่เจ้าหน้าที่และหน่วยงานเข้าไปส่งเสริม/ประชาสัมพันธ์การใช้งานแอปพลิเคชัน ในการให้ข้อมูลองค์ความรู้เกี่ยวกับการปฏิบัติตามมาตรฐาน GAP อย่างเป็นประจำและต่อเนื่อง จะส่งผลให้เกษตรกรเกิดความรู้/ความเข้าใจ และปฏิบัติตนได้อย่างถูกต้องมากกว่าการที่เจ้าหน้าที่เข้าไปส่งเสริมเป็นครั้งคราวตามงบประมาณที่ได้รับการสนับสนุน และด้านความรู้เกี่ยวกับการปฏิบัติตามมาตรฐานการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดี

สำหรับการทำนาเกลือทะเลของเกษตรกร เกษตรกรเห็นด้วยกับข้อเสนอแนะควรมีการอบรมให้ความรู้และจัดทำคู่มือการปฏิบัติงานด้าน ระบบเอกสารและบันทึกข้อมูล ในระดับมาก อาจเนื่องจากเกษตรกรส่วนใหญ่เป็นผู้สูงอายุ และจบการศึกษาในระดับชั้นประถมศึกษา จึงทำให้เกษตรกรต้องการให้มีการอบรมให้ความรู้และจัดทำคู่มือการปฏิบัติงานด้าน ระบบเอกสารและบันทึกข้อมูล เพื่อเป็นตัวช่วยในการปฏิบัติงานของเกษตรกรให้ถูกต้องตามมาตรฐานการปฏิบัติทางเกษตรที่ดีสำหรับการทำนาเกลือทะเลของเกษตรกร และด้านการสนับสนุน เกษตรกรเห็นด้วยกับข้อเสนอแนะควรมีการสนับสนุนวัสดุ/อุปกรณ์ สำหรับการทำนาเกลือตามมาตรฐาน GAP และงบประมาณในการสนับสนุนสิ่งอำนวยความสะดวกพื้นฐานที่เพียงพอและเหมาะสมในการทำนาเกลือตามมาตรฐาน GAP ควรเพียงพอต่อความต้องการ ในระดับมาก อาจเนื่องมาจากการที่เกษตรกรได้รับการสนับสนุนในเรื่องของปัจจัยการผลิตและงบประมาณ สิ่งอำนวยความสะดวก จะช่วยให้เกษตรกรสามารถปฏิบัติตามหลักการปฏิบัติตามมาตรฐานการปฏิบัติทางเกษตรที่ดีสำหรับการทำนาเกลือทะเลได้อย่างสะดวกมากขึ้น

3. ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัย การส่งเสริมการผลิตเกลือทะเลตามมาตรฐานการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีสำหรับการทำนาเกลือทะเลของเกษตรกร ในอำเภอเมืองสมุทรสาคร จังหวัดสมุทรสาคร ผู้วิจัยขอเสนอแนะในการนำงานวิจัยไปใช้ประโยชน์ ดังนี้

3.1 ข้อเสนอแนะในการนำผลวิจัยไปใช้

3.1.1 ข้อเสนอแนะต่อเกษตรกร

ผลการวิจัย พบว่า เกษตรกรบางรายยังไม่เข้าใจ และเห็นถึงความสำคัญของการรับรองมาตรฐานการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีสำหรับการทำนาเกลือทะเลของเกษตรกร โดยการที่เกลือทะเลได้รับรองมาตรฐาน จะช่วยเพิ่มมูลค่าของสินค้าให้สูงขึ้น มีความน่าเชื่อถือในเรื่องของคุณภาพ และเป็นที่ยอมรับจากภาคอุตสาหกรรม สามารถส่งออกไปยังต่างประเทศที่ต้องการสินค้าที่ผ่านการรับรองมาตรฐาน ดังนั้นผู้วิจัยจึงมีข้อเสนอแนะดังนี้

- 1) เกษตรกรควรปรับเปลี่ยนความคิดและให้ความสำคัญในเรื่องของการขอรับรองมาตรฐานการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีสำหรับการทำนาเกลือทะเลของเกษตรกร เพื่อให้สามารถผลิตเกลือทะเลที่มีคุณภาพสูงขึ้น
- 2) เกษตรกรควรศึกษาความรู้เพิ่มเติมเกี่ยวกับการผลิตเกลือทะเลตามมาตรฐานการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีสำหรับการทำนาเกลือทะเล

3.1.2 ข้อเสนอแนะต่อเจ้าหน้าที่

ผลการวิจัย พบว่า เกษตรกรนาเกลือทะเล ส่วนใหญ่จะเป็นผู้ที่สูงอายุ และมีความต้องการให้เจ้าหน้าที่ลงพื้นที่เข้าไปเยี่ยมเยียนโดยตรง และจัดฝึกอบรมสร้างแรงจูงใจ เพื่อให้คำแนะนำเรื่องของการจดบันทึกและเก็บรักษาข้อมูล เพื่อเป็นการเตรียมความพร้อมในการขอการรับรองมาตรฐานการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีสำหรับการทำนาเกลือทะเลของเกษตรกร ดังนั้น ผู้วิจัยจึงมีข้อเสนอแนะดังนี้

1) เจ้าหน้าที่ ควรส่งเสริมให้เกษตรกรได้เข้าใจถึงความสำคัญของการรับรองมาตรฐานการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีสำหรับการทำนาเกลือทะเลของเกษตรกร และปรับเปลี่ยนวิธีการผลิตนาเกลือทะเลให้สอดคล้องกับมาตรฐาน

2) เจ้าหน้าที่ ควรปรับเปลี่ยนวิธีการส่งเสริม ให้มีความเหมาะสมกับบริบทของเกษตรกรในแต่ละพื้นที่อย่างเหมาะสม

3) เจ้าหน้าที่ ควรส่งเสริมในเรื่องของการใช้อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์หรือการใช้แอปพลิเคชัน ในการสืบค้นหาข้อมูลเกี่ยวกับมาตรฐานการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีสำหรับการทำนาเกลือทะเลของเกษตรกร หรือเรื่องอื่นๆที่เกี่ยวข้อง เพื่อความสะดวก รวดเร็ว และทันต่อสถานการณ์ในปัจจุบัน

3.1.3 ข้อเสนอแนะต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

ผลการวิจัย พบว่า เกษตรกรบางราย มีความสนใจในการขอการรับรองมาตรฐานการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีสำหรับการทำนาเกลือทะเลของเกษตรกร แต่ยังติดในเรื่องของการขาดต้นทุนในการปรับเปลี่ยนสถานที่เก็บรักษาผลผลิตเกลือทะเล ได้แก่ ค่าเช่ายกั้นรอบยุงฉางที่จะป้องกันสัตว์พาหะนำเชื้อ ได้แก่ นกพิราบ หนู เป็นต้น โดยตาข่ายมีราคาที่สูง ทำให้เกษตรกรไม่มีความพร้อมในการปรับเปลี่ยน เนื่องจากต้องใช้ต้นทุนสูง ดังนั้นผู้วิจัยจึงมีข้อเสนอแนะดังนี้

1) หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ควรให้การสนับสนุนปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการผลิตเกลือทะเลตามมาตรฐานการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีสำหรับการทำนาเกลือทะเลของเกษตรกร

2) หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ควรให้การสนับสนุนเรื่องของแหล่งสนับสนุนเงินทุนจากการเข้าร่วมโครงการของหน่วยงานภาครัฐ และการเข้าถึงแหล่งเงินทุนที่มีอัตราดอกเบี้ยเหมาะสมจากธนาคารของภาครัฐ และสหกรณ์ จะช่วยเหลือให้เกษตรกรมีทุน เพื่อนำมาใช้สำหรับการปรับเปลี่ยนเรื่องของ สถานที่เก็บรักษาผลผลิตเกลือทะเล และทำให้เกษตรกรมีความพร้อมในการขอการรับรองรับรองมาตรฐานการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีสำหรับการทำนาเกลือทะเลของเกษตรกร และเป็นการช่วยลดปัญหาเรื่องภาวะหนี้สินของเกษตรกรได้

3) หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ควรมีการบูรณาการร่วมกันระหว่างหน่วยงานภาครัฐและหน่วยงานภาคเอกชน ในการออกนโยบายเพื่อช่วยเหลือเกษตรกรในส่วนในเรื่องราคา

ผลผลิตเกลือทะเลให้มีราคาจำหน่ายที่สูงขึ้น เพื่อที่เกษตรกรจะสามารถนำกำไรไปพัฒนาและปรับเปลี่ยนวิธีการผลิตเกลือทะเลที่ตรงกับมาตรฐานการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีสำหรับการทำงานเกลือทะเลของเกษตรกร

3.2 ข้อเสนอแนะสำหรับการทำวิจัยต่อไป

1) ควรศึกษาเรื่องของปัจจัยที่มีผลต่อการยอมรับการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีสำหรับการทำงานเกลือทะเลของเกษตรกร เพื่อที่จะได้ทราบว่าปัจจัยอะไรบ้างที่จะมีผลต่อการยอมรับการปฏิบัติตามหลักมาตรฐาน GAP เกลือทะเล และนำผลการวิจัยไปเป็นแนวทางในการส่งเสริมให้กับเกษตรกรได้อย่างเหมาะสม

2) ควรศึกษาถึงการส่งเสริมความรู้เกี่ยวกับการปฏิบัติตามมาตรฐานการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีสำหรับการทำงานเกลือทะเลของเกษตรกร ในหัวข้อระบบเอกสารและบันทึกข้อมูล เพื่อเป็นแนวทางในการส่งเสริมให้กับเกษตรกรสามารถนำเอาความรู้ไปใช้ปฏิบัติกับตนเองให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด

บรรณานุกรม

มหาวิทยาลัย

สุโขทัยนครมาจิราธิราช

บรรณานุกรม

- กรมส่งเสริมการเกษตร. (2561). *การส่งเสริมการเกษตร*. กรุงเทพฯ : กรมส่งเสริมการเกษตร.
- _____ (2564). *โครงการล้มเนาพัฒนาศักยภาพการดำเนินธุรกิจผู้ผลิตเกลือทะเลไทย “ถอดรหัส BCG Model การขับเคลื่อนเกลือทะเลไทย สู่ความมั่นคงเชิงธุรกิจเกษตร”*
- _____ (2566). *ผลการขึ้นทะเบียนและปรับปรุงทะเบียนเกษตรกรเกลือสมุทร ปี 2565*.
ระบบฐานข้อมูลทะเบียนเกษตรกรกลาง กรมส่งเสริมการเกษตร.
https://farmer.doae.go.th/plants_detail/plants_report_65/report_sea_salt65_ap/74/01/1
- กรมส่งเสริมวัฒนธรรม. (2566). " *ความรู้และการปฏิบัติเกี่ยวกับธรรมชาติและจักรวาล: นาเกลือ* " สืบค้น 28 มกราคม 2567,
จาก <https://ich-thailand.org/article/detail/64c087012ff1911d67033fc0>
- กรุงเทพธุรกิจ. (2562). *รู้หรือไม่? เกลือไทยขายโลละ 1 บาท ปีหนึ่งขายได้ 2 พันล้านบาท*. สืบค้น 30 ตุลาคม 2567, จาก <https://www.bangkokbiznews.com/social/850332>
- กองส่งเสริมมาตรฐาน สำนักงานมาตรฐานสินค้าเกษตรและอาหารแห่งชาติ. (2563). *คู่มือเตรียมความพร้อมเข้าสู่มาตรฐานการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดี (GAP) สำหรับการทำนาเกลือทะเล (มกษ. 9055-2562)*. (พิมพ์ครั้งที่ 1).
- กลุ่มภูมิปัญญาท้องถิ่นและนวัตกรรมด้านการเกษตร กองวิจัยและพัฒนางานส่งเสริมการเกษตร กรมส่งเสริมการเกษตร. (2564). *ภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านการเกษตรการผลิตเกลือ*. (พิมพ์ครั้งที่ 1). โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.
- แคทลีน หอมวิเชียร. (2564). *แนวทางการส่งเสริมการผลิตเกลือทะเลในอำเภอมืองสมุทรสงคราม จังหวัดสมุทรสงคราม*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาเกษตรศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, นนทบุรี.
- เฉลิมศักดิ์ ตุ่มพิริญ. (2553). " *วิธีการส่งเสริมการเกษตร* " ใน *ประมวลสาระชุดวิชาความรู้ทั่วไป เกี่ยวกับการส่งเสริมการเกษตร (หน่วยที่ 8)*. นนทบุรี: สำนักพิมพ์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- _____ (2563). *เทคนิค วิธีการ และการสื่อสารในการส่งเสริมและพัฒนาการเกษตร: ประมวลสาระชุดวิชาการส่งเสริมการเกษตรเพื่อการพัฒนา หน่วยที่ 5*. (4). นนทบุรี. มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, สาขาวิชาเกษตรศาสตร์และสหกรณ์.

- เชิดพงษ์ ซีระจิตต์. (2560). การใช้สื่อบุคคลเพื่อการส่งเสริมและพัฒนาการเกษตร. ในประมวลสารระชชุดวิชาการบริหารและการสื่อสารเพื่อการส่งเสริมและพัฒนาการเกษตร (หน่วยที่ 10). นนทบุรี. มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, สาขาวิชาเกษตรศาสตร์และสหกรณ์.
- เชิดพงษ์ ซีระจิตต์. (2561). การใช้การสื่อสารเพื่อการส่งเสริมและพัฒนาการเกษตร ประมวลสารชุดวิชาการบริหารและการสื่อสาร เพื่อการส่งเสริมและพัฒนาการเกษตร. มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, นนทบุรี.
- ชูชายนงค์ อาแว. (2551). แนวทางการบริหารจัดการผลผลิตเกลือ โดยการมีส่วนร่วมของผู้ผลิตเกลือในตำบลตันหยงลูโละ อำเภอเมือง จังหวัดปัตตานี: รายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์. สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม.
- ฐานข้อมูลความรู้ทางทะเล. (2563). การทำนาเกลือ. สืบค้น 28 มกราคม 2567, จาก https://www.mkh.in.th/index.php?option=com_content&view=article&id=68&Itemid=71&lang=th
- ฐานเศรษฐกิจ. (2562). เกลืออินทรีย์หลักทุบราคาดี มกอช. ต้นมาตรฐาน GAP แข่ง. สืบค้น 30 ตุลาคม 2567, จาก <https://www.thansettakij.com/business/405697>
- ณัฐภูมิ จันทอง, พหล ศักดิ์คะทนต์. (2561). การยอมรับการผลิตข้าวโพดตามการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดี (GAP) ของเกษตรกรในจังหวัดอ่างทอง. วารสารวิจัยและส่งเสริมวิชาการเกษตร, 35(3), 54-63.
- ติน ปรัชญพฤทธิ. (2542). *ทฤษฎีองค์การ*. (พิมพ์ครั้งที่ 4). กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช.
- เต็มศักดิ์ คทวนิช (2546). *จิตวิทยาทั่วไป*. กรุงเทพฯ: ซีเอ็ดดูเคชั่น.
- ทองคำ พิลากรณ์. (2554). ความต้องการการพัฒนาการเพิ่มผลผลิตมันสำปะหลังในพื้นที่หลังนาของเกษตรกรอำเภอบรบือ จังหวัดมหาสารคาม. (วิทยานิพนธ์ปริญญาเกษตรศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, นนทบุรี.
- เบญจมาศ อยู่ประเสริฐ. (2561). การจัดการความรู้ ในการส่งเสริมและพัฒนาการเกษตร. ในประมวล สารชุดวิชาการส่งเสริมการเกษตรเพื่อการพัฒนา (หน่วยที่ 14). นนทบุรี : สำนักพิมพ์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- ประภัสสร เจริญยิ่ง. (2553). การวิเคราะห์ต้นทุนและผลตอบแทนในการทำนาเกลือทะเลของสมาชิกสหกรณ์นาเกลือบ้านแหลม จำกัด. (วิทยานิพนธ์ปริญญาเกษตรศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, นนทบุรี.

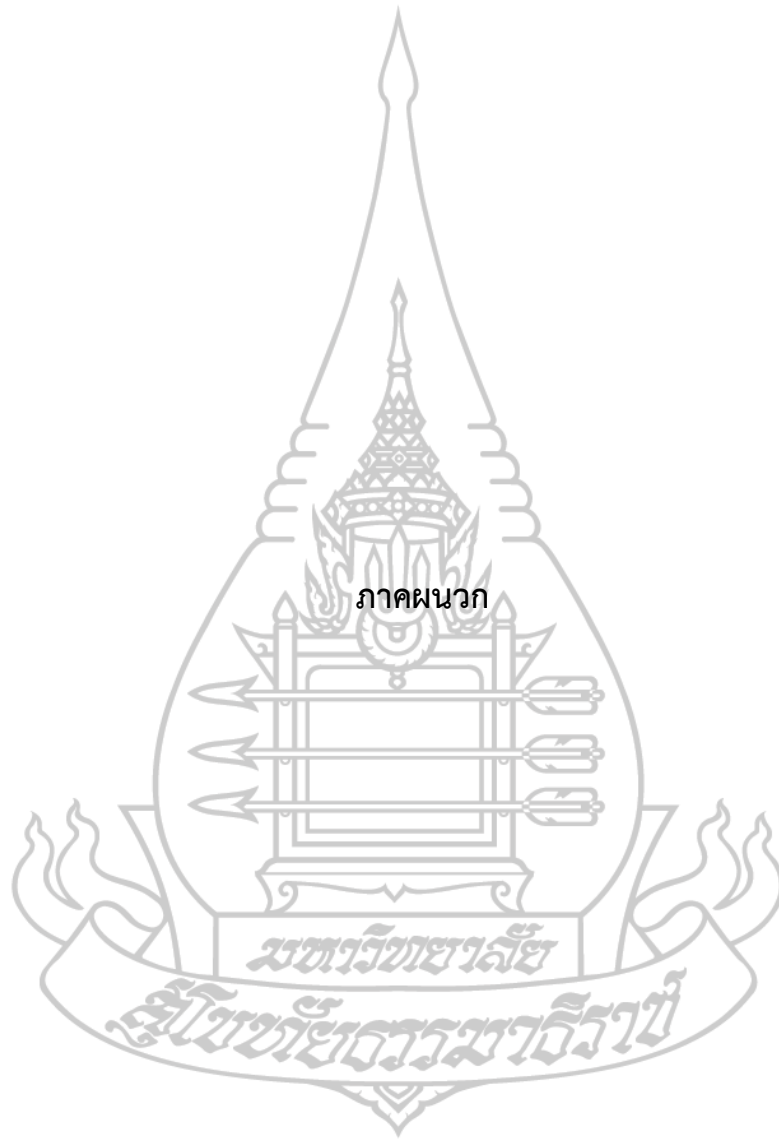
- พงษ์ศักดิ์ อังกสิทธิ์. (2561). *แนวคิดเชิงวิเคราะห์เกี่ยวกับการส่งเสริมและพัฒนาการเกษตร
ประมวลสาระ ชุติวิชาการส่งเสริมการเกษตรเพื่อการพัฒนา (หน่วยที่ 4)*. นนทบุรี :
สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.
- _____ (2556). *เอกสารการสอนชุติวิชาการส่งเสริมการเกษตรเพื่อการพัฒนา*. นนทบุรี:
สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.
- พรเพ็ญ เพชรสุขศิริ. (2531). *การวัดทัศนคติ*. กรุงเทพฯ : คณะสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์
มหาวิทยาลัยมหิดล.
- ภรณี ต่างวิวัฒน์. (2554). *แนวคิดและหลักการเกี่ยวกับความรู้และการจัดการความรู้ ในเอกสาร
การสอนชุติวารระบบสารสนเทศและการวิจัยทางการเกษตร (หน่วยที่ 1, น.1-11)*.
นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.
- ราชบัณฑิตสถาน. (2554). *พจนานุกรมฉบับบัณฑิตยสถานพ.ศ. 2554 เฉลิมพระเกียรติ
พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวเนื่องในโอกาสพระราชพิธีมหามงคลเฉลิมพระชนมพรรษา
7 รอบ 5 ธันวาคม 2554*. กรุงเทพฯ: ศิริวัฒนาอินเตอร์พริ้นท์.
- เลิศภูมิ จันทรเพ็ญกุล. (2560). *การส่งเสริมการเกษตร*. บุรีรัมย์: มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์.
- วนิชา เดชะบุญ. (2553). *พลวัตนาเกลือ ตำบลบ้านบ่อ อำเภอเมือง จังหวัดสมุทรสาคร*.
มหาวิทยาลัยศิลปากร, นครปฐม.
- วรระฆมนต์ เกิดจรงค์. (2560). *การพยากรณ์ราคาเกลือสมุทร*. (รายงานการศึกษาค้นคว้าอิสระ
ปริญญามหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- วัลลภ พรหมทอง. (2541). *หลักและวิธีการส่งเสริมการเกษตร*. กรุงเทพฯ. สำนักพิมพ์ ฟิสิกส์ การพิมพ์.
- วิเชียร เกตุสิงห์. (2541). *คู่มือการวิจัย การวิจัยเชิงปฏิบัติ*. (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพฯ : อักษรเจริญทัศน์.
- ศูนย์ข่าวกรมส่งเสริมการเกษตร. (2564). *กรมส่งเสริมการเกษตร เดินหน้าสร้างมาตรฐานเกลือทะเลไทย
แนะเกษตรกรทำนาเกลือตามคู่มือ เพื่อยื่นขอ GAP*. สืบค้น 30 ตุลาคม 2567,
จาก <https://doanews.doae.go.th/archives/11483>
- สงวน สุทธิเลิศอรุณ. (2522). *“จิตวิทยาสังคม”*. กรุงเทพฯ : ชัยศิริการพิมพ์.
- สถานีพัฒนาที่ดินสมุทรสาคร. (ม.ป.ป.). *ประวัติหน่วยงาน*. สืบค้น 28 มกราคม 2567,
จาก https://orgweb.ldd.go.th/main_about?ORG_ID=9891
- สำนักงานจังหวัดสมุทรสาคร. (ม.ป.ป.). *ประชากรและการบริหารราชการ*. สืบค้น 27 มกราคม 2567,
จาก <https://www.samutsakhon.go.th/support40853/source/citizen.pdf>
- สำนักงานพาณิชย์จังหวัดสมุทรสาคร. (2567). *สถานการณ์เกลือทะเลจังหวัดสมุทรสาคร*.
สืบค้น 28 มกราคม 2567, จาก [https://samutsakhon.moc.go.th/th/file/get/file/
20240126d41d8cd98f00b204e9800998ecf8427e085453.pdf](https://samutsakhon.moc.go.th/th/file/get/file/20240126d41d8cd98f00b204e9800998ecf8427e085453.pdf)

- สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดสมุทรสาคร. (2564). *รายงานสถานการณ์ทางสังคม จังหวัดสมุทรสาคร ประจำปี พ.ศ. 2564*.
- สำนักงานมาตรฐานสินค้าเกษตรและอาหารแห่งชาติ. (2562). *มาตรฐานสินค้าเกษตร มกษ. 9055 – 2562 การปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีสำหรับการทำนาเกลือทะเล*. สืบค้น 25 มกราคม 2567, จาก https://www.acfs.go.th/files/files/commoditystandard/20191223104522_900401.pdf
- สำนักงานเกษตรจังหวัดสมุทรสาคร. (2566). *ข้อมูลพืชเศรษฐกิจที่สำคัญของจังหวัดสมุทรสาคร*.
- สำนักงานเกษตรอำเภอเมืองสมุทรสาคร จังหวัดสมุทรสาคร. (2565). *แผนพัฒนาการเกษตรระดับอำเภอ อำเภอเมืองสมุทรสาคร พ.ศ. 2566 – 2570*.
- สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดสมุทรสาคร. (2565). *แผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัดสมุทรสาคร พ.ศ. 2566 – 2570*.
- สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดเพชรบุรี. (2560). *แผนพัฒนาการเกษตรรายสินค้าเกลือทะเลจังหวัดเพชรบุรี ประจำปี พ.ศ. 2560*. สืบค้น 28 มกราคม 2567, จาก https://www.phetchaburi.go.th/phet2/CODE/files/1502763242_salt.pdf
- สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี. (2554). *การเกษตรกรรมให้รวมถึงการทำนาเกลือสมุทร*. สืบค้น 29 มกราคม 2567, จาก https://resolution.soc.go.th/?prep_id=99226657
- สำนักงานเลขาธิการคณะกรรมการพัฒนาเกลือทะเลไทย. (2564). *ผลงานดำเนินงานคณะกรรมการพัฒนาเกลือทะเลไทย*. กรุงเทพฯ. กรมส่งเสริมการเกษตร.
- สำนักสำรวจและวิจัยทรัพยากรดิน กรมพัฒนาที่ดิน. (2567). *ประเภทของดิน*. สืบค้น 28 มกราคม 2567, จาก http://oss101.ldd.go.th/web_soils_for_youth/s_type2.htm
- องค์การบริหารส่วนจังหวัดสมุทรสาคร. (2564). *แผนพัฒนาท้องถิ่น (พ.ศ. 2566 - 2570) ขององค์การบริหารส่วนจังหวัดสมุทรสาคร*. สืบค้น 27 มกราคม 2567, จาก <http://www.samutsakhonpao.go.th/WEB%20NEW/Plan/%E0%B9%81%E0%B8%9C%E0%B8%99%2066-70%20%E0%B9%80%E0%B8%9B%E0%B8%A5%E0%B8%B5%E0%B9%88%E0%B8%A2%E0%B8%99%E0%B9%81%E0%B8%9B%E0%B8%A5%E0%B8%87%205.pdf>
- Kendra Cherry. (2024). *Maslow's Hierarchy of Needs*. Retrieved from <https://www.verywellmind.com/what-is-maslows-hierarchy-of-needs-4136760>
- Maslow, A. H. (1943). *A theory of human motivation*. *Psychological Review*, 50(4), 370–396
- Safesiri. (2562). *ทฤษฎีมาสโลว์ คืออะไร? Maslow's Hierarchy of Needs ทั้ง 5 ชั้น*. สืบค้นจาก: <https://greedisgoods.com/ทฤษฎีความต้องการ-มาสโลว์/>

Saul McLeod. (2024). *Maslow's Hierarchy of Needs*. Retrieved from <https://www.simplypsychology.org/maslow.html#gsc.tab=0>

ภาคผนวก

มหาวิทยาลัย

สุโขทัยธรรมมาธิราช

ภาคผนวก ก

แบบสัมภาษณ์เพื่อการวิจัย

เรื่อง การส่งเสริมการผลิตเกลือทะเลตามมาตรฐานการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีสำหรับ
การทำนาเกลือทะเลของเกษตรกร ในอำเภอเมืองสมุทรสาคร จังหวัดสมุทรสาคร

เลขที่สัมภาษณ์.....

แบบสัมภาษณ์เพื่อการวิจัย

เรื่อง การส่งเสริมการผลิตเกลือทะเลตามมาตรฐานการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีสำหรับการทำนาเกลือทะเลของเกษตรกร ในอำเภอเมืองสมุทรสาคร จังหวัดสมุทรสาคร

คำชี้แจง : 1. แบบสัมภาษณ์ชุดนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาการส่งเสริมการผลิตเกลือทะเลตามมาตรฐานการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีสำหรับการทำนาเกลือทะเลของเกษตรกร ในอำเภอเมืองสมุทรสาคร จังหวัดสมุทรสาคร ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาเกษตรศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช คำตอบในแบบสอบถามนี้ จะนำไปใช้เพื่อการศึกษาวิจัยเท่านั้น จึงใคร่ขอความร่วมมือจากท่านกรุณาตอบคำถามทุกข้อ ตามความเป็นจริงและตามความคิดเห็นของท่าน

2. แบบสัมภาษณ์การวิจัยนี้แบ่งออกเป็น 5 ตอน ได้แก่

ตอนที่ 1 สภาพพื้นฐานส่วนบุคคล สังคม และเศรษฐกิจของเกษตรกร

ตอนที่ 2 สภาพการทำนาเกลือทะเลของเกษตรกร

ตอนที่ 3 ความรู้เกี่ยวกับการผลิตเกลือทะเลตามมาตรฐานการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีสำหรับการทำนาเกลือทะเลของเกษตรกร

ตอนที่ 4 การได้รับการส่งเสริมและความต้องการการส่งเสริมการผลิตเกลือทะเลตามมาตรฐานการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีสำหรับการทำนาเกลือทะเลของเกษตรกร

ตอนที่ 5 ปัญหาและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการส่งเสริมการผลิตเกลือทะเลตามมาตรฐานการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีสำหรับการทำนาเกลือทะเลของเกษตรกร

3. ผู้สัมภาษณ์อ่านคำถามให้ผู้ถูกสัมภาษณ์ฟัง แล้วผู้สอบถามทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง หน้าข้อความที่ต้องการ และ/หรือเติมข้อความลงในช่องว่าง (.....) ของแต่ละคำถามเพื่อให้ได้ความหมายที่สมบูรณ์

ตอนที่ 1 สภาพพื้นฐานส่วนบุคคล สังคม และเศรษฐกิจของเกษตรกร

คำแนะนำ : ผู้สัมภาษณ์อ่านคำถามให้ผู้ตอบฟัง แล้วผู้ตอบทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน หน้าข้อความที่ต้องการและเติมข้อความหรือตัวเลขลงในช่องว่าง.....ที่กำหนดให้ ตามที่ผู้ตอบคิดว่าตรงตามความเป็นจริงมากที่สุด

1. เพศ 1) ชาย 2) หญิง
2. อายุ ..... ปี (6 เดือนขึ้นไป ให้ปัดนับเป็น 1 ปี)
3. ระดับการศึกษา (ตอบเพียง 1 ข้อ)
  - 1) ประถมศึกษา 2) มัธยมศึกษาตอนต้น 3) มัธยมศึกษาตอนปลาย/ปวช.
  - 4) อนุปริญญา/ปวส. 5) ปริญญาตรี 6) สูงกว่าปริญญาตรี
  - 7) ไม่ได้รับการศึกษา 8) อื่นๆ ระบุ.....
4. จำนวนสมาชิกในครัวเรือน ..... ราย
5. ประสบการณ์ในการทำนาเกลือ ..... ปี
6. ตำแหน่งทางสังคม
  - 1) ไม่มี
  - 2) มี ได้แก่ (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)
    - 2.1) กำนัน/ผู้ใหญ่บ้าน
    - 2.2) ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน/สารวัตรกำนัน/แพทย์ประจำตำบล
    - 2.3) สมาชิกองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อบต./เทศบาล)
    - 2.4) คณะกรรมการหมู่บ้าน 2.5) อาสาสมัครเกษตร
    - 2.6) สมาชิกสภาเกษตรกร 2.7) อื่นๆ ระบุ .....
7. การเป็นสมาชิกกลุ่ม/องค์กรการเกษตร
  - 1) ไม่เป็น
  - 2) เป็น ได้แก่ (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)
    - 2.1) กลุ่มแม่บ้านเกษตรกร 2.2) วิสาหกิจชุมชน
    - 2.3) กลุ่มเกษตรกร (กลุ่มธรรมชาติ) 2.4) กลุ่มแปลงใหญ่
    - 2.5) สหกรณ์ 2.6) อื่น ๆ ระบุ .....

8. อาชีพหลัก (ตอบเพียง 1 ข้อ)

☐ 1) ข้าราชการ/พนักงานของรัฐ	☐ 2) พนักงาน/ลูกจ้างเอกชน
☐ 3) ค้าขาย/ประกอบธุรกิจส่วนตัว	☐ 4) รับจ้างทั่วไป
☐ 5) ทำนาเกลือ	☐ 6) ทำสวน
☐ 7) ทำประมง	☐ 8) เลี้ยงปศุสัตว์
☐ 9) อื่นๆ ระบุ.....	

9. อาชีพรอง

- 1) ไม่มี
- 2) มี ได้แก่ (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ แต่ต้องไม่ซ้ำกับข้อ 8)
☐ 1) ค้าขาย/ประกอบธุรกิจส่วนตัว	☐ 2) รับจ้างทั่วไป
☐ 3) ทำนาเกลือ	☐ 4) ทำสวน
☐ 5) ทำประมง	☐ 6) เลี้ยงปศุสัตว์
☐ 7) อื่นๆ ระบุ.....	

10. จำนวนแรงงานในภาคการเกษตร ..... ราย

11. ลักษณะการถือครองที่ดิน (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

☐ 1) ที่ดินของตนเอง จำนวน.....ไร่
☐ 2) ที่ดินของครอบครัว/ญาติพี่น้อง จำนวน.....ไร่
☐ 3) ที่ดินติดจำนอง จำนวน.....ไร่
☐ 4) ที่ดินเช่าของผู้อื่น จำนวน.....ไร่
☐ 5) ที่ดินได้ทำกินเปล่าจากครอบครัว จำนวน.....ไร่
☐ 6) ที่ดินได้ทำกินเปล่าจากผู้อื่น จำนวน.....ไร่
☐ 7) ที่ดินประเภทอื่นๆ (ระบุ) .....จำนวน.....ไร่

12. แหล่งเงินทุนในการทำการเกษตร (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

☐ 1) เงินทุนของตนเอง	☐ 2) ร่วมทุนกับผู้อื่น
☐ 3) เงินกู้	
☐ 3.1) ธนาคารของรัฐ ได้แก่	☐ 3.2) ธนาคารพาณิชย์ ได้แก่ .....
☐ 3.3) ญาติพี่น้อง	☐ 3.4) เพื่อน
☐ 3.5) เงินกู้นอกระบบ	☐ 3.6) อื่นๆ ระบุ .....

13. รายได้ของครัวเรือนในปี 2566

- 1) รายได้ของครัวเรือนในภาคการเกษตร ..... บาท
 2) รายได้ของครัวเรือนจากการทำนาเกลือทะเล ..... บาท
 3) รายได้ของครัวเรือนนอกภาคการเกษตร ..... บาท

14. ต้นทุนการทำนาเกลือทะเลในปี 2566..... บาท

ตอนที่ 2 สภาพการผลิตเกลือทะเลของเกษตรกร

คำแนะนำ : ผู้สัมภาษณ์อ่านคำถามให้ผู้ตอบฟัง แล้วผู้ตอบทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน หน้าข้อความที่ต้องการและเติมข้อความหรือตัวเลขลงในช่องว่าง.....ที่กำหนดให้ ตามที่ผู้ตอบคิดว่าตรงตามความเป็นจริงมากที่สุด

1. ลักษณะพื้นที่ทำนาเกลือทะเล

- 1) ที่ราบลุ่ม   2) ที่ดอน   3) อื่นๆ ระบุ .....

2. การแบ่งสัดส่วนพื้นที่ทำนาเกลือทะเล

- 1) 5 ส่วน   2) 6 ส่วน   3) มากกว่า 6 ส่วน ระบุ .....

มีองค์ประกอบพื้นที่ดังนี้ (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

☐ 2.1) วังขังน้ำ / นาวัง / นาขัง	☐ 2.2) นาประเทียบ
☐ 2.3) นาตาก/นาแผ่	☐ 2.4) นารองเชื้อ
☐ 2.5) นาเชื้อ	☐ 2.6) นาปลง/นาหว่าน
☐ 2.7) อื่นๆ ระบุ	

3. ลักษณะดิน

- 1) ดินเหนียว   2) ดินร่วนปนทราย
 3) ดินร่วน   4) อื่นๆ ระบุ .....

4. จำนวนพื้นที่ในการทำนาเกลือทะเล ..... ไร่

5. แหล่งน้ำที่ใช้

- 1) น้ำทะเล   2) อื่นๆ ระบุ .....

6. ระยะเวลาที่ใช้ในการทำนาเกลือทะเล ระบุ.....เดือน

7. จำนวนรอบในการเก็บผลผลิตเกลือทะเลต่อปีการผลิต ระบุ.....รอบ

8. สถานที่เก็บผลผลิต

- 1) ยุ้งฉาง   2) โกดัง   3) อื่นๆ ระบุ .....

9. รูปแบบการเก็บผลผลิต

- 1) ใช้แรงงานคนหาบ 2) ใส่รถเข็น
 3) ใช้เครื่องจักร/อุปกรณ์ ระบุ .....

4) อื่นๆ ระบุ .....

10. ปริมาณผลผลิตเกลือทะเล .....ตัน/ไร่/ปีการผลิต

11. การจ้างแรงงานคน

- 1) ไม่จ้าง 2) จ้าง ระบุ ..... คน

12. การได้รับรองมาตรฐานการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีสำหรับการทำนาเกลือทะเล

- 1) ยังไม่ได้รับการรับรอง 2) ได้รับการรับรองแล้ว

ตอนที่ 3 ความรู้เกี่ยวกับการผลิตเกลือทะเลตามมาตรฐานการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีสำหรับการทำนาเกลือทะเลของเกษตรกร

คำแนะนำ : ผู้สัมภาษณ์อ่านคำถามให้ผู้ตอบฟัง แล้วผู้สัมภาษณ์ จึงทำเครื่องหมาย ✓ ในตัวเลือก ถูก หรือ ผิด ให้ตรงกับตามความเป็นจริงของท่านมากที่สุด

ประเด็นความรู้	ถูก	ผิด
เกี่ยวกับการผลิตเกลือทะเลตามมาตรฐานการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีสำหรับการทำนาเกลือของเกษตรกร		
1. สถานที่ทำนาเกลือทะเล		
1.1 ควรอยู่ใกล้ทะเลเพื่อสะดวกต่อการนำน้ำทะเลเข้าสู่แปลงนา		
1.2 พื้นที่แปลงนามีลักษณะเป็นพื้นราบ จัดแบ่งพื้นที่เป็นกระถางที่สามารถเก็บกักน้ำได้ และถ่ายเทน้ำระหว่างกระถางนาได้		
1.3 การทำนาเกลือสามารถทำในบริเวณที่มีความเสี่ยงต่อการปนเปื้อนได้		
2. การพักน้ำทะเล		
2.1 ควรนำน้ำทะเลในช่วงที่มีคุณภาพดีเข้ามาพักหรือกักเก็บไว้ในวังขังน้ำ เพื่อช่วยให้มีการตกตะกอนของสิ่งเจือปนในน้ำทะเล และมีปริมาณเพียงพอสำหรับการทำนาเกลือทะเล		
2.2 เมื่อมีการนำน้ำมาพักไว้ในวังขังน้ำ ไม่ต้องบันทึกวันที่ระบุช่วงเวลา (วัน เดือน ปี)		
3. การปฏิบัติในกระบวนการผลิตเกลือทะเลธรรมชาติ		

ประเด็นความรู้ เกี่ยวกับการผลิตเกลือทะเลตามมาตรฐานการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดี สำหรับการทำนาเกลือของเกษตรกร	ถูก	ผิด
3.1 มีมาตรการดำเนินการเพื่อป้องกันสิ่งปนเปื้อน และสิ่งปนเปื้อนอื่น โดยเฉพาะขยะที่มาจากภายนอก		
3.2 ก่อนเริ่มฤดูกาลผลิตและระหว่างการผลิต ไม่ต้องเก็บเศษตะกอนแห้ง ที่ทับถมอยู่กับพื้นกระถางนา (ซี้แตก) ออก		
3.3 ต้องมีการจัดการกับผลพลอยได้นอกเหนือจากเกลือทะเลธรรมชาติ เช่น น้ำเค็ม ดีเกลือ ซี้แตก อย่างเหมาะสม และไม่ส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม		
3.4 ต้องมีวิธีการแยกเกลือจืดซึ่งมีองค์ประกอบส่วนใหญ่เป็นแคลเซียม ซัลเฟต ออกจากนาตากตามความเหมาะสม เช่น การขุด/ร่อนเกลือออกจากดิน เพื่อให้สามารถผลิตเกลือทะเลธรรมชาติที่มีคุณภาพ		
3.5 มีการบำรุงรักษาแปลงนาเกลือ เช่น ร่องน้ำ ร่องระบายน้ำภายในกระถางนา (ขานา) คันดินรอบกระถางนา ให้อยู่ในสภาพที่เหมาะสมต่อการปฏิบัติงาน		
3.6 มีวิธีการจัดการและกำจัดขยะมูลฝอยอย่างถูกสุขลักษณะ		
3.7 การเก็บเกี่ยวเกลือทะเล (การรื้อเกลือ) ไม่ต้องคำนึงถึงการปนเปื้อน และคุณภาพของเกลือทะเลธรรมชาติ		
4. การปฏิบัติต่อผลิตผลเกลือทะเลธรรมชาติและ การเก็บรักษา		
4.1 มีการจัดการสถานที่และวิธีการขนย้าย พัก และ/หรือเก็บรักษาเกลือทะเลธรรมชาติอย่างถูกสุขลักษณะ เพื่อป้องกันการปนเปื้อนจากอันตราย และสิ่งแปลกปลอม ที่มีผลต่อความปลอดภัยและคุณภาพของเกลือทะเลธรรมชาติ		
4.2 มีการป้องกันผลิตผลเกลือทะเลธรรมชาติ ไม่ให้เกิดการปนเปื้อนจากสิ่งสกปรกหรือสิ่งที่เป็นอันตรายอื่นๆ จากพื้นดินในบริเวณพักและ/หรือเก็บรักษา เช่น การรองพื้นด้วยเกลือ		
5. เครื่องมือและอุปกรณ์		
5.1 การตรวจสอบอุปกรณ์ เครื่องมือ รวมถึงเครื่องใช้ไฟฟ้า ทำแค่เพียงเฉพาะก่อนเริ่มการปฏิบัติงานเท่านั้น		
5.2 ผู้ปฏิบัติงานสามารถใช้งานอุปกรณ์และเครื่องมือได้เลยโดยไม่ต้องผ่านการอบรม/สอนงาน		

ประเด็นความรู้ เกี่ยวกับการผลิตเกลือทะเลตามมาตรฐานการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดี สำหรับการทำนาเกลือของเกษตรกร	ถูก	ผิด
5.3 ทำความสะอาดและบำรุงรักษา อุปกรณ์ เครื่องมือ เครื่องใช้ ในการ ทำนาเกลือทะเล และขนย้ายเกลือทะเลธรรมชาติ รวมทั้งภาชนะที่ใช้ในการ บรรจุทุกครั้งหลังการใช้งาน และจัดเก็บอุปกรณ์ เครื่องมือ เครื่องใช้ อย่างถูก สุขลักษณะ		
6. การจัดการการล้าง/ไม่/บด (ถ้ามี) และการบรรจุ		
6.1 ทำความสะอาดภาชนะ เครื่องมือ อุปกรณ์ เครื่องใช้ ให้สะอาด		
6.2 จัดให้มีระบบป้องกันการปนเปื้อนจากสิ่งแปลกปลอม เช่น แก้ว หรือ เศษโลหะจากเครื่องจักร สารเคมีที่ไม่พึงประสงค์		
6.3 การบรรจุสามารถบรรจุในบริเวณที่มีฝุ่นละอองได้		
6.4 มีการตรวจสอบและคัดเลือกเกลือทะเลก่อนล้าง/ไม่/บด (ถ้ามี) และการ บรรจุ		
6.5 ใช้ภาชนะบรรจุที่สามารถป้องกันการปนเปื้อนของเกลือทะเลได้เพียงพอ		
6.6 กรณีใช้ถุงซ้่า สามารถใช้ถุงที่ผ่านการบรรจุปุ๋ย ซีเมนต์ สารเคมี มา ก่อนหน้านี้ได้		
6.7 การบรรจุในถุงขนาดใหญ่/กระสอบ น้ำหนักบรรจุไม่ควรเกิน 60 kg		
7. การควบคุมสัตว์พาหะนำเชื้อ		
7.1 สามารถเลี้ยงสัตว์ในบริเวณพื้นที่ปฏิบัติงาน บริเวณเก็บเกี่ยว บรรจุ และเก็บรักษาผลผลิตเกลือทะเลธรรมชาติได้		
7.2 มีการป้องกัน ดูแลมิให้มีสัตว์พาหะนำเชื้อภายในบริเวณที่เก็บรักษา ผลผลิตเกลือทะเลธรรมชาติ รวมถึงบริเวณการล้าง/ไม่/บด (ถ้ามี) และการบรรจุ		
8. สุขลักษณะส่วนบุคคล		
8.1 บุคลากรที่เจ็บป่วยด้วยโรคติดต่อที่อาจส่งผ่านสู่อาหารได้ เช่น โรคบิด โรคอุจจาระร่วง โรคไทฟอยด์ โรคอหิวาตกโรค สามารถเข้าไปในบริเวณ ปฏิบัติงานได้		
8.2 บุคลากรที่ปฏิบัติงานประจำ เช่น เจ้าของนา ผู้จัดการ (นายนา หรือ คนเดินน้ำ) ควรมีความรู้/ได้รับการฝึกอบรม/ประชุม เรื่องสุขลักษณะที่ควร ปฏิบัติ		

ตอนที่ 5 ปัญหาและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการส่งเสริมการผลิตเกลือทะเลตามมาตรฐานการปฏิบัติ
ทางการเกษตรที่ดีสำหรับการทำนาเกลือทะเลของเกษตรกร

คำแนะนำ : ผู้สัมภาษณ์อ่านคำถามให้ผู้ตอบฟัง แล้วผู้ตอบทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน หน้าข้อความ
ที่ต้องการในช่องว่างที่กำหนดให้ ตามที่ผู้ตอบคิดว่าตรงตามความเป็นจริงมากที่สุด

5.1 ปัญหาด้านวิธีการส่งเสริม

ประเด็นปัญหา	ระดับของปัญหา				
	น้อย ที่สุด 1	น้อย 2	ปาน กลาง 3	มาก 4	มาก ที่สุด 5
1. รายบุคคล					
1.1 การให้คำแนะนำจากเจ้าหน้าที่ เรื่อง การทำนา เกลือทะเลตามมาตรฐาน GAP แก่เกษตรกรเป็น รายบุคคล ยังมีน้อย					
1.2 การแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสาร ความรู้ เกี่ยวกับการ ทำนาเกลือทะเลตามมาตรฐาน GAP ระหว่างเกษตรกรกับ เจ้าหน้าที่ ผ่านทางโทรศัพท์ ยังมีน้อย					
1.3 การแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสาร ความรู้ เกี่ยวกับการ ทำนาเกลือทะเลตามมาตรฐาน GAP ระหว่างเกษตรกรกับ ผู้นำชุมชน ผ่านทางโทรศัพท์ ยังมีน้อย					
1.4 เจ้าหน้าที่ส่งข้อความหรือพูดคุยผ่านข้อความทาง โทรศัพท์มือถือ (LINE) ให้คำแนะนำ เรื่อง การทำนาเกลือ ทะเลตามมาตรฐาน GAP น้อย					
1.5 เกษตรกรต้นแบบที่ถ่ายทอดให้คำแนะนำ เรื่อง การทำนาเกลือทะเลตามมาตรฐาน GAP มีน้อย					
2. แบบกลุ่ม					
2.1 มีการฝึกอบรมน้อยเกินไปหรือไม่เคยไปอบรม เรื่อง การทำนาเกลือทะเลตามมาตรฐาน GAP					
2.2 ไม่เคยไปศึกษาดูงาน เรื่อง การทำนาเกลือทะเล ตามมาตรฐาน GAP					

ประเด็นปัญหา	ระดับของปัญหา				
	น้อยที่สุด	น้อย	ปานกลาง	มาก	มากที่สุด
	1	2	3	4	5
2.3 มีจุดสาธิต เรื่อง การทำนาเกลือทะเลตามมาตรฐาน GAP น้อย					
2.4 ไม่เคยไปทัศนศึกษา เรื่อง การทำนาเกลือทะเลตามมาตรฐาน GAP					
2.5 ไม่เคยเข้าร่วมการสัมมนา เรื่อง การทำนาเกลือทะเลตามมาตรฐาน GAP					
3. แบบมวลชน					
3.1 ไม่เคยฟังวิทยุกระจายเสียงในการให้ความรู้เรื่องการทำนาเกลือทะเลตามมาตรฐาน GAP					
3.2 ไม่เคยรับชมและรับฟังการใช้สื่อวิทยุ ในการให้ความรู้ เช่น รายการ ประเภทความรู้ รายการข่าวและรายการสาธิต					
3.3 ไม่เคยรับชมและรับฟังการใช้สื่อโทรทัศน์ ในการให้ความรู้ เช่น รายการ ประเภทความรู้ รายการข่าวและรายการสาธิต					
3.4 ไม่เคยอ่านสื่อสิ่งพิมพ์ในการให้ความรู้ ได้แก่ วารสาร นิตยสาร จดหมาย ข่าว ป้ายประกาศ โปสเตอร์ แผ่นพับ และใบปลิว					
3. แบบมวลชน					
3.5 ไม่เคยใช้สื่อออนไลน์ ยูทูป (YouTube) ในการให้ข้อมูลข่าวสาร/ความรู้					
3.6 ไม่เคยใช้สื่อออนไลน์ เฟซบุ๊ก (Facebook) ในการให้ข้อมูลข่าวสาร/ความรู้					
3.7 ไม่เคยใช้สื่อออนไลน์ ไลน์ (Line) ในการให้ข้อมูลข่าวสาร/ความรู้					
3.8 ไม่เคยใช้แอปพลิเคชัน (Application) ในการ					

ประเด็นปัญหา	ระดับของปัญหา				
	น้อยที่สุด	น้อย	ปานกลาง	มาก	มากที่สุด
	1	2	3	4	5
ให้ข้อมูลข่าวสาร/ความรู้ เช่น การพยากรณ์อากาศ					

5.2 ด้านความรู้เกี่ยวกับการปฏิบัติตามมาตรฐานการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดี

ประเด็นปัญหา	ระดับของปัญหา				
	น้อยที่สุด	น้อย	ปานกลาง	มาก	มากที่สุด
	1	2	3	4	5
1. สถานที่ทำนาเกลือทะเล					
1.1 พื้นที่นาเกลืออยู่ใกล้แหล่งที่เสี่ยงปนเปื้อน					
1.2 อื่นๆ โปรดระบุ.....					
2. การพักน้ำทะเล					
2.1 น้ำทะเลทำเกลือมีสิ่งปนเปื้อนจากโรงงาน					
2.2 ปริมาณน้ำไม่เพียงพอสำหรับการทำนาเกลือทะเล					
2.3 อื่นๆ โปรดระบุ.....					
3. การปฏิบัติในกระบวนการผลิตเกลือทะเลธรรมชาติ					
3.1 ปริมาณขี้แดดมาก ไม่มีที่จำหน่าย					
3.2 ขาดแรงงานในการบำรุงรักษาแปลงนาเกลือทะเล					
3.3 ขาดวิธีจัดการกำจัดขยะมูลฝอยที่เหมาะสม					
3.4 อื่นๆ โปรดระบุ.....					
4. การปฏิบัติต่อผลิตผลเกลือทะเลธรรมชาติและ การเก็บรักษา					
4.1 ขาดการป้องกันผลิตผลเกิดการปนเปื้อนในที่เก็บรักษา					
4.2 อื่นๆ โปรดระบุ.....					
5. เครื่องมือและอุปกรณ์					

ประเด็นปัญหา	ระดับของปัญหา				
	น้อยที่สุด	น้อย	ปานกลาง	มาก	มากที่สุด
	1	2	3	4	5
5.1 ขาดการตรวจสอบ ทำความสะอาดและบำรุงรักษาอุปกรณ์เครื่องมือป้องกันอันตรายต่อผู้ปฏิบัติงาน					
5.2 ขาดการอบรม/สอนงานผู้ปฏิบัติงานในการใช้งานอุปกรณ์และเครื่องมือ					
5.3 อื่นๆ โปรดระบุ.....					
6. การจัดการการล้าง/ไม่/บาด (ถ้ามี) และการบรรจุ					
6.1 มีการปนเปื้อนในการบรรจุ					
6.2 ใช้ถุงที่ผ่านการบรรจุปุ๋ย ซีเมนต์ หรือสารอันตรายอื่น					
6.3 อื่นๆ โปรดระบุ.....					
7. การควบคุมสัตว์พาหะนำเชื้อ					
7.1 ขาดการป้องกันสัตว์เลี้ยงในพื้นที่ปฏิบัติงาน					
7.2 ขาดการป้องกันสัตว์เลี้ยงภายในบริเวณที่เก็บรักษาผลผลิต					
7.3 อื่นๆ โปรดระบุ.....					
8. สุขลักษณะส่วนบุคคล					
8.1 ขาดความรู้ ความเข้าใจ เรื่องสุขลักษณะที่ควรปฏิบัติ					
8.2 ขาดสื่อแนะนำด้านสุขลักษณะส่วนบุคคล					
8.3 อื่นๆ โปรดระบุ.....					
9. การบันทึกข้อมูล					
9.1 ขาดบันทึกข้อมูลของกระบวนการผลิตเกลือทะเล					
9.2 ขาดเก็บรักษาบันทึกข้อมูล ไว้อย่างน้อย 3 ปี					
9.3 อื่นๆ โปรดระบุ.....					

5.3 ด้านการสนับสนุน

ประเด็นปัญหา	ระดับของปัญหา				
	น้อยที่สุด	น้อย	ปานกลาง	มาก	มากที่สุด
	1	2	3	4	5
1. ปัจจัยการผลิต					
1.1 ไม่มีเครื่องมือที่ใช้ในการทำงานนอกเหนือทะเล เช่น อีรูน พลาสติก คทาซึก เป็นต้น					
1.2 ไม่มีอุปกรณ์สำหรับใช้ตรวจวัดความเค็ม เช่น พรอทวัดความเค็ม					
1.3 ไม่มีวัสดุบรรจุภัณฑ์ เช่น กระสอบใส่เกลือ					
1.4 ไม่มีเครื่องทุ่นแรง/เครื่องจักรที่ใช้ในการทำงานนอกเหนือ					
1.5 ไม่มีเครื่องแต่งกาย เช่น หมวกคลุมหน้า เสื้อแขนยาว รองเท้าบูท เป็นต้น					
1.6 ไม่มีปัจจัยอื่นๆ โปรดระบุ.....					
2. แหล่งเงินทุน					
2.1 ไม่สามารถกู้ยืมจากธนาคารของภาครัฐ					
2.2 ไม่สามารถกู้ยืมจากสหกรณ์					
2.3 ไม่สามารถกู้ยืมเงินนอกระบบ					
2.4 ไม่สามารถกู้ยืมเงินจากญาติพี่น้อง					
2.5 ไม่สามารถกู้ยืมเงินจากเพื่อน					
2.6 ไม่สามารถกู้ยืมเงินจากที่อื่นๆ โปรดระบุ.....					

5.4 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการส่งเสริมการผลิตเกลือทะเลตามระบบมาตรฐานการปฏิบัติ
ทางการเกษตรที่ดีในอำเภอเมืองสมุทรสาคร จังหวัดสมุทรสาคร

ประเด็นข้อเสนอแนะ เกี่ยวกับการผลิตเกลือทะเลตามมาตรฐานการปฏิบัติ ทางการเกษตรที่ดีสำหรับการทำนาเกลือของเกษตรกร	ระดับความคิดเห็น				
	น้อย ที่สุด 1	น้อย 2	ปาน กลาง 3	มาก 4	มาก ที่สุด 5
1. ด้านวิธีการส่งเสริม					
1.1 รายบุคคล					
1.1.1 เจ้าหน้าที่ควรเข้าไปแนะนำให้ความรู้ เรื่อง การทำนาเกลือทะเลตามมาตรฐาน GAP แก่ เกษตรกรเป็นรายบุคคล อย่างเป็นประจำและต่อเนื่อง					
1.1.2 เจ้าหน้าที่ควรติดต่อสื่อสารทางโทรศัพท์เพื่อให้ คำแนะนำ เรื่อง การทำนาเกลือทะเลตามมาตรฐาน GAP อย่างเป็นประจำและต่อเนื่อง					
1.1.3 ผู้นำชุมชนควรติดต่อสื่อสารทางโทรศัพท์เพื่อให้ คำแนะนำ เรื่อง การทำนาเกลือทะเลตามมาตรฐาน GAP อย่างเป็นประจำและต่อเนื่อง					
1.1.4 เจ้าหน้าที่ควรส่งข้อความ หรือพูดคุยผ่าน ข้อความทางโทรศัพท์มือถือ (LINE) เพื่อให้คำแนะนำเรื่อง การทำนาเกลือทะเลตามมาตรฐาน GAP อย่างเป็นประจำ และต่อเนื่อง					
1.1.5 ควรให้เกษตรกร และเกษตรกรต้นแบบด้านการ ทำนาเกลือทะเล ร่วมกันพูดคุย ให้คำแนะนำ ความรู้ เรื่อง การทำนาเกลือทะเลตามมาตรฐาน GAP อย่างเป็นประจำ และต่อเนื่อง					
1.2 แบบกลุ่ม					
1.2.1 เจ้าหน้าที่ควรจัดฝึกอบรมและสร้างแรงจูงใจ เรื่องการทำนาเกลือทะเลตามมาตรฐาน GAP ให้กับ เกษตรกร อย่างต่อเนื่อง					

ประเด็นข้อเสนอแนะ เกี่ยวกับการผลิตเกลือทะเลตามมาตรฐานการปฏิบัติ ทางการเกษตรที่ดีสำหรับการทำนาเกลือของเกษตรกร	ระดับความคิดเห็น				
	น้อย ที่สุด	น้อย	ปาน กลาง	มาก	มาก ที่สุด
	1	2	3	4	5
1.2.2 เจ้าหน้าที่ควรพาเกษตรกรไปศึกษาดูงาน เรื่อง การทำนาเกลือทะเลตามมาตรฐาน GAP จากแปลง ต้นแบบ					
1.2.3 เจ้าหน้าที่ควรจัดทำแปลงสาธิตต้นแบบ เรื่องการ ทำนาเกลือทะเลตามมาตรฐาน GAP ในแต่ละพื้นที่ตำบล					
1.2.4 เจ้าหน้าที่ควรพาเกษตรกรไปทัศนศึกษา เรื่อง การทำนาเกลือทะเลตามมาตรฐาน GAP					
1.2.5 เจ้าหน้าที่ควรพาเกษตรกรเข้าร่วมการสัมมนา เรื่องการทำนาเกลือทะเลตามมาตรฐาน GAP					
1.3 แบบมวลชน					
1.3.1 หน่วยงานควรประชาสัมพันธ์ เรื่องการทำนา เกลือทะเลตามมาตรฐาน GAP ผ่านทางวิทยุกระจายเสียง					
1.3.2 หน่วยงานควรประชาสัมพันธ์ เรื่องการทำนา เกลือทะเลตามมาตรฐาน GAP ผ่านทางรายการวิทยุ					
1.3.3 หน่วยงานควรประชาสัมพันธ์ เรื่องการทำนา เกลือทะเลตามมาตรฐาน GAP ผ่านทางรายการโทรทัศน์					
1.3.4 หน่วยงานควรประชาสัมพันธ์ เรื่องการทำนาเกลือ ทะเลตามมาตรฐาน GAP ผ่านทางวารสาร นิตยสารป้าย ประกาศโปสเตอร์และแผ่นพับ					
1.3 แบบมวลชน					
1.3.5 หน่วยงานควรประชาสัมพันธ์ เรื่องการทำนาเกลือ ทะเลตามมาตรฐาน GAP ผ่านทางสื่อออนไลน์ ยูทูป (YouTube)					
1.3.6 หน่วยงานควรประชาสัมพันธ์ เรื่องการทำนาเกลือ ทะเลตามมาตรฐาน GAP ผ่านทางสื่อออนไลน์ เฟซบุ๊ก (Facebook)					

ประเด็นข้อเสนอแนะ เกี่ยวกับการผลิตเกลือทะเลตามมาตรฐานการปฏิบัติ ทางการเกษตรที่ดีสำหรับการทำนาเกลือของเกษตรกร	ระดับความคิดเห็น				
	น้อย ที่สุด 1	น้อย 2	ปาน กลาง 3	มาก 4	มาก ที่สุด 5
1.3.7 หน่วยงานควรรประชาสัมพันธ์ เรื่องการทำนาเกลือ ทะเลตามมาตรฐาน GAP ผ่านทางสื่อออนไลน์ ไลน์ (LINE)					
1.3.8 หน่วยงานควรรประชาสัมพันธ์การใช้แอปพลิเคชัน (Application) ในการติดตามข้อมูลข่าวสาร/ความรู้ เรื่อง การพยากรณ์อากาศ					
2. ด้านความรู้					
2.1 ควรมีการอบรมให้ความรู้และจัดทำคู่มือการ ปฏิบัติงานด้าน สถานที่ทำนาเกลือทะเล					
2.2 ควรมีการอบรมให้ความรู้และจัดทำคู่มือการ ปฏิบัติงานด้าน การพักน้ำทะเล					
2.3 ควรมีการอบรมให้ความรู้และจัดทำคู่มือการ ปฏิบัติงานด้าน การปฏิบัติในกระบวนการผลิตเกลือทะเล ธรรมชาติ					
2.4 ควรมีการอบรมให้ความรู้และจัดทำคู่มือการ ปฏิบัติงานด้าน การปฏิบัติต่อผลิตผลเกลือทะเลธรรมชาติ และการเก็บรักษา					
2.5 ควรมีการอบรมให้ความรู้และจัดทำคู่มือการ ปฏิบัติงานด้าน เครื่องมือและอุปกรณ์					
2.6 ควรมีการอบรมให้ความรู้และจัดทำคู่มือการ ปฏิบัติงานด้าน การจัดการการล้าง/ไม่/บด และการบรรจุ					
2.7 ควรมีการอบรมให้ความรู้และจัดทำคู่มือการ ปฏิบัติงานด้าน การควบคุมสัตว์พาหะนำเชื้อ					
2.8 ควรมีการอบรมให้ความรู้และจัดทำคู่มือการ ปฏิบัติงานด้าน สุขลักษณะส่วนบุคคล					

ประเด็นข้อเสนอแนะ เกี่ยวกับการผลิตเกลือทะเลตามมาตรฐานการปฏิบัติ ทางการเกษตรที่ดีสำหรับการทำนาเกลือของเกษตรกร	ระดับความคิดเห็น				
	น้อย ที่สุด	น้อย	ปาน กลาง	มาก	มาก ที่สุด
	1	2	3	4	5
2.9 ควรมีการอบรมให้ความรู้และจัดทำคู่มือการ ปฏิบัติงานด้าน ระบบเอกสารและบันทึกข้อมูล					
3. ด้านการสนับสนุน					
3.1 ควรมีการสนับสนุนวัสดุ/อุปกรณ์ สำหรับการทำนา เกลือตามมาตรฐาน GAP					
3.2 งบประมาณในการสนับสนุนสิ่งอำนวยความสะดวก พื้นฐานที่เพียงพอและเหมาะสมในการทำนาเกลือตาม มาตรฐาน GAP ควรเพียงพอต่อความต้องการ					
3.3 อื่นๆ โปรดระบุ.....					

*** ขอขอบพระคุณทุกท่านที่ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสัมภาษณ์ ***

ภาคผนวก ข

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

1. นายสมชาย สีโต หัวหน้ากลุ่มส่งเสริมและพัฒนาการผลิต
สำนักงานเกษตรจังหวัดสมุทรสาคร
จังหวัดสมุทรสาคร
2. นางสาวมยุรี ประกอบแสง เกษตรอำเภอเมืองสมุทรสาคร
จังหวัดสมุทรสาคร
3. นางสาวศรีษฐา สุนทรรัตน์ นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรชำนาญการ
กลุ่มส่งเสริมและพัฒนาการผลิต
สำนักงานเกษตรจังหวัดสมุทรสาคร
จังหวัดสมุทรสาคร

ภาคผนวก ค

แบบประเมินความสอดคล้องระหว่างแบบสัมภาษณ์กับวัตถุประสงค์
และผลการประเมินความสอดคล้องระหว่างแบบสัมภาษณ์กับวัตถุประสงค์

แบบประเมินความสอดคล้องระหว่างแบบสัมภาษณ์กับวัตถุประสงค์

เรื่อง	การส่งเสริมการผลิตเกลือทะเลตามมาตรฐานการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดี สำหรับการทำนาเกลือทะเลของเกษตรกร ในอำเภอเมืองสมุทรสาคร จังหวัดสมุทรสาคร
ผู้ศึกษา	นายสันติภาพ กนิษฐสวัสดิ์
อาจารย์ที่ปรึกษา	รองศาสตราจารย์ ดร. สินีชุ ครุฑเมือง แสนเสริม

*****

วัตถุประสงค์การศึกษา

1. เพื่อศึกษาสภาพพื้นฐานส่วนบุคคล สังคม และเศรษฐกิจของเกษตรกรผู้ทำนาเกลือ
ทะเล
2. เพื่อศึกษาสภาพการผลิตเกลือทะเลของเกษตรกร
3. เพื่อศึกษาความรู้เกี่ยวกับการผลิตเกลือทะเลตามมาตรฐานการปฏิบัติทางการเกษตร
ที่ดี สำหรับการทำนาเกลือทะเลของเกษตรกร
4. เพื่อศึกษาการได้รับการส่งเสริมและความต้องการการส่งเสริมการผลิตเกลือทะเลตาม
มาตรฐานการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดี สำหรับการทำนาเกลือทะเลของเกษตรกร
5. เพื่อศึกษาปัญหา และข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการส่งเสริมการผลิตเกลือทะเลตาม
มาตรฐานการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดี สำหรับการทำนาเกลือทะเลของเกษตรกร

คำชี้แจง

โปรดพิจารณาข้อคำถามแต่ละข้อต่อไปนี้อย่างมีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์การวิจัย
ครอบคลุมขอบเขตตามที่ระบุไว้หรือไม่ แล้วกรูณาเขียนผลการพิจารณา โดยทำเครื่องหมาย ✓ ใน
ช่องคะแนนการพิจารณา ตามระดับความคิดเห็นของท่าน

+1	หมายถึง	แน่ใจว่าแบบสัมภาษณ์สอดคล้องกับวัตถุประสงค์
0	หมายถึง	ไม่แน่ใจว่าแบบสัมภาษณ์สอดคล้องกับวัตถุประสงค์
-1	หมายถึง	แน่ใจว่าแบบสัมภาษณ์ไม่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์

หากผู้เชี่ยวชาญมีข้อเสนอแนะอื่น ๆ เกี่ยวกับข้อคำถาม สามารถบันทึกในช่อง ข้อเสนอแนะ
โดยแบบสัมภาษณ์นี้แบ่งออกเป็น 5 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 สภาพพื้นฐานส่วนบุคคล สังคม และเศรษฐกิจของเกษตรกร

ตอนที่ 2 สภาพการทำนาเกลือทะเลของเกษตรกร

ตอนที่ 3 ความรู้เกี่ยวกับการผลิตเกลือทะเลตามมาตรฐานการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีสำหรับการทำนาเกลือทะเลของเกษตรกร

ตอนที่ 4 การได้รับการส่งเสริมและความต้องการการส่งเสริมการผลิตเกลือทะเลตามมาตรฐานการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีสำหรับการทำนาเกลือทะเลของเกษตรกร

ตอนที่ 5 ปัญหาและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการส่งเสริมการผลิตเกลือทะเลตามมาตรฐานการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีสำหรับการทำนาเกลือทะเลของเกษตรกร

ตอนที่ 1 สภาพพื้นฐานส่วนบุคคล สังคม และเศรษฐกิจของเกษตรกร

ประเด็นข้อคำถาม	คะแนนการพิจารณา			ข้อเสนอแนะ
	+1	0	-1	
1. เพศ				
1) ชาย				
2) หญิง				
2. อายุ.....ปี (6 เดือนขึ้นไป ให้ปัดนับเป็น 1 ปี)				
3. ระดับการศึกษา				
1) ประถมศึกษา				
2) มัธยมศึกษาตอนต้น				
3) มัธยมศึกษาตอนปลาย/ปวช.				
4) อนุปริญญา/ปวส.				
5) ปริญญาตรี				
6) สูงกว่าปริญญาตรี				
7) ไม่ได้รับการศึกษา				
8) อื่นๆ ระบุ.....				

หมายเหตุ นำเสนอตัวอย่างแบบประเมินความสอดคล้องระหว่างแบบสัมภาษณ์กับวัตถุประสงค์ เฉพาะหน้าแรก สำหรับรายละเอียดที่เหลือจะนำเสนอพร้อมกับผลการประเมินความสอดคล้องระหว่างแบบสัมภาษณ์กับวัตถุประสงค์

การตรวจสอบคุณภาพของแบบสัมภาษณ์

1. การตรวจสอบความตรงตามเนื้อหา (Content Validity)

ผู้วิจัยนำแบบสัมภาษณ์เสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 คน เพื่อตรวจสอบความตรงตามเนื้อหา แล้วนำผลการตรวจสอบมาคำนวณหาค่าดัชนีความสอดคล้องของข้อคำถามแต่ละข้อกับวัตถุประสงค์ (Index of Item-Objective Congruence: IOC) แสดงดังตารางภาคผนวกที่ 1

ข้อที่	ประเด็นข้อคำถาม	คะแนนการประเมิน ของผู้เชี่ยวชาญคนที่			$\sum R$	IOC	การ แปร ผล
		1	2	3			
ตอนที่ 1 สภาพพื้นฐานส่วนบุคคล สังคม และเศรษฐกิจของเกษตรกร							
1.	1. เพศ	+1	+1	+1	3	1.0	ใช้ได้
2.	1) ชาย	+1	+1	+1	3	1.0	ใช้ได้
3.	2) หญิง	+1	+1	+1	3	1.0	ใช้ได้
4.	2. อายุ.....ปี (6 เดือนขึ้นไป ให้ปัดนับเป็น 1 ปี)	+1	+1	+1	3	1.0	ใช้ได้
5.	3. ระดับการศึกษา	+1	+1	+1	3	1.0	ใช้ได้
6.	1) ประถมศึกษา	+1	+1	+1	3	1.0	ใช้ได้
7.	2) มัธยมศึกษาตอนต้น	+1	+1	+1	3	1.0	ใช้ได้
8.	3) มัธยมศึกษาตอนปลาย/ ปวช.	+1	+1	+1	3	1.0	ใช้ได้
9.	4) อนุปริญญา/ปวส.	+1	+1	+1	3	1.0	ใช้ได้
10.	5)ปริญญาตรี	+1	+1	+1	3	1.0	ใช้ได้
11.	6) สูงกว่าปริญญาตรี	+1	+1	+1	3	1.0	ใช้ได้
12.	7) ไม่ได้รับการศึกษา	+1	+1	+1	3	1.0	ใช้ได้
13.	8) อื่นๆ ระบุ.....	+1	+1	+1	3	1.0	ใช้ได้
14.	4. จำนวนสมาชิกในครัวเรือน ..... ราย	+1	+1	+1	3	1.0	ใช้ได้
15.	5. ประสบการณ์ในการทำงาน เกลือ ..... ปี	+1	+1	+1	3	1.0	ใช้ได้
16.	6. ตำแหน่งทางสังคม	+1	+1	+1	3	1.0	ใช้ได้

ตอนที่ 1 (ต่อ)

ข้อที่	ประเด็นข้อคำถาม	คะแนนการประเมิน ของผู้เชี่ยวชาญคนที่			$\sum R$	IOC	การ แปร ผล
		1	2	3			
17.	1) ไม่มี	+1	+1	+1	3	1.0	ใช้ได้
18.	2) มี ได้แก่ (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)	+1	+1	+1	3	1.0	ใช้ได้
19.	2.1) กำนัน/ผู้ใหญ่บ้าน	+1	+1	+1	3	1.0	ใช้ได้
20.	2.2) ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน/ สารวัตรกำนัน/แพทย์ประจำ ตำบล	+1	+1	+1	3	1.0	ใช้ได้
21.	2.3) สมาชิกองค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่น (อบต./เทศบาล)	+1	+1	+1	3	1.0	ใช้ได้
22.	2.4) สมาชิกองค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่น (อบต./เทศบาล)	+1	+1	+1	3	1.0	ใช้ได้
23.	2.5) อาสาสมัครเกษตร	+1	+1	+1	3	1.0	ใช้ได้
24.	2.6) สมาชิกสภาเกษตร	+1	+1	+1	3	1.0	ใช้ได้
25.	2.7) อื่นๆ ระบุ.....	+1	+1	+1	3	1.0	ใช้ได้
26.	7. การเป็นสมาชิกกลุ่ม/องค์กร การเกษตร	+1	+1	+1	3	1.0	ใช้ได้
27.	1) เป็น	+1	+1	+1	3	1.0	ใช้ได้
28.	2) ไม่เป็น ได้แก่ (ตอบได้ มากกว่า 1 ข้อ)	+1	+1	+1	3	1.0	ใช้ได้
29.	2.1) กลุ่มแม่บ้านเกษตรกร	+1	+1	+1	3	1.0	ใช้ได้
30.	2.2) วิสาหกิจชุมชน	+1	+1	+1	3	1.0	ใช้ได้
31.	2.3) กลุ่มเกษตรกร (กลุ่ม ธรรมชาติ)	+1	+1	+1	3	1.0	ใช้ได้
32.	2.4) กลุ่มแปลงใหญ่	+1	+1	+1	3	1.0	ใช้ได้
33.	2.5) สหกรณ์	+1	+1	+1	3	1.0	ใช้ได้
34.	2.6) อื่นๆ ระบุ.....	+1	+1	+1	3	1.0	ใช้ได้

ตอนที่ 1 (ต่อ)

ข้อที่	ประเด็นข้อคำถาม	คะแนนการประเมิน ของผู้เชี่ยวชาญคนที่			$\sum R$	IOC	การ แปร ผล
		1	2	3			
35.	8. อาชีพหลัก (ตอบเพียง 1 ข้อ)	+1	+1	+1	3	1.0	ใช้ได้
36.	1) ข้าราชการ/พนักงานของรัฐ	+1	+1	+1	3	1.0	ใช้ได้
37.	2) พนักงาน/ลูกจ้างเอกชน	+1	+1	+1	3	1.0	ใช้ได้
38.	3) ค้าขาย/ประกอบธุรกิจ ส่วนตัว	+1	+1	+1	3	1.0	ใช้ได้
39.	4) รับจ้างทั่วไป	+1	+1	+1	3	1.0	ใช้ได้
40.	5) ทำนาเกลือ	+1	+1	+1	3	1.0	ใช้ได้
41.	6) ทำสวน	+1	+1	+1	3	1.0	ใช้ได้
42.	7) ทำประมง	+1	+1	+1	3	1.0	ใช้ได้
43.	8) เลี้ยงปศุสัตว์	+1	+1	+1	3	1.0	ใช้ได้
44.	9) อื่นๆ ระบุ.....	+1	+1	+1	3	1.0	ใช้ได้
45.	9. อาชีพรอง	+1	+1	+1	3	1.0	ใช้ได้
46.	1) ไม่มี	+1	+1	+1	3	1.0	ใช้ได้
47.	2) มี ได้แก่ (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ แต่ต้องไม่ซ้ำกับข้อ 8)	+1	+1	+1	3	1.0	ใช้ได้
48.	1) ค้าขาย/ประกอบธุรกิจ ส่วนตัว	+1	+1	+1	3	1.0	ใช้ได้
49.	2) รับจ้างทั่วไป	+1	+1	+1	3	1.0	ใช้ได้
50.	3) ทำนาเกลือ	+1	+1	+1	3	1.0	ใช้ได้
51.	4) ทำสวน	+1	+1	+1	3	1.0	ใช้ได้
52.	5) ทำประมง	+1	+1	+1	3	1.0	ใช้ได้
53.	6) เลี้ยงปศุสัตว์	+1	+1	+1	3	1.0	ใช้ได้
54.	7) อื่นๆ ระบุ.....	+1	+1	+1	3	1.0	ใช้ได้

ตอนที่ 1 (ต่อ)

ข้อที่	ประเด็นข้อคำถาม	คะแนนการประเมิน ของผู้เชี่ยวชาญคนที่			$\sum R$	IOC	การ แปร ผล
		1	2	3			
55.	10. จำนวนแรงงานในภาค การเกษตร ..... ราย	+1	+1	+1	3	1.0	ใช้ได้
56.	11. ลักษณะการถือครองที่ดิน (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)	+1	+1	+1	3	1.0	ใช้ได้
57.	1) ที่ดินของตนเอง จำนวน.....ไร่	+1	+1	+1	3	1.0	ใช้ได้
58.	2) ที่ดินของครอบครัว/ญาติ พี่น้อง จำนวน.....ไร่	+1	+1	+1	3	1.0	ใช้ได้
59.	3) ที่ดินติดจำนอง จำนวน.....ไร่	+1	+1	+1	3	1.0	ใช้ได้
60.	4) ที่ดินเช่าของผู้อื่น จำนวน.....ไร่	+1	+1	+1	3	1.0	ใช้ได้
61.	5) ที่ดินได้ทำกินเปล่าจาก ครอบครัว จำนวน.....ไร่	+1	+1	+1	3	1.0	ใช้ได้
62.	6) ที่ดินได้ทำกินเปล่าจาก ผู้อื่น จำนวน.....ไร่	+1	+1	+1	3	1.0	ใช้ได้
63.	7) ที่ดินประเภทอื่นๆ (ระบุ) .....จำนวน.....ไร่	+1	+1	+1	3	1.0	ใช้ได้
64.	12. แหล่งเงินทุนในการทำ การเกษตร (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)	+1	+1	+1	3	1.0	ใช้ได้
65.	1) เงินทุนของตนเอง	+1	+1	+1	3	1.0	ใช้ได้
66.	2) ร่วมทุนกับผู้อื่น	+1	+1	+1	3	1.0	ใช้ได้
67.	3) เงินกู้	+1	+1	+1	3	1.0	ใช้ได้
68.	3.1) ธนาคารของรัฐ ได้แก่	+1	+1	+1	3	1.0	ใช้ได้

ตอนที่ 1 (ต่อ)

ข้อที่	ประเด็นข้อคำถาม	คะแนนการประเมิน ของผู้เชี่ยวชาญคนที่			$\sum R$	IOC	การ แปร ผล
		1	2	3			
69.	3.2) ธนาคารพาณิชย์ ได้แก่	+1	+1	+1	3	1.0	ใช้ได้
70.	3.3) ญาติพี่น้อง	+1	+1	+1	3	1.0	ใช้ได้
71.	3.4) เพื่อน	+1	+1	+1	3	1.0	ใช้ได้
72.	3.5) เงินกู้ยืมระบบ	+1	+1	+1	3	1.0	ใช้ได้
73.	3.6) อื่นๆ ระบุ	+1	+1	+1	3	1.0	ใช้ได้
74.	13. รายได้ของครัวเรือนในปี 2566	+1	+1	+1	3	1.0	ใช้ได้
75.	1) รายได้ของครัวเรือนใน ภาคการเกษตร ..... บาท	+1	+1	+1	3	1.0	ใช้ได้
76.	2) รายได้ของครัวเรือนจาก การทำนาเกลือทะเล ..... บาท	+1	+1	+1	3	1.0	ใช้ได้
77.	3) รายได้ของครัวเรือนนอก ภาคการเกษตร ..... บาท	+1	+1	+1	3	1.0	ใช้ได้
78.	14. ต้นทุนการทำนาเกลือทะเล ในปี 2566..... บาท	0	+1	+1	2	0.67	ใช้ได้
ตอนที่ 2 สภาพการทำนาเกลือทะเลของเกษตรกร							
79.	1. ลักษณะพื้นที่ทำนาเกลือทะเล	+1	+1	+1	3	1.0	ใช้ได้
80.	1) ที่ราบลุ่ม	+1	+1	+1	3	1.0	ใช้ได้
81.	2) ที่ดอน	+1	+1	+1	3	1.0	ใช้ได้
82.	3) อื่นๆ ระบุ	+1	+1	+1	3	1.0	ใช้ได้
83.	2. การแบ่งสัดส่วนพื้นที่ทำนา เกลือทะเล	+1	+1	+1	3	1.0	ใช้ได้
84.	1) 5 ส่วน	+1	+1	+1	3	1.0	ใช้ได้
85.	2) 6 ส่วน	+1	+1	+1	3	1.0	ใช้ได้

ตอนที่ 2 (ต่อ)

ข้อที่	ประเด็นข้อคำถาม	คะแนนการประเมิน ของผู้เชี่ยวชาญคนที่			$\sum R$	IOC	การ แปร ผล
		1	2	3			
86.	3) มากกว่า 6 ส่วน ระบุ	+1	+1	+1	3	1.0	ใช้ได้
87.	มีองค์ประกอบพื้นที่ดังนี้ (ตอบได้ มากกว่า 1 ข้อ)	+1	+1	+1	3	1.0	ใช้ได้
88.	2.1) วังช้างน้ำ / นาวัง / นาช้าง	+1	+1	+1	3	1.0	ใช้ได้
89.	2.2) นาประเทียบ	+1	+1	+1	3	1.0	ใช้ได้
90.	2.3) นาตาก/นาแม่	+1	+1	+1	3	1.0	ใช้ได้
91.	2.4) นารองเขื่อน	+1	+1	+1	3	1.0	ใช้ได้
92.	2.5) นาเขื่อน	+1	+1	+1	3	1.0	ใช้ได้
93.	2.6) นาปลง/นาหว่าน	+1	+1	+1	3	1.0	ใช้ได้
94.	2.7) อื่นๆ ระบุ	+1	+1	+1	3	1.0	ใช้ได้
95.	3. ลักษณะดิน	+1	+1	+1	3	1.0	ใช้ได้
96.	1) ดินเหนียว	+1	+1	+1	3	1.0	ใช้ได้
97.	2) ดินร่วนปนทราย	+1	+1	+1	3	1.0	ใช้ได้
98.	3) ดินร่วน	+1	+1	+1	3	1.0	ใช้ได้
99.	4) อื่นๆ ระบุ	+1	+1	+1	3	1.0	ใช้ได้
100.	4. จำนวนพื้นที่ในการทำนาเกลือ ทะเล	+1	+1	+1	3	1.0	ใช้ได้
101.	5. แหล่งน้ำที่ใช้	+1	+1	+1	3	1.0	ใช้ได้
102.	1) น้ำทะเล	+1	+1	+1	3	1.0	ใช้ได้
103.	2) อื่นๆ ระบุ	+1	+1	+1	3	1.0	ใช้ได้
104.	6. ระยะเวลาที่ใช้ในการทำนา เกลือทะเล ระบุ.....เดือน	+1	+1	+1	3	1.0	ใช้ได้
105.	7. จำนวนรอบในการเก็บ ผลผลิตเกลือทะเลต่อปีการผลิต ระบุ.....รอบ	0	+1	+1	2	0.67	ใช้ได้

ตอนที่ 2 (ต่อ)

ข้อที่	ประเด็นข้อคำถาม	คะแนนการประเมิน ของผู้เชี่ยวชาญคนที่			$\sum R$	IOC	การ แปร ผล
		1	2	3			
106.	8. สถานที่เก็บผลผลิต	+1	+1	+1	3	1.0	ใช้ได้
107.	1) ยุ่งฉาง	+1	+1	+1	3	1.0	ใช้ได้
108.	2) โกดัง	+1	+1	+1	3	1.0	ใช้ได้
109.	3) อื่นๆ ระบุ	+1	+1	+1	3	1.0	ใช้ได้
110.	9. รูปแบบการเก็บผลผลิต	+1	+1	+1	3	1.0	ใช้ได้
111.	1) ใช้แรงงานคนหาบ	+1	+1	+1	3	1.0	ใช้ได้
112.	2) ใส่รถเข็น	+1	+1	+1	3	1.0	ใช้ได้
113.	3) ใช้เครื่องจักร/อุปกรณ์ ระบุ	+1	+1	+1	3	1.0	ใช้ได้
114.	4) อื่นๆ ระบุ.....	+1	+1	+1	3	1.0	ใช้ได้
115.	10. ปริมาณผลผลิตเกลือทะเล .....ตัน/ไร่/ปีการผลิต	0	+1	+1	2	0.67	ใช้ได้
116.	11. การจ้างแรงงานคน	+1	+1	+1	3	1.0	ใช้ได้
117.	1) ไม่จ้าง	+1	+1	+1	3	1.0	ใช้ได้
118.	2) จ้าง ระบุ.....คน	+1	+1	+1	3	1.0	ใช้ได้
119.	12. การได้รับรองมาตรฐานการ ปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีสำหรับ การทำนาเกลือทะเล	+1	+1	+1	3	1.0	ใช้ได้
120.	1) ยังไม่ได้รับการรับรอง	+1	+1	+1	3	1.0	ใช้ได้
121.	2) ได้รับการรับรองแล้ว	+1	+1	+1	3	1.0	ใช้ได้

ข้อที่	ประเด็นข้อคำถาม	คะแนนการประเมิน ของผู้เชี่ยวชาญคนที่			ΣR	IOC	การ แปร ผล
		1	2	3			
ตอนที่ 3 ความรู้เกี่ยวกับการผลิตเกลือทะเลตามมาตรฐานการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดี สำหรับการทำนาเกลือทะเลของเกษตรกร							
1. สถานที่ทำนาเกลือทะเล							
122.	1.1 ควรอยู่ใกล้ทะเลเพื่อ สะดวกต่อการนำน้ำทะเลเข้าสู่ แปลงนา	+1	+1	+1	3	1.0	ใช้ได้
123.	1.2 พื้นที่แปลงนามีลักษณะเป็น พื้นราบ จัดแบ่งพื้นที่เป็นกระทรงที่ สามารถเก็บกักน้ำได้ และถ่ายเท น้ำระหว่างกระทรงนาได้	+1	+1	+1	3	1.0	ใช้ได้
124.	1.3 การทำนาเกลือสามารถทำ ในบริเวณที่มีความเสี่ยงต่อการ ปนเปื้อนได้	+1	+1	+1	3	1.0	ใช้ได้
2. การพักน้ำทะเล							
125.	2.1 ควรนำน้ำทะเลในช่วงที่มี คุณภาพดีเข้ามาพักหรือกักเก็บไว้ ในวังขังน้ำ เพื่อช่วยให้มีการ ตกตะกอนของสิ่งเจือปนในน้ำ ทะเล และมีปริมาณเพียงพอ สำหรับการทำนาเกลือทะเล	+1	+1	+1	3	1.0	ใช้ได้
126.	2.2 เมื่อมีการนำน้ำมาพักไว้ใน วังขังน้ำ ไม่ต้องบันทึกวันที่ระบุ ช่วงเวลา (วัน เดือน ปี)	+1	+1	+1	3	1.0	ใช้ได้
3. การปฏิบัติในกระบวนการผลิตเกลือทะเลธรรมชาติ							

ตอนที่ 3 (ต่อ)

ข้อที่	ประเด็นข้อคำถาม	คะแนนการประเมิน ของผู้เชี่ยวชาญคนที่			$\sum R$	IOC	การ แปร ผล
		1	2	3			
127.	3.1 มีมาตรการดำเนินการเพื่อ ป้องกันสิ่งปฏิกูล และสิ่งปนเปื้อน อื่น โดยเฉพาะขยะที่มาจากภายนอก	+1	+1	+1	3	1.0	ใช้ได้
128.	3.2 ก่อนเริ่มฤดูการผลิตและ ระหว่างการผลิต ไม่ต้องเก็บเศษ ตะกอนแห้งที่ทับถมอยู่กับพื้น กระถางนา (ซี้แดด) ออก	+1	+1	0	2	0.67	ใช้ได้
129.	3.3 ต้องมีการจัดการกับผล พลอยได้นอกเหนือจากเกลือ ทะเลธรรมชาติ เช่น น้ำเค็ม ดี เกลือ ซี้แดด อย่างเหมาะสม และ ไม่ส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม	+1	+1	+1	3	1.0	ใช้ได้
130.	3.4 ต้องมีวิธีการแยกเกลือจัดซึ่ง มีองค์ประกอบส่วนใหญ่เป็น แคลเซียมซัลเฟต ออกจากนาตาก ตามความเหมาะสม เช่น การขุด/ ร่อนเกลือออกจากดิน เพื่อให้ สามารถผลิตเกลือทะเลธรรมชาติที่มี คุณภาพ	+1	+1	+1	3	1.0	ใช้ได้
131.	3.5 มีการบำรุงรักษาแปลงนา เกลือ เช่น ร่องน้ำ ร่องระบายน้ำ ภายในกระถางนา (ขานา) คั่นดิน รอบกระถางนา ให้อยู่ในสภาพที่ เหมาะสมต่อการปฏิบัติงาน	+1	+1	+1	3	1.0	ใช้ได้

ตอนที่ 3 (ต่อ)

ข้อที่	ประเด็นข้อคำถาม	คะแนนการประเมิน ของผู้เชี่ยวชาญคนที่			$\sum R$	IOC	การ แปร ผล
		1	2	3			
132.	3.6 มีวิธีการจัดการและกำจัด ขยะมูลฝอยอย่างถูกสุขลักษณะ	+1	+1	+1	3	1.0	ใช้ได้
133.	3.7 การเก็บเกี่ยวเกลือทะเล (การรื้อเกลือ) ไม่ต้องคำนึงถึงการ ปนเปื้อนและคุณภาพของเกลือ ทะเลธรรมชาติ	+1	+1	+1	3	1.0	ใช้ได้
4. การปฏิบัติต่อผลิตผลเกลือทะเลธรรมชาติและ การเก็บรักษา							
134.	4.1 มีการจัดการสถานที่และ วิธีการขนย้าย พัก และ/หรือเก็บ รักษาเกลือทะเลธรรมชาติอย่าง ถูกสุขลักษณะ เพื่อป้องกันการ ปนเปื้อนจากอันตรายและสิ่ง แปลกปลอม ที่มีผลต่อความ ปลอดภัยและคุณภาพของเกลือ ทะเลธรรมชาติ	+1	+1	+1	3	1.0	ใช้ได้
135.	4.2 มีการป้องกันผลิตผลเกลือ ทะเลธรรมชาติ ไม่ให้เกิดการ ปนเปื้อนจากสิ่งสกปรกหรือสิ่งที่ เป็นอันตรายอื่นๆ จากพื้นดินใน บริเวณพักและ/หรือเก็บรักษา เช่น การรองพื้นด้วยเกลือ	+1	+1	+1	3	1.0	ใช้ได้
5. เครื่องมือและอุปกรณ์							

ตอนที่ 3 (ต่อ)

ข้อที่	ประเด็นข้อคำถาม	คะแนนการประเมินของผู้เชี่ยวชาญคนที่			$\sum R$	IOC	การแปรผล
		1	2	3			
136.	5.1 การตรวจสอบอุปกรณ์เครื่องมือ รวมถึงเครื่องใช้ไฟฟ้า ทำแค่เพียงเฉพาะก่อนเริ่มการปฏิบัติงานเท่านั้น	+1	+1	+1	3	1.0	ใช้ได้
137.	5.2 ผู้ปฏิบัติงานสามารถใช้งานอุปกรณ์และเครื่องมือได้โดยที่ไม่ต้องผ่านการอบรม/สอนงาน	+1	+1	+1	3	1.0	ใช้ได้
138.	5.3 ทำความสะอาดและบำรุงรักษา อุปกรณ์ เครื่องมือ เครื่องใช้ ในการทำนาเกลือทะเล และขนย้ายเกลือทะเลธรรมชาติ รวมทั้งภาชนะที่ใช้ในการบรรจุ ทุกครั้งหลังการใช้งาน และจัดเก็บ อุปกรณ์ เครื่องมือ เครื่องใช้ อย่างถูกสุขลักษณะ	+1	+1	+1	3	1.0	ใช้ได้
6. การจัดการการล้าง/ไม่/บด (ถ้ามี) และการบรรจุ							
139.	6.1 ทำความสะอาดภาชนะ เครื่องมือ อุปกรณ์ เครื่องใช้ ให้สะอาด	+1	+1	+1	3	1.0	ใช้ได้
140.	6.2 จัดให้มีระบบป้องกันการปนเปื้อนจากสิ่งแปลกปลอม เช่น แก้ว หรือเศษโลหะจากเครื่องจักร สารเคมีที่ไม่พึงประสงค์	+1	+1	+1	3	1.0	ใช้ได้
141.	6.3 การบรรจุสามารถบรรจุในบริเวณที่มีฝุ่นละอองได้	+1	+1	+1	3	1.0	ใช้ได้

ตอนที่ 3 (ต่อ)

ข้อที่	ประเด็นข้อคำถาม	คะแนนการประเมินของผู้เชี่ยวชาญคนที่			$\sum R$	IOC	การแปรผล
		1	2	3			
142.	6.4 มีการตรวจสอบและคัดเลือกเกลือทะเลก่อนล้าง/ไม่/บด (ถ้ามี) และการบรรจุ	+1	+1	+1	3	1.0	ใช้ได้
143.	6.5 ใช้ภาชนะบรรจุที่สามารถป้องกันการปนเปื้อนของเกลือทะเลได้เพียงพอ	+1	+1	+1	3	1.0	ใช้ได้
144.	6.6 กรณีใช้ถุงซ้่า สามารถใช้ถุงที่ผ่านการบรรจุปุ๋ย ซีเมนต์ สารเคมีมาก่อนหน้านี้ได้	+1	+1	+1	3	1.0	ใช้ได้
145.	6.7 การบรรจุในถุงขนาดใหญ่ น้ำหนักบรรจุไม่ควรเกิน 60 kg	+1	+1	+1	3	1.0	ใช้ได้
7. การควบคุมสัตว์พาหะนำเชื้อ							
146.	7.1 สามารถเลี้ยงสัตว์ในบริเวณพื้นที่ปฏิบัติงาน บริเวณเก็บเกี่ยวบรรจุ และเก็บรักษาผลผลิตเกลือทะเลธรรมชาติได้	+1	+1	+1	3	1.0	ใช้ได้
147.	7.2 มีการป้องกัน ดูแลมิให้มีสัตว์พาหะนำเชื้อภายในบริเวณที่เก็บรักษาผลผลิตเกลือทะเลธรรมชาติ รวมถึงบริเวณการล้าง/ไม่/บด (ถ้ามี) และการบรรจุ	+1	+1	+1	3	1.0	ใช้ได้
8. สุขลักษณะส่วนบุคคล							
148.	8.1 บุคลากรที่เจ็บป่วยด้วยโรคติดต่อที่อาจส่งผ่านสู่อาหารได้เช่น โรคอุจจาระร่วง สามารถเข้าไปในบริเวณปฏิบัติงานได้	+1	+1	+1	3	1.0	ใช้ได้

ตอนที่ 3 (ต่อ)

ข้อที่	ประเด็นข้อคำถาม	คะแนนการประเมิน ของผู้เชี่ยวชาญคนที่			$\sum R$	IOC	การ แปร ผล
		1	2	3			
149.	8.2 บุคลากรที่ปฏิบัติงานประจำ เช่น เจ้าของนา ผู้จัดการ (นายนา หรือคนเดินน้ำ) ควรมีความรู้/ได้รับการฝึกอบรม/ประชุม เรื่องสุขลักษณะที่ควรปฏิบัติ	+1	+1	+1	3	1.0	ใช้ได้
150.	8.3 ผู้ปฏิบัติงานไม่ต้องล้างมือหลังใช้ห้องสุขา	+1	+1	+1	3	1.0	ใช้ได้
151.	8.4 สวมชุดสำหรับการปฏิบัติงานที่เหมาะสมและสะอาด	+1	+1	+1	3	1.0	ใช้ได้
152.	8.5 ผู้ปฏิบัติงานต้องล้างเท้าให้สะอาดก่อนปฏิบัติงานในการเก็บเกี่ยว หรือสวมรองเท้าที่สะอาดและเหมาะสม รวมทั้งปลอดภัยในการปฏิบัติงาน	+1	+1	+1	3	1.0	ใช้ได้
153.	8.6 ผู้ปฏิบัติงานสามารถสูบบุหรี่ในบริเวณพื้นที่ปฏิบัติงานได้	+1	+1	+1	3	1.0	ใช้ได้
154.	8.7 มีการทำสื่อ เช่น ป้าย ประกาศ รูปภาพ หรือสัญลักษณ์ เพื่อแนะนำด้านสุขลักษณะส่วนบุคคลที่ผู้ปฏิบัติงานเข้าใจและสามารถปฏิบัติตามได้ง่าย	+1	+1	+1	3	1.0	ใช้ได้
9. ระบบเอกสารและบันทึกข้อมูล							

ตอนที่ 3 (ต่อ)

ข้อที่	ประเด็นข้อคำถาม	คะแนนการประเมินของผู้เชี่ยวชาญคนที่			$\sum R$	IOC	การแปรผล
		1	2	3			
155.	9.1 มีการบันทึกข้อมูลของกระบวนการผลิตเกลือทะเล เช่น ข้อมูลรหัสแปลง วันเดือนปีที่น่านำทะเลเข้า ปริมาณเกลือที่เก็บเกี่ยวได้ในแต่ละกระถางนา ข้อมูลผู้รับซื้อ เป็นต้น	+1	+1	+1	3	1.0	ใช้ได้
156.	9.2 เก็บรักษาบันทึกข้อมูลการปฏิบัติงานและเอกสารสำคัญที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานไว้อย่างน้อย 2 ปี ของการผลิตติดต่อกัน	+1	+1	+1	3	1.0	ใช้ได้
ตอนที่ 4 การได้รับการส่งเสริมและความต้องการการส่งเสริมการผลิตเกลือทะเลตามมาตรฐานการปฏิบัติทางเกษตรที่ดีสำหรับการทำนาเกลือทะเลของเกษตรกร							
4.1 ด้านวิธีการส่งเสริม							
1. รายบุคคล							
157.	1.1 การเยี่ยมเยียนจากเจ้าหน้าที่	+1	+1	+1	3	1.0	ใช้ได้
158.	1.2 การโทรศัพท์จากเจ้าหน้าที่	+1	+1	+1	3	1.0	ใช้ได้
159.	1.3 ผู้นำชุมชน	+1	+1	+1	3	1.0	ใช้ได้
160.	1.4 การส่งข้อความ หรือพูดคุยผ่านข้อความทางโทรศัพท์มือถือ (LINE)	+1	+1	+1	3	1.0	ใช้ได้
161.	1.5 เกษตรกรต้นแบบ	+1	+1	+1	3	1.0	ใช้ได้
2. แบบกลุ่ม							
162.	2.1 การฝึกอบรม	+1	+1	+1	3	1.0	ใช้ได้

ตอนที่ 4 (ต่อ)

ข้อที่	ประเด็นข้อคำถาม	คะแนนการประเมิน ของผู้เชี่ยวชาญคนที่			$\sum R$	IOC	การ แปร ผล
		1	2	3			
163.	2.2 การศึกษาดูงาน	+1	+1	+1	3	1.0	ใช้ได้
164.	2.3 จุดสถิติ	+1	+1	+1	3	1.0	ใช้ได้
165.	2.4 ทักษะศึกษา	+1	+1	+1	3	1.0	ใช้ได้
166.	2.5 การสัมมนา	+1	+1	+1	3	1.0	ใช้ได้
3. แบบมวลงชน							
167.	3.1 วิทยุกระจายเสียง	+1	+1	+1	3	1.0	ใช้ได้
168.	3.2 รายการวิทยุ	+1	+1	+1	3	1.0	ใช้ได้
169.	3.3 รายการโทรทัศน์	+1	+1	+1	3	1.0	ใช้ได้
170.	3.4 วารสาร นิตยสารป้าย ประกาศโปสเตอร์และแผ่นพับ	+1	+1	+1	3	1.0	ใช้ได้
171.	3.5 สื่อออนไลน์ ยูทูป (YouTube)	+1	+1	+1	3	1.0	ใช้ได้
172.	3.6 สื่อออนไลน์ เฟซบุ๊ก (Facebook)	+1	+1	+1	3	1.0	ใช้ได้
173.	3.7 สื่อออนไลน์ ไลน์ (LINE)	+1	+1	+1	3	1.0	ใช้ได้
174.	3.8 แอปพลิเคชัน (Application)	+1	0	+1	2	0.67	ใช้ได้
4.2 ด้านความต้องการความรู้เกี่ยวกับการปฏิบัติตามมาตรฐานการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดี สำหรับการทำนาเกลือทะเลของเกษตรกร							
175.	1. สถานที่ทำนาเกลือทะเล	+1	+1	+1	3	1.0	ใช้ได้
176.	2. การพักน้ำทะเล	+1	+1	+1	3	1.0	ใช้ได้
177.	3. การปฏิบัติในกระบวนการผลิต เกลือทะเลธรรมชาติ	+1	+1	+1	3	1.0	ใช้ได้

ตอนที่ 4 (ต่อ)

ข้อที่	ประเด็นข้อคำถาม	คะแนนการประเมิน ของผู้เชี่ยวชาญคนที่			$\sum R$	IOC	การ แปร ผล
		1	2	3			
178.	4. การปฏิบัติต่อผลิตผลเกลือ ทะเลธรรมชาติและการเก็บรักษา	+1	+1	+1	3	1.0	ใช้ได้
179.	5. เครื่องมือและอุปกรณ์	+1	+1	+1	3	1.0	ใช้ได้
180.	6. การจัดการการล้าง/ไม่/บด และการบรรจุ	+1	+1	+1	3	1.0	ใช้ได้
181.	7. การควบคุมสัตว์พาหะนำเชื้อ	+1	+1	+1	3	1.0	ใช้ได้
182.	8. สุขลักษณะส่วนบุคคล	+1	+1	+1	3	1.0	ใช้ได้
183.	9. ระบบเอกสารและบันทึกข้อมูล	+1	+1	+1	3	1.0	ใช้ได้
4.3 ด้านการสนับสนุน							
1. ปัจจัยการผลิต							
184.	1.1 อุปกรณ์/เครื่องมือที่ใช้ใน การทำนาเกลือทะเล เช่น อีรูน พลั่วชวย คชาชัก เป็นต้น	+1	+1	+1	3	1.0	ใช้ได้
185.	1.2 อุปกรณ์สำหรับใช้ตรวจวัด ความเค็ม เช่น พรอทวัดความเค็ม	+1	+1	+1	3	1.0	ใช้ได้
186.	1.3 วัสดุบรรจุภัณฑ์ เช่น กระสอบใส่เกลือ	+1	+1	+1	3	1.0	ใช้ได้
187.	1.4 เครื่องทุนแรง/เครื่องจักรที่ ใช้ในการทำนาเกลือทะเล	+1	+1	+1	3	1.0	ใช้ได้
188.	1.5 เครื่องแต่งกาย เช่น หมวก คลุมหน้า เสื้อแขนยาว รอง เท้าบูท เป็นต้น	+1	+1	+1	3	1.0	ใช้ได้

ตอนที่ 4 (ต่อ)

ข้อที่	ประเด็นข้อคำถาม	คะแนนการประเมิน ของผู้เชี่ยวชาญคนที่			$\sum R$	IOC	การ แปร ผล
		1	2	3			
189.	1.6 ต้องการสนับสนุนปัจจัย อื่นๆ โปรตระบุ.....	+1	+1	+1	3	1.0	ใช้ได้
2. แหล่งเงินทุน							
190.	2.1 การเข้าแหล่งสนับสนุน เงินทุนจากการเข้าร่วมโครงการ ต่างๆของหน่วยงานของภาครัฐ	+1	+1	+1	3	1.0	ใช้ได้
191.	2.2 การเข้าแหล่งสนับสนุน เงินทุนจากการเข้าร่วมโครงการ ต่างๆของหน่วยงานภาคเอกชน	+1	+1	+1	3	1.0	ใช้ได้
192.	2.3 การเข้าถึงแหล่งเงินทุนที่มี อัตราดอกเบี้ยเหมาะสมจาก ธนาคารของภาครัฐ	+1	+1	+1	3	1.0	ใช้ได้
193.	2.4 การเข้าถึงแหล่งเงินทุนที่มี อัตราดอกเบี้ยเหมาะสมจาก สหกรณ์	+1	+1	+1	3	1.0	ใช้ได้
194.	2.5 การเข้าถึงแหล่งเงินทุน จากที่อื่น โปรตระบุ.....	+1	+1	+1	3	1.0	ใช้ได้
ตอนที่ 5 ปัญหาและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการส่งเสริมการผลิตเกลือทะเลตามมาตรฐานการ ปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีสำหรับการทำนาเกลือทะเลของเกษตรกร							
5.1 ปัญหาด้านวิธีการส่งเสริม							
1. รายบุคคล							
195.	1.1 การให้คำแนะนำจาก เจ้าหน้าที่ เรื่อง การทำนาเกลือ ทะเลตามมาตรฐาน GAP แก่ เกษตรกรเป็นรายบุคคล ยังมีน้อย	+1	+1	+1	3	1.0	ใช้ได้

ตอนที่ 5 (ต่อ)

ข้อที่	ประเด็นข้อคำถาม	คะแนนการประเมิน ของผู้เชี่ยวชาญคนที่			$\sum R$	IOC	การ แปร ผล
		1	2	3			
196.	1.2 การแลกเปลี่ยนข้อมูล ข่าวสาร ความรู้ เกี่ยวกับการทำ นาเกลือทะเลตามมาตรฐาน GAP ระหว่างเกษตรกรกับเจ้าหน้าที่ ผ่านทางโทรศัพท์ ยังมีน้อย	+1	+1	+1	3	1.0	ใช้ได้
197.	1.3 การแลกเปลี่ยนข้อมูล ข่าวสาร ความรู้ เกี่ยวกับการทำ นาเกลือทะเลตามมาตรฐาน GAP ระหว่างเกษตรกรกับผู้นำชุมชน ผ่านทางโทรศัพท์ ยังมีน้อย	+1	+1	+1	3	1.0	ใช้ได้
198.	1.4 เจ้าหน้าที่ส่งข้อความหรือ พูดคุยผ่านข้อความทาง โทรศัพท์มือถือ (LINE) ให้ คำแนะนำ เรื่อง การทำนาเกลือ ทะเลตามมาตรฐาน GAP น้อย	+1	+1	+1	3	1.0	ใช้ได้
199.	1.5 เกษตรกรต้นแบบที่ ถ่ายทอดให้คำแนะนำ เรื่อง การ ทำนาเกลือทะเลตามมาตรฐาน GAP มีน้อย	+1	+1	+1	3	1.0	ใช้ได้
2. แบบกลุ่ม							
200.	2.1 มีการฝึกอบรมน้อยเกินไป หรือไม่เคยไปอบรม เรื่อง การทำ นาเกลือทะเลตามมาตรฐาน GAP	+1	+1	+1	3	1.0	ใช้ได้

ตอนที่ 5 (ต่อ)

ข้อที่	ประเด็นข้อคำถาม	คะแนนการประเมิน ของผู้เชี่ยวชาญคนที่			$\sum R$	IOC	การ แปร ผล
		1	2	3			
201.	2.2 ไม่เคยไปศึกษาดูงาน เรื่อง การทำนาเกลือทะเลตาม มาตรฐาน GAP	+1	+1	+1	3	1.0	ใช้ได้
202.	2.3 มีจุดสาธิต เรื่อง การทำนา เกลือทะเลตามมาตรฐาน GAP น้อย	+1	+1	+1	3	1.0	ใช้ได้
203.	2.4 ไม่เคยไปทัศนศึกษา เรื่อง การทำนาเกลือทะเล ตามมาตรฐาน GAP	+1	+1	+1	3	1.0	ใช้ได้
204.	2.5 ไม่เคยเข้าร่วมการสัมมนา เรื่อง การทำนาเกลือทะเลตาม มาตรฐาน GAP	+1	+1	+1	3	1.0	ใช้ได้
3. แบบมวลงช							
205.	3.1 ไม่เคยฟังวิทยุกระจายเสียง ในการให้ความรู้เรื่อง การทำนา เกลือทะเลตามมาตรฐาน GAP	+1	+1	+1	3	1.0	ใช้ได้
206.	3.2 ไม่เคยรับชมและรับฟังการ ใช้สื่อวิทยุ ในการให้ความรู้ เช่น รายการ ประเภทความรู้ รายการ ข่าวและรายการสาธิต	+1	+1	+1	3	1.0	ใช้ได้
207.	3.3 ไม่เคยรับชมและรับฟังการ ใช้สื่อโทรทัศน์ ในการให้ความรู้ เช่น รายการ ประเภทความรู้ รายการข่าวและรายการสาธิต	+1	+1	+1	3	1.0	ใช้ได้

ตอนที่ 5 (ต่อ)

ข้อที่	ประเด็นข้อคำถาม	คะแนนการประเมิน ของผู้เชี่ยวชาญคนที่			$\sum R$	IOC	การ แปร ผล
		1	2	3			
208.	3.4 ไม่เคยอ่านสื่อสิ่งพิมพ์ในการให้ความรู้ ได้แก่ วารสาร นิตยสาร จดหมาย ข่าว ป้าย ประกาศ โปสเตอร์ แผ่นพับ และ ใบปลิว	+1	+1	+1	3	1.0	ใช้ได้
209.	3.5 ไม่เคยใช้สื่อออนไลน์ ยูทูป (YouTube) ในการให้ข้อมูล ข่าวสาร/ความรู้	+1	+1	+1	3	1.0	ใช้ได้
210.	3.6 ไม่เคยใช้สื่อออนไลน์ เฟซบุ๊ก (Facebook) ในการให้ข้อมูลข่าวสาร/ความรู้	+1	+1	+1	3	1.0	ใช้ได้
211.	3.7 ไม่เคยใช้สื่อออนไลน์ ไลน์ (Line) ในการให้ข้อมูลข่าวสาร/ความรู้	+1	+1	+1	3	1.0	ใช้ได้
212.	3.8 ไม่เคยใช้แอปพลิเคชัน (Application) ในการให้ข้อมูลข่าวสาร/ความรู้ เช่น การพยากรณ์อากาศ	+1	+1	+1	3	1.0	ใช้ได้
213.	3.5 ไม่เคยใช้สื่อออนไลน์ ยูทูป (YouTube) ในการให้ข้อมูล ข่าวสาร/ความรู้	+1	+1	+1	3	1.0	ใช้ได้
5.2 ด้านการปฏิบัติตามมาตรฐานการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดี							
1. สถานที่ทำนาเกลือทะเล							
214.	1.1 พื้นที่นาเกลืออยู่ใกล้แหล่งที่เสี่ยงปนเปื้อน	+1	+1	+1	3	1.0	ใช้ได้

ตอนที่ 5 (ต่อ)

ข้อที่	ประเด็นข้อคำถาม	คะแนนการประเมิน ของผู้เชี่ยวชาญคนที่			$\sum R$	IOC	การ แปร ผล
		1	2	3			
215.	1.2 อื่นๆ โปรดระบุ.....	+1	+1	+1	3	1.0	ใช้ได้
2. การพักน้ำทะเล							
216.	2.1 น้ำทะเลทำเกลือมีสิ่ง ปนเปื้อนจากโรงงาน	+1	+1	+1	3	1.0	ใช้ได้
217.	2.2 ปริมาณน้ำไม่เพียงพอ สำหรับการทำนาเกลือทะเล	+1	+1	+1	3	1.0	ใช้ได้
218.	2.3 อื่นๆ โปรดระบุ.....	+1	+1	+1	3	1.0	ใช้ได้
3. การปฏิบัติในกระบวนการผลิตเกลือทะเลธรรมชาติ							
219.	3.1 ปริมาณซีแตดมาก ไม่มีที่ จำหน่าย	+1	+1	+1	3	1.0	ใช้ได้
220.	3.2 ขาดแรงงานในการ บำรุงรักษาแปลงนาเกลือทะเล	+1	+1	+1	3	1.0	ใช้ได้
221.	3.3 ขาดวิธีจัดการกำจัดขยะ มูลฝอยที่เหมาะสม	+1	+1	+1	3	1.0	ใช้ได้
222.	3.4 อื่นๆ โปรดระบุ.....	+1	+1	+1	3	1.0	ใช้ได้
4. การปฏิบัติต่อผลิตผลเกลือทะเลธรรมชาติและ การเก็บรักษา							
223.	4.1 ขาดการป้องกันผลิตผล เกิดการปนเปื้อนในที่เก็บรักษา	+1	+1	+1	3	1.0	ใช้ได้
224.	4.2 อื่นๆ โปรดระบุ.....	+1	+1	+1	3	1.0	ใช้ได้
5. เครื่องมือและอุปกรณ์							
225.	5.1 ขาดการตรวจสอบ ทำ ความสะอาดและบำรุงรักษา อุปกรณ์เครื่องมือป้องกันอันตราย ต่อผู้ปฏิบัติงาน	+1	+1	+1	3	1.0	ใช้ได้

ตอนที่ 5 (ต่อ)

ข้อที่	ประเด็นข้อคำถาม	คะแนนการประเมิน ของผู้เชี่ยวชาญคนที่			$\sum R$	IOC	การ แปร ผล
		1	2	3			
226.	5.2 ขาดการอบรม/สอนงาน ผู้ปฏิบัติงานในการใช้งานอุปกรณ์ และเครื่องมือ	+1	+1	+1	3	1.0	ใช้ได้
227.	5.3 อื่นๆ โปรดระบุ.....	+1	+1	+1	3	1.0	ใช้ได้
6. การจัดการการล้าง/ไม่/บด (ถ้ามี) และการบรรจุ							
228.	6.1 มีการปนเปื้อนในการบรรจุ	+1	+1	+1	3	1.0	ใช้ได้
229.	6.2 ใช้ถุงที่ผ่านการบรรจุปุ๋ย ซีเมนต์ หรือสารอันตรายอื่น	+1	+1	+1	3	1.0	ใช้ได้
230.	6.3 อื่นๆ โปรดระบุ.....	+1	+1	+1	3	1.0	ใช้ได้
7. การควบคุมสัตว์พาหะนำเชื้อ							
231.	7.1 ขาดการป้องกันสัตว์เลี้ยง ในพื้นที่ปฏิบัติงาน	+1	+1	+1	3	1.0	ใช้ได้
232.	7.2 ขาดการป้องกันสัตว์เลี้ยง ภายในบริเวณที่เก็บรักษาผลผลิต	+1	+1	+1	3	1.0	ใช้ได้
233.	7.3 อื่นๆ โปรดระบุ.....	+1	+1	+1	3	1.0	ใช้ได้
8. สุขลักษณะส่วนบุคคล							
234.	8.1 ขาดความรู้ ความเข้าใจ เรื่องสุขลักษณะที่ควรปฏิบัติ	+1	+1	+1	3	1.0	ใช้ได้
235.	8.2 ขาดสื่อแนะนำด้าน สุขลักษณะส่วนบุคคล	+1	+1	+1	3	1.0	ใช้ได้
236.	8.3 อื่นๆ โปรดระบุ.....	+1	+1	+1	3	1.0	ใช้ได้
9. การบันทึกข้อมูล							
237.	9.1 ขาดบันทึกข้อมูลของ กระบวนการผลิตเกลือทะเล	+1	+1	+1	3	1.0	ใช้ได้

ตอนที่ 5 (ต่อ)

ข้อที่	ประเด็นข้อคำถาม	คะแนนการประเมิน ของผู้เชี่ยวชาญคนที่			$\sum R$	IOC	การ แปร ผล
		1	2	3			
238.	9.2 ขาดเก็บรักษาบันทึกข้อมูล ไว้อย่างน้อย 3 ปี	+1	+1	+1	3	1.0	ใช้ได้
239.	9.3 อื่นๆ โปรดระบุ.....	+1	+1	+1	3	1.0	ใช้ได้
5.3 ด้านการสนับสนุน							
1. ปัจจัยการผลิต							
240.	1.1 ไม่มีเครื่องมือที่ใช้ในการ ทำนาเกลือทะเล เช่น อีรูน พลับ ชอย คชาซึก เป็นต้น	+1	+1	+1	3	1.0	ใช้ได้
241.	1.2 ไม่มีอุปกรณ์สำหรับใช้ ตรวจวัดความเค็ม เช่น พรอหวัด ความเค็ม	+1	+1	+1	3	1.0	ใช้ได้
242.	1.3 ไม่มีวัสดุบรรจุภัณฑ์ เช่น กระสอบใส่เกลือ	+1	+1	+1	3	1.0	ใช้ได้
243.	1.4 ไม่มีเครื่องทุ่นแรง/ เครื่องจักรที่ใช้ในการทำนาเกลือ	+1	+1	+1	3	1.0	ใช้ได้
244.	1.5 ไม่มีเครื่องแต่งกาย เช่น หมวกคลุมหน้า เสื้อแขนยาว รอง เท้าบูท เป็นต้น	+1	+1	+1	3	1.0	ใช้ได้
245.	1.6 ไม่มีปัจจัยอื่นๆ โปรดระบุ	+1	+1	+1	3	1.0	ใช้ได้
2. แหล่งเงินทุน							
246.	2.1 ไม่สามารถกู้ยืมจาก ธนาคารของภาครัฐ	+1	+1	+1	3	1.0	ใช้ได้
247.	2.2 ไม่สามารถกู้ยืมจาก สหกรณ์	+1	+1	+1	3	1.0	ใช้ได้

ตอนที่ 5 (ต่อ)

ข้อที่	ประเด็นข้อคำถาม	คะแนนการประเมิน ของผู้เชี่ยวชาญคนที่			$\sum R$	IOC	การ แปร ผล
		1	2	3			
248.	2.3 ไม่สามารถกู้ยืมเงินทุนนอกระบบ	+1	+1	+1	3	1.0	ใช้ได้
249.	2.4 ไม่สามารถกู้ยืมเงินทุนจากญาติพี่น้อง	+1	+1	+1	3	1.0	ใช้ได้
250.	2.5 ไม่สามารถกู้ยืมเงินทุนจากเพื่อน	+1	+1	+1	3	1.0	ใช้ได้
251.	2.6 ไม่สามารถกู้ยืมเงินทุนจากที่อื่นๆ โปรดระบุ.....	+1	+1	+1	3	1.0	ใช้ได้
5.4 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการส่งเสริมการผลิตเกลือทะเลตามระบบมาตรฐานการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีในอำเภอเมืองสมุทรสาคร จังหวัดสมุทรสาคร							
1. ด้านวิธีการส่งเสริม							
1.1 รายบุคคล							
252.	1.1.1 เจ้าหน้าที่ควรเข้าไปแนะนำให้ความรู้ เรื่อง การทำนาเกลือทะเลตามมาตรฐาน GAP แก่เกษตรกรเป็นรายบุคคล อย่างเป็นประจำและต่อเนื่อง	+1	+1	+1	3	1.0	ใช้ได้
253.	1.1.2 เจ้าหน้าที่ควรติดต่อสื่อสารทางโทรศัพท์เพื่อให้คำแนะนำ เรื่อง การทำนาเกลือทะเลตามมาตรฐาน GAP อย่างเป็นประจำและต่อเนื่อง	+1	+1	+1	3	1.0	ใช้ได้

ตอนที่ 5 (ต่อ)

ข้อที่	ประเด็นข้อคำถาม	คะแนนการประเมิน ของผู้เชี่ยวชาญคนที่			$\sum R$	IOC	การ แปร ผล
		1	2	3			
254.	1.1.3 ผู้นำชุมชนควรติดต่อสื่อสารทางโทรศัพท์เพื่อให้คำแนะนำ เรื่อง การทำนาเกลือทะเลตามมาตรฐาน GAP อย่างเป็นประจำและต่อเนื่อง	+1	+1	+1	3	1.0	ใช้ได้
255.	1.1.4 เจ้าหน้าที่ควรส่งข้อความ หรือพูดคุยผ่านข้อความทางโทรศัพท์มือถือ (LINE) เพื่อให้คำแนะนำเรื่องการทำนาเกลือทะเลตามมาตรฐาน GAP อย่างเป็นประจำและต่อเนื่อง	+1	+1	+1	3	1.0	ใช้ได้
256.	1.1.5 ควรให้เกษตรกร และเกษตรกรต้นแบบด้านการทำนาเกลือทะเล ร่วมกันพูดคุย ให้คำแนะนำ ความรู้ เรื่อง การทำนาเกลือทะเลตามมาตรฐาน GAP อย่างเป็นประจำและต่อเนื่อง	+1	+1	+1	3	1.0	ใช้ได้
1.2 แบบกลุ่ม							
257.	1.2.1 เจ้าหน้าที่ควรจัดฝึกอบรมและสร้างแรงจูงใจ เรื่อง การทำนาเกลือทะเลตามมาตรฐาน GAP ให้กับเกษตรกรอย่างต่อเนื่อง	+1	+1	+1	3	1.0	ใช้ได้

ตอนที่ 5 (ต่อ)

ข้อที่	ประเด็นข้อคำถาม	คะแนนการประเมิน ของผู้เชี่ยวชาญคนที่			$\sum R$	IOC	การ แปร ผล
		1	2	3			
258.	1.2.2 เจ้าหน้าที่ควรรพ เกษตรกรไปศึกษาดูงาน เรื่องการ ทำนาเกลือทะเลตามมาตรฐาน GAP จากแปลงต้นแบบ	+1	+1	+1	3	1.0	ใช้ได้
259.	1.2.3 เจ้าหน้าที่ควรจัดทำ แปลงสาธิตต้นแบบ เรื่องการทำ นาเกลือทะเลตามมาตรฐาน GAP ในแต่ละพื้นที่ตำบล	+1	+1	+1	3	1.0	ใช้ได้
260.	1.2.4 เจ้าหน้าที่ควรรพ เกษตรกรไปทัศนศึกษา เรื่องการ ทำนาเกลือทะเลตามมาตรฐาน GAP	+1	+1	+1	3	1.0	ใช้ได้
261.	1.2.5 เจ้าหน้าที่ควรรพ เกษตรกรเข้าร่วมการสัมมนา เรื่องการทำนาเกลือทะเลตาม มาตรฐาน GAP	+1	+1	+1	3	1.0	ใช้ได้
1.3 แบบมวลดน							
262.	1.3.1 หน่วยงานควร ประชาสัมพันธ์ เรื่องการทำนา เกลือทะเลตามมาตรฐาน GAP ผ่านทางวิทยุกระจายเสียง	+1	+1	+1	3	1.0	ใช้ได้
263.	1.3.2 หน่วยงานควร ประชาสัมพันธ์ เรื่องการทำนา เกลือทะเลตามมาตรฐาน GAP ผ่านทางรายการวิทยุ	+1	+1	+1	3	1.0	ใช้ได้

ตอนที่ 5 (ต่อ)

ข้อที่	ประเด็นข้อคำถาม	คะแนนการประเมิน ของผู้เชี่ยวชาญคนที่			$\sum R$	IOC	การ แปร ผล
		1	2	3			
264.	1.3.3 หน่วยงานควรร ประชาสัมพันธ์ เรื่องการทำนา เกลือทะเลตามมาตรฐาน GAP ผ่านทางรายการโทรทัศน์	+1	+1	+1	3	1.0	ใช้ได้
265.	1.3.4 หน่วยงานควรร ประชาสัมพันธ์ เรื่องการทำนา เกลือทะเลตามมาตรฐาน GAP ผ่านทางวารสาร นิตยสารป้าย ประกาศโปสเตอร์และแผ่นพับ	+1	+1	+1	3	1.0	ใช้ได้
266.	1.3.5 หน่วยงานควรร ประชาสัมพันธ์ เรื่องการทำนา เกลือทะเลตามมาตรฐาน GAP ผ่านทางสื่อออนไลน์ ยูทูป (YouTube)	+1	+1	+1	3	1.0	ใช้ได้
267.	1.3.6 หน่วยงานควรร ประชาสัมพันธ์ เรื่องการทำนา เกลือทะเลตามมาตรฐาน GAP ผ่านทางสื่อออนไลน์ เฟซบุ๊ก (Facebook)	+1	+1	+1	3	1.0	ใช้ได้
268.	1.3.7 หน่วยงานควรร ประชาสัมพันธ์ เรื่องการทำนา เกลือทะเลตามมาตรฐาน GAP ผ่านทางสื่อออนไลน์ ไลน์ (LINE)	+1	+1	+1	3	1.0	ใช้ได้

ตอนที่ 5 (ต่อ)

ข้อที่	ประเด็นข้อคำถาม	คะแนนการประเมิน ของผู้เชี่ยวชาญคนที่			$\sum R$	IOC	การ แปร ผล
		1	2	3			
269.	1.3.8 หน่วยงานควร ประชาสัมพันธ์การใช้ แอปพลิเคชัน (Application) ใน การติดตามข้อมูลข่าวสาร/ความรู้ เรื่อง การพยากรณ์อากาศ	+1	+1	+1	3	1.0	ใช้ได้
2. ด้านความต้องการความรู้							
270.	2.1 ควรมีการอบรมให้ความรู้ และจัดทำคู่มือการปฏิบัติงาน ด้าน สถานที่ทำนาเกลือทะเล	+1	+1	+1	3	1.0	ใช้ได้
271.	2.2 ควรมีการอบรมให้ความรู้ และจัดทำคู่มือการปฏิบัติงาน ด้าน การพักน้ำทะเล	+1	+1	+1	3	1.0	ใช้ได้
272.	2.3 ควรมีการอบรมให้ความรู้ และจัดทำคู่มือการปฏิบัติงาน ด้าน การปฏิบัติในกระบวนการ ผลิตเกลือทะเลธรรมชาติ	+1	+1	+1	3	1.0	ใช้ได้
273.	2.4 ควรมีการอบรมให้ความรู้ และจัดทำคู่มือการปฏิบัติงาน ด้าน การปฏิบัติต่อผลิตผลเกลือ ทะเลธรรมชาติและการเก็บรักษา	+1	+1	+1	3	1.0	ใช้ได้
274.	2.5 ควรมีการอบรมให้ความรู้ และจัดทำคู่มือการปฏิบัติงาน ด้าน เครื่องมือและอุปกรณ์	+1	+1	+1	3	1.0	ใช้ได้

ตอนที่ 5 (ต่อ)

ข้อที่	ประเด็นข้อคำถาม	คะแนนการประเมิน ของผู้เชี่ยวชาญคนที่			$\sum R$	IOC	การ แปร ผล
		1	2	3			
275.	2.6 ควรมีการอบรมให้ความรู้ และจัดทำคู่มือการปฏิบัติงาน ด้าน การจัดการการล้าง/ไม่/บด และการบรรจุ	+1	+1	+1	3	1.0	ใช้ได้
276.	2.7 ควรมีการอบรมให้ความรู้ และจัดทำคู่มือการปฏิบัติงาน ด้าน การควบคุมสัตว์พาหะนำ เชื้อ	+1	+1	+1	3	1.0	ใช้ได้
277.	2.8 ควรมีการอบรมให้ความรู้ และจัดทำคู่มือการปฏิบัติงาน ด้าน สุขลักษณะส่วนบุคคล	+1	+1	+1	3	1.0	ใช้ได้
278.	2.9 ควรมีการอบรมให้ความรู้ และจัดทำคู่มือการปฏิบัติงาน ด้าน ระบบเอกสารและบันทึก ข้อมูล	+1	+1	+1	3	1.0	ใช้ได้
3. ด้านการสนับสนุน							
279.	3.1 ควรมีการสนับสนุนวัสดุ/ อุปกรณ์ สำหรับการทำนาเกลือ ตามมาตรฐาน GAP	+1	+1	+1	3	1.0	ใช้ได้
280.	3.2 งบประมาณในการ สนับสนุนสิ่งอำนวยความสะดวก พื้นฐานที่เพียงพอและเหมาะสม ในการทำนาเกลือตามมาตรฐาน GAP ควรเพียงพอต่อความ ต้องการ	+1	+1	+1	3	1.0	ใช้ได้

ตอนที่ 5 (ต่อ)

ข้อที่	ประเด็นข้อคำถาม	คะแนนการประเมิน ของผู้เชี่ยวชาญคนที่			$\sum R$	IOC	การ แปร ผล
		1	2	3			
281.	3.3 อื่นๆ โปรดระบุ.....	+1	+1	+1	3	1.0	ใช้ได้
รวมคะแนนเฉลี่ยทุกข้อ						279.35	

$$\text{ค่า IOC} = \frac{279.35}{281} = 0.994$$

281

สรุปผลการหาค่าความเที่ยงตรงตามเนื้อหาจากผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน แสดงว่า ข้อคำถามใช้ได้ เกณฑ์การตัดสินค่า IOC ถ้ามีค่า 0.50 ขึ้นไป แสดงว่า ข้อคำถามนั้นวัดได้ตรง วัตถุประสงค์หรือตรงตามเนื้อหานั้น แสดงว่า ข้อคำถามข้อนั้นใช้ได้

ภาคผนวก ง

คำสั้มประสิทธิ์ความเชื่อมั่นแบบสั้มภาษณ์

ตารางภาคผนวกที่ 2 ค่าสัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่นของ ตอนที่ 4 การได้รับการส่งเสริมและความต้องการการส่งเสริมการผลิตเกลือทะเลตามมาตรฐานการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีสำหรับการทำงานเกลือทะเล ตอนที่ 4.1 ด้านวิธีการส่งเสริม

หัวข้อ	Alpha if item deleted
การได้รับการส่งเสริม	
1. รายบุคคล	
1.1 การเยี่ยมเยียนจากเจ้าหน้าที่	0.905
1.2 การโทรศัพท์จากเจ้าหน้าที่	0.907
1.3 ผู้นำชุมชน	0.906
1.4 การส่งข้อความ หรือพูดคุยผ่านข้อความทางโทรศัพท์มือถือ (LINE)	0.901
1.5 เกษตรกรต้นแบบ	0.902
2. แบบกลุ่ม	
2.1 การฝึกอบรม	0.902
2.2 การศึกษาดูงาน	0.901
2.3 จุดสาธิต	0.902
2.4 ทักษะศึกษา	0.902
2.5 การสัมมนา	0.903
3. แบบมวลชน	
3.1 วิทยุกระจายเสียง	0.908
3.2 รายการวิทยุ	0.909
3.3 รายการโทรทัศน์	0.908
3.4 วารสาร นิตยสารป้าย ประกาศโปสเตอร์และแผ่นพับ	0.907
3.5 สื่อออนไลน์ ยูทูบ (YouTube)	0.904
3.6 สื่อออนไลน์ เฟซบุ๊ก (Facebook)	0.904
3.7 สื่อออนไลน์ ไลน์ (LINE)	0.904
3.8 แอปพลิเคชัน (Application)	0.906

ตารางภาคผนวกที่ 2 (ต่อ)

หัวข้อ	Alpha if item deleted
ความต้องการการส่งเสริม	
1. รายบุคคล	
1.1 การเยี่ยมเยียนจากเจ้าหน้าที่	0.903
1.2 การโทรศัพท์จากเจ้าหน้าที่	0.905
1.3 ผู้นำชุมชน	0.906
1.4 การส่งข้อความ หรือพูดคุยผ่านข้อความทาง โทรศัพท์มือถือ (LINE)	0.902
1.5 เลขตรกรต้นแบบ	0.905
2. แบบกลุ่ม	
2.1 การฝึกอบรม	0.904
2.2 การศึกษาดูงาน	0.902
2.3 จุดสาธิต	0.909
2.4 ทักษะศึกษา	0.903
2.5 การสัมมนา	0.904
3. แบบมวลชน	
3.1 วิทยูกระจายเสียง	0.905
3.2 รายการวิทยุ	0.904
3.3 รายการโทรทัศน์	0.904
3.4 วารสาร นิตยสารป้าย ประกาศโปสเตอร์และแผ่นพับ	0.905
3.5 สื่อออนไลน์ ยูทูบ (YouTube)	0.906
3.6 สื่อออนไลน์ เฟซบุ๊ก (Facebook)	0.902
3.7 สื่อออนไลน์ ไลน์ (LINE)	0.901
3.8 แอปพลิเคชัน (Application)	0.908
Cronbach's Alpha	0.907

ตารางภาคผนวกที่ 3 ค่าสัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่นของ ตอนที่ 4 การได้รับการส่งเสริมและความต้องการการส่งเสริมการผลิตเกลือทะเลตามมาตรฐานการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีสำหรับการทำงานเกลือทะเล ตอนที่ 4.2 ด้านความต้องการความรู้เกี่ยวกับการปฏิบัติตามมาตรฐานการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีสำหรับการทำงานเกลือทะเลของเกษตรกร

หัวข้อ	Alpha if item deleted
การได้รับการส่งเสริม	
1. สถานที่ทำนาเกลือทะเล	0.928
2. การพักน้ำทะเล	0.929
3. การปฏิบัติในกระบวนการผลิตเกลือทะเลธรรมชาติ	0.927
4. การปฏิบัติต่อผลิตผลเกลือทะเลธรรมชาติและการเก็บรักษา	0.928
5. เครื่องมือและอุปกรณ์	0.930
6. การจัดการการล้าง/ไม่/บด และการบรรจุ	0.931
7. การควบคุมสัตว์พาหะนำเชื้อ	0.931
8. สุขลักษณะส่วนบุคคล	0.932
9. ระบบเอกสารและบันทึกข้อมูล	0.929
ความต้องการการส่งเสริม	
1. สถานที่ทำนาเกลือทะเล	0.930
2. การพักน้ำทะเล	0.925
3. การปฏิบัติในกระบวนการผลิตเกลือทะเลธรรมชาติ	0.925
4. การปฏิบัติต่อผลิตผลเกลือทะเลธรรมชาติและการเก็บรักษา	0.924
5. เครื่องมือและอุปกรณ์	0.925
6. การจัดการการล้าง/ไม่/บด และการบรรจุ	0.926
7. การควบคุมสัตว์พาหะนำเชื้อ	0.927
8. สุขลักษณะส่วนบุคคล	0.927
9. ระบบเอกสารและบันทึกข้อมูล	0.932
Cronbach's Alpha	0.932

ตารางภาคผนวกที่ 4 ค่าสัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่นของ ตอนที่ 4 การได้รับการส่งเสริมและความต้องการการส่งเสริมการผลิตเกลือทะเลตามมาตรฐานการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีสำหรับการทำงานเกลือทะเล ตอนที่ 4.3 ด้านการสนับสนุน

หัวข้อ	Alpha if item deleted
การได้รับการส่งเสริม	
1. ปัจจัยการผลิต	
1.1 อุปกรณ์/เครื่องมือที่ใช้ในการทำนาเกลือทะเล เช่น อีรูน พลั่วขอย คทาซัก เป็นต้น	0.853
1.2 อุปกรณ์สำหรับใช้ตรวจวัดความเค็ม เช่น พรอทวัดความ เค็ม	0.848
1.3 วัสดุบรรจุภัณฑ์ เช่น กระจสบใส่เกลือ	0.854
1.4 เครื่องพ่นแรง/เครื่องจักรที่ใช้ในการทำนาเกลือทะเล	0.847
1.5 เครื่องแต่งกาย เช่น หมวกคลุมหน้า เสื้อแขนยาว รอง เท้าบูท เป็นต้น	0.846
2. แหล่งเงินทุน	
2.1 การเข้าแหล่งสนับสนุนเงินทุนจากการเข้าร่วมโครงการ ต่างๆของหน่วยงานของภาครัฐ	0.847
2.2 การเข้าแหล่งสนับสนุนเงินทุนจากการเข้าร่วมโครงการ ต่างๆของหน่วยงานภาคเอกชน	0.846
2.3 การเข้าถึงแหล่งเงินทุนที่มีอัตราดอกเบี้ยเหมาะสมจาก ธนาคารของภาครัฐ	0.845
2.4 การเข้าถึงแหล่งเงินทุนที่มีอัตราดอกเบี้ยเหมาะสมจาก สหกรณ์	0.860
ความต้องการการส่งเสริม	
1. ปัจจัยการผลิต	
1.1 อุปกรณ์/เครื่องมือที่ใช้ในการทำนาเกลือทะเล เช่น อีรูน พลั่วขอย คทาซัก เป็นต้น	0.846
1.2 อุปกรณ์สำหรับใช้ตรวจวัดความเค็ม เช่น พรอทวัดความ เค็ม	0.857

ตารางภาคผนวกที่ 4 (ต่อ)

หัวข้อ	Alpha if item deleted
1.3 วัสดุบรรจุภัณฑ์ เช่น กระจสบใส่เกลือ	0.862
1.4 เครื่องพ่นแรง/เครื่องจักรที่ใช้ในการทำนาเกลือทะเล	0.858
1.5 เครื่องแต่งกาย เช่น หมวกคลุมหน้า เสื้อแขนยาว รองเท้าบูท เป็นต้น	0.864
2. แหล่งเงินทุน	
2.1 การเข้าแหล่งสนับสนุนเงินทุนจากการเข้าร่วมโครงการต่างๆของหน่วยงานของภาครัฐ	0.862
2.2 การเข้าแหล่งสนับสนุนเงินทุนจากการเข้าร่วมโครงการต่างๆของหน่วยงานภาคเอกชน	0.873
2.3 การเข้าถึงแหล่งเงินทุนที่มีอัตราดอกเบี้ยเหมาะสมจากธนาคารของภาครัฐ	0.857
2.4 การเข้าถึงแหล่งเงินทุนที่มีอัตราดอกเบี้ยเหมาะสมจากสหกรณ์	0.861
Cronbach's Alpha	0.863

ตารางภาคผนวกที่ 5 ค่าสัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่นของ ตอนที่ 5 ปัญหาและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการส่งเสริมการผลิตเกลือทะเลตามมาตรฐานการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีสำหรับการทำนาเกลือทะเลของเกษตรกร ตอนที่ 5.1 ปัญหาด้านวิธีการส่งเสริม

หัวข้อ	Alpha if item deleted
1. รายบุคคล	
1.1 การให้คำแนะนำจากเจ้าหน้าที่ เรื่อง การทำนาเกลือทะเลตามมาตรฐาน GAP แก่เกษตรกรเป็นรายบุคคล ยังมีน้อย	0.924
1.2 การแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสาร ความรู้ เกี่ยวกับการทำนาเกลือทะเลตามมาตรฐาน GAP ระหว่างเกษตรกรกับเจ้าหน้าที่ ผ่านทางโทรศัพท์ ยังมีน้อย	0.926
1.3 การแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสาร ความรู้ เกี่ยวกับการทำนาเกลือทะเลตามมาตรฐาน GAP ระหว่างเกษตรกรกับผู้นำชุมชน ผ่านทางโทรศัพท์ ยังมีน้อย	0.928
1.4 เจ้าหน้าที่ส่งข้อความหรือพูดคุยผ่านข้อความทางโทรศัพท์มือถือ (LINE) ให้คำแนะนำ เรื่อง การทำนาเกลือทะเลตามมาตรฐาน GAP น้อย	0.920
1.5 เกษตรกรต้นแบบที่ถ่ายทอดให้คำแนะนำ เรื่อง การทำนาเกลือทะเลตามมาตรฐาน GAP มีน้อย	0.927
2. แบบกลุ่ม	
2.1 มีการฝึกอบรมน้อยเกินไปหรือไม่เคยไปอบรม เรื่อง การทำนาเกลือทะเลตามมาตรฐาน GAP	0.922
2.2 ไม่เคยไปศึกษาดูงาน เรื่อง การทำนาเกลือทะเลตามมาตรฐาน GAP	0.922
2.3 มีจุดสาธิต เรื่อง การทำนาเกลือทะเลตามมาตรฐาน GAP น้อย	0.925
2.4 ไม่เคยไปทัศนศึกษา เรื่อง การทำนาเกลือทะเลตามมาตรฐาน GAP	0.921
2.5 ไม่เคยเข้าร่วมการสัมมนา เรื่อง การทำนาเกลือทะเลตามมาตรฐาน GAP	0.924
3. แบบมวลชน	
3.1 ไม่เคยฟังวิทยุกระจายเสียงในการให้ความรู้เรื่อง การทำนาเกลือทะเลตามมาตรฐาน GAP	0.927

ตารางภาคผนวกที่ 5 (ต่อ)

หัวข้อ	Alpha if item deleted
3.2 ไม่เคยรับชมและรับฟังการใช้สื่อวิทยุ ในการให้ความรู้ เช่น รายการประเภทความรู้ รายการข่าวและรายการสาธิต	0.924
3.3 ไม่เคยรับชมและรับฟังการใช้สื่อโทรทัศน์ ในการให้ความรู้ เช่น รายการ ประเภทความรู้ รายการข่าวและรายการสาธิต	0.924
3.4 ไม่เคยอ่านสื่อสิ่งพิมพ์ในการให้ความรู้ ได้แก่ วารสาร นิตยสาร จดหมาย ข่าว ป้ายประกาศ โปสเตอร์ แผ่นพับ และใบปลิว	0.924
3.5 ไม่เคยใช้สื่อออนไลน์ ยูทูป (YouTube) ในการให้ข้อมูลข่าวสาร/ความรู้	0.920
3.6 ไม่เคยใช้สื่อออนไลน์ เฟซบุ๊ก (Facebook) ในการให้ข้อมูลข่าวสาร/ความรู้	0.920
3.7 ไม่เคยใช้สื่อออนไลน์ ไลน์ (Line) ในการให้ข้อมูลข่าวสาร/ความรู้	0.919
3.8 ไม่เคยใช้แอปพลิเคชัน (Application) ในการให้ข้อมูลข่าวสาร/ความรู้ เช่น การพยากรณ์อากาศ	0.933
Cronbach's Alpha	0.928

ตารางภาคผนวกที่ 6 ค่าสัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่นของ ตอนที่ 5 ปัญหาและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการส่งเสริมการผลิตเกลือทะเลตามมาตรฐานการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีสำหรับการทำนาเกลือทะเลของเกษตรกร ตอนที่ 5.2 ปัญหาด้านการปฏิบัติตามมาตรฐานการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดี

หัวข้อ	Alpha if item deleted
1. สถานที่ทำนาเกลือทะเล	
1.1 พื้นที่นาเกลืออยู่ใกล้แหล่งที่เสี่ยงปนเปื้อน	0.857
2. การพักน้ำทะเล	
2.1 น้ำทะเลทำเกลือมีสิ่งปนเปื้อนจากโรงงาน	0.855
2.2 ปริมาณน้ำไม่เพียงพอสำหรับการทำนาเกลือทะเล	0.864
3. การปฏิบัติในกระบวนการผลิตเกลือทะเลธรรมชาติ	
3.1 ปริมาณซึ้แดดมาก ไม่มีที่จำหน่าย	0.878
3.2 ขาดแรงงานในการบำรุงรักษาแปลงนาเกลือทะเล	0.881
3.3 ขาดวิธีจัดการกำจัดขยะมูลฝอยที่เหมาะสม	0.874
4. การปฏิบัติต่อผลิตผลเกลือทะเลธรรมชาติและการเก็บรักษา	
4.1 ขาดการป้องกันผลิตผลเกิดการปนเปื้อนในที่เก็บรักษา	0.856
5. เครื่องมือและอุปกรณ์	
5.1 ขาดการตรวจสอบ ทำความสะอาดและบำรุงรักษาอุปกรณ์เครื่องมือป้องกันอันตรายต่อผู้ปฏิบัติงาน	0.864
5.2 ขาดการอบรม/สอนงานผู้ปฏิบัติงานในการใช้งานอุปกรณ์และเครื่องมือ	0.866
6. การจัดการการล้าง/ไม่/บด (ถ้ามี) และการบรรจุ	
6.1 มีการปนเปื้อนในการบรรจุ	0.867
6.2 ใช้ถุงที่ผ่านการบรรจุปุ๋ย ซีเมนต์ หรือสารอันตรายอื่น	0.860
7. การควบคุมสัตว์พาหะนำเชื้อ	
7.1 ขาดการป้องกันสัตว์เลี้ยงในพื้นที่ปฏิบัติงาน	0.860
7.2 ขาดการป้องกันสัตว์เลี้ยงภายในบริเวณที่เก็บรักษาผลิต	0.861

ตารางภาคผนวกที่ 6 (ต่อ)

หัวข้อ	Alpha if item deleted
8. สุขลักษณะส่วนบุคคล	
8.1 ขาดความรู้ ความเข้าใจ เรื่องสุขลักษณะที่ควรปฏิบัติ	0.855
8.2 ขาดสื่อแนะนำด้านสุขลักษณะส่วนบุคคล	0.855
9. การบันทึกข้อมูล	
9.1 ขาดบันทึกข้อมูลของกระบวนการผลิตเกลือทะเล	0.856
9.2 ขาดเก็บรักษาบันทึกข้อมูล ไว้อย่างน้อย 3 ปี	0.857
Cronbach's Alpha	0.871

ตารางภาคผนวกที่ 6 ค่าสัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่นของ ตอนที่ 5 ปัญหาและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการส่งเสริมการผลิตเกลือทะเลตามมาตรฐานการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีสำหรับการทำนาเกลือทะเลของเกษตรกร ตอนที่ 5.3 ปัญหาด้านการสนับสนุน

หัวข้อ	Alpha if item deleted
1. ปัจจัยการผลิต	
1.1 ไม่มีเครื่องมือที่ใช้ในการทำนาเกลือทะเล เช่น อีรูน พลับซอย คทา ซัก เป็นต้น	0.812
1.2 ไม่มีอุปกรณ์สำหรับใช้ตรวจวัดความเค็ม เช่น พรอทวัดความเค็ม	0.805
1.3 ไม่มีวัสดุบรรจุภัณฑ์ เช่น กระสอบใส่เกลือ	0.812
1.4 ไม่มีเครื่องพ่นแรง/เครื่องจักรที่ใช้ในการทำนาเกลือ	0.812
1.5 ไม่มีเครื่องแต่งกาย เช่น หมวกคลุมหน้า เสื้อแขนยาว รองเท้าบูท เป็นต้น	0.823
2. แหล่งเงินทุน	
2.1 ไม่สามารถกู้ยืมจากธนาคารของภาครัฐ	0.800
2.2 ไม่สามารถกู้ยืมจากสหกรณ์	0.807
2.3 ไม่สามารถกู้ยืมเงินทุนนอกระบบ	0.826
2.4 ไม่สามารถกู้ยืมเงินทุนจากญาติพี่น้อง	0.823
2.5 ไม่สามารถกู้ยืมเงินทุนจากเพื่อน	0.821
Cronbach's Alpha	0.832

ตารางภาคผนวกที่ 7 ค่าสัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่นของ ตอนที่ 5 ปัญหาและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการส่งเสริมการผลิตเกลือทะเลตามมาตรฐานการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีสำหรับการทำนาเกลือทะเลของเกษตรกร ตอนที่ 5.4 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการส่งเสริมการผลิตเกลือทะเลตามระบบมาตรฐานการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีในอำเภอเมืองสมุทรสาคร จังหวัดสมุทรสาคร

หัวข้อ	Alpha if item deleted
1. ด้านวิธีการส่งเสริม	
1.1 รายบุคคล	
1.1.1 เจ้าหน้าที่ควรเข้าไปแนะนำให้ความรู้ เรื่อง การทำนาเกลือทะเลตามมาตรฐาน GAP แก่เกษตรกรเป็นรายบุคคล อย่างเป็นประจำและต่อเนื่อง	0.914
1.1.2 เจ้าหน้าที่ควรติดต่อสื่อสารทางโทรศัพท์เพื่อให้คำแนะนำ เรื่อง การทำนาเกลือทะเลตามมาตรฐาน GAP อย่างเป็นประจำและต่อเนื่อง	0.913
1.1.3 ผู้นำชุมชนควรติดต่อสื่อสารทางโทรศัพท์เพื่อให้คำแนะนำ เรื่อง การทำนาเกลือทะเลตามมาตรฐาน GAP อย่างเป็นประจำและต่อเนื่อง	0.913
1.1.4 เจ้าหน้าที่ควรส่งข้อความ หรือพูดคุยผ่านข้อความทางโทรศัพท์มือถือ (LINE) เพื่อให้คำแนะนำเรื่องการทำนาเกลือทะเลตามมาตรฐาน GAP อย่างเป็นประจำและต่อเนื่อง	0.912
1.1.5 ควรให้เกษตรกร และเกษตรกรต้นแบบด้านการทำนาเกลือทะเล ร่วมกันพูดคุย ให้คำแนะนำ ความรู้ เรื่อง การทำนาเกลือทะเลตามมาตรฐาน GAP อย่างเป็นประจำและต่อเนื่อง	0.914
1.2 แบบกลุ่ม	
1.2.1 เจ้าหน้าที่ควรจัดฝึกอบรมและสร้างแรงจูงใจ เรื่องการทำนาเกลือทะเลตามมาตรฐาน GAP ให้กับเกษตรกร อย่างต่อเนื่อง	0.911
1.2.2 เจ้าหน้าที่ควรพาเกษตรกรไปศึกษาดูงาน เรื่องการทำนาเกลือทะเลตามมาตรฐาน GAP จากแปลงต้นแบบ	0.912
1.2.3 เจ้าหน้าที่ควรจัดทำแปลงสาธิตต้นแบบ เรื่องการทำนาเกลือทะเลตามมาตรฐาน GAP ในแต่ละพื้นที่ตำบล	0.913
1.2.4 เจ้าหน้าที่ควรพาเกษตรกรไปทัศนศึกษา เรื่องการทำนาเกลือทะเลตามมาตรฐาน GAP	0.913

ตารางภาคผนวกที่ 7 (ต่อ)

หัวข้อ	Alpha if item deleted
1.2.5 เจ้าหน้าที่ควรพาเกษตรกรเข้าร่วมการสัมมนา เรื่องการทำนาเกลือทะเลตามมาตรฐาน GAP	0.916
1.3 แบบมวลชน	
1.3.1 หน่วยงานควรประชาสัมพันธ์ เรื่องการทำนาเกลือทะเลตามมาตรฐาน GAP ผ่านทางวิทยุกระจายเสียง	0.916
1.3.2 หน่วยงานควรประชาสัมพันธ์ เรื่องการทำนาเกลือทะเลตามมาตรฐาน GAP ผ่านทางรายการวิทยุ	0.912
1.3.3 หน่วยงานควรประชาสัมพันธ์ เรื่องการทำนาเกลือทะเลตามมาตรฐาน GAP ผ่านทางรายการโทรทัศน์	0.911
1.3.4 หน่วยงานควรประชาสัมพันธ์ เรื่องการทำนาเกลือทะเลตามมาตรฐาน GAP ผ่านทางวารสาร นิตยสารป้าย ประกาศโปสเตอร์และแผ่นพับ	0.913
1.3.5 หน่วยงานควรประชาสัมพันธ์ เรื่องการทำนาเกลือทะเลตามมาตรฐาน GAP ผ่านทางสื่อออนไลน์ ยูทูบ (YouTube)	0.910
1.3.6 หน่วยงานควรประชาสัมพันธ์ เรื่องการทำนาเกลือทะเลตามมาตรฐาน GAP ผ่านทางสื่อออนไลน์ เฟซบุ๊ก (Facebook)	0.910
1.3.7 หน่วยงานควรประชาสัมพันธ์ เรื่องการทำนาเกลือทะเลตามมาตรฐาน GAP ผ่านทางสื่อออนไลน์ ไลน์ (LINE)	0.910
1.3.8 หน่วยงานควรประชาสัมพันธ์การใช้แอปพลิเคชัน (Application) ในการติดตามข้อมูลข่าวสาร/ความรู้ เรื่อง การพยากรณ์อากาศ	0.920
2. ด้านความต้องการความรู้	
2.1 ควรมีการอบรมให้ความรู้และจัดทำคู่มือการปฏิบัติงานด้าน สถานที่ทำนาเกลือทะเล	0.910
2.2 ควรมีการอบรมให้ความรู้และจัดทำคู่มือการปฏิบัติงานด้าน การพักน้ำทะเล	0.911
2.3 ควรมีการอบรมให้ความรู้และจัดทำคู่มือการปฏิบัติงานด้าน การปฏิบัติในกระบวนการผลิตเกลือทะเลธรรมชาติ	0.910

ตารางภาคผนวกที่ 7 (ต่อ)

หัวข้อ	Alpha if item deleted
2.4 ควรมีการอบรมให้ความรู้และจัดทำคู่มือการปฏิบัติงานด้าน การปฏิบัติต่อผลิตภัณฑ์เกลือทะเลธรรมชาติและการเก็บรักษา	0.910
2.5 ควรมีการอบรมให้ความรู้และจัดทำคู่มือการปฏิบัติงานด้าน เครื่องมือและอุปกรณ์	0.910
2.6 ควรมีการอบรมให้ความรู้และจัดทำคู่มือการปฏิบัติงานด้าน การจัดการการล้าง/ไม่/บด และการบรรจุ	0.914
2.7 ควรมีการอบรมให้ความรู้และจัดทำคู่มือการปฏิบัติงานด้าน การควบคุมสัตว์พาหะนำเชื้อ	0.910
2.8 ควรมีการอบรมให้ความรู้และจัดทำคู่มือการปฏิบัติงานด้าน สุขลักษณะส่วนบุคคล	0.911
2.9 ควรมีการอบรมให้ความรู้และจัดทำคู่มือการปฏิบัติงานด้าน ระบบเอกสารและบันทึกข้อมูล	0.909
3. ด้านการสนับสนุน	
3.1 ควรมีการสนับสนุนวัสดุ/อุปกรณ์ สำหรับการทำนาเกลือตามมาตรฐาน GAP	0.918
3.2 งบประมาณในการสนับสนุนสิ่งอำนวยความสะดวกพื้นฐานที่เพียงพอและเหมาะสมในการทำนาเกลือตามมาตรฐาน GAP ควรเพียงพอต่อความต้องการ	0.917
Cronbach's Alpha	0.915

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ	นายสันติภาพ กนิษฐสวัสดิ์
วัน เดือน ปี เกิด	6 พฤศจิกายน 2536
สถานที่เกิด	เขตราชเทวี กรุงเทพมหานคร
ประวัติการศึกษา	ปริญญาตรี วิทยาศาสตร์บัณฑิต (สัตวศาสตร์) มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน พ.ศ. 2559
สถานที่ทำงาน	สำนักงานเกษตรจังหวัดสมุทรสาคร
ตำแหน่ง	นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรปฏิบัติการ

